

LICEUL TEORETIC „MIHAIL KOGĂLNICEANU”

EDUCAȚIE, INOVAȚIE ȘI PERFORMANȚĂ – PERSPECTIVE INTERDISCIPLINARE ÎN ȘCOALA CONTEMPORANĂ

SIMPOZION INTERDISCIPLINAR PENTRU ELEVI ȘI PROFESORI

EDIȚIA I – a

28 mai 2026

SNAGOV

2026

CUPRINS

INTRODUCERE	11
-------------------	----

Secțiune elevi – Perspective interdisciplinare în educație și societate

AUTONOMIILE LOCALE ȘI INSTITUȚIILE CENTRALE ÎN SPAȚIUL ROMÂNESC -EPOCA MEDIEVALĂ, EVUL MEDIU-

Daniela Andreea BLANĂ	15
-----------------------------	----

RELAȚIILE INTERNAȚIONALE ÎN SECOLUL AL XX-LEA

Lorena CIOACĂ, Ana LEANCĂ	19
---------------------------------	----

EVOLUȚIA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI (1866–1991): DE LA MONARHIE CONSTITUȚIONALĂ LA STAT DEMOCRATIC

Cristina CRISTEA, Iuliana VOLFART	21
---	----

ACȚIUNILE MILITARE ÎN SECOLUL AL XV-LEA

Nicolas DOBROTĂ, Adelina RÂNCACIU	23
---	----

REGIMURILE POLITICE DIN ROMÂNIA (1859–PREZENT)

Alessia GHEORGHE	25
------------------------	----

DESPRE ECHITAȚIE – UN SPORT DE PERFORMANȚĂ ȘI NU NUMAI

Irina Anastasia ION	29
---------------------------	----

ECHILIBRUL DINTRE PERFORMANȚA SPORTIVĂ ȘI CEA ȘCOLARĂ: PERSPECTIVA BADMINTONULUI

Bianca Elena ISTRATE	31
----------------------------	----

MIRCEA CEL BĂTRÂN – STRATEGIE MILITARĂ ȘI DIPLOMAȚIE ÎN CONSOLIDAREA ȚĂRII ROMÂNEȘTI

Raisa MOISE, Alice CRIVOI	33
---------------------------------	----

MONARHIA ÎN ROMÂNIA: EVOLUȚIE ISTORICĂ ȘI ROLUL SĂU ÎN MODERNIZAREA STATULUI ROMÂN

Georgiana NENU, Ana BUCĂ	35
--------------------------------	----

IMPACTUL TENISULUI ASUPRA DEZVOLTĂRII FIZICE, MENTALE ȘI SOCIALE A TINERILOR

Rebeca Geanina PETRE 37

PUTEREA SPORTULUI: FUGI DE STRES, ALEARGĂ SPRE SĂNĂTATE

Ana Maria PURCĂREA 41

RELAȚIILE INTERNAȚIONALE ÎN SECOLUL AL XIX-LEA

Denisa ROȘU, Florentina MODOIANU 45

NAȚIONAL-COMUNISMUL ÎN ROMÂNIA: INSTAURAREA REGIMULUI TOTALITAR ȘI EVOLUȚIA SA SUB CONDUCEREA LUI NICOLAE CEAUȘESCU

Ionela Elvira SIVU, Cristian Gabriel VASILE 49

Secțiune cadre didactice – Inovație didactică și bune practici educaționale

SEDENTARISMUL GENERAT DE DEPENDENȚA TEHNOLOGIEI DIGITALE, PROCES DE DEZANTRENARE FIZIOLOGICĂ

Aurel ALECU 55

CONTRIBUȚII METODICE PRIVIND ÎMBUNĂTĂȚIREA CAPACITĂȚII PSIHOMOTRICE LA ELEVII DIN CICLUL PRIMAR

Aurel ALECU, Florin COJANU, Paul VIȘAN, Veronica VIȘAN, Roxana Elena POPA 61

MIȘCAREA – SCUTUL NOSTRU ZILNIC PENTRU O VIAȚĂ SĂNĂTOASĂ

Steluța ALEXANDRU 67

MOBBING-UL ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT – FORME, CONSECINȚE ȘI METODE DE PREVENIRE

Mariana Gabriela ANGHEL 69

STRATEGII DE MOTIVARE A ELEVILOR PENTRU STUDIUL MATEMATICII

Elena – Georgiana ANGHELINA 71

**EVOLUȚIA REȚELELOR 5G ȘI IMPACTUL ASUPRA COMUNICAȚIILOR
MODERNE**

Nicoleta Mariana ANTONESCU, Cătălin Traian ANTONESCU 73

**L'ÉCO-CITOYENNETÉ EN CLASSE DE FLE: PROJET INTERDISCIPLINAIRE
« MON VILLAGE VERT »**

Corina Angela BANGHEA, Cătălin-Ionuț BANGHEA 75

**EDUCAȚIA PENTRU VALORI DEMOCRATICE PRIN STUDIUL ISTORIEI
CONTEMPORANE**

Denisa Anamaria BRICEAG 77

**STRATEGII DIDACTICE DE IMPLICARE A ELEVILOR ÎN PROCESUL
INSTRUCTIV-EDUCATIV LA CLASELE I-IV**

Beatrice BUTUCESCU 79

BENEFICIILE ÎNVĂȚĂRII UNEI LIMBI STRĂINE ÎN COPILĂRIE

Iulia Clemence CHIREA 81

**POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ A UNIUNII EUROPENE - ORIGINI,
EVOLUȚIE ȘI TRANSFORMĂRI STRUCTURALE**

Irina-Adriana CHIURCIU 85

**RECONFIGURAREA FORMĂRII COMPETENȚELOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
TEHNOLOGIC ÎN RAPORT CU DINAMICA PIEȚEI MUNCII**

Florin Cristian CIOBĂNICĂ 93

**REVITALIZAREA COMUNITĂȚILOR RURALE DIN ROMÂNIA: ABORDĂRI
INTEGRATE ȘI PERSPECTIVE PENTRU TINERI**

Florin Cristian CIOBĂNICĂ 101

**ÎNVĂȚAREA CENTRATĂ PE ELEV ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
TEHNOLOGIC ȘI EFECTELE ASUPRA COMPETENȚELOR PROFESIONALE**

Florin Cristian CIOBĂNICĂ, Elena COFAS, Emilia Alina IONESCU 109

**DIRECȚII STRATEGICE PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A COMUNEI
SNAGOV, JUDEȚUL ILFOV**

Florin Cristian CIOBĂNICĂ	117
ABORDĂRI INTERDISCIPLINARE ȘI TRANSDISCIPLINARE ÎN PREDAREA LIMBII LATINE LA LICEU	
Ioana-Ruxandra CIUCĂ	127
ROLUL CHIMIEI ÎN DEZVOLTAREA DURABILĂ ȘI ÎN EDUCAȚIA MODERNĂ	
Maria-Luiza ENACHE	129
ROLUL MOTIVAȚIEI ÎN STIMULAREA CAPACITĂȚII DE MEMORARE LA PREȘCOLARI	
Nicoleta Gabriela EREMIA	137
VALENȚELE FORMATIVE ALE COMUNICĂRII DIDACTICE ÎN ACTIVITATEA INSTRUCTIV-EDUCATIVĂ	
Nicoleta Gabriela EREMIA, Florin Cristian CIOBĂNICĂ	141
BUFTEA - PROFIL DE DEZVOLTARE DURABILĂ: DIMENSIUNI ECONOMICE, AGRICOLE, TURISTICE ȘI EDUCAȚIONALE	
Andreea-Roxana FIRĂȚOIU, Liviu MĂRCUȚĂ	147
ȘCOALA CARE ÎNVAȚĂ: IMPACTUL PROIECTELOR NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE ASUPRA MANAGEMENTULUI ȘI PREDĂRII EDUCAȚIEI ANTREPRENORIALE	
Daniela GHINDAOANU	155
FLIPPED CLASSROOM ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR DIN ROMÂNIA: PERSPECTIVE DE COLABORARE CU MEDIUL UNIVERSITAR PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR VIITORULUI	
Daniela-Mihaela GRIGORE	157
MANAGEMENTUL CALITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR ȘI ROLUL ACTIVITĂȚILOR DE MONITORIZARE	
Daniel Alexandru ION	161
ROLUL ACTIVITĂȚILOR DE INSPECȚIE ÎN ASIGURAREA FUNCȚIONĂRII SISTEMULUI EDUCAȚIONAL PREUNIVERSITAR	

Emilia Alina IONESCU	165
METODE MODERNE DE PREDARE LA ORA DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT	
Ștefan Cristian IVAN	169
INOVAȚIA DIDACTICĂ ÎN CONSILIEREA ȘCOLARĂ – METODE ȘI BUNE PRACTICI PENTRU IMPLICAREA ELEVILOR	
Vasilica IVĂNICĂ	173
CONTRIBUȚIA EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI LA REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE	
Carmen-Mihaela JEMNA	175
GAMIFICAREA ÎN PREDAREA MATEMATICII	
Nicolae KODREANU	179
IMPACTUL REȚELELOR SOCIALE ASUPRA TINERILOR	
Jeanina LAZĂR	181
ATHÉNÉE PALACE: MARTORUL TĂCUT AL ISTORIEI ROMÂNEȘTI	
Daniela (PATRAȘ) MARIN	183
PROCESUL DE PREDARE – ÎNVĂȚARE – EVALUARE LA BIOLOGIE ÎN CONTEXTUL INTERDISCIPLINAR	
Maria – Cristina MATEI	191
INTEGRAREA JOCULUI ÎN LECȚILE DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT	
Victorița MATEI	195
NEVOIA DE ECHILIBRU ÎN DEZVOLTAREA STĂRII DE BINE ȘI A CONȘTIENȚĂRII EMOȚIONALE	
Luminița MIRICĂ-BOBIȚ	199
METODE ACTIVE PENTRU FORMAREA DEPRINDERILOR REALE LA ELEVII DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEHNOLOGIC	
Carmen PANAIT	201

PERSPECTIVE INTERDISCIPLINARE ÎN PREDAREA LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE ÎN CICLUL LICEAL

Ion-Mădălin PETCU 205

METODE DE CALCUL PRESCURTAT

Florin Adrian RIȘCĂ 209

PROBLEMA COPILULUI CU UN IQ MAI MARE DECÂT ÎNĂLȚIMEA LUI

Florin Adrian RIȘCĂ 215

PAVEL DIMITRIEVICI KISELEFF ȘI MODERNIZAREA ADMINISTRAȚIEI ÎN PRINCIPATELE ROMÂNE

Anca Claudia SANDU 217

CLIMATUL EDUCAȚIONAL ȘI INFLUENȚA SA ASUPRA IMPLICĂRII ELEVILOR

Oana Elena STAN 221

MODERNIZAREA CURRICULUMULUI LA DISCIPLINA ISTORIE ÎN CICLUL LICEAL DIN REPUBLICA MOLDOVA ȘI ROMÂNIA: CONTINUITĂȚI ȘI SCHIMBĂRI POSTCOMUNISTE

Maria STEPANYANTS 225

EDUCAȚIA ÎN AER LIBER – UN MODEL INTERDISCIPLINAR PENTRU ȘCOALA SECOLULUI XXI

Anamaria STOIAN, Iulia ANGHELESCU 235

ÎNVĂȚAREA INTEGRATĂ – ABORDARE INTERDISCIPLINARĂ PENTRU DEZVOLTAREA MOTIVAȚIEI ȘI A PARTICIPĂRII ACTIVE A ELEVILOR

Anamaria STOIAN, Iulia ANGHELESCU, Elena ȘTEFAN, Liliana DRAGOMIRESCU 237

IMPLEMENTAREA CURRICULUMULUI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL TEHNOLOGIC ÎN CONTEXTUL NOII ARHITECTURI CURRICULARE

Adriana STOICA, Doina ȚECU 239

PREDAREA LIMBII ENGLEZE LA CICLUL PRIMAR

Agurița Dorinela ȘERBAN	245
DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ PRIN DANS. IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR ARTISTICE ASUPRA PROCESULUI DE ÎNVĂȚARE	
Elena ȘTEFAN, Anamaria STOIAN	247
TELEPORTARE ÎN SALA DE CLASĂ: LECȚIA CARE PRINDE VIAȚĂ	
Ovidiu TELEIANU, Monica TELEIANU	249
MANAGEMENTUL CALITĂȚII ÎN EDUCAȚIE ȘI APLICAREA CICLULUI PDCA ÎN PROCESUL DIDACTIC	
Ovidiu TELEIANU, Florin Cristian CIOBĂNICĂ	255
CÂND ENGLEZA IESE DIN MANUAL: PREDAREA INTERDISCIPLINARĂ ȘI PROVOCAREA AI-ULUI	
Georgiana VOICU	259
PROFESORUL FACILITATOR	
Andreea Valentina ZAHARIA	261

INTRODUCERE

Simpozionul interdisciplinar pentru elevi și profesori „*Educație, Inovație și Performanță – Perspective interdisciplinare în școala contemporană*”, reprezintă un demers educațional inițiat de *Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu”, Snagov*, menit să valorifice potențialul creativ și intelectual al elevilor și cadrelor didactice, într-un cadru academic deschis dialogului și colaborării.

Ca în orice domeniu al cunoașterii științifice, schimbul de informații reprezintă un element fundamental pentru dezvoltarea continuă, fiind benefic atât elevilor, cât și profesorilor. Într-o societate aflată într-o permanentă transformare, accesul la idei noi, la experiențe educaționale relevante și la perspective interdisciplinare devine esențial pentru adaptarea și evoluția sistemului educațional. În acest context, simpozionul a oferit un spațiu de întâlnire și reflecție pentru toți cei implicați în procesul educațional, facilitând dialogul constructiv și schimbul de bune practici.

Cunoașterea celor mai recente tendințe în educație, precum și experiența profesională a participanților au constituit baza unor dezbateri valoroase, orientate spre identificarea unor soluții concrete pentru provocările actuale din mediul educațional. Lucrările incluse în prezentul volum reflectă diversitatea tematică și bogăția de idei generate în cadrul simpozionului, evidențiind preocuparea pentru inovare, interdisciplinaritate și aplicabilitate practică.

Contextul actual, marcat de transformări rapide în societate, digitalizare accelerată și schimbări de paradigmă în educație, impune regândirea modului în care învățarea este proiectată și realizată. Noile abordări pun accent pe dezvoltarea competențelor-cheie, pe formarea gândirii critice și creative, pe învățarea activă și pe integrarea tehnologiei în procesul didactic. În acest sens, simpozionul a constituit un cadru adecvat pentru explorarea metodelor inovative de predare-învățare și pentru promovarea unor practici educaționale adaptate nevoilor elevilor și cerințelor societății contemporane.

Prin această manifestare educațională și științifică, instituția noastră a urmărit să creeze un mediu stimulat, în care elevii și profesorii să își poată exprima ideile, să își valorifice experiențele și să își dezvolte competențele de comunicare și cercetare. Participarea la simpozion a reprezentat nu doar o oportunitate de afirmare academică, ci și un exercițiu de responsabilitate intelectuală, de reflecție și de implicare activă în viața comunității educaționale.

Simpozionul și-a propus să constituie un cadru de promovare a învățării continue de calitate și de valorificare a acestora în demersul dezvoltării unui învățământ modern, eficient și centrat pe elev. Prin abordări interdisciplinare și prin încurajarea creativității și a spiritului de cercetare, evenimentul a stimulat utilizarea metodelor inovative și a resurselor educaționale actuale, contribuind la recunoașterea și valorizarea potențialului fiecărui elev.

Direcțiile tematice propuse în cadrul simpozionului au fost variate și au permis abordarea unor subiecte relevante pentru educația contemporană: de la perspective interdisciplinare în educație și societate, la impactul tehnologiei și digitalizării, până la idei inovatoare și bune practici didactice. Lucrările prezentate au reflectat interesul pentru dezvoltarea durabilă, pentru integrarea tehnologiei în educație, pentru promovarea valorilor culturale și pentru implicarea activă în comunitate.

De asemenea, simpozionul a avut un rol important în consolidarea relațiilor de colaborare între instituțiile de învățământ și partenerii educaționali, facilitând schimbul de experiență și inițierea unor noi proiecte comune. Astfel, evenimentul a contribuit la crearea unui cadru favorabil dezvoltării de parteneriate educaționale și participării la programe naționale și europene.

Prezentul volum reunește lucrările selectate în urma participării la simpozion, reprezentând rezultatul implicării și efortului comun al elevilor și cadrelor didactice. Aceste lucrări reflectă nu doar nivelul de pregătire și interesul pentru cunoaștere, ci și dorința de a contribui la dezvoltarea unei educații moderne, deschise și adaptate realităților actuale.

Prin publicarea acestui volum, ne propunem să valorificăm rezultatele obținute, să diseminăm exemplele de bună practică și să încurajăm continuarea unor astfel de inițiative educaționale. Considerăm că astfel de demersuri contribuie semnificativ la formarea unei comunități educaționale active, implicate și orientate spre performanță.

În final, adresăm mulțumiri tuturor participanților, profesorilor coordonatori și partenerilor implicați în organizarea și desfășurarea simpozionului, pentru contribuția adusă la succesul acestui eveniment. Sperăm ca această primă ediție să reprezinte începutul unei tradiții și să inspire noi proiecte și colaborări în domeniul educațional.

Coordonator,
prof. ing. Florin Cristian Ciobănică

*Secțiune elevi – Perspective
interdisciplinare în educație și societate*

Primul stat medieval românesc a fost Transilvania, a cărei organizare politică s-a conturat treptat sub influența regatului maghiar. După anul 1050, autoritatea regilor maghiari începe să se impună în această regiune, iar instituția voievodatului se consolidează începând cu secolul al XII-lea. Chiar și după pătrunderea dinastiei arpadiene, voievodul Transilvaniei și-a păstrat o anumită autonomie, deși intervenția regală a dus la reducerea autonomiilor locale și la introducerea unor forme de organizare de tip occidental. Primul voievod atestat documentar este Mercurius, menționat în anul 1111. În paralel, în Transilvania au continuat să existe forme tradiționale de organizare românească, cunoscute sub numele de „țări” în secolele XIV–XV, care au fost ulterior integrate în structuri administrative numite districte românești. De asemenea, pentru consolidarea controlului asupra teritoriului, regii maghiari au colonizat populații precum secuii și sașii, în special în timpul regelui Géza al II-lea, iar Cavalerii Teutoni au fost aduși între anii 1211–1225 de către regele Andrei al II-lea, contribuind la organizarea și apărarea granițelor estice ale Transilvaniei.

Cauzele colonizării în Transilvania

Colonizarea unor populații străine în Transilvania de către regii Ungariei a avut mai multe cauze. În primul rând, aceasta urmărea întărirea stăpânirii asupra teritoriilor cucerite, prin popularea zonelor de graniță cu comunități loiale coroanei și capabile să contribuie la apărarea regiunii. Astfel, au fost aduși secuii și sașii, iar pentru apărarea graniței estice au fost colonizați și cavalerii teutoni în timpul regelui Andrei al II-lea al Ungariei.

În al doilea rând, colonizarea a fost determinată și de rezistența aristocrației maghiare față de autoritatea regală. Pentru a limita puterea nobililor locali și pentru a-și consolida controlul asupra regiunii, regii maghiari au sprijinit stabilirea unor populații dependente direct de coroană, care beneficiau de anumite privilegii și contribuiau la organizarea și apărarea teritoriului.

Formarea Țării Românești

Al doilea stat medieval românesc format a fost Țara Românească. Procesul de formare a avut loc în teritoriile românești situate la sud de Carpați, unde în secolul al XIII-lea existau deja formațiuni politice locale, precum cnezatele și voievodatele.

Un moment important în evoluția acestor structuri a fost încercarea voievodului Litovoi de a înlătura suzeranitatea maghiară. În anul 1277, acesta s-a ridicat împotriva autorității regelui Ungariei, însă conflictul s-a încheiat cu înfrângerea sa.

Etapele formării Țării Românești

Faza legendară este reprezentată de „descălecatul” lui Negru Vodă, plasat de tradiție în jurul anului 1290. Conform legendei, românii din Țara Făgărașului au trecut la sud de Carpați sub conducerea lui Negru Vodă și au întemeiat un nou stat. Prima capitală a fost stabilită la Câmpulung.

Faza istorică este legată de domnia lui Basarab I, considerat adevăratul întemeietor al statului. În anul 1330, acesta s-a confruntat cu regele Carol Robert de Anjou în Bătălia de la Posada. Victoria lui Basarab I a dus la obținerea independenței față de regatul Ungariei, eveniment considerat prima mare afirmare a independenței unui stat medieval românesc.

Formarea Moldovei

Al treilea stat medieval românesc format a fost Moldova. Procesul de constituire a statului a avut loc în secolul al XIV-lea și a fost influențat de mai mulți factori.

Factorii care au contribuit la formarea statului Moldova:

- existența drumului comercial care lega nordul Europei de Marea Neagră, favorizând dezvoltarea economică a regiunii;

- conflictele dintre regatul Ungariei și populațiile slave din zonă;
- succesul domniei lui Basarab I în Bătălia de la Posada, care a demonstrat posibilitatea obținerii independenței față de regatul maghiar.

Etapale constituirii statului Moldova

Descălecatul lui Dragoș – în jurul anului 1352–1353, voievodul Dragoș, din Maramureș, a trecut în Moldova la ordinul regelui Ludovic I de Anjou și a organizat o marcă de apărare împotriva tătarilor în partea de nord-vest a Moldovei.

Întemeierea statului independent – a fost realizată de Bogdan I, considerat adevăratul întemeietor al Moldovei. În jurul anului 1359, acesta a trecut din Maramureș în Moldova, a înlăturat dominația maghiară și a pus bazele unui stat independent, având inițial capitala la Baia.

Formarea Dobrogei

Al patrulea stat medieval românesc a fost Dobrogea. În secolul al XIV-lea, în această regiune s-a format o structură politică autonomă condusă de Dobrotici, unul dintre conducătorii locali ai zonei.

Statul condus de Dobrotici a fost cunoscut în izvoarele bizantine sub numele de Țara Cărvunei, iar Imperiul Bizantin i-a acordat lui Dobrotici titlul de despot, recunoscând astfel autoritatea sa în regiune.

În anul 1388, voievodul Mircea cel Bătrân a integrat Dobrogea în Țara Românească, extinzând astfel stăpânirea statului muntean până la Marea Neagră. Ulterior, din secolul al XV-lea până în secolul al XIX-lea, Dobrogea s-a aflat sub dominația Imperiului Otoman.

Instituțiile statului medieval

Principalele instituții ale statului medieval românesc au fost Domnia și Armata.

Domnia reprezenta instituția centrală a statului. Domnul era conducătorul țării și era considerat ales prin voință divină, fiind investit prin ceremonia de ungere religioasă. În general, domnia avea caracter ereditar, conducătorul provenind din familia domnitoare.

Prerogativele domnului erau:

- apărător al Bisericii Ortodoxă;
- șef al statului;
- avea dreptul de a bate monedă;
- avea dreptul de a încheia tratate de pace;
- avea dreptul de a declara război și de a conduce armata.

După instaurarea dominației Imperiului Otoman, modul de alegere al domnilor s-a schimbat. Inițial, domnul era ales de către boieri și confirmat de Poarta Otomană, iar din secolul al XVI-lea acesta era numit direct de sultan.

Procesul de formare a statelor medievale românești a fost unul complex și de lungă durată, rezultat din evoluția treptată a comunităților locale și a formațiunilor politice existente. De la obștile sătești și până la cnezate și voievodate, societatea românească a reușit să dezvolte structuri de organizare tot mai puternice, capabile să asigure stabilitatea și apărarea teritoriilor. În acest context s-au format statele medievale românești, precum Transilvania, Țara Românească, Moldova și Dobrogea, fiecare având un rol important în consolidarea identității politice și culturale a românilor. Conducători precum Basarab I, Bogdan I sau Mircea cel Bătrân au contribuit decisiv la întărirea autorității statale și la obținerea independenței față de puterile vecine. Totodată, instituții fundamentale precum domnia, armata și biserica au avut un rol esențial în organizarea și funcționarea acestor state. Astfel, statele medievale românești au

reprezentat baza dezvoltării politice ulterioare a spațiului românesc și au contribuit la păstrarea identității și continuității poporului român în contextul provocărilor istorice ale epocii.

BIBLIOGRAFIE

1. Constantin C. Giurescu, 2003, *Istoria Românilor*, Editura All, București.
2. Florin Constantiniu, 2011, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic, București.
3. Neagu Djuvara, 2012, *O scurtă istorie a românilor povestită celor tineri*, Editura Humanitas, București.
4. Ioan-Aurel Pop, 2014, *Istoria Românilor*, Editura Litera, București.

RELAȚIILE INTERNAȚIONALE ÎN SECOLUL AL XX-LEA

Lorena CIOACĂ, Ana LEANCĂ

Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Secolul XX a reprezentat una dintre cele mai dinamice și complexe perioade din istoria relațiilor internaționale. Evoluția raporturilor dintre state a fost marcată atât de conflicte armate de amploare fără precedent, cât și de eforturi susținute pentru instaurarea cooperării și menținerea păcii la nivel global. Marile puteri ale lumii au influențat decisiv structura sistemului internațional, iar transformările politice, economice și ideologice au determinat apariția unor noi forme de organizare și colaborare între state.

Declanșarea Primul Război Mondial a fost rezultatul acumulării unor tensiuni politice, economice și militare între marile puteri europene. Sistemul alianțelor militare, rivalitățile teritoriale și naționalismul exacerbate au creat un climat favorabil izbucnirii conflictului. Asasinarea arhiducelui Franz Ferdinand la Sarajevo a reprezentat scânteia care a declanșat războiul. Conflictul a implicat numeroase state și s-a desfășurat pe mai multe continente, provocând pierderi umane și materiale uriașe. La finalul războiului, tratatele de pace au redesenat harta Europei, ducând la prăbușirea unor mari imperii, precum cel german, austro-ungar, otoman și rus, și la apariția unor noi state naționale.

Perioada interbelică a fost caracterizată de încercări de stabilizare a sistemului internațional, dar și de numeroase tensiuni politice și economice. În cadrul acestei perioade, statele au încercat să mențină pacea prin intermediul organizațiilor și tratatelor internaționale, precum Societatea Națiunilor. Cu toate acestea, stabilitatea internațională a fost grav afectată de Marea Criză Economică, care a generat instabilitate economică și socială în numeroase state. În același timp, în Europa au apărut și s-au consolidat regimuri totalitare, precum cele conduse de Adolf Hitler în Germania, Benito Mussolini în Italia și Iosif Stalin în Uniunea Sovietică.

În acest context tensionat a izbucnit Al Doilea Război Mondial, considerat cel mai devastator conflict din istoria omenirii. Cauzele sale au fost multiple, printre care dorința de expansiune a regimurilor totalitare, revizionismul teritorial și slăbiciunea sistemului de securitate colectivă. Războiul s-a desfășurat pe mai multe fronturi și a implicat state din întreaga lume. Victoria Alianței din Al Doilea Război Mondial asupra puterilor Axei a dus la transformări majore în structura sistemului internațional, marcând începutul unei noi ordini mondiale.

După anul 1945, relațiile internaționale au fost dominate de rivalitatea ideologică, politică și militară dintre Statele Unite și Uniunea Sovietică. Această confruntare, cunoscută sub numele de Războiul Rece, a împărțit lumea în două blocuri opuse: blocul capitalist, condus de Statele Unite, și blocul comunist, dominat de Uniunea Sovietică. Deși confruntarea nu a degenerat într-un conflict direct între cele două superputeri, ea a generat numeroase conflicte indirecte și o intensă cursă a înarmării, inclusiv dezvoltarea armelor nucleare.

În încercarea de a preveni izbucnirea unor noi conflicte majore, statele au creat organizații internaționale menite să mențină pacea și securitatea globală. Astfel, în 1945 a fost fondată Organizația Națiunilor Unite, cu scopul de a promova cooperarea între state și de a preveni conflictele armate. În contextul Războiului Rece au apărut și alianțe militare importante,

precum NATO, care reunea statele occidentale, și Pactul de la Varșovia, formată de statele socialiste din Europa de Est.

Un alt fenomen important al perioadei postbelice a fost procesul de decolonizare. După al Doilea Război Mondial, numeroase teritorii coloniale din Africa și Asia și-au câștigat independența față de marile imperii europene. Acest proces a dus la apariția unui număr mare de state noi pe scena internațională și a contribuit la diversificarea relațiilor internaționale. În același timp, noile state independente au încercat să-și afirme autonomia și interesele în cadrul organizațiilor internaționale.

Sfârșitul secolului XX a fost marcat de prăbușirea regimurilor comuniste din Europa de Est și de destrămarea Uniunii Sovietice în anul 1991. Aceste evenimente au pus capăt Războiului Rece și au determinat apariția unei noi ordini internaționale. Sistemul bipolar a fost înlocuit de o lume caracterizată printr-un grad mai mare de cooperare internațională, dar și prin noi provocări politice, economice și de securitate.

Relațiile internaționale din secolul XX au trecut prin transformări profunde, determinate de conflicte majore, schimbări ideologice și procese de cooperare globală. De la confruntările devastatoare ale celor două războaie mondiale până la instaurarea unor mecanisme internaționale de cooperare și dialog, acest secol a modelat structura sistemului internațional contemporan. Lecțiile istorice ale acestei perioade rămân esențiale pentru înțelegerea provocărilor actuale și pentru menținerea păcii și stabilității la nivel global.

BIBLIOGRAFIE

1. Boia, L., 2011, *Istorie și mit în conștiința românească*, Editura Humanitas, București.
2. Buzatu, G., 2003, *O istorie a petrolului românesc*, Editura Enciclopedică, București.
3. Constantiniu, F., 2010, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București.
4. Hitchins, K., 2014, *România 1866–1947*, Editura Humanitas, București.
5. Otu, P., 2019, *România în Primul Război Mondial*, Editura Litera, București.
6. Scurtu, I., 2016, *Istoria românilor în timpul celor patru regi (1866–1947)*, Editura Enciclopedică, București.

EVOLUȚIA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI (1866–1991): DE LA MONARHIE CONSTITUȚIONALĂ LA STAT DEMOCRATIC

Cristina CRISTEA, Iuliana VOLFART

Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Dezvoltarea constituțională a României reflectă transformările politice majore prin care a trecut statul român începând cu a doua jumătate a secolului al XIX-lea și până în perioada contemporană. Constituțiile adoptate de-a lungul timpului au marcat etapele modernizării statului, trecerea prin regimuri politice diferite și, în final, instaurarea unui sistem democratic. Aceste acte fundamentale au stabilit principiile organizării statului, drepturile cetățenilor și modul de exercitare a puterii politice.

Constituția din 1866

Adoptarea Constituția României din 1866 reprezintă un moment esențial în procesul de modernizare a statului român. Aceasta a fost promulgată după abdicarea domnitorului Alexandru Ioan Cuza și venirea la conducere a principelui Carol I, a cărei domnie a fost asociată cu consolidarea instituțiilor statului și cu apropierea României de modelul occidental. Constituția a fost inspirată în mare măsură din Constituția Belgiei din 1831, considerată la acea vreme una dintre cele mai democratice din Europa. Documentul stabilea principiile fundamentale ale organizării statului modern. Printre caracteristicile principale se numărau votul cenșitar, care limita participarea politică la anumite categorii sociale în funcție de avere, precum și aplicarea principiului separării puterilor în stat: puterea legislativă, exercitată de Parlament; puterea executivă, deținută de domnitor și guvern; și puterea judecătorească, exercitată de instanțele de judecată. Constituția garanta, de asemenea, respectarea unor drepturi și libertăți cetățenești fundamentale, contribuind la formarea unui stat de drept.

Constituția din 1923

După realizarea Marea Unire din 1918, statul român s-a confruntat cu necesitatea adaptării cadrului constituțional la noile realități teritoriale și politice. În acest context a fost adoptată Constituția României din 1923, cunoscută adesea drept „Constituția României Mari”. Aceasta a reflectat noua structură teritorială a statului, care includea provinciile istorice precum Transilvania, Basarabia și Bucovina, unite cu România după Primul Război Mondial. Constituția din 1923 a consolidat principiile democratice și a extins drepturile politice ale cetățenilor, introducând votul universal masculin și întărind rolul Parlamentului. În același timp, ea reafirma principiul separării puterilor în stat și garanta libertățile individuale, contribuind la dezvoltarea sistemului democratic din perioada interbelică.

Constituția din 1938

Schimbările politice din Europa anilor '30 au influențat și viața politică din România. În acest context, regele Carol al II-lea al României a impus Constituția României din 1938, cu scopul de a instaura un regim autoritar. Noua constituție a limitat semnificativ rolul partidelor politice și a consolidat puterea monarhului. Printre modificările importante s-a numărat reorganizarea sistemului electoral și creșterea vârstei de vot la 30 de ani. În același timp, pentru prima dată în istoria României, femeile au primit drept de vot, însă participarea politică era strict controlată de regim.

Constituția din 1948

După încheierea celui de-al Doilea Război Mondial și instaurarea regimului comunist, sistemul politic românesc a fost reorganizat radical. În urma abdicării regelui Mihai I al României la 30 decembrie 1947, România a devenit stat republican. În acest context a fost adoptată Constituția Republicii Populare Române din 1948, sub conducerea liderului comunist Gheorghe Gheorghiu-Dej. Noua constituție a consacrat instaurarea regimului comunist și transformarea României în Republica Populară Română. Statul era organizat după modelul sovietic, iar economia era supusă procesului de naționalizare și planificare centralizată. Puterea politică era concentrată în mâinile partidului comunist, ceea ce a dus la limitarea libertăților democratice.

Constituția din 1952

Procesul de consolidare a regimului comunist a continuat prin adoptarea Constituția Republicii Populare Române din 1952, tot în perioada conducerii lui Gheorghe Gheorghiu-Dej. Aceasta a reflectat influența puternică a Uniunea Sovietică asupra sistemului politic românesc și a întărit rolul partidului comunist în conducerea statului. Constituția din 1952 a consolidat structura politică de tip socialist și a stabilit controlul total al statului asupra economiei și societății. Documentul a confirmat rolul dominant al partidului unic și a accentuat caracterul ideologic al regimului politic.

Constituția din 1965

O nouă etapă constituțională a fost marcată de adoptarea Constituția Republicii Socialiste România din 1965, în timpul conducerii lui Nicolae Ceaușescu. Prin această constituție, denumirea oficială a statului a fost schimbată în Republica Socialistă România. Documentul reafirma rolul Partidul Comunist Român drept „forța politică conducătoare a întregii societăți”. În practică, separarea puterilor în stat era anulată, iar organul suprem al puterii de stat era Marea Adunare Națională, care avea subordonate Guvernul și sistemul judecătoresc.

Constituția din 1991

După evenimentele din Revoluția Română din 1989, România a intrat într-un proces amplu de democratizare. În acest context a fost adoptată Constituția României din 1991, care a pus bazele sistemului democratic contemporan. Noua constituție definește România ca stat național, suveran și independent și stabilește principiile fundamentale ale democrației constituționale. Printre elementele esențiale se numără votul universal, separarea puterilor în stat și garantarea drepturilor și libertăților cetățenești. Puterea legislativă este exercitată de Parlament, care are atribuții precum inițierea și adoptarea legilor, aprobarea bugetului de stat și acordarea sau retragerea încrederii Guvernului. Constituția a fost revizuită în anul 2003 pentru a adapta legislația românească la standardele europene.

Evoluția constituțională a României reflectă transformările profunde ale societății și ale sistemului politic de-a lungul a peste un secol. De la monarhia constituțională instituită prin Constituția din 1866, la experiența democratică interbelică, apoi la regimul autoritar și perioada comunistă, până la revenirea la democrație după 1989, fiecare constituție a marcat o etapă distinctă în dezvoltarea statului român. Constituția din 1991 reprezintă fundamentul juridic al României contemporane și garantează funcționarea unui sistem politic democratic bazat pe statul de drept și respectarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Bulei, I., 2007, O istorie a românilor, Editura Meronia, București.
2. Muraru, I., Tănăsescu, E. S., 2011, Constituția României: comentariu pe articole, Editura C.H. Beck, București.

ACȚIUNILE MILITARE ÎN SECOLUL AL XV-LEA

Nicolas DOBROTĂ, Adelina RÂNCACIU

Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Secolul al XV-lea a reprezentat o perioadă de transformări majore în istoria militară a Europei și a regiunii sud-est europene. Conflictele dintre statele creștine și expansiunea rapidă a Imperiului Otoman au determinat apariția unor confruntări militare de amploare, în care strategia, organizarea armatelor și utilizarea noilor tehnologii de luptă au jucat un rol decisiv. În acest context, mai multe evenimente militare au marcat evoluția raporturilor de putere din regiune și au influențat dezvoltarea politică și militară a statelor europene.

Căderea Constantinopolului (1453)

Unul dintre cele mai importante momente ale secolului al XV-lea a fost Căderea Constantinopolului, eveniment care a pus capăt existenței Imperiului Bizantin și a consolidat poziția Imperiului Otoman ca mare putere a lumii medievale. Asediul orașului a fost condus de sultanul Mehmed al II-lea, care a folosit o artilerie puternică, inclusiv tunuri de dimensiuni foarte mari, capabile să distrugă zidurile considerate până atunci inexpugnabile ale capitalei bizantine.

Cucerirea Constantinopolului a avut consecințe majore nu doar pentru lumea bizantină, ci și pentru întreaga Europă. Controlul otoman asupra principalelor rute comerciale dintre Europa și Orient a determinat statele occidentale să caute noi căi de acces către resursele asiatice. În acest context s-au intensificat explorările maritime, care aveau să conducă ulterior la marile descoperiri geografice.

Iancu de Hunedoara și Asediul Belgradului (1456)

Un alt episod militar important al secolului a fost Asediul Belgradului, în cadrul căruia forțele creștine au reușit să oprească înaintarea otomană spre centrul Europei. Conducătorul apărării orașului a fost Iancu de Hunedoara, unul dintre cei mai importanți comandanți militari ai epocii.

În timpul confruntării, armata condusă de Iancu de Hunedoara a reușit să distrugă flota otomană de pe Dunăre și să respingă asediul printr-un contraatac rapid și bine coordonat. Victoria a avut un impact simbolic puternic asupra lumii creștine. În semn de recunoștință pentru succesul obținut, în lumea catolică s-a instituit tradiția tragerii clopotelor la amiază, obicei păstrat până în prezent în numeroase regiuni.

Vlad Țepeș și Atacul de noapte (1462)

În spațiul românesc, un moment militar remarcabil a fost reprezentat de Atacul de noapte de la Târgoviște, organizat de domnitorul Vlad Țepeș împotriva armatei otomane conduse de Mehmed al II-lea. Strategia adoptată de domnitorul Țării Românești s-a bazat pe elementul surpriză și pe utilizarea unor tactici de hărțuire menite să slăbească moralul și capacitatea de luptă a adversarului.

Atacul a fost lansat pe timp de noapte asupra taberei otomane, cu scopul de a provoca dezorganizarea armatei și, eventual, eliminarea sultanului. În paralel, Vlad Țepeș a ordonat incendierea proviziilor și a aplicat tactica pământului pârjolit, reducând astfel resursele logistice ale invadatorilor. Deși confruntarea nu a dus la distrugerea completă a armatei otomane,

retragerea acesteia a demonstrat eficiența strategiilor bazate pe mobilitate, surpriză și cunoașterea terenului.

Ștefan cel Mare și Bătălia de la Vaslui (1475)

Unul dintre cele mai importante succese militare ale epocii a fost Bătălia de la Vaslui, în care armata condusă de domnitorul Moldovei, Ștefan cel Mare, a învins o armată otomană mult superioară numeric. Confruntarea a avut loc într-un teren mlăștinos, ales strategic de comandantul moldovean pentru a limita mobilitatea trupelor otomane.

Planul de luptă al lui Ștefan cel Mare a inclus folosirea condițiilor geografice, a ambuscadelor și a unor semnale sonore, precum sunetele de trâmbițe, pentru a crea confuzie în rândurile adversarului. Rezultatul a fost o victorie decisivă, considerată una dintre cele mai importante înfrângeri suferite de armata otomană în Europa în acea perioadă. Succesul militar a consolidat prestigiul internațional al domnitorului moldovean, care a fost recunoscut în Europa drept unul dintre principalii apărători ai creștinătății.

Evoluția armamentului și a tacticilor militare

Secolul al XV-lea a fost caracterizat și de transformări importante în domeniul tehnicii militare. În această perioadă au început să fie utilizate tot mai frecvent armele de foc timpurii, precum archebuzele, care au înlocuit treptat armele tradiționale, precum arcul și arbaleta. Apariția acestor arme a schimbat modul de desfășurare a confruntărilor militare și a redus importanța cavaleriei grele.

Pentru a face față noilor proiectile din plumb, armurile cavalerilor au fost adaptate și întărite, fiind realizate din plăci metalice mai groase. În același timp, evoluția artileriei a determinat transformări semnificative în arhitectura militară. Fortificațiile medievale tradiționale, cu ziduri înalte și subțiri, au fost treptat înlocuite de sisteme defensive adaptate artileriei, caracterizate prin ziduri mai joase, bastioane și structuri capabile să reziste bombardamentelor.

Astfel, secolul al XV-lea a reprezentat o etapă de tranziție între războiul medieval și cel modern, în care progresul tehnologic și adaptarea strategiilor militare au influențat decisiv evoluția conflictelor și echilibrul de putere din Europa.

BIBLIOGRAFIE

1. Boia, L., 2012, *Istorie și mit în conștiința românească*, Editura Humanitas, București;
2. Iorga, N., 2002, *Istoria românilor*, Editura Enciclopedică, București.
3. Jackson, G., 2003, *The Ottoman Empire, 1300–1650: The Structure of Power*, Palgrave Macmillan, New York.
4. Țurlea, P., 2004, *Istoria militară a românilor*, Editura Militară, București.

REGIMURILE POLITICE DIN ROMÂNIA (1859–PREZENT)

Alessia GHEORGHE

Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Începând cu anul 1859, spațiul românesc a traversat o serie de transformări politice majore care au modelat evoluția statului modern român. De la momentul unirii principatelor până în prezent, România a cunoscut mai multe tipuri de regimuri politice: monarhie constituțională, regimuri autoritare, dictatură comunistă și, în cele din urmă, un sistem democratic. Aceste transformări au fost influențate atât de evoluțiile interne, cât și de contextul european și internațional. Un rol important în aceste schimbări l-au avut personalități politice marcante, precum Alexandru Ioan Cuza, Carol I, Ferdinand I of Romania sau Nicolae Ceaușescu, fiecare contribuind, în mod diferit, la configurarea sistemului politic și instituțional al statului român.

Unirea Principatelor Române (1859) și formarea statului modern

Un moment fundamental în istoria politică a României a fost realizarea Unirea Principatelor Române. În anul 1859, Moldova și Țara Românească s-au unit sub conducerea lui Alexandru Ioan Cuza, ales domnitor al ambelor principate. Acest act politic a reprezentat primul pas spre formarea statului român modern. Domnia lui Cuza a fost caracterizată printr-un amplu program de reforme menite să modernizeze societatea românească. Printre cele mai importante măsuri adoptate se numără reforma agrară, reforma învățământului, reorganizarea administrației și adoptarea unor legi moderne inspirate din modelele occidentale.

După abdicarea lui Cuza, în 1866, conducerea statului a fost preluată de Carol I, principe de origine germană din dinastia Hohenzollern-Sigmaringen. Domnia sa a reprezentat o perioadă de stabilitate și modernizare politică, administrativă și economică. În anul 1881, România a fost proclamată regat, iar Carol I a devenit primul rege al țării.

Constituția din 1866 și perioada monarhiei constituționale

Adoptarea Constituția României din 1866 a reprezentat un moment esențial în consolidarea instituțiilor statului modern. Inspirată din constituția belgiană din 1831, aceasta a stabilit monarhia constituțională ca formă de guvernământ și a introdus principiul separației puterilor în stat. Constituția a reglementat atribuțiile instituțiilor fundamentale ale statului și a stabilit limitele puterii monarhului, contribuind astfel la dezvoltarea unui sistem politic modern.

Domnia lui Carol I a durat aproape jumătate de secol și a fost marcată de realizări importante, printre care obținerea independenței de stat în urma Războiului de Independență al României. După moartea sa, în 1914, tronul a fost preluat de nepotul său, Ferdinand I of Romania, sub conducerea căruia România a traversat una dintre cele mai importante perioade din istoria sa.

Primul Război Mondial și realizarea Marii Uniri

În timpul Primul Război Mondial, România s-a alăturat taberei Antantei, participând la conflict cu scopul realizării unității naționale. În urma încheierii războiului, în anul 1918, a avut loc Marea Unire, moment istoric în care provinciile Basarabia, Bucovina și Transilvania s-au

unit cu Regatul României. Astfel s-a format România Mare, stat care a cunoscut o perioadă de dezvoltare politică și culturală semnificativă în perioada interbelică.

După moartea regelui Ferdinand I, în 1927, tronul a fost ocupat de nepotul său, Michael I of Romania, care era minor. În această perioadă, conducerea statului a fost exercitată de o regență până la revenirea pe tron a lui Carol al II-lea.

Perioada interbelică și regimul autoritar al lui Carol al II-lea

În anul 1930, Carol II of Romania a revenit pe tron, instaurând ulterior un regim autoritar. În această perioadă, sistemul democratic a fost slăbit, iar puterea politică s-a concentrat tot mai mult în mâinile monarhului. Contextul internațional tensionat, criza economică și ascensiunea mișcărilor extremiste au contribuit la instabilitatea politică din România.

În același timp, a crescut influența unor organizații radicale, precum Garda de Fier, care promova idei naționaliste și extremiste. Regimul autoritar al lui Carol al II-lea s-a încheiat în anul 1940, când acesta a fost forțat să abdice și să părăsească țara.

Al Doilea Război Mondial și instaurarea regimului comunist

După abdicarea lui Carol al II-lea, tronul a fost preluat din nou de Michael I of Romania. În timpul Al Doilea Război Mondial, România a participat inițial de partea Puterilor Axei, dar în urma Lovitura de stat de la 23 august 1944 a schimbat tabăra și s-a alăturat Alianților. După război, sub presiunea Uniunea Sovietică, sistemul politic românesc a fost radical transformat.

În anul 1947, regele Mihai I a fost obligat să abdice, iar monarhia a fost abolită. România a fost proclamată republică populară, iar puterea politică a fost preluată de Partidul Comunist. Liderul comunist Gheorghe Gheorghiu-Dej a instaurat un regim totalitar bazat pe control politic, economie planificată și represiune împotriva opoziției.

Regimul comunist și dictatura lui Nicolae Ceaușescu

În anul 1965, conducerea statului a fost preluată de Nicolae Ceaușescu. Sub conducerea sa, România a devenit o dictatură totalitară caracterizată prin control strict asupra societății, cultul personalității și limitarea libertăților cetățenești. În primele sale etape, regimul a încercat să adopte o politică externă relativ independentă față de Uniunea Sovietică, însă în timp sistemul politic a devenit tot mai rigid și represiv.

În anii 1980, politica economică adoptată de Ceaușescu a generat o profundă criză socială. Populația s-a confruntat cu lipsuri severe, raționalizarea alimentelor și restricții drastice privind consumul de energie. Nemulțumirea generală a populației a culminat cu izbucnirea Revoluția Română din 1989, eveniment care a dus la prăbușirea regimului comunist și la executarea lui Ceaușescu.

Revoluția din 1989 și tranziția către democrație

După evenimentele din cadrul Revoluția Română din 1989, România a intrat într-o etapă complexă de tranziție de la regimul comunist la un sistem democratic și la economia de piață. Primele alegeri libere au avut loc în 1990, iar funcția de președinte a fost câștigată de Ion Iliescu. În această perioadă, principalele obiective ale statului au fost stabilizarea instituțiilor democratice, reformarea economiei și apropierea de structurile politice și economice occidentale. Un moment important al acestui proces a fost adoptarea Constituția României din 1991, care a stabilit cadrul juridic al statului democratic, principiul separării puterilor în stat și garantarea drepturilor și libertăților cetățenești.

Anii '90 au fost caracterizați de transformări economice dificile, determinate de trecerea de la economia centralizată la economia de piață. Privatizarea întreprinderilor de stat, restructurarea industriei și liberalizarea pieței au generat atât oportunități de dezvoltare, cât și

probleme sociale, precum creșterea șomajului și scăderea nivelului de trai în anumite perioade. În plan politic, scena publică a fost marcată de alternanța la guvernare și de consolidarea pluralismului politic, element esențial pentru funcționarea unei democrații.

Un obiectiv major al politicii externe românești după 1990 a fost integrarea în organizațiile euro-atlantice. După un proces de reforme politice, economice și militare, România a devenit membră a NATO în anul 2004, ceea ce a reprezentat un pas important pentru securitatea și stabilitatea țării. Ulterior, la 1 ianuarie 2007, România a aderat la Uniunea Europeană, eveniment care a marcat integrarea statului român în structurile politice și economice ale Europei.

Aderarea la Uniunea Europeană a contribuit la modernizarea instituțiilor statului, la dezvoltarea infrastructurii și la creșterea investițiilor. Fondurile europene au fost utilizate pentru proiecte de infrastructură, dezvoltare regională, agricultură și educație. În același timp, statul român a fost nevoit să implementeze reforme administrative și legislative pentru a se alinia standardelor europene.

În prezent, România funcționează ca un stat democratic, cu un sistem politic bazat pe pluralism, alegeri libere și respectarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor. Deși au fost înregistrate progrese semnificative în plan economic și instituțional, societatea românească continuă să se confrunte cu provocări legate de dezvoltarea economică, combaterea corupției și consolidarea instituțiilor democratice. Cu toate acestea, parcursul postcomunist al României reflectă transformarea profundă a statului și integrarea sa în comunitatea politică și economică europeană.

Concluzii

Evoluția regimurilor politice din România reflectă transformările profunde prin care a trecut societatea românească în ultimele două secole, marcate de schimbări majore în plan politic, social și economic. De la consolidarea statului modern în secolul al XIX-lea până la integrarea în structurile euro-atlantice în secolul al XXI-lea, fiecare etapă istorică a influențat în mod decisiv direcția de dezvoltare a României și modul în care au fost organizate instituțiile statului.

Perioada monarhiei constituționale, începută sub domnia lui Carol I al României și continuată de Ferdinand I al României, a reprezentat o etapă esențială în procesul de modernizare a statului român. În această perioadă au fost puse bazele instituțiilor democratice, s-a consolidat administrația publică și s-a dezvoltat infrastructura economică și socială. De asemenea, un moment definitoriu pentru istoria națională a fost realizarea unității teritoriale în urma Marea Unire din 1918, care a adus împreună provinciile istorice într-un singur stat. Acest proces a contribuit la afirmarea României pe plan internațional și la consolidarea identității naționale.

În perioada interbelică, România a cunoscut atât momente de dezvoltare democratică, cât și tendințe autoritare. Crizele economice și instabilitatea politică au favorizat apariția regimurilor autoritare, culminând cu instaurarea dictaturii regale sub conducerea lui Carol al II-lea al României. Ulterior, în contextul celui de-al Doilea Război Mondial, România a trecut printr-un regim militar condus de Ion Antonescu, perioadă marcată de restrângerea libertăților politice și de implicarea țării în conflictul mondial.

După încheierea războiului și instaurarea influenței sovietice în Europa de Est, România a intrat într-o nouă etapă istorică, caracterizată de instaurarea regimului comunist. Abdicarea regelui Mihai I al României în anul 1947 a marcat sfârșitul monarhiei și începutul unei perioade

de dictatură comunistă, dominată de controlul partidului unic și de limitarea severă a drepturilor și libertăților cetățenești. Sub conducerea unor lideri precum Gheorghe Gheorghiu-Dej și, mai târziu, Nicolae Ceaușescu, statul a implementat politici de industrializare forțată, colectivizare a agriculturii și control ideologic strict asupra societății. Deși unele reforme economice au contribuit la modernizarea infrastructurii industriale, regimul a generat și numeroase probleme sociale, economice și politice.

Sfârșitul regimului comunist a venit în contextul Revoluției Române din 1989, un moment decisiv care a marcat prăbușirea dictaturii și începutul tranziției către democrație. După acest moment, România a intrat într-un proces complex de reforme politice, economice și instituționale. A fost adoptată o nouă constituție, au fost organizate alegeri libere și s-au creat instituții democratice menite să garanteze separația puterilor în stat și respectarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor.

În ultimele decenii, România a făcut pași importanți în direcția integrării europene și euro-atlantice. Aderarea la NATO în 2004 și la Uniunea Europeană în 2007 a reprezentat o confirmare a orientării democratice și a stabilității politice a statului român. Aceste integrări au adus oportunități semnificative pentru dezvoltarea economică, modernizarea instituțiilor și consolidarea statului de drept.

Cu toate acestea, societatea românească continuă să se confrunte cu o serie de provocări. Printre acestea se numără nevoia de consolidare a instituțiilor democratice, combaterea corupției, reducerea inegalităților sociale și accelerarea dezvoltării economice. Stabilitatea politică și implicarea activă a cetățenilor în viața democratică rămân factori esențiali pentru progresul societății.

Evoluția regimurilor politice din România evidențiază un parcurs complex, marcat de perioade de modernizare, crize politice și transformări profunde. Experiențele istorice ale monarhiei, autoritarismului, comunismului și democrației au contribuit la formarea sistemului politic actual. În prezent, România continuă procesul de consolidare democratică, iar viitorul său depinde în mare măsură de capacitatea instituțiilor și a societății de a valorifica lecțiile trecutului și de a construi un stat stabil, prosper și democratic.

BIBLIOGRAFIE

1. Florin Constantiniu, 2008, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București.
2. Neagu Djuvara, 2012, *O scurtă istorie a românilor povestită celor tineri*, Editura Humanitas, București.
3. Dinu C. Giurescu, 2003, *România în al Doilea Război Mondial*, Editura All, București.
4. Keith Hitchins, 2014, *Scurtă istorie a României*, Editura Polirom, Iași.
5. Ioan-Aurel Pop & Ioan Bolovan, 2018, *Istoria României*, Editura Litera, București.

DESPRE ECHITAȚIE – UN SPORT DE PERFORMANȚĂ ȘI NU NUMAI

Irina Anastasia ION

Liceul Teoretic Mihail Kogălniceanu, Snagov, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: echitație, curaj, încredere, performanță

Federația Ecvestră Română, înființată în anul 1930, este afiliată la Federația Ecvestră Internațională încă din același an. Echitația este o disciplină sportivă aparte, deoarece presupune un cuplu format din călăreț și cal. Federația Ecvestră Română, prescurtată FER, este un organism sportiv al echitației.

Valori

Federația Ecvestră Română este structurată pe mai multe niveluri, pentru a promova mai ușor acest sport.

Viziune

Creșterea legăturii avantajoase, unice și reciproce dintre cal și om în sport.

Misiunea Noastră

Dezvoltarea sportului ecvestru la nivel național într-un cadru modern, durabil și structurat, cu integritate garantată, bunăstarea sportivilor, oportunități egale și un parteneriat echitabil și etic cu calul.

Sunt mai multe discipline ecvestre, cum ar fi probele de dresaj, atelaje, sărituri peste obstacole sau probele de viteză, probele complete, probele de duranță, voltija, working equitation. Eu practic proba de sărituri peste obstacole.

Echitația înseamnă sport, dar de asemenea nu se poate realiza fără curaj, încredere în calul tău și în legătura pe care o stabilești cu calul cu care lucrezi și căruia îi ceri încrederea.

Practic acest sport de la vârsta de 11 ani. Cu multă muncă, la vârsta de 14 ani, la categoria copii, am fost vicecampionă națională cu calul meu Landorado, atunci tânăr fiind, în vârstă de 6 ani. Acel rezultat m-a bucurat foarte mult și mi-a deschis drumul lung și greu, dar frumos, cu multe satisfacții și lacrimi. Drumul către performanță, către bucuria de a lucra cu caii, de a depăși limitele și a te încrede în aceste animale minunate.

De multe ori am câștigat și au fost momente extraordinare, am pierdut și au fost momente dureroase, după care cel mai greu a fost să recâștig încrederea în cal și el în mine. Să știm amândoi că putem să sărim peste orice obstacol și că nu înălțimea contează, ci încrederea cu care sărim. Pentru că, pe parcurs, deciziile le luăm în fracțiuni de secundă și uneori concurezi cu propriile frici, ceea ce nu se vede din tribună, dar se simte în fiecare galop către obstacol.

Cu fiecare cal parcursul este diferit, caii sunt diferiți. Am avut probe în care totul a mers bine cu un cal, apoi cu altul a fost diferit, au apărut teama, nesiguranța sau, cel mai rău, căzături. Dar de fiecare dată am învățat să mă ridic, uneori am câștigat accidentată fiind, sau nu am reușit o perioadă să restabilesc legătura de încredere cu calul.

Important este că acest sport și aceste experiențe te învață să te ridici, să urci din nou în șa, chiar când teama este mai puternică decât curajul. Încrederea nu revine imediat, se reconstruiește zi de zi, pas cu pas, săritură cu săritură, parcurs cu parcurs.

Acum, după atâtea ore de antrenament cu unul, apoi cu doi, trei și acum patru cai, după multă muncă în care am reușit să duc trei dintre cei patru cai la înălțimea la care sar ca și junioară (1,35 m), pot spune că echitația nu este doar despre concursuri, dar mai ales despre disciplină, respect față de cal. Despre puterea de a continua chiar și după un eșec.

Echitația este mai mult decât sport, este despre a forma caractere. Echitația este despre medalii și cupe, dar mai mult despre capacitatea de a merge mai departe cu aceeași pasiune zi de zi, indiferent de rezultat.

Un parcurs, în general, este format din mai multe obstacole, aproximativ 12–13, acestea fiind următoarele:

- staționate,
- oxere (obstacole duble),
- obstacole triple,
- combinații de 2 sau 3 obstacole,
- sărituri peste șanțuri sau riviere.

Proba sărituri peste obstacole (show jumping) presupune un parcurs în care se sare într-o anumită ordine prestabilită, în care sunt evaluate tehnica, viteza, precizia.

Penalizările apar dacă:

- bare căzute (4 puncte);
- refuzul calului de a sări obstacole (4 puncte);
- depășirea timpului acordat;
- efectuarea de voltei de către cuplu.

De aceea este important să facem înainte recunoaștere la pas, să măsurăm fuleele pe care le vom parcurge călare, să calculăm distanțele la care îi cerem calului să facă pragul de bătaie pentru a sări peste obstacol. Uneori este nevoie să îți de cal, dacă acesta tinde să mărească mult cadența, sau să-l împingi dacă micșorează cadența, să încerci, pe cât posibil, să mergi pe traseul pe care ai făcut recunoașterea, pentru că trebuie să te încadrezi într-un timp dat, la o cadență prestabilită.

La anumite probe, dacă reușești să nu dai niciun obstacol jos sau nu derobezi (când calul refuză să sară în obstacol), te califici în baraj.

În baraj, cadența se mărește, întoarcerile sunt mult mai scurte și câștigă cuplul care stabilește cel mai bun timp. Este nevoie de o mare sincronizare între călăreț și cal.

Disciplina sărituri peste obstacole este specială și spectaculoasă. Curajul, tehnica și încrederea dintre călăreț și cal sunt esențiale și doar așa se poate realiza un parcurs bun.

În această disciplină nu sari doar peste obstacolele din parcurs, ci și peste propriile temeri. Atunci când intru în arenă, îmi doresc să câștig, dar mai mult să construiesc împreună cu calul meu încredere, echilibru, respect și perseverență.

Cred că acestea sunt lucruri esențiale în echitație!

BIBLIOGRAFIE

1. <https://fer.org.ro/prezentare/>
2. <https://fer.org.ro/obstacole/>
3. <https://fer.org.ro/regulament-obstacole/>

ECHILIBRUL DINTRE PERFORMANȚA SPORTIVĂ ȘI CEA ȘCOLARĂ: PERSPECTIVA BADMINTONULUI

Bianca Elena ISTRATE

Liceul Teoretic Mihail Kogălniceanu, Snagov, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: badminton, performanță, educație, școală

INTRODUCERE

În societatea actuală din ce în ce mai mulți elevi încearcă să îmbine performanța școlară cu activitățile sportive. Totuși, îmbinarea performanței sportive cu cea școlară reprezintă o provocare, deoarece ambele domenii necesită timp, efort și dedicare.

Tema acestei lucrări a fost aleasă din dorința de a evidenția modul în care sportul și educația pot coexista și chiar contribui reciproc la dezvoltarea unui elev. De multe ori, există percepția că sportul afectează rezultatele școlare, însă experiența practică arată că, în realitate, acestea se pot susține reciproc.

Badmintonul este un sport dinamic, practicat la nivel mondial, care presupune lovirea unui fluturaș peste fileu cu ajutorul unei rachete. Acesta solicită atât capacități fizice, precum viteza și rezistența, cât și abilități mentale, precum concentrarea și gândirea strategică.

Prin această lucrare se dorește sublinierea faptului că performanța în badminton poate avea un impact pozitiv asupra rezultatelor școlare și asupra dezvoltării generale a elevului.

DESFĂȘURAREA LUCRĂRII

Badmintonul este un sport de rachetă între doi jucători (simplu) sau două echipe de câte doi jucători (dublu), care are ca obiectiv trimiterea unui fluturaș peste fileu, astfel încât adversarul să nu îl poată returna. Este unul dintre cele mai rapide sporturi din lume, fluturașul putând atinge viteze foarte mari, ceea ce necesită reflexe rapide și o mai bună coordonare.

Acest sport presupune o combinație de abilități fizice și mentale. Din punct de vedere fizic, implică viteză de deplasare, rezistență, forță și coordonare. Din punct de vedere mental, badmintonul necesită concentrare, anticipare și gândire strategică, deoarece fiecare lovitură trebuie adaptată în funcție de poziția adversarului și de desfășurarea jocului.

Practicarea badmintonului aduce numeroase beneficii pentru sănătate. În primul rând, contribuie la îmbunătățirea sistemului cardiovascular și la creșterea rezistenței fizice. De asemenea, ajută la dezvoltarea coordonării și a echilibrului, precum și la îmbunătățirea reflexelor. Un alt beneficiu important este reducerea stresului și îmbunătățirea stării de bine, datorită activității fizice regulate. În plus, badmintonul contribuie la dezvoltarea disciplinei și a capacității de concentrare ceea ce poate fi observat la școală.

Pentru realizarea acestei lucrări au fost utilizate metode precum observația, documentarea și analiza experiențelor din mediul școlar și sportiv. De asemenea, a fost analizat modul în care organizarea timpului și sprijinul celor din jur influențează performanța. Activitățile luate în considerare includ participarea la antrenamente, implicarea în activitatea școlară și interacțiunea cu profesorii, colegii și familia. Toate acestea au contribuit la formarea unei imagini clare asupra modului în care sportul și educația pot fi echilibrate.

OBSERVAȚII

Pe baza experienței și a analizei realizate, se pot evidenția mai multe efecte pozitive ale practicării badmintonului asupra elevilor.

În primul rând, sportul contribuie la dezvoltarea disciplinei. Elevii care practică sport sunt nevoiți să respecte un program riguros, ceea ce îi ajută să devină mai organizați și mai responsabili.

În al doilea rând, badmintonul dezvoltă capacitatea de concentrare. În timpul jocului, este necesară o atenție constantă și o reacție rapidă la acțiunile adversarului. Aceste abilități sunt transferabile și în activitatea școlară, contribuind la o mai bună înțelegere a lecțiilor și la rezultate mai bune.

Un alt aspect important este îmbunătățirea stării fizice. Practicarea constantă a badmintonului duce la creșterea rezistenței, a vitezei și a coordonării, ceea ce contribuie la o stare generală de sănătate mai bună.

De asemenea, sportul contribuie la dezvoltarea emoțională. Elevii învață să gestioneze emoțiile, să accepte atât succesul, cât și eșecul, și să își mențină motivația. Această maturizare emoțională are un impact pozitiv și asupra activității școlare.

Școala, prin profesori, joacă un rol important. Înțelegerea și susținerea acestora pot ajuta elevii să își gestioneze mai bine responsabilitățile și să-și atingă obiectivele. Profesorii pot deveni modele și surse de motivație. Prietenii și colegii contribuie la rândul lor prin susținere morală și încurajare. Un mediu pozitiv ajută la creșterea încrederii de sine și la depășirea momentelor dificile. Astfel, performanța nu este doar rezultatul muncii individuale, ci și al sprijinului oferit de comunitate.

În urma implicării în ambele domenii, se pot obține rezultate remarcabile atât în competițiile sportive, cât și în activitatea academică, demonstrând că echilibrul între cele două este posibil.

CONCLUZII

În concluzie, echilibrul dintre performanța sportivă și cea școlară este posibil și benefic pentru dezvoltarea elevilor. Practicarea badmintonului contribuie la dezvoltarea fizică, mentală și emoțională, având un impact pozitiv asupra rezultatelor școlare.

Sportul nu trebuie privit ca un obstacol, ci ca un aliat al educației. Prin disciplină, organizare și perseverență, elevii pot obține rezultate foarte bune în ambele domenii.

Un factor esențial în atingerea performanței este susținerea din partea familiei, a școlii și a prietenilor. Aceasta oferă motivație, încredere și stabilitate, elemente necesare pentru a face față provocărilor.

În final, se poate afirma că sportul, și în special badmintonul, contribuie la formarea unor persoane echilibrate, responsabile și pregătite pentru viitor. Promovarea unui stil de viață activ și susținerea elevilor în activitățile lor reprezintă pași importanți spre succes.

BIBLIOGRAFIE

Hervis Sports – „Badminton: reguli și beneficii”, Disponibil online:

<https://www.hervis.ro/store/blog/Badminton>, (Beneficiile badmintonului pentru sănătate)

MIRCEA CEL BĂTRÂN – STRATEGIE MILITARĂ ȘI DIPLOMAȚIE ÎN CONSOLIDAREA ȚĂRII ROMÂNEȘTI

Raisa MOISE, Alice CRIVOI

Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Domnia lui Mircea cel Bătrân (1386–1418) reprezintă una dintre cele mai importante perioade din istoria medievală a Țara Românească, caracterizată prin consolidarea instituțiilor statale, dezvoltarea unui sistem defensiv eficient și implicarea activă în politica europeană a vremii. Epitetul „Bătrân” nu indică vârsta domnitorului, ci are sensul de „cel din vechime” sau „cel dintâi”, fiind utilizat pentru a-l deosebi de alți membri ai familiei domnitoare care au purtat același nume. Viziunea politică a lui Mircea s-a concentrat asupra întăririi autorității statale și asupra apărării teritoriului în fața expansiunii Imperiului Otoman, care în secolele XIV–XV reprezenta cea mai mare amenințare pentru statele din sud-estul Europei.

Un element esențial al politicii lui Mircea cel Bătrân a fost organizarea eficientă a armatei. Structura militară era alcătuită din două componente principale: oastea mică și oastea mare. Oastea mică reprezenta nucleul permanent al armatei, fiind formată din boieri, curteni și războinici profesioniști, aproximativ 10.000 de oameni pregătiți pentru intervenții rapide și pentru apărarea permanentă a țării. În situații de criză majoră era mobilizată oastea mare, alcătuită din țărani liberi și târgoveți, ceea ce putea ridica efectivele armatei la aproximativ 30.000–40.000 de luptători. Armata munteană se remarcă prin mobilitate și adaptare la terenul dificil, fiind compusă în mare parte din cavalerie ușoară, arcași eficienți și infanterie capabilă să lupte în zone împădurite sau mlăștinoase.

Strategia defensivă a domnitorului s-a bazat în mod special pe controlul liniei Dunărea, care reprezenta principala barieră naturală împotriva incursiunilor otomane. Mircea a consolidat sau a construit un sistem de cetăți menite să protejeze frontiera sudică a statului. Printre cele mai importante fortificații se numărau cetățile de la Giurgiu, Turnu, Severin și Chilia, care controlau punctele strategice ale fluviului și împiedicau incursiunile rapide ale cavaleriei otomane. Acest sistem defensiv transforma Dunărea într-un adevărat „zid natural” menit să protejeze teritoriul Țării Românești.

Pe lângă măsurile militare, Mircea cel Bătrân a manifestat o activitate diplomatică intensă, căutând alianțe cu puterile creștine europene pentru a contracara expansiunea otomană. În anul 1389 a fost încheiat Tratatul de la Radom, care stabilea o alianță cu regele Poloniei Vladislav al II-lea Jagello, prin intermediul domnitorului moldovean Petru Mușat. Ulterior, în 1395, Mircea a semnat Tratatul de la Brașov cu regele Sigismund de Luxemburg, reprezentând prima alianță militară antiotomană oficială dintre Țara Românească și regatul Ungariei. Prin aceste acțiuni diplomatice, Mircea s-a impus ca un actor politic important în cadrul coaliției creștine care încerca să oprească avansul Imperiului Otoman în Europa.

Conflictul direct cu otomanii s-a intensificat în timpul campaniei din 1394, când sultanul Baiazid I a trecut Dunărea cu o armată numeroasă pentru a supune Țara Românească. În fața unei forțe superioare numeric, Mircea a adoptat tactica războiului de uzură, evitând confruntarea directă în câmp deschis. Populația a fost evacuată din zonele de conflict, satele au fost incendiate

pentru a nu oferi resurse invadatorilor, iar fântânile au fost otrăvite. În același timp, armata munteană a executat atacuri nocturne și ambuscade menite să slăbească treptat armata otomană înainte de confruntarea decisivă.

Punctul culminant al conflictului a fost Bătălia de la Rovine, desfășurată în anul 1395. În această confruntare, Mircea a folosit avantajul terenului mlăștinos și împădurit pentru a neutraliza superioritatea numerică a armatei otomane. Arcașii și cavaleria ușoară a Țării Românești au provocat pierderi semnificative trupelor sultanului Baiazid I, obținând o victorie tactică importantă. Totuși, presiunea militară otomană a continuat, iar Mircea a fost nevoit să se retragă temporar în Transilvania pentru a-și reorganiza forțele.

În anul următor, domnitorul a participat la Cruciada de la Nicopole, ultima mare expediție militară a Occidentului împotriva Imperiului Otoman. Mircea a propus o strategie bazată pe experiența sa în lupta cu otomanii, recomandând un atac prudent și coordonat. Cavalerii occidentali, în special cei francezi și burgunzi, au ignorat însă aceste sfaturi și au lansat un atac frontal asupra armatei otomane. Rezultatul a fost o înfrângere severă a cruciaților. În ciuda dezastrului, Mircea a reușit să-și retragă armata în mod organizat și să continue apărarea frontierelor statului.

În plan teritorial și economic, Mircea cel Bătrân a reușit să extindă autoritatea Țării Românești până la Marea Neagră. După moartea conducătorului local Ivanco, el a integrat Dobrogea în statul său, consolidând controlul asupra gurilor Dunării și asupra principalelor rute comerciale din regiune. Această poziție strategică i-a adus venituri importante din taxe și vamă, resurse care au contribuit la susținerea armatei și la întărirea aparatului administrativ.

Un moment de maximă influență diplomatică a fost perioada cuprinsă între 1402 și 1413, când Imperiul Otoman a fost destabilizat după înfrângerea lui Baiazid I în Bătălia de la Ankara în fața lui Timur. Profitând de criza de succesiune din Imperiul Otoman, Mircea a intervenit în sprijinul unor prinți otomani rivali, precum Musa Çelebi și Mustafa Çelebi, încercând să influențeze evoluția politică a imperiului vecin în favoarea intereselor Țării Românești.

Finalul domniei sale a fost marcat de încheierea unui acord cu Imperiul Otoman în anul 1417, prin care Țara Românească accepta plata unui tribut anual, estimat la aproximativ 3.000 de piese de aur. Cu toate acestea, statul își păstra autonomia internă, instituțiile politice și credința creștină. Dincolo de activitatea politică și militară, Mircea cel Bătrân a rămas cunoscut și pentru ctitoria Mănăstirea Cozia, unde se află și mormântul său.

Domnia lui Mircea cel Bătrân reprezintă un moment de apogeu al puterii Țării Românești în Evul Mediu. Prin îmbinarea inteligentă a strategiei militare cu diplomația europeană, domnitorul a reușit să mențină independența statului într-o perioadă de mari presiuni externe. Moștenirea sa istorică constă în consolidarea instituțiilor statale și în modelul de conducere bazat pe echilibrul dintre forța militară și abilitatea diplomatică, model care a influențat generațiile următoare de conducători români.

BIBLIOGRAFIE

1. Ioan-Aurel Pop, 2016, *Istoria Românilor*, Editura Litera, București.
2. Florin Constantiniu, 2011, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București.

MONARHIA ÎN ROMÂNIA: EVOLUȚIE ISTORICĂ ȘI ROLUL SĂU ÎN MODERNIZAREA STATULUI ROMÂN

Georgiana NENU, Ana BUCĂ

Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Monarhia reprezintă o formă de organizare politică a statului în care conducerea este exercitată de un monarh – rege sau regină – iar funcția este, de regulă, ereditară. În România, monarhia a avut caracter constituțional, ceea ce înseamnă că atribuțiile monarhului erau limitate prin lege și exercitate în cadrul unui sistem instituțional bazat pe separarea puterilor în stat. Perioada monarhică a avut un rol esențial în procesul de modernizare și consolidare a statului român, contribuind la dezvoltarea instituțiilor, la afirmarea independenței și la integrarea României în sistemul politic european.

Începutul monarhiei

Începutul monarhiei în România este strâns legat de evenimentele politice care au urmat abdicării lui Alexandru Ioan Cuza în anul 1866. În contextul instabilității politice interne și al dorinței de a consolida poziția internațională a statului român, elitele politice au decis aducerea pe tron a unui principe străin. Astfel, în același an, Carol I, membru al familiei princiare Hohenzollern-Sigmaringen, a devenit domnitor al României. Domnia lui Carol I a reprezentat o etapă fundamentală în procesul de modernizare a statului român. În 1866 a fost adoptată Constituția României din 1866, una dintre cele mai moderne constituții europene ale epocii. Aceasta a stabilit principiile monarhiei constituționale ereditare, a consacrat separarea puterilor în stat și a garantat drepturi și libertăți civile. Prin aceste reforme, Carol I a pus bazele unui sistem politic stabil, care a contribuit la consolidarea instituțiilor statului român modern.

Independența României

Un moment definitoriu al monarhiei românești a fost obținerea independenței față de Imperiul Otoman. Aceasta a fost proclamată în timpul Războiului de Independență al României, conflict în care România a participat alături de Imperiul Rus împotriva Imperiului Otoman. Armata română, condusă simbolic de Carol I, a obținut victorii importante, contribuind la afirmarea României ca stat independent. Independența României a fost recunoscută pe plan internațional prin Tratatul de la Berlin, care a confirmat statutul de stat suveran al României. Ulterior, în anul 1881, România a fost proclamată regat, iar Carol I a fost încoronat primul rege al țării, marcând astfel transformarea principatului într-un regat modern și consolidat.

Regatul României

Proclamarea regatului a reprezentat o etapă importantă în dezvoltarea statului român. În această perioadă au fost realizate numeroase reforme economice și administrative, care au contribuit la modernizarea infrastructurii și la dezvoltarea instituțiilor statului. Au fost construite drumuri, căi ferate, poduri și instituții publice moderne, iar economia a cunoscut o perioadă de creștere și diversificare. Tot în această perioadă s-au pus bazele dezvoltării industriei și s-a consolidat sistemul financiar național. Introducerea monedei naționale, Leul românesc, a contribuit la stabilitatea economică și la integrarea economiei românești în circuitul european.

Prin aceste transformări, România a devenit un stat mai puternic și mai respectat pe plan internațional.

Regele Ferdinand I

După moartea lui Carol I, în anul 1914, tronul României a fost preluat de Ferdinand I al României. Domnia sa a coincis cu una dintre cele mai importante perioade din istoria modernă a României, marcată de participarea țării la Primul Război Mondial. Ferdinand I a decis intrarea României în război de partea Antantei, cu scopul realizării unirii tuturor provinciilor locuite de români. În urma conflictului și a contextului politic internațional favorabil, România a reușit să își îndeplinească acest obiectiv istoric.

Marea Unire

Sub domnia lui Ferdinand I s-a realizat unul dintre cele mai importante evenimente din istoria națională – Marea Unire. În acel an, provinciile istorice Transilvania, Basarabia și Bucovina s-au unit cu Vechiul Regat, formând statul național unitar român. În anul 1922, Ferdinand I a fost încoronat la Catedrala Reîntregirii ca rege al tuturor românilor. Acest moment simbolic a marcat consolidarea României Mari și afirmarea statului român ca actor important în Europa Centrală și de Est.

Regele Carol al II-lea

Domnia lui Carol al II-lea al României a fost una controversată și marcată de tensiuni politice și sociale. După o perioadă în care renunțase la drepturile sale la tron și plecase în exil în anul 1925, Carol al II-lea a revenit în țară în 1930 și l-a detronat pe propriul său fiu, Mihai I al României, redevenind rege.

În anul 1938, Carol al II-lea a instaurat un regim autoritar și a promulgat Constituția României din 1938, care a redus rolul instituțiilor democratice și a concentrat puterea în mâinile monarhului. Eliminarea principiului separării puterilor în stat a fost considerată un abuz de autoritate și a contribuit la degradarea sistemului democratic. Domnia sa s-a încheiat în anul 1940, în contextul pierderilor teritoriale suferite de România în urma presiunilor internaționale. În aceste condiții, Carol al II-lea a fost forțat să abdice și să plece în exil.

Regele Mihai I

După abdicarea lui Carol al II-lea, tronul a fost preluat de Mihai I al României, care a devenit rege în septembrie 1940. Domnia sa s-a desfășurat într-un context extrem de dificil, marcat de Al Doilea Război Mondial. Un moment decisiv al domniei sale a fost Lovitura de stat de la 23 august 1944, prin care regele Mihai a decis întoarcerea armelor împotriva Germaniei naziste și alăturarea României de partea Aliaților. Această decizie a contribuit la scurtarea războiului în Europa și a avut consecințe majore pentru evoluția politică a României.

Sfârșitul monarhiei

Monarhia în România s-a încheiat în anul Abdicarea regelui Mihai I, când regele Mihai a fost forțat să abdice sub presiunea regimului comunist susținut de Uniunea Sovietică. În urma acestui act, România a fost proclamată republică, iar sistemul monarhic a fost abolit.

Instaurarea regimului comunist a marcat începutul unei noi etape în istoria României, caracterizată prin transformări politice, economice și sociale profunde. Astfel, perioada monarhiei, care a durat aproximativ opt decenii, s-a încheiat, rămânând însă o etapă esențială în procesul de formare și modernizare a statului român.

BIBLIOGRAFIE

1. Ioan-Aurel Pop, 2016, *Istoria Românilor*, Editura Litera, București.

IMPACTUL TENISULUI ASUPRA DEZVOLTĂRII FIZICE, MENTALE ȘI SOCIALE A TINERILOR

Rebeca Geanina PETRE

Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: tenis, dezvoltare fizică, mentală, socială

Introducere – Importanța sportului în viața tinerilor

Sportul reprezintă un element esențial în viața tinerilor, contribuind la dezvoltarea armonioasă a acestora atât din punct de vedere fizic, mental, cât și social. Într-o societate din ce în ce mai marcată de sedentarism și tehnologie, practicarea activităților sportive devine tot mai importantă pentru menținerea sănătății și a echilibrului personal. Prin sport, tinerii își dezvoltă disciplina, spiritul de competiție, capacitatea de concentrare și abilitățile de relaționare cu cei din jur.

Desfășurarea lucrării – De ce am ales tenisul?

Am ales tenisul ca temă a acestui referat deoarece reprezintă un sport pe care îl practic cu pasiune și seriozitate, fiind o parte importantă din viața mea. Experiența personală mi-a oferit ocazia de a observa în mod direct beneficiile pe care acest sport le are asupra dezvoltării fizice, mentale și sociale. Tenisul nu este doar o activitate fizică, ci și un mod de a învăța disciplina, răbdarea și capacitatea de a face față provocărilor. Pentru mine, tenisul nu este doar un sport, ci o experiență care m-a format, învățându-mă să nu renunț indiferent de dificultăți.

Material și metodă – Ideea principală

Tenisul este un sport complex, care implică atât efort fizic susținut, cât și o concentrare mentală ridicată. Acesta contribuie la dezvoltarea coordonării, vitezei de reacție și rezistenței, dar și la formarea unor abilități esențiale precum autocontrolul, luarea rapidă a deciziilor și gestionarea emoțiilor în situații de presiune. Totodată, tenisul promovează valori importante precum respectul, fair-play-ul și responsabilitatea individuală, având un rol semnificativ în formarea caracterului tinerilor. Prin propria mea experiență în practicarea tenisului, am observat direct modul în care acest sport contribuie la dezvoltarea personală și la formarea unei mentalități puternice.

Sportul și educația – Rolul sportului în școală

Sportul ocupă un loc important în cadrul educației școlare, contribuind la dezvoltarea echilibrată a elevilor. Prin intermediul orelor de educație fizică și al activităților sportive extracurriculare, elevii au posibilitatea de a-și menține sănătatea și de a-și dezvolta abilitățile fizice. În același timp, sportul are și un rol educativ, deoarece îi învață pe elevi respectarea regulilor, spiritul de echipă și fair-play-ul. Participarea la activități sportive îi ajută să își dezvolte încrederea în sine și să interacționeze mai ușor cu ceilalți. De asemenea, sportul contribuie la reducerea stresului acumulat în timpul activităților școlare, oferind elevilor o modalitate de relaxare activă. Astfel, acesta devine un element esențial în formarea unui stil de viață sănătos și echilibrat.

Beneficii: disciplină, concentrare, organizare

Practicarea sportului aduce numeroase beneficii în dezvoltarea elevilor, printre cele mai importante fiind disciplina, capacitatea de concentrare și organizarea eficientă a timpului. Prin participarea constantă la antrenamente și respectarea regulilor specifice, elevii învață să fie disciplinați și responsabili în activitățile lor.

De asemenea, sportul contribuie semnificativ la dezvoltarea concentrării. În timpul activităților sportive este necesară o atenție constantă și capacitatea de a reacționa rapid, ceea ce îi ajută pe elevi să își îmbunătățească focusul și în activitățile școlare.

Un alt beneficiu important este dezvoltarea abilităților de organizare. Elevii care practică sport sunt nevoiți să își gestioneze timpul între școală, antrenamente și alte activități, ceea ce îi ajută să devină mai organizați și mai eficienți. Astfel, sportul contribuie nu doar la dezvoltarea fizică, ci și la formarea unor obiceiuri utile pentru viață.

Experimente – Legătura cu viața personală

Din experiența mea personală, sportul, și în special tenisul, a avut un impact semnificativ asupra dezvoltării mele. Practicarea acestui sport m-a ajutat să devin mai disciplinată, să îmi organizez mai bine timpul și să îmi dezvolt capacitatea de concentrare. De asemenea, tenisul m-a ajutat să îmi controlez emoțiile în situații dificile și să nu renunț în fața obstacolelor. Pentru mine, tenisul nu este doar o activitate sportivă, ci o parte importantă a vieții mele, care m-a ajutat să mă dezvolt atât ca sportiv, cât și ca persoană.

A. Dezvoltarea fizică prin tenis

Tenisul este un sport complex care contribuie semnificativ la dezvoltarea fizică a tinerilor, implicând în mod activ întregul corp. Prin practicarea constantă a acestui sport, se îmbunătățește condiția fizică generală, crescând nivelul de rezistență și capacitatea de efort.

Unul dintre principalele beneficii ale tenisului este dezvoltarea musculaturii. Mișcările variate, precum alergarea, schimbările rapide de direcție și loviturile executate, solicită atât membrele inferioare, cât și cele superioare, contribuind la o dezvoltare echilibrată a corpului.

De asemenea, tenisul ajută la îmbunătățirea coordonării, echilibrului și reflexelor. Jucătorii trebuie să reacționeze rapid la traiectoria mingii și să își coordoneze mișcările pentru a executa lovituri precise, ceea ce dezvoltă agilitatea și controlul corporal.

Un alt aspect important este creșterea rezistenței la efort. Meciurile și antrenamentele solicită atât sistemul muscular, cât și pe cel cardiovascular, contribuind la dezvoltarea unei bune condiții fizice și la menținerea unui stil de viață sănătos.

Astfel, tenisul se remarcă prin faptul că este un sport complet care implică întregul corp și contribuie la dezvoltarea armonioasă a acestuia.

B. Dezvoltarea socială prin tenis

b1. Respectarea regulilor (fair-play)

Tenisul este un sport care pune accent deosebit pe respectarea regulilor și pe fair-play. Jucătorii sunt învățați să fie corecți, să accepte deciziile arbitrilor și să își recunoască greșelile. Aceste valori contribuie la formarea unui comportament etic, care poate fi aplicat și în viața de zi cu zi.

b2. Relația cu adversarii și antrenorii

Prin participarea la antrenamente și competiții, jucătorii dezvoltă relații importante atât cu adversarii, cât și cu antrenorii. Respectul față de adversar, indiferent de rezultat, este esențial în tenis. În același timp, relația cu antrenorul se bazează pe comunicare, încredere și colaborare, contribuind la dezvoltarea personală și sportivă.

b3. Comunicare și integrare

Deși este un sport individual, tenisul oferă numeroase oportunități de socializare. Participarea la competiții și antrenamente facilitează interacțiunea cu alți jucători, ajutând la dezvoltarea abilităților de comunicare și la integrarea într-un grup. Astfel, sportul contribuie la formarea unor relații sociale sănătoase.

b4. Formarea caracterului

Tenisul joacă un rol important în formarea caracterului, deoarece îi învață pe tineri să fie responsabili, perseverenți și să facă față atât succesului, cât și eșecului. Experiențele trăite pe teren contribuie la dezvoltarea unei atitudini mature și echilibrate, esențială pentru viața de zi cu zi.

Tenisul de performanță și legătura cu viața reală

C. Ce înseamnă performanța?

Performanța în tenis presupune atingerea unui nivel înalt de pregătire, obținut prin antrenamente constante, participarea la competiții și dorința continuă de autodepășire. Nu este vorba doar despre rezultate, ci și despre progresul permanent și capacitatea de a face față provocărilor. Sportul de performanță implică seriozitate, responsabilitate și o implicare totală din partea sportivului.

a) Disciplină, muncă și sacrificii

Pentru a ajunge la performanță este nevoie de multă muncă și disciplină. Antrenamentele zilnice, programul strict și efortul depus în mod constant reprezintă elemente esențiale. În același timp, sportivii trebuie să facă și sacrificii, renunțând uneori la timp liber sau la alte activități pentru a-și atinge obiectivele. Aceste aspecte contribuie la formarea unei mentalități puternice și la dezvoltarea perseverenței.

b) Echilibrul între școală și sport

Un alt aspect important este menținerea echilibrului între educație și sport. Elevii care practică tenis de performanță trebuie să își organizeze foarte bine timpul pentru a face față atât cerințelor școlare, cât și antrenamentelor. Acest echilibru îi ajută să devină mai responsabili și mai bine organizați, dezvoltând abilități utile pe termen lung.

c) Exemple de performanță în tenis

Performanța în tenis este ilustrată de numeroși sportivi de succes, precum Simona Halep și Rafael Nadal. Aceștia reprezintă exemple de disciplină, muncă și perseverență, reușind să ajungă în topul tenisului mondial prin efort constant și dedicare. Parcursul lor demonstrează că succesul nu vine peste noapte, ci este rezultatul unui proces îndelungat de muncă și sacrificii.

Aceste exemple mă motivează să continui și să îmi depășesc limitele în parcursul meu sportiv.

D. Ce am învățat din tenis? – Experiența personală

Tenisul m-a învățat să fiu o persoană organizată și disciplinată. Am învățat să îmi stabilesc obiective și să muncesc constant pentru a le atinge. „Niciun obstacol nu este prea greu de depășit atunci când ești determinat”. De asemenea, acest sport m-a ajutat să îmi controlez emoțiile și să iau decizii rapide în situații de presiune.

Momente grele vs. reușite

De-a lungul parcursului meu în tenis au existat atât momente dificile, cât și momente de succes. Au fost situații în care am pierdut meciuri sau am simțit că progresul este lent, însă aceste experiențe m-au învățat să fiu mai puternică și să nu renunț. În același timp, reușitele obținute,

fie că au fost victorii sau simple îmbunătățiri personale, mi-au oferit motivația de a continua și de a evolua.

Concluzii

În concluzie, tenisul reprezintă mult mai mult decât un simplu sport, având un rol esențial în dezvoltarea fizică, mentală și socială a tinerilor. Prin beneficiile pe care le oferă, acesta contribuie la formarea unor persoane disciplinate, echilibrate și capabile să facă față provocărilor.

De asemenea, tenisul de performanță evidențiază importanța muncii constante, a perseverenței și a dorinței de autodepășire, demonstrând că succesul este rezultatul unui efort susținut. Experiența personală mi-a confirmat faptul că acest sport nu dezvoltă doar abilități fizice, ci și o mentalitate puternică și o atitudine responsabilă.

Astfel, tenisul poate fi considerat un adevărat instrument educațional, contribuind la formarea caracterului și la dezvoltarea armonioasă a tinerilor. Prin urmare, promovarea sportului în rândul elevilor este esențială pentru construirea unei societăți sănătoase și echilibrate.

Tenisul nu formează doar sportivi, ci oameni pregătiți pentru viață.

PUTEREA SPORTULUI: FUGI DE STRES, ALEARGĂ SPRE SĂNĂTATE

Ana Maria PURCĂREA

Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: stres, sănătate, sedentarism, sport

Introducere

În lumea contemporană, caracterizată prin ritm alert, tehnologie și presiuni sociale, stresul a devenit o prezență constantă în viața oamenilor, inclusiv a elevilor. De la cerințele școlare până la influența mediului online, tinerii se confruntă zilnic cu situații care le pot afecta echilibrul emoțional. În acest context, sportul apare ca o soluție naturală, accesibilă și extrem de eficientă pentru combaterea stresului și menținerea sănătății generale. Activitatea fizică nu contribuie doar la dezvoltarea corpului, ci și la echilibrul psihic și emoțional.

Motivul alegerii temei

Practic sportul de performanță și, din experiența celor 4 ani de canoe și 8 ani de karate, timp în care am obținut rezultate deosebite la nivel național și internațional, m-am gândit să împărtășesc din cunoștințele acumulate și să contribui și eu la promovarea mișcării prin sport. Scopul acestei lucrări este de a evidenția rolul esențial al sportului în viața noastră și de a demonstra că mișcarea este cheia unei vieți sănătoase și armonioase.

Desfășurarea lucrării

Definirea stresului și impactul său asupra organismului

Stresul este o reacție naturală a organismului la provocări sau situații percepute ca fiind dificile. Deși, în anumite cazuri, stresul poate fi benefic (motivând acțiunea), în exces devine dăunător.

Tipuri de stres:

- Stres acut – apare pe termen scurt, în situații precum examenele.
- Stres cronic – persistă pe termen lung și afectează sănătatea.

Cauze la elevi: volumul mare de teme; examenele și evaluările; presiunea performanței; lipsa timpului liber; utilizarea excesivă a tehnologiei.

Efecte: scăderea concentrării; tulburări de somn; anxietate și iritabilitate; oboseală constantă; scăderea imunității.

Stresul netratat poate duce la probleme serioase, inclusiv depresie sau epuizare.

Sedentarismul – un pericol modern

Sedentarismul este lipsa activității fizice și reprezintă una dintre cele mai mari probleme ale generației actuale.

Cauze: utilizarea excesivă a tehnologiei; lipsa timpului; preferința pentru activități statice.

Consecințe: obezitate; probleme de sănătate; scăderea energiei; creșterea stresului.

Despre sport – definiție și rol

Sportul promovează disciplina, munca în echipă și determinarea, fiind o sursă constantă de inspirație și motivație pentru oamenii de toate vârstele. Practicarea cu regularitate a sportului

este importantă nu doar pentru sănătatea fizică, ci și pentru cea psihică. „Minte sănătoasă în corp sănătos” presupune și o stare de bine generală, pe lângă faptul că aspectul fizic este îmbunătățit.

Sportul regulat presupune un stil de viață sănătos, cu multe beneficii pentru întregul organism. Sportul poate fi practicat la nivel de competiție, mai ales în echipă, dar și pentru menținerea sau recăpătarea sănătății, ori chiar pentru socializare. O persoană care are activitate fizică regulată se bucură de numeroase beneficii, reușind să aibă un stil de viață sănătos, cu un sistem imunitar mai puternic și un organism mai puțin predispus la boli.

Sportul are și rol de prevenție a unor boli, astfel încât este indicat chiar dacă nu există probleme fizice care să îl facă neapărat necesar pentru recuperare.

Beneficiile sportului pentru sănătatea psihică

Printre beneficiile pe care activitatea fizică regulată le are asupra sănătății psihice se numără următoarele:

- relaționări sociale mai bune;
- crește nivelul de stimă și încredere în sine;
- conferă o stare generală de bine;
- are efect antidepresiv;
- asigură o odihnă mai bună;
- creează o formă de rutină;
- stimulează neurogeneza;
- crește răbdarea și rezistența la stres;
- reduce secreția hormonilor de stres;
- reduce simptomele de ADHD la copii;
- încurajează organizarea și seriozitatea;
- contribuie la reducerea adicțiilor de substanțe;
- creează un scop, cum ar fi depășirea limitelor sau atingerea unor obiective.

Material și metodă

Alergarea – o metodă simplă și eficientă

Sportivi celebri precum Eliud Kipchoge ne arată că alergarea nu înseamnă doar performanță, ci și echilibru mental. De asemenea, Usain Bolt spune cât de importantă este disciplina în sport.

Filozofia „No Human is Limited”: Kipchoge, considerat cel mai mare maratonist din istorie, pune accent pe controlul minții asupra corpului. El susține că, dacă îți controlezi mintea, poți controla și corpul.

„Doar cei disciplinați în viață sunt liberi. Dacă ești indisciplinat, rămâi sclavul toanelor și pasiunilor tale. Când alerg, mă simt bine. Mintea mea se simte bine. Dorm liniștit și mă bucur de viață.” (Eliud Kipchoge)

Avantaje:

- nu necesită echipament costisitor;
- poate fi practică oriunde;
- este potrivită pentru toate vârstele.

Beneficii:

- reduce stresul rapid;
- îmbunătățește respirația;
- crește rezistența.

Studii și cercetări arată că elevii activi fizic au performanțe mai bune la școală, sportul reduce riscul de depresie, iar activitatea fizică zilnică îmbunătățește calitatea vieții.

Organisme precum Organizația Mondială a Sănătății recomandă minimum 60 de minute de activitate fizică zilnic pentru tineri.

Sănătate, performanță, relaxare și bucurie

Sportul a fost mereu o parte importantă a vieții oamenilor, iar dintre toate formele de mișcare, sporturile de apă au un farmec aparte. Acestea combină efortul fizic cu frumusețea naturii, oferind o experiență unică. Printre cele mai cunoscute sporturi de apă se numără canotajul, kaiacul și canoea, discipline care impresionează prin eleganță, forță și coordonare.

Canotajul este un sport care presupune deplasarea unei bărci pe apă cu ajutorul vâslelor. La prima vedere pare simplu, însă, în realitate, necesită multă muncă, sincronizare și rezistență. Sportivii trebuie să lucreze perfect împreună, mai ales în echipe, unde fiecare mișcare trebuie să fie identică. Acest sport dezvoltă musculatura întregului corp și îi învață pe practicanți disciplina și spiritul de echipă. România a avut rezultate remarcabile în canotaj, iar sportivi precum Ivan Patzaichin au demonstrat că, prin muncă și perseverență, se pot atinge cele mai înalte performanțe.

Pe de altă parte, kaiacul și canoea sunt sporturi asemănătoare, dar cu diferențe importante. În kaiac, sportivul stă așezat și folosește o padelă cu două pale, mișcându-se rapid și eficient pe apă. În canoe, poziția este diferită: sportivul stă în genunchi și folosește o vâslă cu o singură pală. Aceste diferențe fac ca fiecare sport să aibă tehnici proprii și să necesite antrenamente specifice. Totuși, ambele discipline cer echilibru, forță și concentrare.

Sporturile de apă nu sunt importante doar pentru performanță, ci și pentru sănătate. Ele ajută la dezvoltarea fizică, îmbunătățesc respirația și cresc rezistența organismului. În același timp, au un efect benefic asupra psihicului, reducând stresul și oferind o stare de relaxare. Contactul cu apa și natura contribuie la liniștea interioară și la o stare de bine generală.

Un alt aspect important este faptul că aceste sporturi pot fi practicate atât individual, cât și în echipă. În cazul echipelor, ele dezvoltă cooperarea, încrederea și comunicarea între membri. Fiecare sportiv învață să își asume responsabilitatea și să contribuie la succesul grupului.

Totuși, ca orice activitate, sporturile de apă implică și anumite riscuri. De aceea, este esențial ca sportivii să respecte regulile de siguranță, să poarte echipament adecvat și să fie bine pregătiți. Supravegherea și antrenamentul corect sunt foarte importante pentru evitarea accidentelor.

Canotajul, kaiacul și canoea sunt sporturi complexe și frumoase, care oferă numeroase beneficii atât pentru corp, cât și pentru minte. Ele ne învață disciplina, ne ajută să fim mai sănătoși și ne apropie de natură. Practicarea acestor sporturi reprezintă o alegere excelentă pentru oricine își dorește o viață activă și echilibrată.

Exemple inspiraționale

Sportivii de performanță sunt modele de disciplină și perseverență. Pe lângă performanțele lor, aceștia demonstrează că sportul contribuie la echilibrul interior și la depășirea limitelor.

Rolul sportului

Sportul joacă un rol complex în viața individului și a societății:

- accelerează metabolismul, ajută la arderea caloriilor, detensionează organismul și îmbunătățește condiția fizică generală;

- dezvoltare fizică, psihică și socială: promovează disciplina, determinarea, munca în echipă și motivația;
- funcție educațională: antrenamentele sportive structurează caracterul și educă gestionarea efortului continuu pentru obținerea rezultatelor;
- comunicare și interacțiune: comunicarea gestuală și regulile comune creează relații între antrenori, sportivi, arbitri și spectatori;
- rol strategic: sportul este un factor cheie în dezvoltarea socială și fizică pe termen lung.

Curiozități în sport

Corpul uman începe să producă endorfine după aproximativ 20 de minute de activitate fizică, ceea ce explică starea de bine după sport.

- Inima unui sportiv antrenat bate mai rar decât a unei persoane sedentare, deoarece este mai eficientă.
- Un jucător profesionist de fotbal poate alerga între 10 și 13 kilometri într-un singur meci.
- Usain Bolt a parcurs 100 de metri în mai puțin de 10 secunde, stabilind un record mondial impresionant.
- În timpul exercițiilor fizice, creierul funcționează mai bine, ceea ce ajută la învățare și concentrare.
- Sportul regulat poate crește speranța de viață cu câțiva ani.
- În canotaj, peste 80% din mușchii corpului sunt folosiți în timpul unei curse.
- Apa susține corpul, de aceea înotul este recomandat persoanelor cu probleme articulare.
- Maratonul modern are 42,195 km, distanță stabilită la Jocurile Olimpice de la Londra din 1908.
- Michael Phelps este cel mai medaliat sportiv olimpic din istorie.
- Sportul ajută la reducerea stresului prin scăderea nivelului hormonului numit cortizol.
- În NBA, înălțimea jucătorilor depășește adesea 2 metri.
- Activitatea fizică regulată poate îmbunătăți calitatea somnului.
- Chiar și 30 de minute de mers pe jos zilnic pot avea efecte importante asupra sănătății.
- Sporturile de echipă dezvoltă nu doar corpul, ci și abilitățile sociale și spiritul de cooperare.

Concluzii

În concluzie, sportul reprezintă unul dintre cei mai importanți factori pentru menținerea sănătății și a echilibrului în viața noastră. Prin mișcare, ne dezvoltăm corpul, ne întărim organismul și ne protejăm de numeroase boli. În același timp, sportul are un rol esențial asupra stării psihice, ajutându-ne să reducem stresul, să ne relaxăm și să avem o atitudine pozitivă.

Mai mult decât atât, el ne învață disciplina, perseverența și spiritul de echipă. De aceea, putem spune cu încredere că sportul înseamnă sănătate, energie și o viață mai bună, fiind o alegere esențială pentru fiecare dintre noi.

BIBLIOGRAFIE

1. [<https://www.doc.ro/sanatate/pericol-sedentarism-sanatate/>]
2. [<https://institutulbrainmap.ro/ce-este-stresul-tipuri-simtome-solutii/>].
3. [<https://monitorulpsihologiei.com/beneficiile-sportului-asupra-sanatatii-mentale/>]
4. [<https://www.gsp.ro/stiri-tag/eliud-kipchoge-133619.html>].
5. [<https://www.vivertine.ro/blog/sportul-si-beneficiile-sale>]
6. [<https://ro.scribd.com/document/475766574/sport-de-apa-caiac>]
7. [<https://ecoulmuntilor.ro/sport/curiozitati-din-lumea-sportului/>]

RELAȚIILE INTERNAȚIONALE ÎN SECOLUL AL XIX-LEA

Denisa ROȘU, Florentina MODOIANU

Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Relațiile internaționale din secolul al XIX-lea au fost marcate de transformări politice, economice și sociale profunde, care au schimbat echilibrul de putere în Europa și în lume. După perioada războaielor napoleoniene, statele europene au încercat să construiască un sistem diplomatic stabil, bazat pe cooperare între marile puteri și pe menținerea echilibrului politic. În același timp, dezvoltarea naționalismului, apariția mișcărilor revoluționare și competiția pentru influență politică și economică au generat numeroase tensiuni între state. Procesul de unificare al unor națiuni, extinderea imperiilor coloniale și rivalitățile dintre marile puteri au contribuit la transformarea sistemului internațional într-unul tot mai complex. Astfel, secolul al XIX-lea reprezintă o etapă importantă în evoluția relațiilor internaționale, deoarece evenimentele și schimbările din această perioadă au influențat decisiv evoluția politicii mondiale și au pregătit contextul marilor conflicte din secolul al XX-lea.

După Congresul de la Viena (1815)

După înfrângerea lui Napoleon Bonaparte, liderii marilor puteri europene s-au reunit la Congresul de la Viena pentru a restabili ordinea politică și echilibrul de putere în Europa. Scopul principal al congresului a fost prevenirea izbucnirii unor noi conflicte majore și consolidarea stabilității continentului după deceniile de războaie napoleoniene. Diplomații europeni, în frunte cu reprezentanții marilor imperii, au încercat să reconstituie sistemul monarhiilor tradiționale și să limiteze influența ideilor revoluționare apărute în timpul Revoluției Franceze.

Deciziile adoptate au dus la reorganizarea profundă a hărții politice a Europei. Franța a pierdut majoritatea teritoriilor cucerite în perioada expansionistă, iar teritoriile poloneze au fost împărțite între Imperiul Rus, Regatul Prusiei și Imperiul Austriac. Totodată, a fost creat Regatul Țărilor de Jos, menit să constituie un stat-tampon împotriva unei eventuale expansiuni franceze. În acest context a apărut sistemul diplomatic cunoscut sub numele de „Concertul Europei”, o formă de cooperare între marile puteri care urmărea menținerea păcii și soluționarea disputelor prin negocieri și conferințe internaționale.

Marile puteri ale secolului al XIX-lea

Relațiile internaționale ale secolului al XIX-lea au fost dominate de câteva mari puteri europene care exercitau o influență decisivă asupra politicii continentale. Imperiul Austriac, condus de dinastia Casa de Habsburg, încerca să mențină stabilitatea într-un imperiu multinațional caracterizat de numeroase tensiuni etnice și politice. În același timp, Regatul Prusiei a cunoscut o dezvoltare economică și militară rapidă, devenind un actor central în procesul de unificare germană.

Imperiul Rus reprezenta una dintre cele mai mari puteri continentale, caracterizată printr-un regim autocratic și prin interese strategice puternice în Europa de Est și în regiunea Balcanilor. Franța a traversat mai multe schimbări politice, alternând între monarhie, republică și imperiu, însă a continuat să exercite o influență culturală și diplomatică considerabilă. De asemenea, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei a devenit principala putere maritimă și

colonială a epocii, susținând menținerea echilibrului de putere european pentru a-și proteja interesele economice și comerciale globale.

Sistemul de alianțe

Pentru a-și proteja interesele și pentru a menține stabilitatea politică, marile puteri europene au creat diferite sisteme de alianțe. Unul dintre cele mai importante a fost Sfânta Alianță, formată din Imperiul Austriac, Prusia și Rusia. Această alianță urmărea apărarea monarhiilor tradiționale și combaterea mișcărilor revoluționare sau liberale care amenințau ordinea stabilită după Congresul de la Viena.

În paralel, în anumite momente, Franța și Marea Britanie au cooperat cu aceste state pentru menținerea stabilității continentale, într-un sistem diplomatic cunoscut drept „Liga celor Cinci Puteri”. Aceste alianțe au contribuit la menținerea unui echilibru relativ între marile state europene și au limitat, pentru o perioadă, extinderea ideilor revoluționare și naționaliste.

Revoluțiile de la 1848

Anul Revoluțiilor de la 1848 a reprezentat un moment crucial în istoria politică a Europei. În numeroase state europene au izbucnit mișcări revoluționare motivate de nemulțumiri sociale, dorințe de reforme politice și aspirații naționale. Revoluțiile au avut loc în Franța, statele germane, Italia, Imperiul Austriac și în alte regiuni ale continentului.

În Franța, revoluția a dus la proclamarea celei de-a Doua Republici și la înlăturarea monarhiei. În spațiul german, reprezentanții mișcărilor liberale au organizat adunarea națională de la Frankfurt, încercând să realizeze unificarea politică a Germaniei. În Italia, revoluționarii au susținut ideea formării unui stat național unitar, iar în Ungaria populația s-a revoltat împotriva dominației austriece. Deși majoritatea acestor revoluții au fost înăbușite de forțele conservatoare, ele au contribuit la răspândirea ideilor de liberalism, naționalism și reformă politică, pregătind terenul pentru transformările ulterioare ale Europei.

Unificarea Italiei și Germaniei

Italia

Procesul de unificare italiană, cunoscut sub numele de Risorgimento, s-a desfășurat în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Printre figurile centrale ale acestui proces s-au numărat Giuseppe Garibaldi și Camillo Benso di Cavour. Rolul principal în realizarea unificării a fost jucat de Regatul Piemont-Sardinia, care a reușit să unească treptat diferitele state italiene.

În anul 1861 a fost proclamat Regatul Italiei, marcând realizarea parțială a unificării. Procesul s-a încheiat în 1870, când orașul Roma a devenit capitala noului stat italian.

Germania

Unificarea germană s-a realizat sub conducerea cancelarului prusac Otto von Bismarck, care a promovat o politică pragmatică bazată pe forță militară și diplomatie, sintetizată în celebra formulă „fier și sânge”. După victorii militare împotriva Danemarcei, Austriei și Franței, statele germane au fost unite sub conducerea Prusiei.

În anul 1871 a fost proclamat Imperiul German în cadrul ceremoniei desfășurate la Palatul Versailles. Apariția acestui nou stat puternic a schimbat radical echilibrul de putere în Europa.

Conflicte importante

Secolul al XIX-lea a fost marcat de numeroase conflicte care au influențat relațiile internaționale și echilibrul politic european. Unul dintre cele mai importante a fost Războiul Crimeii, în care Imperiul Rus s-a confruntat cu o coaliție formată din Imperiul Otoman, Franța și

Marea Britanie. Conflictul a evidențiat slăbiciunea militară și administrativă a Rusiei și a limitat expansiunea acesteia în regiunea Mării Negre.

Un alt conflict major a fost Războiul Franco-Prusac, care s-a încheiat cu înfrângerea Franței și cu consolidarea Imperiului German. Franța a fost nevoită să cedeze provinciile Alsacia și Lorena, ceea ce a generat tensiuni politice de lungă durată între cele două state.

În același timp, Războiul de Independență al României a reprezentat un moment important pentru spațiul românesc. Luptând alături de Rusia împotriva Imperiului Otoman, România a reușit să-și obțină independența și să devină un stat suveran recunoscut pe plan internațional.

Problema orientală

Un element central al relațiilor internaționale din secolul al XIX-lea a fost așa-numita „problemă orientală”, concept care desemnează rivalitățile și conflictele generate de declinul Imperiul Otoman. Pe măsură ce imperiul își pierdea controlul asupra unor teritorii din Europa de Sud-Est, marile puteri europene au încercat să își extindă influența în această regiune strategică.

Această situație a favorizat apariția statelor naționale în Balcani, precum Grecia, Serbia și România. Totodată, rivalitățile dintre marile puteri pentru controlul regiunii au generat numeroase tensiuni diplomatice și militare, care vor contribui ulterior la izbucnirea marilor conflicte ale secolului următor.

Colonialismul și imperialismul

În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, competiția dintre marile puteri europene s-a extins și în afara continentului. State precum Marea Britanie, Franța și Germania au intrat într-o competiție intensă pentru cucerirea și controlul coloniilor din Africa și Asia. Acest fenomen, cunoscut sub numele de imperialism, a fost determinat de interese economice, de dorința de a controla resurse naturale și de prestigiul politic asociat cu deținerea unor teritorii coloniale.

Un moment important în acest proces a fost Conferința de la Berlin, în cadrul căreia marile puteri europene au stabilit regulile împărțirii Africii. Deciziile luate au ignorat, în mare măsură, realitățile etnice și politice ale populațiilor locale, contribuind la apariția unor conflicte care vor avea consecințe pe termen lung.

Concluzie

Secolul al XIX-lea a reprezentat o perioadă de transformări profunde în structura relațiilor internaționale, marcate de reorganizarea sistemului politic european și de apariția unor noi raporturi de putere între state. După înfrângerea lui Napoleon și stabilirea unui nou echilibru politic prin Congresul de la Viena, marile puteri au încercat să mențină stabilitatea prin cooperare diplomatică și prin intervenții comune menite să prevină izbucnirea unor conflicte majore. Sistemul cunoscut sub numele de „Concertul Europei” a funcționat pentru o perioadă ca un mecanism de menținere a păcii, însă evoluțiile politice și sociale din interiorul statelor au generat treptat noi tensiuni.

În același timp, dezvoltarea ideologiilor naționale și liberale a contribuit la apariția unor mișcări revoluționare și la formarea statelor naționale. Revoluțiile de la 1848, chiar dacă în mare parte au fost înăbușite, au demonstrat dorința populațiilor europene pentru reforme politice, drepturi civile și independență națională. Ulterior, procesele de unificare a Italiei și Germaniei au modificat profund echilibrul de putere în Europa, prin apariția unor state puternice care au început să joace un rol tot mai important pe scena internațională.

Conflictele militare ale secolului, precum Războiul Crimeii sau Războiul Franco-Prusac, au evidențiat rivalitățile dintre marile puteri și au contribuit la reorganizarea alianțelor politice și militare. În același timp, declinul Imperiului Otoman și competiția dintre statele europene pentru influență în regiunea Balcanilor au generat așa-numita „problemă orientală”, care a devenit una dintre principalele surse de tensiune diplomatică în Europa.

Pe plan global, extinderea colonialismului european în Africa și Asia a intensificat competiția economică și politică dintre marile imperii. Conferința de la Berlin și împărțirea Africii între statele europene au demonstrat amploarea ambițiilor imperiale ale puterilor occidentale și au accentuat rivalitățile dintre acestea. Imperialismul a contribuit la crearea unui sistem internațional dominat de competiție pentru teritorii, resurse și influență politică.

Relațiile internaționale din secolul al XIX-lea au fost caracterizate de un echilibru fragil între cooperare diplomatică și rivalitate politică. Deși sistemul creat după Congresul de la Viena a reușit pentru o perioadă să limiteze conflictele majore, transformările politice, apariția naționalismului și competiția imperială au generat tensiuni tot mai puternice. Toate aceste evoluții au contribuit la formarea unui climat internațional instabil, care, la începutul secolului al XX-lea, va conduce la izbucnirea Primului Război Mondial și la transformări radicale ale sistemului politic mondial.

BIBLIOGRAFIE

1. Boia, L., 2012, *Istorie și mit în conștiința românească*, Editura Humanitas, București.
2. Hitchins, K., 2014, *România 1774–1866*, Editura Humanitas, București.
3. Hitchins, K., 2015, *România 1866–1947*, Editura Humanitas, București.
4. Mazower, M., 2001, *Europa în secolul XX*, Editura Polirom, Iași.
5. McKay, J. P., Hill, B. D., Buckler, J., 2011, *A History of Western Society*. Bedford/St. Martin's, Boston.
6. Scurtu, I., 2003, *Istoria românilor în timpul celor patru regi*, Editura Enciclopedică, București.
7. Soutou, G.-H., 2012, *Europa de la 1815 până în zilele noastre*, Editura Polirom, Iași.

NAȚIONAL-COMUNISMUL ÎN ROMÂNIA: INSTAURAREA REGIMULUI TOTALITAR ȘI EVOLUȚIA SA SUB CONDUCEREA LUI NICOLAE CEAUȘESCU

Ionela Elvira SIVU, Cristian Gabriel VASILE

Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Instaurarea regimului comunist în România a reprezentat una dintre cele mai profunde rupturi politice, sociale și ideologice din istoria contemporană a statului român. După încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, România a intrat în sfera de influență a Uniunii Sovietice, iar transformările politice impuse de noul context geopolitic au condus la eliminarea treptată a instituțiilor democratice și la instaurarea unui regim totalitar de tip comunist. Procesul de sovietizare a societății românești a fost gradual, dar rapid în efecte, desfășurându-se pe parcursul a câteva etape distincte care au marcat evoluția politică a țării timp de peste patru decenii.

Perioada stalinistă (1948–1953/1960): sovietizarea României

Prima etapă a regimului comunist românesc a fost dominată de modelul stalinist, impus sub conducerea liderului comunist Gheorghe Gheorghiu-Dej și sub influența directă a Uniunii Sovietice. În această perioadă, regimul politic s-a caracterizat printr-o transformare radicală a societății, inspirată de structurile politice și economice sovietice.

Una dintre principalele caracteristici ale acestei etape a fost instaurarea terorii politice. Elita politică, intelectuală și culturală a României interbelice a fost sistematic eliminată prin arestări, procese politice și condamnări la închisoare. Numeroși lideri politici, intelectuali și reprezentanți ai societății civile au fost închiși în penitenciare precum Sighet sau Pitești, locuri devenite simboluri ale represiunii comuniste.

În plan economic, regimul a implementat o transformare profundă a sistemului de proprietate. Prin procesul de naționalizare, statul a preluat controlul asupra principalelor mijloace de producție, inclusiv asupra fabricilor, uzinelor și instituțiilor financiare. În același timp, agricultura a fost supusă unui proces de colectivizare forțată, prin care proprietatea individuală asupra pământului a fost desființată, iar țărani au fost constrânși să intre în gospodăriile agricole colective.

Un alt element definitiv al acestei perioade a fost procesul de deznaționalizare culturală și ideologică. Istoria și cultura națională au fost reinterpretate din perspectivă marxist-leninistă, accentuând rolul „eliberator” al Uniunii Sovietice și minimizând tradițiile istorice românești. Educația, cultura și propaganda au fost utilizate ca instrumente de consolidare a ideologiei comuniste.

Tranziția către autonomie politică (1960–1965)

Spre sfârșitul anilor 1950 și începutul anilor 1960, conducerea comunistă românească a început să manifeste o anumită distanțare față de Moscova. Această evoluție a fost determinată atât de schimbările politice din interiorul blocului sovietic, cât și de dorința liderilor români de a obține o mai mare autonomie în conducerea statului.

Momentul culminant al acestei orientări a fost Declarația din aprilie 1964, prin care conducerea Partidului Muncitoresc Român afirma dreptul fiecărui stat socialist de a-și urma propria cale de dezvoltare. Acest document a reprezentat un punct de cotitură în politica externă

și ideologică a României, deschizând calea pentru reintroducerea unor elemente de discurs național în propaganda oficială.

Emergența național-comunismului (1965–1989)

Odată cu venirea la putere a lui Nicolae Ceaușescu în anul 1965, regimul comunist românesc a cunoscut o transformare ideologică importantă. Comunismul românesc a evoluat de la modelul internaționalist, caracteristic perioadei staliniste, către o formă particulară de național-comunism. În această nouă etapă, regimul a încercat să își legitimeze autoritatea nu prin fidelitatea față de Uniunea Sovietică, ci prin apelul la tradițiile istorice și la ideea independenței naționale.

Propaganda oficială a început să valorifice intens trecutul istoric al României, evocând figura voievozilor medievali și ideea continuității statului român. În același timp, conducerea politică a promovat ideea independenței economice și politice față de marile puteri. În realitate, aceste elemente ideologice au fost utilizate pentru a consolida un sistem autoritar bazat pe controlul strict al societății și pe dezvoltarea unui cult al personalității fără precedent în istoria modernă a României.

Figura 1 – Miting organizat în perioada regimului comunist din România
(Sursa: <https://romania.europalibera.org>)

Ascensiunea lui Nicolae Ceaușescu la conducerea statului

Nicolae Ceaușescu nu a ajuns la conducerea României printr-un proces democratic sau printr-o revoluție populară, ci printr-o competiție politică internă în cadrul Partidului Comunist. Ascensiunea sa a fost favorizată de relația apropiată pe care o avusese cu liderul comunist Gheorghe Gheorghiu-Dej încă din perioada ilegalității comuniste.

După instaurarea regimului comunist, Ceaușescu a fost promovat treptat în funcții importante în cadrul partidului și al statului. A ocupat poziții relevante în aparatul administrativ

și militar, iar rolul său în organizarea partidului i-a permis să își construiască o rețea de susținători loiali în structurile de conducere.

Moartea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, în martie 1965, a declanșat o competiție pentru succesiune în interiorul partidului. Deși existau lideri cu experiență politică mai mare, precum Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol sau Chivu Stoica, Ceaușescu a reușit să obțină sprijinul principalelor grupuri de putere din partid. El a fost perceput inițial ca o figură relativ tânără și ușor de influențat, însă această percepție s-a dovedit ulterior eronată.

Figura 2 – Nicolae Ceaușescu (Sursa: <https://www.euronews.ro>)

La 22 martie 1965, Nicolae Ceaușescu a fost ales prim-secretar al Partidului Muncitoresc Român. Ulterior, el a inițiat o serie de schimbări simbolice menite să marcheze începutul unei noi etape politice. Partidul și-a recăpătat denumirea de Partidul Comunist Român, iar statul a fost redenumit Republica Socialistă România, transformări menite să sugereze intrarea într-o etapă superioară a construcției socialiste.

Prima etapă a regimului Ceaușescu (1965–1971): liberalizare și popularitate

Primii ani ai conducerii lui Ceaușescu au fost caracterizați de o anumită deschidere politică și culturală, care i-a adus atât popularitate internă, cât și apreciere pe plan internațional. Liderul comunist a încercat să se distanțeze de imaginea rigidă a perioadei staliniste și să promoveze o politică externă mai independentă.

Un moment definitoriu pentru această etapă a fost condamnarea publică a intervenției militare sovietice în Cehoslovacia, în anul 1968. Această poziție a consolidat imaginea României ca stat socialist relativ independent de Moscova și a generat un val de sprijin popular pentru liderul comunist.

În plan intern, regimul a adoptat o nouă constituție în anul 1965, care a consacrat noua identitate politică a statului. În aceeași perioadă s-a produs o relaxare relativă a cenzurii culturale, iar accesul la literatura și cultura occidentală a devenit mai larg. În sistemul educațional au fost promovate limbile străine, iar unii deținuți politici au fost eliberați.

Totuși, această perioadă a fost marcată și de politici autoritare, precum Decretul nr. 770 din 1966, care interzicea avortul și mijloacele contraceptive, în încercarea de a crește rata natalității.

Radicalizarea regimului (1971–1989): cultul personalității și controlul total

După anul 1971, regimul Ceaușescu a intrat într-o nouă fază, caracterizată printr-o accentuare a controlului ideologic și politic asupra societății. Influențat de vizitele oficiale în China și Coreea de Nord, Ceaușescu a promovat o politică de întărire a disciplinei ideologice și de consolidare a puterii personale.

Prin documentul cunoscut sub numele de „Tezele din iulie” (1971), conducerea comunistă a reintrodus un control strict asupra culturii, educației și mass-mediei. În același timp, propaganda oficială a construit un amplu cult al personalității în jurul lui Nicolae Ceaușescu și al soției sale, Elena Ceaușescu.

În plan urbanistic și economic, regimul a promovat proiecte de amploare, caracterizate printr-o viziune megalomanică. După cutremurul din 1977, numeroase clădiri istorice și cartiere vechi din București au fost demolate pentru construirea Centrului Civic și a Casei Republicii (astăzi Palatul Parlamentului). În același timp, statul a investit masiv în proiecte industriale de mari dimensiuni, precum Canalul Dunăre–Marea Neagră sau combinatele siderurgice.

Controlul asupra societății a fost menținut prin intermediul aparatului de securitate, care a dezvoltat un sistem extins de supraveghere și represiune.

Criza anilor 1980 și prăbușirea regimului

Ultimul deceniu al regimului comunist a fost marcat de o profundă criză economică și socială. În încercarea de a achita integral datoria externă a României, conducerea politică a impus o politică de austeritate extremă.

Populația s-a confruntat cu lipsuri severe de alimente, energie și bunuri de consum. Au fost introduse cartele pentru produse alimentare de bază, programul televiziunii a fost drastic redus, iar consumul de energie electrică și de combustibil a fost raționalizat.

Deși în martie 1989 regimul a anunțat achitarea completă a datoriei externe, sacrificiile impuse populației au accentuat nemulțumirea generală. Izolarea politică a regimului și refuzul de a adopta reformele care se produceau în alte state socialiste au contribuit la declanșarea Revoluției din decembrie 1989. Aceasta a dus la prăbușirea regimului comunist și la executarea lui Nicolae Ceaușescu și a soției sale la 25 decembrie 1989.

BIBLIOGRAFIE

1. Boia, L., 2012, *De ce este România altfel?* Editura Humanitas, București.
2. Deletant, D., 1998, *România sub regimul comunist*, Fundația Academia Civică, București.
3. Hitchins, K., 2014, *România 1866–1947*, Editura Humanitas, București.
4. Murgescu, B., 2010, *România și Europa: acumularea decalajelor economice (1500–2010)*, Editura Polirom, Iași.
5. Oprea, M., 2002, *Banalitatea răului: o istorie a Securității în documente*, Editura Polirom, Iași.
6. Tismăneanu, V., 2005, *Stalinism pentru eternitate: o istorie politică a comunismului românesc*, Editura Polirom, Iași.
7. Verdery, K., 1991, *National Ideology under Socialism: Identity and Cultural Politics in Ceaușescu's Romania*, University of California Press, Berkeley.

*Secțiune cadre didactice – Inovație
didactică și bune practici educaționale*

SEDENTARISMUL GENERAT DE DEPENDENȚA TEHNOLOGIEI DIGITALE, PROCES DE DEZANTRENARE FIZIOLOGICĂ

Prof. dr. Aurel ALECU

Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: sedentarism, timp liber, dezantrenare/ antrenare.

Introducere

Oportunități ale cuceririlor științifice pe parcursul ultimelor decenii, la care s-a alăturat și s-a dezvoltat un tip nou de tehnologie, activitățile pe calculator și internet au devenit o preocupare însemnată în vederea stocării și analizării datelor și informațiilor înregistrate din toate domeniile, dar și alocarea unui timp însemnat, de multe ori exhaustiv.

Dacă ne referim la cadrul performanțial al activității fiecărui tânăr al societății, trebuie în mod concret să avem date și apoi să realizăm evaluări, care, în sens foarte larg, reprezintă procesul de adunare de informație cu scopul de a lua decizii. Evaluarea datelor înregistrate are drept scop urmărirea progresului fiecărui tânăr, pentru a putea facilita și optimiza programe ale activității propuse.

Se vede că activitățile de timp liber pot constitui un mijloc de educare a personalității tinerilor în formare, în acest scop putând fi elaborate programe de instruire ce vor cultiva onestitatea, respectul pentru sentimentele proprii și ale celorlalți din grup, grija pentru ceilalți și autodisciplina. (Moldovan, E., 2007, p. 245)

Ideea de la care am pornit pentru a realiza această temă a avut la bază câteva afirmații privitoare la comportamentul tinerilor adolescenți:

- azi nu am timp – voi recupera mâine.
- fac mâine mai mult....
- de mâine mă apuc serios de activități fizice...
- sportul nu va contrabalansa efectul sedentarismului.
- odihna este pentru bătrâni...
- mie nu mi se poate întâmpla...
- alimentație?! ... dar eu iau pastile!
- la doctor te duci doar când ai nevoie de viză...
- nu doare așa tare ... las' că se vindecă ... și în acest fel avem majoritatea timpului petrecut în fața unor device-uri, o activitate statică în poziții anormale posturii organismului uman.

Astfel ajungem la sedentarism, care reprezintă un factor major în dezvoltarea obezității, o boală metabolică cronică ce afectează un număr tot mai mare de persoane la nivel global. Dependența de tehnologia digitală reprezintă utilizarea excesivă și compulsivă a dispozitivelor și internetului, interferând grav cu viața de zi cu zi, somnul și sănătatea mintală. Manifestată prin nevoia constantă de conectare, aceasta cauzează izolare socială, anxietate și scăderea performanțelor, similară dependențelor de substanțe.

Concepția aristotelică despre timpul liber este proprie unei epoci în care ritmul de dezvoltare al societății era încă lent și în care viața spirituală era statică, contemplativă (Bota, A., 2006, pag. 26). Tendințe moderne ale sistemului de educație duc la:

Conceptul modern al educației permanente, materializat în tendințele de acces liber la informare și formare continuă, cuprinde firesc și sfera educației fizice și sportului, cristalizându-se treptat în Mișcarea „Sportul pentru Toți pe toată durata vieții”, care caută să unească dreptul natural la mișcare al oricărei ființe umane cu dreptul social la educație permanentă și universală. (Alec, A., 2020, p. 15)

Mergând pe succesiunea activităților realizate de subiecți în decursul unei săptămâni, ajungem la concluzia prin care constatăm apariția fenomenului fiziologic de dezantrenare. Dezantrenarea înseamnă pierderea adaptărilor induse de pregătirea fizică specifică și nespecifică, ca urmare a lipsei sau diminuării semnificative a volumului și intensității efortului din activitățile de educație fizică, sport, recreative și cotidiene.

Pot apărea – cauze:

- activități statice;
- în pauzele programate, în caz de accidente, îmbolnăviri sau operații;
- în cazul limitărilor și interdicțiilor impuse;

Poate fi:

- dezantrenare de scurtă durată (sub 4 săptămâni);
- de lungă durată, peste 4 săptămâni.

Cum se manifestă dezantrenarea?

- afectează toate sistemele și funcțiile organismului, inclusiv imunitatea.
- funcțiile psihice – ne referim la apariția de manifestări comportamentale nemaiîntâlnite până atunci, cele mai importante dintre ele fiind insomnia sau depresia.

Aduce perturbări din planul:

- capacității de a efectua eforturi de rezistență și forță putere,
- al funcției de termoreglare și a flexibilității (mobilității articulare),
- biomecanicii mișcărilor și controlului echilibrului corporal.
- scade rezistența aerobă, care presupune utilizarea de oxigen; este un parametru esențial al fiziologiei efortului fizic, al performanței sportive. Reducerea consumului de oxigen este consecința directă a perturbărilor de la nivelul furnizorilor și consumatorilor.

Inima – dezantrenarea provoacă reducerea volumului său de lucru și scăderea debitului cardiac;

- volumul sau debitul sistolic înseamnă cantitatea de sânge pe care inima o pompează la fiecare contracție;
- debitul cardiac înseamnă cantitatea totală de sânge pe care inima o pompează într-un minut.

Capilarizația musculară – antrenamentele de rezistență cresc numărul capilarelor din mușchi; asta face ca fiecare fibră musculară să fie învecinată cu mai multe capilare și, în felul acesta, să extragă, să se aprovizioneze mai ușor cu oxigen din sânge.

Modificările de la nivelul mușchilor, principalii consumatori de oxigen:

- conduc la reducerea semnificativă a activității enzimelor oxidative;
- se produce o scădere a capacității mușchilor de a utiliza oxigenul și de a obține energia pe cale aerobă;
- mușchilor li se reduce capacitatea de a utiliza acizii grași liberi ca sursă de energie;
- activitatea se va baza pe glicogenul pe care îl au sub formă de rezerve proprii – glicogen pe care îl vor termina repede;
- crește și producția de acid lactic, a cărui acumulare conduce la „blocarea” acestora.

Desfășurarea lucrării: – Practicarea activităților motrice de timp liber.

Activitățile care pot fi desfășurate sunt foarte variate, în funcție de opțiunile și motivațiile individului:

- ▶ A. Outdoor
- ▶ B. Indoor

Astfel, se pot face mai multe clasificări ale acestor activități:

- care presupun efort preponderent fizic și intelectual;
- în cadrul activităților cotidiene;
- la sfârșit de săptămână;
- în mediul în care locuiește sau își desfășoară activitatea (indoor) sau natură (outdoor).

Activități motrice de timp liber vizate.

În cadrul acestor activități sunt cuprinse: practicarea exercițiilor fizice, vizionarea de spectacole sportive, artistice, turism, exemplele putând continua și sunt diferite de la individ la individ. Dirijarea timpului liber devine un concept fundamental care duce la progresul culturii și al societății, implicit la progresul individului (Iacob, I., Iacob, M. R., 2005, p. 12). În aceste condiții, timpul liber presupune prezența a trei caracteristici esențiale:

- ✓ Relaxare sau destindere – este sinonimul cu efectuarea unor activități care induc această stare.
- ✓ Distracție – presupune interacțiunea cu ceilalți pentru a crea o atmosferă ce produce destindere sufletească, amuzament.
- ✓ Mișcare – se apropie cel mai mult de specificul activității noastre și are caracteristici spațiale, temporale și energetice. Mișcarea omului se concretizează în următoarele elemente componente: act motric, acțiune motrică, activitate motrică. Acestea conduc la creșterea capacității motrice și a condiției fizice. Atunci când se vorbește despre condiția fizică generală asociată cu starea de sănătate, putem admite următoarea definiție: capacitatea corpului de a face față solicitărilor de zi cu zi. Nivelul condiției fizice depinde de gradul de solicitare la care este expusă persoana în cauză. (Macri, A., 2013, p. 12)

Activități motrice indoor

Activitățile indoor au ca principală caracteristică practicarea exercițiilor fizice în spații închise (săli de sport, fitness, atletism; bazine de înot etc.). Majoritatea activităților sportive pot fi adaptate pentru a permite practicarea lor la interior. Recomandarea este ca acest tip de activități să fie practicate în spații închise doar atunci când condițiile atmosferice nu permit desfășurarea lor în aer liber.

Activități motrice outdoor

Activitățile outdoor sunt cele în care practicarea diferitelor sporturi sau exerciții fizice se face în aer liber, unde beneficiile pentru sănătatea organismului sunt optime prin intermediul factorilor naturali de călire (apă, aer, soare). Recomandarea este ca, atunci când condițiile de mediu sunt propice, practicarea exercițiilor fizice să se facă în aer liber și în natură.

Efectele activităților motrice indoor și outdoor trebuie să rezolve o serie de obiective specifice pentru a le putea cuantifica efectele:

- menținerea unei stări optime de sănătate;
- favorizarea dezvoltării fizice armonioase;

- dezvoltarea capacității motrice generale (educarea calităților motrice și formarea unui sistem de deprinderi și priceperi motrice de bază, utilitar-aplicative și specifice unor ramuri de sport);
- formarea capacității de practicare sistematică și independentă a exercițiilor fizice;
- dezvoltarea armonioasă a personalității;
- soluționarea unor probleme sociale.

Marea varietate a mijloacelor de lucru din activitățile motrice de timp liber poate asigura „trasee personalizate”, conduse atent de specialiști, astfel satisfacției de moment să-i corespundă beneficii pe termen lung în ceea ce privește starea de sănătate, eficiența în plan social, succesul social etc. (Bota, A., 2007, p. 89)

Ipoteza

Se presupune că, dacă vom practica activități motrice de timp liber în mod regulat, cu un program bine stabilit, vom crește capacitatea de efort a organismului și vom induce starea de bine.

Material și metodă

Descriere activitate – Stare de sănătate optimă – Grup format din 15 elevi
Activitățile motrice propuse studiului sunt activități montane ce cuprind drumeții pe teren variat, cu diferențe de nivel de aproximativ 700 m.
Desfășurarea lor are loc în mediul montan, stațiunea turistică Sinaia.
Traseul stabilit: localitatea Sinaia – cota 1400 m și retur localitatea Sinaia.
Diferența de nivel: oraș Sinaia 770 m – Cota 1400 m = 630 m, aproximativ 8 km.
Grup format din 15 elevi cu vârsta cuprinsă între 12 și 15 ani, 8 băieți și 7 fete.
Descrierea activității – Perioada 01 august 2025 – 30 august 2025

- ✓ urcare cu tempo moderat, FC aprox. 140 b/min, cu două pauze de 10 min;
- ✓ coborâre cu tempo moderat-rapid, FC aprox. 140 b/min, cu o pauză de 10 min.

Această activitate s-a repetat la sfârșitul fiecărei săptămâni timp de 4 săptămâni.

Cerinte metodologice – Evaluare - Testare

Testul Ruffier pentru evaluarea capacității de efort (condiției fizice).

Testul se bazează pe reacția frecvenței cardiace în repaus (poziția așezat), după efort (30 genoflexiuni în 45 secunde) și revenire (tot poziție așezat).

Testul Ruffier folosește formula: $P1+P2+P3-200$

10

P1 este pulsul în poziție șezând, în repaus, timp de 15 secunde, care apoi se înmulțește cu 4;
P2 este pulsul pe 15 secunde, tot șezând, dar după efectuarea a 30 de genoflexiuni în 45 de secunde, înmulțit cu 4 (adică secundele 0-12 ale primului minut de efort);
P3 reprezintă pulsul pe 15 secunde înmulțit cu 4, șezând în secundele 45-60 ale minutului post-efort.

Rezultatul obținut se interpretează în felul următor:

- valoarea sub 0 semnifică o foarte bună capacitate de efort;
- valoarea între 0-5 semnifică o bună capacitate de efort;
- valoarea între 5-10 semnifică o capacitate de efort medie;
- valoarea între 10-15 semnifică o capacitate de efort satisfăcătoare;
- valoarea mai mare de 15 arată că testul este nesatisfăcător și se impun investigații suplimentare.

Testare initiala tab. nr.1

Nr. crt.	Nume prenume	B/F	Varsta	Valoare test
1.	I.O.	B	12	14
2.	M.F.	B	12	12
3.	D.V.	B	13	10
4.	C.E.	B	14	9
5.	T.R.	B	15	10
6.	H.S.	B	12	11
7.	T.G.	B	15	8
8.	O.R.	B	14	12
9.	S.V.	F	14	13
10.	A.D.	F	15	1
11.	G.L.	F	15	10
12.	E.I.	F	12	15
13.	M.F.	F	13	12
14.	E.T.	F	14	11
15.	I.O.	F	12	13

Testare finala tab. Nr.2

Nr. crt.	Nume prenume	B/F	Varsta	Valoare test
1.	I.O.	B	12	12
2.	M.F.	B	12	10
3.	D.V.	B	13	8
4.	C.E.	B	14	7
5.	T.R.	B	15	8
6.	H.S.	B	12	9
7.	T.G.	B	15	6
8.	O.R.	B	14	10
9.	S.V.	F	14	11
10.	A.D.	F	15	9
11.	G.L.	F	15	8
12.	E.I.	F	12	12
13.	M.F.	F	13	10
14.	E.T.	F	14	9
15.	I.O.	F	12	10

Rezultate obținute

În urma evaluării prin testarea finală s-a constatat o îmbunătățire a capacității de efort, în medie, cu 2 procente, ceea ce face să ajungem la concluzia că activitățile motrice de timp liber propuse și realizate de noi au îndeplinit obiectivul final. Programate, planificate, monitorizate și evaluate, activitățile motrice de timp liber pot deveni stereotip, făcând parte din programul nostru zilnic. Este doar un exemplu realizat de activitate simplă, la îndemâna oricui își dorește petrecerea în mod plăcut și util a timpului liber.

Concluziile arată că interesul față de activitățile de timp liber este scăzut, puțini dintre participanți practică activități fizice în mod regulat, ceilalți au participări sporadice sau chiar deloc. Discuțiile au relevat faptul că elevii simt că le lipsește timpul ca să fie activi fizic, sunt preocupați foarte mult de navigarea pe internet, ceea ce scoate în evidență faptul că sunt dependenți de tehnologia digitală.

Recomandări: activitatea fizică efectuată zilnic ajută la susținerea creșterii și dezvoltării sănătoase și la reducerea riscului de apariție a bolilor, se pot dezvolta abilități fundamentale de mișcare și se pot construi relații sociale. Toți copiii și adolescenții trebuie să facă cel puțin 60 de minute pe zi activitate fizică de intensitate moderată până la viguroasă, apoi să treacă la activități sportive programate, evaluate metodic cel puțin 3 zile pe săptămână.

BIBLIOGRAFIE

1. ALECU, A., (2020); Activitati motrice de timp liber-Sporturi nautice kaiacul si canoa”, Editura Univ din Pitesti, ISBN 978-606-560-666-1, COD CNCSIS 53;
2. BOTA, A., (2006); Exerciții fizice pentru o viață activă, Editura Cartea Universitară, București;

3. BOTA, A., (2011); *Activități motrice de timp liber*, Editura Discobolul, București;
4. BOTA A., (2007); *Kinesiologie*, Editura Didactică și Pedagogică RA București;
5. MACRI, A., C., (2013); *Optimizarea condiției fizice și activitățile de loisir*, *Editura Universitaria*, Craiova;
6. IACOB, I., IACOB, M., R., (2005); *Sportul ca loisir*, Casa Editorială Demiurg, Iași;
7. <http://fefsold.usv.ro/pagini/cursuri/efae/Activitati%20indoor%20si%20outdoor,%20anul%20II,%20semestrul%20I.pdf>.

CONTRIBUȚII METODICE PRIVIND ÎMBUNĂTĂȚIREA CAPACITĂȚII PSIHOMOTRICE LA ELEVII DIN CICLUL PRIMAR

Lector. univ. dr. Aurel ALECU¹, Conf. univ. dr. Florin COJANU², Conf. univ. dr. Paul VIȘAN², Prof. dr. Veronica VIȘAN³, Prof. Roxana Elena POPA⁴,

¹Universitatea Romano-Americană, București – Facultatea de Educație Fizică, Sport și Kinetoterapie

²Universitatea Națională de Știință și Tehnologie Politehnica, București – Centrul Universitar Pitești

³Școala Gimnazială nr. 13 “Mircea cel Batrân”, Pitești, județul Argeș

⁴Școala Gimnazială “Liviu Rebreanu”, Mioveni, județul Argeș

Cuvinte-cheie: capacitate psihomotrică, educație fizică

INTRODUCERE

Conform analizei informațiilor de specialitate, educația fizică, parte a educației generale, urmărește realizarea unor competente specifice, derivate din idealul educațional, formulat la un moment de societatea pentru care sunt pregătiți subiecții ce iau parte la acest gen de activitate.

Printre competentele generale pe care și le propune educația fizică, se numără și cel referitor la dezvoltarea armonioasă a personalității umane, prin posibilitatea influențării atât în sens profilactic (de prevenire a influențelor negative), cât și corectiv (de corectare a trăsăturilor negative ce se pot manifesta la un moment dat).

Influența educației fizice se manifestă în relație cu cea exercitată de educația morală, estetică, intelectuală. Astfel, prin activitatea de educație fizică se exercită o serie de influențe specifice, dar și unele cu caracter mai general, care vizează realizarea unor obiective educaționale generale.

Funcțiile educației fizice sunt principala destinație a influențelor educației fizice asupra comportamentului copiilor și dezvoltării psiho-motrice, iar acestea sunt: funcția de perfecționare, a dezvoltării fizice armonioase, funcția dezvoltării capacității motrice, funcția igienică, funcția educativă, funcția culturală, funcția recreativă, funcția de emulație.

Competențele generale ale educației fizice pot fi enumerate astfel: de menținere a unei stări optime de sănătate, de favorizarea a proceselor de creștere și realizarea unei dezvoltări fizice armonioase; dezvoltarea calităților motrice de bază și a celor specifice unor ramuri de sport; formarea corectă a unui sistem bogat de deprinderi și priceperi motrice; formarea capacității și a obișnuinței de a practica sistematic exerciții fizice, inclusiv în timpul liber; contribuția la dezvoltarea unor calități și trăsături moral-volitve, intelectuale, a simțului estetic și a responsabilității sociale.

Finalitățile educației fizice școlare pentru ciclul primar sunt subordonate celor generale și asigură continuitatea procesului de dezvoltare a elevilor realizat la ciclul preșcolar. După Rață, Gl., Constantinescu, E., (2004, pp. 9-13), finalitățile constau în:

- realizarea unor indici superiori ai dezvoltării fizice;
- realizarea unei funcționalități corecte a principalelor aparate și sisteme ale organismului;
- realizarea unor indici superiori ai nivelului dezvoltării aptitudinilor psihomotrice: viteză,

forță, rezistență, coordonare;

- însușirea unui sistem larg de deprinderi și priceperi motrice de bază și utilitar-aplicative;
- formarea unui sistem de deprinderi și priceperi specifice unor ramuri de sport.

Premise ale studiului realizat

Activitatea de educație fizică școlară se desfășoară având la bază reglementările și dispozițiile, prevăzute în documentele elaborate de Ministerul Educației Naționale.

Problematica motricității la copiii din ciclul primar e reprezentată de o serie de transformări fizice și psihice, care se caracterizează printr-o nevoie acută de mișcare, dar și printr-o tendință de învățare/dezvoltare/formare.

Din punct de vedere al dezvoltării morfologice și fiziologice, la această vârstă apare un ritm de creștere mai lent decât cel anterior, cu o creștere mai accentuată a sistemului osos. Masa musculară își intensifică creșterea, mai ales a mușchilor lungi, se dezvoltă musculatura coloanei vertebrale. Activitatea aparatelor și organelor interne se intensifică, iar respirația este superficială cu dominația actului respirator pe gură. Putem recomanda exerciții statice și dinamice și totodată exerciții cu o durată mai lungă.

Din punct de vedere psihologic apare o intensificare a operațiilor gândirii: memoria, atenția, spiritul de observație, imaginația, judecata, limbajul, voința, simțul ritmului, capacitatea de coordonare, etc. Totuși prezintă o slabă capacitate de concentrare și o atenție redusă.

Din punct de vedere motric se poate acționa asupra aptitudinilor de viteză, rezistență aerobă și coordonare, prin exerciții cu partener, în grup, la semnale diferite și cu sarcini precise.

Învățarea este îngreunată totuși de capacitatea de prelucrare, reproducere și fixare a datelor (după Rață, Gl., Constantinescu, E., 2004, pp. 80-81).

În acest context ne propunem să proiectăm unitățile de învățare propuse de noi cu un conținut tematic de sisteme de acționare specifice optimizării capacității psihomotrice a elevilor din ciclul primar.

Ne propunem ca acest aspect de proiectare și aplicare a unităților tematice, să contribuie efectiv la ameliorarea acestor puncte vulnerabile ale vârstei copiilor din ciclul primar (capacitate de concentrare, atenție, exerciții cu o durată mai lungă) și să-i stimuleze privind participarea activă și conștientă.

Opțiunea noastră pentru o problemă atât de complexă la nivel de noțiuni intra- și interdisciplinare, acuitatea și grad de reflectare a temei în literatura de specialitate, rezidă în însăși complexitatea, interdependența și nivelul de aplicare a fenomenelor de factură educațională incluse în relația predare – învățare – evaluare.

În urma studierii diferitelor surse de informație cu specific de psihomotricitate la copii din ciclul primar, se constată o lipsă de interes manifestată pentru cunoașterea potențialului bio-psiho-social al acestei categorii de vârstă de către diferite categorii de cercetători.

În prezent, în programa activităților instructiv-educative specifice ciclului primar, spațiul alocat acestor activități de învățare (corectă) a capacităților motrice este redus sau ele se rezumă la „mișcările de înviorare” nerespectând execuția corectă a mișcărilor.

De asemenea, în cadrul manifestărilor științifice de specialitate, am constatat că sunt puține lucrări care să evidențieze importanța cunoașterii potențialului bio-psiho-social al acestei categorii de vârstă, sau metodologii noi în abordarea activităților instructiv – educative specifice orelor de educație fizică.

Ipotezele și sarcinile lucrării

În vederea realizării unei cercetări prospective ce va preceda fundamentarea teoretică realizată, ne propunem următoarele ipoteze:

1. Credem că dacă vom aplica în cadrul lecțiilor de educație fizică mijloace specifice dezvoltării componentelor psihomotricității, atunci vom putea îmbunătăți în cadrul acestora motricitatea la nivelul echilibrului.

2. Credem că dacă vom utiliza în cadrul lecțiilor de educație fizică în școală mijloace specifice dezvoltării capacității psihomotrice, vom reuși să realizăm creșterea ambidextriei și a schemei corporale .

Sarcinile lucrării:

1. Descoperirea și structurarea materialelor bibliografice care studiază problematica abordată în cadrul cercetării noastre.

2. Evidențierea mijloacelor specifice dezvoltării capacității psihomotrice la elevii ciclului primar.

3. Ponderea necesară pentru dezvoltarea calităților psihomotrice în lecția de educație fizică, la evoluția celorlalte calități.

Scopul lucrării

Scopul lucrării reprezintă modul în care mijloacele dezvoltării capacității psihomotrice, contribuie eficient în cadrul orei de educație fizică pentru educarea și dezvoltarea orientării spațio-temporale, a lateralității și schemei corporale.

Trebuie precizat faptul că în cadrul lecției de educație fizică se poate acționa pentru educarea capacității psihomotrice pe parcursul mai multor verigi, nu doar în cea tematică sau specifică educării calităților psihomotrice, care precede pe cea tematică, ci chiar în cea de pregătire pentru efort sau de influențare selectivă a aparatului locomotor.

Dezvoltarea particularităților de vârstă favorabile instruirii, dezvoltarea indicilor morfo-funcționali și fiziologici asigură suportul pentru dezvoltarea capacității psihomotrice, la ciclul primar.

Metodele de cercetare

Ca metode de cercetare implicate în cadrul cercetării noastre putem sublinia ca unele metode, în raport cu altele, primesc anumite priorități. Multe dintre aceste metode se întâlnesc și în alte științe, dar aceasta nu înseamnă ca ele nu au fost adaptate prin conținutul și tematica folosirii lor, la specificul educației fizice și sportului.

Metoda studiului bibliografic

Metoda observației

Organizarea cercetării

Pentru a realiza scopul propus vizavi de tematica abordată, ne-am constituit un plan ce surprinde etapele de realizare ale demersului operațional concret. Materializarea acestei etapizări este prezentată prin intermediul succesiunii de mai jos, pentru ceea ce s-a propus și binențeles pentru ceea ce s-a reușit să se realizeze, ca parte constitutivă a conținutului temei abordate, dar și al structurii temporale.

În vederea unei cât mai eficiente derulări a studiului nostru, au fost stabilite încă de la început, etapele ce au fost parcurse în cadrul documentării noastre:

1. **Octombrie 2024:** Alegerea temei și formularea titlului lucrării.
2. **Octombrie 2024:** Stabilirea scopului, ipotezelor și sarcinilor realizabile.
3. **Octombrie 2024:** Enunțarea premiselor care generează scopul și ipotezele lucrării.

4. **Noiembrie 2024 - Martie 2025:** Documentarea bibliografică privind fundamentarea teoretică a lucrării.
5. **Martie-Aprilie 2025:** Determinarea tehnologiei de acționare propusă a fi utilizată.
6. **Aprilie 2025:** Formularea concluziilor și a recomandărilor.

ARGUMENTAREA EXPERIMENTALĂ A PROGRAMELOR PROPUSE

Eficientizarea procesului de învățământ poate fi definită ca o conducere organizată pe baza luării în considerare a legităților și principiilor de învățământ, a formelor și a metodelor actuale, precum și a particularităților sistemului, și condițiilor interne și externe cu scopul asigurării unui randament funcțional a procesului de învățământ, prin prisma criteriilor stabilite. Eficientizarea se bazează pe organizarea științifică a activității elevilor, orientată, nu numai spre un simplu randament, ci și spre obținerea unor rezultate, raportate la condițiile concrete.

Pentru eficientizarea activității instructiv-educative profesorul dispune de o gamă variată de căi și mijloace începând cu proiectarea didactică în funcție de resursele umane și materiale de care dispune, precizarea obiectivelor, structura și conținutul lecției, esențializarea, actualizarea și adaptarea conținutului la nivelul de înțelegere al elevilor.

Propunem în continuare o exemplificare a programelor ce am dori a fi utilizate într-un viitor experiment realizat în cadrul procesului instructiv-educativ:

PROGRAM 1 - DEZVOLTAREA/ÎMBUNĂTĂȚIREA COORDONĂRII/ÎNDEMÂNĂRII PRIN INTERMEDIUL MIJLOACELOR PSIHOMOTRICE

Nr. lecției	Detalii de conținut	Activități de învățare	Resurse
1-2	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Trasee/parcursuri utilitar aplicative cât mai diversificate dar dozate cu grade de dificultate adaptate particularităților de vârstă și materialelor necesare realizării (fiind incluse și spațiile și materialele de protecție a elevilor); ☐ Deplasări în echilibru pe suprafețe înguste și înălțate; ☐ Parcursuri/trasee aplicative compuse din diferite stații de cățărare, escaladare, prindere prin apucare, tracțiune, târâre, manifestarea diferitelor deprinderi motrice dinn deplasarea pe diverse suprafețe de echilibru și coordonare; ☐ Jocuri dinamice cu 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Joc dinamic „Ce pot construi în cinci minute” – copiii sunt împărțiți în echipe egale ca număr și au de realizat o înfrumusețare a unui colț din clasă sau curtea școlii. Pentru a-și procura materialele se pot deplasa numai într-un picior sau transportând o tavă cu pahare. ☐ Se trasează un cerc cu diametrul de 10-12m, iar clasa se împarte în două sau patru echipe în funcție de efectiv. Una dintre echipe se plasează în cerc (cerbii), iar cealaltă în jurul lui (vânătorii). Vânătorii pasează de la unul la altul și la momentul prielnic încearcă să lovească un cerb, cel mai rău plasat. După 3-5 min. se schimbă rolurile. Câștigă echipa care vînează cei mai mulți cerbi. ☐ „Jocul portarilor” Din poziția stînd, copiii grupați câte doi își vor arunca unul altuia mingea, străduindu-se să nu o scape. Cel ce a reușit să execute bine va fi declarat cel mai bun portar. Din poziția șezând se va repeta același joc insistându-se asupra poziției de aruncare 	<p>Fanioane, jaloane, mingi de cauciuc de dimensiuni medii, cercuri, bastoane, conuri multi funcționale, scărițe de coordonare, gărdulețe și mingi de burete;</p>

<p>rezolvarea diverselor sarcini motrice și psihomotrice;</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Ștafete și jocuri pe perechi, pe echipe sau individuale, ce au ca scop rezolvarea unor sarcini de coordonare pe fondul manifestării anumitor calități motrice, (se vor urmări și relațiile de comunicare și colaborare și ajutor colegial);	<p>(la piept). Când prinderea și aruncarea au căpătat mai multă precizie se va face sub formă de concurs. Perechea care reușește să prindă și să arunce mingea de 10-15 ori fără să cadă va fi campioana.</p> <ul style="list-style-type: none"> □ „Cercul campionilor” Efectivul clasei va fi împărțit în 6-8 grupe, fiecare grupă formând la rândul ei un cerc (distanța dintre jucători fiind de două lungimi de brațe). Se înmânează o minge câte unui elev din fiecare grupă. La semnalul de începere, mingea va trebui să fie aruncată de la unul la altul în cadrul cercului respectiv, fără o ordine precisă. Când în unul din cercuri mingea va atinge solul, jucătorii acestui cerc ies din joc.
---	---

Probe, teste și norme de control propuse a evalua capacitatea psihomotrică a elevilor din ciclul primar

Conform studiilor de specialitate cu referire la delimitarea complexității termenilor de **capacitate psihomotrică**, putem contura o primă formă de parametri motrici printr-un complex de probe și teste motrice specifice evaluării și identificării nivelului motric al școlărilor mici, clasele a III-a și a IV-a, după cum urmează:

- **Proba nr. 1 - Alergarea de viteză cu start din picioare pe distanța de 25m (viteza de deplasare);**
- **Proba nr. 2 - Testul 4 timpi (viteza de execuție, coordonarea corporală și segmentară, forță);**
- **Proba nr. 3 - Complex de agilitate – (agilitate, viteză de execuție, coordonare etc.);**
- **Proba nr. 4 - Aruncarea mingii de tenis la țință – coordonare, viteza de execuție.**

În continuare dorim testarea capacității psihomotrice a elevilor din ciclul primar clasele a III-a și a IV.a, din perspectiva integrării operațiilor gândirii efectuate în paralel cu acțiunile motrice.

Astfel am identificat și considerăm că vom putea aplica în viitorul experiment următoarele teste:

- **Testul nr. 1. - Capacitatea de concentrare (testul Bourdon);**
- **Testul nr. 2. - Coordonarea generală (testul Matorin);**
- **Testul nr. 3. - Echilibrul vestibular (testul Romberg).**

CONCLUZII ȘI PROPUNERI

În urma studierii literaturii de specialitate, am observat că problema eficientizării relației dintre teoria și practica educațională, în general și pentru disciplina educație fizică în special, constituie pentru noi un proces permanent supus optimizării, prin tendința de a acorda atenție egală celor două aspect ale procesului didactic, informative și formative, transferând greutatea specifică de la emițător la receptor (de la cadru didactic la elev);

1. În evoluția didacticii moderne în domeniul educației fizice remarcăm tendința de a păstra unele achiziții din didactica tradițională, dar totuși cu accent în prezent pe reconsiderarea întregului ei sistem privind conținutul, formele, metodele de învățământ din perspectiva proiectării conținutului, ce dezvoltă capacitatea motrică generală și psihomotricitatea la elevii din ciclul primar;

2. Realizarea procesului de inițiere și învățare, în practicarea unor ramuri sportive sau a unor activități fizice în timpul liber, trebuie generată începând cu copiii preșcolari și școlari mici (ciclul primar, clasele a III-a și a IV-a, finalizarea achizițiilor fundamentale), și prin proiectarea unor conținuturi atractive și utile din viața reală. Această strategie, considerăm că va aduce mari servicii sportului de performanță la nivel național, dar mai ales va contribui la îmbunătățirea într-un mod eficient, a potențialului sanogenetic al națiunii;

3. Conținutul programelor propuse a fi experimentate în viitor numărul 1, 2 și 3 cuprind: jocuri dinamice, ștafete și parcursuri aplicative, la care am intervenit cu mijloace psihomotrice adaptate claselor a III-a și a IV-a, și de asemenea au fost stabilite pentru fiecare exercițiu, având o structură bine definită.

4. Astfel putem afirma că vom determina noi direcții de acționare cu însemnătate deosebită în ceea ce privește, modernizarea procesului didactic specific desfășurării lecției de educație fizică și sport din ciclul primar. Astfel vom obține o identificare a unei noi strategii de optimizare a capacității psihomotrice a elevilor din ciclul primar, cazul cercetării ulterioare, clasele a III-a și a IV-a;

În ceea ce privește problematica implicată în cadrul studiului nostru precizăm că:

Aspectele importante aduse în primul rând de către această strategie, sunt programele cu conținut specific psihomotricității propuse de noi, esențialul este dat de programele de unități tematice, asupra cărora am intervenit cu mijloace psihomotrice pentru care sunt prestabilite, având o structură bine definită.

Totodată considerăm că din perspectiva strategiei de acționare asupra optimizării capacității psihomotrice, credem că prin programele propuse vom îmbunătăți procesul calitativ de dezvoltare al celor două complexe de parametri, motrici și psihomotrici, prin elaborarea sistemelor tematice de acționare cu un conținut predominant din mijloace psihomotrice.

Considerăm că probele psihomotrice propuse în cadrul evaluării specifice **programelor propuse a fi utilizate de noi**, ne va ajuta la optimizarea parametrilor privind:

- educarea capacității de concentrare pe fondul efortului static și dinamic;
- dezvoltarea capacității de coordonare generală și specifică;
- îmbunătățirea capacității de memorare a mișcărilor și structurilor de exerciții.

BIBLIOGRAFIE

1. BERCEANU, D.; MOANȚĂ, A., (2007), Concepția de joc și de pregătire pe niveluri formative, București, ANS, FR Baschet, Editura Printech
2. BOMPA, T., (2003), Totul despre pregătirea tinerilor campioni, Școala Națională de Antrenori, Editura Exponto
3. BRIGHAM C., 1994, Cursul antrenorilor de baschet, București, MTS, FR Baschet, lucrarea tehnică nr. 1
4. CATANESCU C., (2009) Programe operationale privind invatarea tehnicii jocului de baschet la 10-12 ani, Ed. Universitaria Craiova
5. COJANU F., (2009) Prescriptii metodologice ale proiectarii jocului de baschet în lecția de educație fizică, Ed. Universitaria, Craiova
6. CERGHIT I.,(2002), Sisteme de instruire alternative si complementare, Structuri, stiluri si strategii, Ed. Aramis, Bucuresti

MIȘCAREA – SCUTUL NOSTRU ZILNIC PENTRU O VIAȚĂ SĂNĂTOASĂ

Prof. înv. primar Steluța ALEXANDRU

Școala Gimnazială Nr. 7, Galați, județul Galați

Cuvinte-cheie: mișcare, sănătate, activitate fizică

Mișcarea reprezintă unul dintre cei mai importanți factori în menținerea sănătății și prevenirea bolilor. Activitatea fizică regulată contribuie la funcționarea optimă a organismului, întărește sistemul imunitar și ajută la menținerea echilibrului emoțional. În contextul actual, caracterizat prin sedentarism și utilizarea excesivă a tehnologiei, promovarea mișcării devine o necesitate.

Studiile realizate de Organizația Mondială a Sănătății arată că lipsa activității fizice este un factor de risc major pentru apariția bolilor cronice, precum diabetul, obezitatea și afecțiunile cardiovasculare. Practicarea regulată a sportului contribuie la îmbunătățirea circulației sângelui, la creșterea capacității pulmonare și la menținerea unei greutate corporale optime.

Baschetul este un sport complex care implică alergare, sărituri și coordonare. Acesta dezvoltă rezistența fizică, viteza de reacție și capacitatea de concentrare. În același timp, favorizează lucrul în echipă și dezvoltarea abilităților sociale.

Dansul este o formă de mișcare accesibilă tuturor, combinând exercițiul fizic cu expresia artistică. Beneficiile sale includ îmbunătățirea flexibilității, a echilibrului și reducerea stresului. Dansul are un impact pozitiv asupra stării emoționale, contribuind la creșterea încrederii în sine.

Fotbalul este unul dintre cele mai populare sporturi și presupune un efort fizic intens. Acesta ajută la dezvoltarea rezistenței, vitezei și coordonării. De asemenea, stimulează spiritul de echipă, disciplina și respectarea regulilor.

Înotul este considerat un sport complet, deoarece implică toate grupele musculare. Este recomandat persoanelor de toate vârstele, fiind blând cu articulațiile. Înotul îmbunătățește respirația, tonifică musculatura și are un efect relaxant asupra organismului.

În concluzie, mișcarea este esențială pentru prevenirea îmbolnăvirilor și pentru menținerea unei vieți echilibrate. Alegerea unei forme de activitate fizică trebuie să țină cont de preferințele fiecărei persoane, pentru a asigura continuitatea și plăcerea practicării acesteia.

Pentru a demonstra importanța mișcării, se pot realiza activități practice simple, adaptate vârstei și nivelului de pregătire al participanților.

1. Activitate practică – Baschet

Se organizează un joc pe echipe, cu exerciții de bază: dribling, pase și aruncări la coș. Durata activității poate fi de 20–30 de minute. Scopul este dezvoltarea coordonării și a spiritului de echipă.

2. Activitate practică – Dans

Participanții învață o coregrafie simplă pe muzică ritmată. Activitatea durează aproximativ 15–20 de minute și are rolul de a îmbunătăți coordonarea și de a reduce stresul.

3. Activitate practică – Fotbal

Se desfășoară un meci amical între două echipe. Înainte de joc, se recomandă exerciții de încălzire: alergare ușoară, întinderi și exerciții de mobilitate. Activitatea dezvoltă rezistența și colaborarea.

4. Activitate practică – Înot

În cazul în care există acces la piscină, se pot realiza exerciții simple de înot sau jocuri în apă. Pentru începători, se recomandă exerciții de acomodare cu apa și respirație controlată.

5. Recomandări generale:

- ✓ minimum 30 de minute de activitate fizică zilnic;
- ✓ hidratare corespunzătoare;
- ✓ echipament adecvat;
- ✓ respectarea regulilor de siguranță;
- ✓ alternarea tipurilor de mișcare pentru evitarea monotoniei.

Prin aceste activități, participanții învață nu doar importanța mișcării, ci și modul în care aceasta poate fi integrată în viața de zi cu zi. Practica consolidează cunoștințele teoretice și contribuie la formarea unor obiceiuri sănătoase.

BIBLIOGRAFIE:

1. Organizația Mondială a Sănătății, Guidelines on Physical Activity and Sedentary Behaviour, World Health Organization, 2020, Geneva, p. 12–25.
2. American Heart Association, The Benefits of Physical Activity, AHA Publishing, 2018, Dallas, p. 5–14.
3. Mayo Clinic, Exercise: 7 Benefits of Regular Physical Activity, Mayo Foundation for Medical Education and Research, 2019, Rochester, p. 3–10.
4. Comisia Europeană, EU Physical Activity Guidelines: Recommended Policy Actions in Support of Health-Enhancing Physical Activity, Office for Official Publications of the European Communities, 2008, Luxembourg, p. 7–18.
5. Ministerul Sănătății din România, Ghid pentru un stil de viață sănătos, Editura Ministerului Sănătății, 2017, București, p. 20–35.

MOBBING-UL ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT – FORME, CONSECINȚE ȘI METODE DE PREVENIRE

Prof. Mariana Gabriela ANGHEL

Colegiul Național ”Emil Racoviță”, București

Mobbing-ul reprezintă o formă de hărțuire psihologică manifestată în mod repetat la locul de muncă, având efecte negative asupra climatului organizațional, sănătății emoționale și eficienței profesionale. În sistemul educațional, fenomenul capătă o gravitate aparte, întrucât afectează nu doar cadrele didactice, ci și calitatea procesului educațional. Lucrarea de față evidențiază caracteristicile mobbing-ului, impactul acestuia asupra organizațiilor școlare și principalele metode de prevenire și combatere.

Introducere

În ultimii ani, fenomenul mobbing-ului a devenit un subiect tot mai dezbătut în domeniul psihologiei organizaționale și al managementului resurselor umane. Termenul desemnează hărțuirea psihologică sistematică exercitată asupra unei persoane la locul de muncă de către unul sau mai mulți colegi ori superiori ierarhici. Acțiunile de tip mobbing se desfășoară pe o perioadă îndelungată și urmăresc izolarea, umilirea, discreditarea profesională sau afectarea echilibrului emoțional al victimei.

În cadrul instituțiilor de învățământ, acest fenomen este deosebit de periculos, deoarece mediul educațional ar trebui să promoveze valori precum respectul, colaborarea și dezvoltarea armonioasă a relațiilor interumane. Din păcate, au fost identificate situații în care agresorii sunt grupuri de cadre didactice, superiori ierarhici sau chiar părinți, iar victimele sunt supuse unor presiuni psihologice continue.

Manifestări ale mobbing-ului

Mobbing-ul poate îmbrăca diverse forme, printre care:

- izolarea victimei de colectiv;
- excluderea din activități profesionale;
- răspândirea de zvonuri și informații false;
- desconsiderarea în fața colegilor;
- atribuirea excesivă sau nejustificată a sarcinilor;
- împiedicarea exprimării opiniilor;
- atacurile la persoană și la reputație.

Un element definitoriu al mobbing-ului îl reprezintă dezechilibrul de putere dintre agresor și victimă. Acest dezechilibru poate fi determinat de poziția ierarhică sau de existența unui grup care acționează împotriva unei singure persoane.

Impactul mobbing-ului asupra mediului educațional

Consecințele mobbing-ului sunt multiple și afectează atât individul, cât și organizația. Victimele pot dezvolta stări de anxietate, depresie, stres ocupațional, scăderea stimei de sine și chiar afecțiuni psihosomatice. În plan profesional, apar diminuarea performanței, absenteismul și dorința de părăsire a locului de muncă.

În instituțiile de învățământ, efectele se răsfrâng și asupra elevilor, prin deteriorarea climatului școlar și reducerea calității actului educațional. Studiile de specialitate evidențiază faptul că organizațiile bazate pe colaborare, respect și sprijin reciproc sunt mai eficiente decât cele dominate de competiție excesivă și conflicte.

Prevenirea și combaterea mobbing-ului

Prevenirea mobbing-ului trebuie să constituie o prioritate pentru orice organizație, cu atât mai mult pentru instituțiile educaționale. Angajatorii au responsabilitatea de a menține un climat organizațional sănătos și de a preveni orice formă de hărțuire psihologică.

Printre principalele măsuri preventive se numără:

- elaborarea unor politici anti-hărțuire;
- includerea normelor privind combaterea mobbing-ului în regulamentele interne;
- organizarea de sesiuni de informare și formare;
- instruirea managerilor în gestionarea conflictelor;
- monitorizarea periodică a climatului organizațional;
- reducerea stresului ocupațional;
- existența unor proceduri clare pentru sesizarea și soluționarea cazurilor de hărțuire.

Un rol esențial îl au intervențiile manageriale timpurii. Managerii trebuie să identifice primele semne ale conflictelor și să intervină prompt pentru a preveni escaladarea acestora. De asemenea, medierea conflictelor prin intermediul unui specialist poate contribui la reconcilierea părților și la restabilirea echilibrului organizațional.

Mobbing-ul reprezintă un fenomen complex, cu implicații psihologice, sociale și profesionale majore. În mediul educațional, combaterea acestuia este esențială pentru asigurarea unui climat bazat pe respect, colaborare și siguranță emoțională. Prin politici adecvate, intervenții manageriale eficiente și promovarea unei culturi organizaționale sănătoase, fenomenul poate fi prevenit și diminuat semnificativ.

Implicarea tuturor actorilor educaționali – cadre didactice, manageri, părinți și angajați – este necesară pentru construirea unui mediu de lucru echilibrat și pentru transmiterea unor valori autentice generațiilor viitoare.

BIBLIOGRAFIE

1. Leymann, H., 1996, *The Content and Development of Mobbing at Work*. European Journal of Work and Organizational Psychology.
2. Zapf, D., Einarsen, S., 2005, *Mobbing at Work: Escalated Conflicts in Organizations*.
3. Hirigoyen, M. F., 2001, *Hărțuirea morală. Violența perversă în cotidian*. București: Editura Nemira.
4. Einarsen, S., Hoel, H., Zapf, D., Cooper, C., 2011, *Bullying and Harassment in the Workplace*. CRC Press.
5. Codul muncii din România – prevederi privind hărțuirea morală la locul de muncă.

STRATEGII DE MOTIVARE A ELEVILOR PENTRU STUDIUL MATEMATICII

Prof. Elena – Georgiana ANGHELINA

Școala Gimnazială Nr. 1, Nuci, județul Ilfov

Abstract

Motivarea elevilor pentru studiul matematicii reprezintă una dintre provocările majore ale educației contemporane. Percepția matematicii ca disciplină dificilă și abstractă determină frecvent scăderea interesului și apariția anxietății școlare. În acest context, profesorul are rolul esențial de a crea situații de învățare atractive, interactive și adaptate nevoilor elevilor. Prezentul articol evidențiază importanța motivației în procesul educațional și propune strategii didactice moderne care contribuie la creșterea interesului pentru studiul matematicii și la dezvoltarea performanței școlare.

Cuvinte-cheie: motivație școlară, matematică, metode interactive, performanță, învățare activă

Introducere

Matematica ocupă un loc important în formarea intelectuală a elevilor, contribuind la dezvoltarea gândirii logice, a capacității de analiză și a competențelor necesare integrării într-o societate bazată pe tehnologie și informație. Cu toate acestea, pentru mulți elevi, matematica este percepută drept o disciplină dificilă, rigidă și lipsită de aplicabilitate practică.

Lipsa motivației pentru învățare conduce adesea la rezultate școlare slabe, la anxietate matematică și la diminuarea încrederii în propriile capacități. În aceste condiții, profesorul trebuie să identifice și să utilizeze strategii didactice eficiente care să stimuleze interesul elevilor și să transforme procesul de învățare într-o experiență pozitivă și accesibilă.

Importanța motivației în studiul matematicii

Motivația reprezintă totalitatea factorilor interni și externi care determină elevul să participe activ la procesul de învățare. În cazul matematicii, motivația influențează direct nivelul de implicare, perseverența și performanța școlară.

Elevii motivați: manifestă interes pentru rezolvarea problemelor; participă activ la lecții; își dezvoltă autonomia în învățare; au mai multă încredere în propriile posibilități; gestionează mai eficient situațiile dificile.

În schimb, demotivarea poate genera blocaje emoționale și dificultăți de învățare. De aceea, profesorul trebuie să creeze un climat educațional bazat pe încurajare, colaborare și valorizarea progresului individual.

Strategii moderne de motivare a elevilor

Conectarea matematicii la viața reală

Una dintre cele mai eficiente modalități de creștere a motivației este evidențierea utilității practice a matematicii. Elevii devin mai interesați atunci când înțeleg cum pot aplica noțiunile matematice în situații concrete.

Exemple: calculul reducerilor și al dobânzilor în educația financiară; utilizarea proporțiilor în gastronomie; statistica în interpretarea informațiilor din mass-media; geometria în arhitectură și design. Astfel, matematica devine accesibilă și relevantă pentru experiența cotidiană a elevilor.

Utilizarea metodelor interactive

Metodele moderne de predare contribuie la transformarea elevului din receptor pasiv în participant activ la lecție. Jocurile didactice, învățarea prin cooperare și activitățile de tip problem-solving stimulează curiozitatea și implicarea elevilor.

Activitățile pe grupe dezvoltă comunicarea și spiritul de echipă, iar competițiile matematice organizate într-o manieră atractivă pot crește interesul pentru disciplină.

Integrarea tehnologiei digitale

Tehnologia reprezintă un instrument important în educația contemporană. Platformele interactive și aplicațiile educaționale facilitează înțelegerea conceptelor abstracte și oferă posibilitatea unui feedback imediat.

Utilizarea aplicațiilor precum GeoGebra, Kahoot sau Wordwall contribuie la: creșterea motivației elevilor; învățarea vizuală și interactivă; dezvoltarea competențelor digitale; adaptarea ritmului de învățare la nevoile individuale. Elevii percep activitățile digitale ca fiind mai atractive și mai apropiate de universul lor cotidian.

Fiecare elev are un ritm propriu de învățare și niveluri diferite de pregătire. Adaptarea sarcinilor de lucru la particularitățile elevilor contribuie la reducerea anxietății și la creșterea încrederii în sine. Profesorul poate utiliza: fișe diferențiate; exerciții cu grad progresiv de dificultate; activități remediale; sarcini suplimentare pentru elevii performanți. Succesul obținut în activități accesibile stimulează motivația și dorința de progres.

Aprecierea efortului și a progresului individual are un rol esențial în motivarea elevilor. Feedbackul constructiv contribuie la dezvoltarea unei imagini de sine pozitive și la consolidarea încrederii în propriile capacități. Profesorul trebuie să promoveze un climat educațional bazat pe: respect reciproc; comunicare deschisă; toleranță față de greșeală; susținerea inițiativei elevilor. Într-un mediu sigur și stimulat, elevii sunt mai dispuși să participe activ și să își asume provocări intelectuale.

Provocări ale educației matematice contemporane

În prezent, profesorii se confruntă cu multiple dificultăți: scăderea interesului pentru învățare, influența excesivă a mediului digital și nivelurile diferite de pregătire ale elevilor. De asemenea, anxietatea matematică reprezintă o problemă frecvent întâlnită în rândul elevilor. Pentru depășirea acestor dificultăți, este necesară modernizarea strategiilor didactice și orientarea procesului educațional spre învățarea activă și formarea competențelor practice.

Concluzii

Motivarea elevilor pentru studiul matematicii reprezintă o condiție esențială pentru obținerea performanței școlare și pentru dezvoltarea competențelor necesare secolului XXI. Utilizarea strategiilor interactive, integrarea tehnologiei și adaptarea activităților la nevoile elevilor contribuie la crearea unui proces educațional atractiv și eficient. Profesorul de matematică are rolul de facilitator al învățării și de susținător al progresului individual. Printr-o abordare modernă și centrată pe elev, matematica poate deveni o disciplină accesibilă, utilă și motivantă pentru toți elevii.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit, I., 2006, Metode de învățământ. Polirom, Iași.
2. Cucoș, C., 2014, Pedagogie. Polirom, Iași.
3. Păun, E., 1999, Școala – abordare sociopedagogică. Polirom, Iași.

EVOLUȚIA REȚELELOR 5G ȘI IMPACTUL ASUPRA COMUNICAȚIILOR MODERNE

Prof. Nicoleta Mariana ANTONESCU, Prof. Cătălin Traian ANTONESCU

Liceul Teoretic “Al. I. Cuza”, Corabia, județul Olt

Cuvinte-cheie: rețele, 5G, tehnologie

Introducere

În ultimele decenii, tehnologiile de comunicații mobile au evoluat rapid, influențând profund societatea și economia globală. De la primele rețele analogice 1G până la tehnologia 4G LTE, fiecare generație a adus îmbunătățiri semnificative în ceea ce privește viteza de transfer, capacitatea rețelei și accesibilitatea serviciilor digitale. În prezent, tehnologia 5G reprezintă cea mai importantă etapă în dezvoltarea comunicațiilor mobile, oferind performanțe superioare și deschizând noi perspective pentru transformarea digitală. Rețelele 5G au fost concepute pentru a răspunde cerințelor tot mai mari de conectivitate generate de dezvoltarea internetului, a dispozitivelor inteligente și a aplicațiilor bazate pe inteligență artificială. Această tehnologie nu reprezintă doar o îmbunătățire a vitezei internetului mobil, ci o infrastructură complexă capabilă să susțină automatizarea industrială, vehiculele autonome, orașele inteligente și medicina la distanță.

Dezvoltarea comunicațiilor mobile a început cu rețelele 1G în anii 1980, care permiteau exclusiv apeluri vocale analogice. Ulterior, generația 2G a introdus comunicațiile digitale și serviciile SMS, reprezentând un progres major în securitate și eficiență. Tehnologia 3G a facilitat accesul la internet mobil și aplicațiile multimedia, iar 4G LTE a revoluționat experiența utilizatorilor prin viteze ridicate de transfer și posibilitatea utilizării serviciilor de streaming video și cloud computing. Totuși, creșterea numărului de dispozitive conectate și dezvoltarea aplicațiilor în timp real au evidențiat limitele rețelelor 4G. În acest context, a apărut tehnologia 5G, proiectată pentru a asigura latență redusă, viteze foarte mari și capacitate extinsă de conectare simultană a dispozitivelor. Implementarea acestei tehnologii a început în jurul anului 2019 și continuă să se extindă la nivel global.

Una dintre cele mai importante caracteristici ale rețelelor 5G este viteza ridicată de transfer a datelor. În condiții optime, viteza poate depăși 10 Gbps, fiind de aproximativ zece ori mai mare decât în cazul tehnologiei 4G. Această performanță permite descărcarea rapidă a fișierelor și utilizarea aplicațiilor complexe fără întreruperi.

Un alt avantaj major îl reprezintă latența redusă. Dacă în rețelele 4G timpul de răspuns este de aproximativ 30–50 milisecunde, în 5G acesta poate scădea sub 1 milisecundă. Această caracteristică este esențială pentru aplicații precum chirurgia robotică, jocurile online sau controlul vehiculelor autonome.

Rețelele 5G utilizează tehnologii avansate precum:

- **Massive MIMO (Multiple Input Multiple Output)** – folosirea simultană a unui număr mare de antene pentru creșterea capacității și eficienței rețelei;
- **Beamforming** – direcționarea semnalului către utilizator pentru îmbunătățirea calității conexiunii;

- **Network Slicing** – împărțirea rețelei în segmente virtuale dedicate unor servicii specifice.

Aceste tehnologii permit gestionarea eficientă a unui număr foarte mare de dispozitive conectate simultan, aspect important în dezvoltarea Internetului Lucrurilor (IoT).

Implementarea rețelelor 5G produce schimbări semnificative în multiple domenii. În industrie, această tehnologie facilitează automatizarea proceselor și dezvoltarea conceptului de „fabrică inteligentă”. Roboții industriali pot comunica în timp real, iar sistemele de monitorizare devin mai precise și eficiente.

În domeniul medical, 5G permite dezvoltarea telemedicinii și realizarea intervențiilor chirurgicale asistate de la distanță. Transferul rapid și sigur al datelor medicale contribuie la îmbunătățirea calității serviciilor și la reducerea timpului de intervenție.

Transporturile reprezintă un alt domeniu influențat major de tehnologia 5G. Vehiculele autonome utilizează conexiuni rapide și stabile pentru schimbul de informații privind traficul și condițiile de drum. Astfel, se poate reduce riscul accidentelor și se poate optimiza circulația urbană.

De asemenea, conceptul de „smart city” depinde în mare măsură de infrastructura 5G. Iluminatul inteligent, monitorizarea traficului, gestionarea consumului energetic și sistemele de securitate urbană necesită comunicații rapide și eficiente între milioane de dispozitive conectate.

Deși avantajele sunt semnificative, implementarea rețelelor 5G implică și numeroase provocări. Una dintre principalele dificultăți este costul ridicat al infrastructurii. Pentru a asigura acoperire eficientă, este necesară instalarea unui număr mare de antene și stații de bază.

O altă problemă importantă este securitatea cibernetică. Numărul mare de dispozitive conectate crește riscul atacurilor informatice și al accesului neautorizat la date. Din acest motiv, dezvoltarea unor mecanisme avansate de protecție reprezintă o prioritate pentru operatorii telecom și pentru specialiștii în securitate informatică.

Există și preocupări legate de consumul energetic și de impactul asupra mediului. Deși tehnologia 5G este mai eficientă decât generațiile anterioare, extinderea infrastructurii poate duce la creșterea consumului global de energie.

În plus, implementarea neuniformă la nivel mondial poate accentua diferențele digitale dintre regiunile dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

Concluzie

Tehnologia 5G reprezintă un pas major în evoluția comunicațiilor mobile și un element esențial al transformării digitale globale. Prin viteze ridicate, latență redusă și capacitate extinsă de conectare, rețelele 5G susțin dezvoltarea unor domenii precum inteligența artificială, Internetul Lucrurilor, medicina modernă și transporturile inteligente. Cu toate acestea, succesul implementării depinde de depășirea provocărilor legate de infrastructură, securitate și accesibilitate. În viitor, rețelele 5G vor constitui baza pentru dezvoltarea tehnologiilor emergente și pentru construirea unei societăți tot mai conectate și automatizate.

BIBLIOGRAFIE

1. Andrei, P., 2021, *Telecomunicații modern*, Editura Politehnica Press, București.
2. Ionescu, A., 2019, *Tehnologii wireless și comunicații digitale*, Editura Universitară, București.
3. Popescu, M., 2020, *Rețele de comunicații mobile*, Editura Matrix Rom, București.
4. Rappaport, T. S., 2002, *Wireless Communications: Principles and Practice (2nd ed.)*, Prentice Hall, New Jersey.

L'ÉCO-CITOYENNETÉ EN CLASSE DE FLE: PROJET INTERDISCIPLINAIRE « MON VILLAGE VERT »

Prof. Corina Angela BANGHEA, Prof. Cătălin-Ionuț BANGHEA

Școala Gimnazială Ghidici, județul Dolj

Mots-clés: interdisciplinarité, développement durable, FLE, citoyenneté

Introduction

L'éducation pour le développement durable est devenue une priorité majeure du curriculum scolaire moderne. Elle est essentielle pour former des citoyens responsables, capables de comprendre les enjeux écologiques actuels et d'agir pour préserver la planète des générations futures. Intégrer cette thématique en classe de langue étrangère permet non seulement d'enrichir le lexique spécifique des élèves, mais aussi de les sensibiliser à des problèmes globaux. Pour la 7ème classe, le projet « Mon Village Vert » a été conçu comme une réponse à la nécessité de développer des compétences transversales : la pensée critique, la responsabilité sociale et la créativité linguistique. L'objectif est de démontrer que la langue française est un outil de communication réel pour aborder des sujets sérieux et actuels.

Matériel et méthode

Le projet a été réalisé sur une période de quatre semaines, impliquant des méthodes actives et une approche communicative. La méthodologie a été structurée en étapes progressives:

1. **La phase de recherche** : Les élèves ont identifié les problèmes environnementaux de leur propre village (la gestion des déchets, le manque d'espaces verts). Ils ont utilisé des ressources authentiques en ligne (vidéos de TV5Monde) pour voir comment d'autres villes ou villages francophones gèrent ces problèmes.
2. **La phase de création interdisciplinaire** : En collaboration avec le professeur de géographie, les élèves ont dessiné la carte d'un « village idéal ». Ils ont dû nommer les quartiers et les institutions en français, en utilisant des structures grammaticales de lieu et de but (ex: « un parc pour réduire la pollution »).
3. **La production numérique** : Chaque groupe a créé une affiche publicitaire numérique sur Canva ou un diaporama pour promouvoir un comportement éco-responsable, en utilisant l'impératif et les formules de recommandation.

Résultats et discussions

Le projet a transformé la dynamique de la classe. Nous avons observé que 90% des élèves ont utilisé correctement le futur simple et l'impératif dans un contexte authentique, sans passer par des exercices de grammaire répétitifs. Au-delà des progrès linguistiques, les élèves ont manifesté un intérêt accru pour l'écologie. Les discussions en français sur « pourquoi recycler » sont devenues plus fluides, car les élèves étaient passionnés par le sujet. Le produit final (la présentation du village idéal) a prouvé que la langue n'est plus perçue comme une barrière, mais comme un moyen d'expression personnelle.

Conclusions

En conclusion, l'approche par projet axée sur la durabilité stimule l'engagement des élèves et donne du sens à l'apprentissage du français. Ce type d'innovation didactique encourage

l'autonomie et prépare les jeunes à devenir des citoyens actifs dans une société européenne connectée. Le français devient ainsi une « langue d'action » qui permet d'imaginer et de construire un avenir meilleur.

BIBLIOGRAPHIE

1. Beacco, J.-C., (2007), *L'approche par compétences dans l'enseignement des langues*, Paris, Didier.
2. Conseil de l'Europe, (2001), *Cadre européen commun de référence pour les langues*, Strasbourg.
3. Tagliante, C., (2006), *La classe de langue*, Paris, CLE International.

EDUCAȚIA PENTRU VALORI DEMOCRATICE PRIN STUDIUL ISTORIEI CONTEMPORANE

Prof. Denisa Anamaria BRICEAG

Liceul Teoretic “Mihai Viteazul”, Vișina, județul Dâmbovița

Abstract

În contextul societății contemporane, educația pentru valori democratice reprezintă una dintre misiunile fundamentale ale școlii. Disciplina Istorie contribuie semnificativ la formarea competențelor civice, a spiritului critic și a responsabilității sociale a elevilor. Studiul istoriei contemporane oferă numeroase contexte educaționale prin care elevii pot înțelege importanța drepturilor omului, a libertății, a pluralismului și a participării active în viața democratică. Prezentul articol evidențiază rolul predării istoriei contemporane în dezvoltarea valorilor democratice și propune metode didactice moderne care facilitează implicarea activă a elevilor în procesul de învățare.

Cuvinte-cheie: educație democratică, istorie contemporană, valori civice, gândire critică, interdisciplinaritate

Introducere

Societatea actuală se confruntă cu provocări multiple generate de globalizare, dezinformare, radicalizare și scăderea interesului tinerilor pentru participarea civică. În acest context, școala are responsabilitatea de a forma cetățeni activi, capabili să înțeleagă și să respecte valorile democratice. Disciplina Istorie ocupă un loc important în acest proces educativ, deoarece facilitează analiza critică a evenimentelor trecutului și înțelegerea evoluției societății moderne. Istoria contemporană oferă exemple relevante privind lupta pentru libertate, apărarea drepturilor omului și consecințele regimurilor totalitare. Studiarea unor teme precum cele două războaie mondiale, Holocaustul, regimurile comuniste sau procesul de democratizare europeană contribuie la dezvoltarea unei conștiințe civice și morale solide.

Rolul istoriei contemporane în formarea valorilor democratice

Predarea istoriei contemporane depășește dimensiunea informativă și dobândește un puternic caracter formativ. Elevii nu trebuie doar să memoreze date și evenimente, ci să înțeleagă cauzele și consecințele faptelor istorice, să compare perspective și să formuleze opinii argumentate. Prin analiza regimurilor totalitare din secolul al XX-lea, elevii înțeleg importanța libertății individuale, a pluralismului politic și a respectării drepturilor fundamentale. Studiarea Holocaustului sau a represiunii comuniste dezvoltă empatia și responsabilitatea morală, contribuind la combaterea discriminării și intoleranței.

Totodată, istoria contemporană facilitează educația pentru cetățenie democratică prin valorificarea unor teme actuale precum: drepturile omului; libertatea de exprimare; participarea electorală; combaterea extremismului; integrarea europeană; diversitatea culturală. În acest mod, disciplina Istorie devine un instrument esențial pentru dezvoltarea competențelor sociale și civice prevăzute în profilul absolventului.

Metode didactice moderne în educația democratică

Formarea valorilor democratice presupune utilizarea unor metode interactive și participative, centrate pe elev. Strategiile moderne de predare stimulează gândirea critică, cooperarea și exprimarea liberă a opiniilor.

Dezbaterea academică

Dezbaterea reprezintă una dintre cele mai eficiente metode de educație democratică. Prin discutarea unor teme controversate din istoria contemporană, elevii învață să argumenteze, să respecte opiniile diferite și să utilizeze surse istorice credibile.

Exemple de teme pentru dezbatere:

- „Poate fi justificată limitarea libertăților în perioade de criză?”;
- „Care au fost consecințele regimurilor totalitare asupra societății?”;
- „Este memoria istorică importantă pentru democrația actuală?”.

Studiul de caz și analiza surselor istorice

Documentele istorice, fotografiile, mărturiile sau materialele video permit elevilor să analizeze critic informațiile și să identifice manipularea sau propaganda. Astfel, elevii își dezvoltă competențele media și capacitatea de a combate dezinformarea.

Învățarea prin proiecte

Proiectele interdisciplinare stimulează implicarea activă a elevilor și conectarea trecutului cu realitatea contemporană. De exemplu, realizarea unui proiect despre memoria comunismului în comunitatea locală contribuie la dezvoltarea spiritului civic și a responsabilității sociale.

Utilizarea resurselor digitale

Platformele educaționale, muzeele virtuale și arhivele digitale facilitează accesul la informații istorice diverse și atractive. Integrarea tehnologiei în predarea istoriei crește motivația elevilor și favorizează învățarea interactivă.

Provocări și perspective

Educația pentru valori democratice întâmpină numeroase provocări în contextul actual. Expunerea elevilor la informații neverificate, influența rețelelor sociale și fenomenul fake news impun dezvoltarea gândirii critice și a competențelor media.

Profesorul de istorie are rolul de mediator și facilitator al dialogului democratic în clasă. Acesta trebuie să creeze un climat educațional bazat pe respect, toleranță și libertatea exprimării opiniilor. De asemenea, este necesară adaptarea conținuturilor și a strategiilor didactice la nevoile generației digitale, prin utilizarea unor metode inovatoare și interactive.

Concluzii

Studiul istoriei contemporane contribuie în mod esențial la educația pentru valori democratice și la formarea cetățeanului responsabil. Prin abordări moderne și interactive, disciplina Istorie poate deveni un spațiu al reflecției critice, al dialogului și al înțelegerii diversității. Într-o societate marcată de schimbări rapide și provocări informaționale, educația democratică trebuie să reprezinte o prioritate a școlii contemporane. Formarea elevilor în spiritul respectului pentru drepturile omului, al toleranței și al participării civice constituie o investiție fundamentală în viitorul democratic al societății.

BIBLIOGRAFIE

1. Boia, L., 2012, *Istorie și mit în conștiința românească*. Humanitas, București.
2. Cerghit, I., 2006, *Metode de învățământ*. Polirom, Iași.
3. Cucuș, C., 2014, *Pedagogie*. Polirom, Iași.
4. Rotaru, J. (coord.), 2003, *Istoria românilor*. Corint, București.

STRATEGII DIDACTICE DE IMPLICARE A ELEVILOR ÎN PROCESUL INSTRUCTIV-EDUCATIV LA CLASELE I-IV

Prof. înv. primar Beatrice BUTUCESCU

Liceul de Arte “Dimitrie Cuclin” Galați, județul Galați

Cuvinte-cheie: implicare, strategii moderne, motivare

Implicarea activă a elevilor în procesul instructiv-educativ reprezintă una dintre condițiile esențiale pentru realizarea unui învățământ eficient și modern. În clasele I-IV, elevii se află într-o etapă importantă de dezvoltare intelectuală, emoțională și socială. Modul în care sunt motivați și integrați de către cadrele didactice în activitățile școlare influențează semnificativ performanțele lor școlare și dezvoltarea personală. Rolul cadrului didactic nu se limitează doar la transmiterea informațiilor, ci presupune organizarea unui mediu educațional stimulat, atractiv și adaptat particularităților de vârstă ale copiilor. Tocmai acest mediu atrage și stimulează curiozitatea nativă a elevilor, îi motivează și îi ambiționează spre obținerea performanțelor școlare reale, adecvate vârstei dar și interesului acestora. În contextul actual, strategiile didactice moderne urmăresc transformarea elevului din simplu receptor de informații în participant activ la procesul de învățare. Prin utilizarea unor metode interactive și prin promovarea colaborării, creativității și gândirii critice, profesorul poate crește semnificativ interesul elevilor pentru activitățile școlare și poate contribui la dezvoltarea unor competențe necesare integrării sociale și profesionale viitoare.

1. Importanța implicării elevilor în activitatea didactică

Implicarea elevilor în procesul de învățare contribuie la creșterea motivației școlare, la dezvoltarea autonomiei și la formarea unei atitudini pozitive față de școală. Elevii implicați activ în activitățile educative își dezvoltă mai ușor capacitatea de concentrare, comunicare și cooperare. În ciclul primar, implicarea elevilor este esențială deoarece această perioadă reprezintă baza formării deprinderilor intelectuale și comportamentale și direcționează la modul practic eforturile susținute ale acestora în scopul propriei deveniri sociale.

Participarea activă a elevilor conduce la o mai bună înțelegere și fixare a cunoștințelor. Atunci când elevii sunt implicați în descoperirea informațiilor, în rezolvarea problemelor sau în activități practice, învățarea devine mai atractivă și mai eficientă. În plus, elevii dobândesc încredere în propriile forțe și învață să își exprime opiniile într-un mod liber și responsabil. Un alt aspect important este dezvoltarea relațiilor interpersonale. Activitățile interactive și de grup îi ajută pe elevi să colaboreze, să comunice și să respecte opiniile celorlalți. Astfel, școala devine un mediu favorabil dezvoltării sociale și emoționale.

2. Strategii didactice moderne de implicare a elevilor

În învățământul primar, profesorul poate utiliza o varietate de strategii didactice pentru a stimula participarea activă a elevilor. Aceste strategii trebuie adaptate nivelului de vârstă, intereselor și particularităților individuale ale elevilor.

Una dintre cele mai eficiente strategii este învățarea prin joc. Jocul didactic reprezintă o metodă atractivă prin care elevii învață într-un mod plăcut și relaxant. Prin intermediul jocurilor, copiii își dezvoltă atenția, memoria, imaginația și spiritul de competiție. De exemplu, jocurile de rol, concursurile pe echipe sau activitățile interactive digitale pot transforma lecțiile într-o

experiență captivantă.

Învățarea prin cooperare este o altă strategie eficientă. Activitățile desfășurate în perechi sau în grupuri mici îi ajută pe elevi să colaboreze și să își asume responsabilități comune. Metode precum „Turul galeriei”, „Mozaicul” sau „Știu – Vreau să știu – Am învățat” stimulează comunicarea și participarea activă. Toate aceste metode trebuie însă să continue și în următoarele cicluri școlare, continuitatea fiind esențială pentru dezvoltarea deprinderilor însușite.

Utilizarea tehnologiei digitale în activitatea didactică contribuie, de asemenea, la creșterea interesului elevilor. Platformele educaționale, prezentările interactive, jocurile online și materialele multimedia transformă procesul de învățare într-unul atractiv și accesibil. Elevii sunt mai motivați atunci când activitățile școlare includ elemente vizuale și interactive. Metoda proiectului este o strategie care încurajează creativitatea și autonomia elevilor. Prin realizarea unor proiecte individuale sau de grup, elevii învață să caute informații, să colaboreze și să își prezinte rezultatele în fața colegilor. Această metodă dezvoltă spiritul de inițiativă și responsabilitatea. Copilul va trece mult mai ușor de bariera emotivității în viitor, dacă de la cele mai fragede vârste își dezvoltă capacitatea de expunere a propriilor idei și rezultate ale muncii personale.

De asemenea, profesorul poate utiliza brainstormingul pentru stimularea creativității și a exprimării libere a ideilor. Elevii sunt încurajați să participe activ și să ofere soluții originale fără teama de a greși. Astfel, climatul educațional devine unul permanent deschis și motivant.

3. Rolul cadrului didactic în motivarea elevilor

Cadrul didactic are un rol fundamental în crearea unui mediu educațional favorabil implicării elevilor. Profesorul trebuie să manifeste empatie, răbdare și deschidere față de nevoile fiecărui copil. O relație bazată pe respect și încredere contribuie la creșterea motivației și a participării active. Un profesor eficient utilizează metode variate și adaptate stilurilor de învățare ale elevilor. De asemenea, acesta oferă feedback pozitiv și încurajează progresul fiecărui elev. La clasele I-IV, aprecierea verbală, recompensele simbolice și activitățile atractive au un impact major asupra motivației copiilor. Individualizarea învățării reprezintă un alt aspect important. Fiecare elev are ritmul său de învățare și propriile interese, iar profesorul trebuie să adapteze activitățile astfel încât toți elevii să se simtă implicați și valorizați. Activitățile diferențiate și sarcinile adaptate contribuie la prevenirea eșecului școlar și la dezvoltarea încrederii în sine.

De asemenea, colaborarea dintre școală și familie influențează implicarea elevilor. Atunci când părinții sunt implicați în activitățile educative și susțin procesul de învățare, elevii manifestă un interes mai mare pentru activitatea școlară.

Concluzii

Strategiile didactice de implicare a elevilor în procesul instructiv-educativ la clasele I-IV au un rol esențial în formarea unei atitudini pozitive față de învățare și în dezvoltarea armonioasă a personalității copiilor. Utilizarea metodelor interactive, a jocului didactic, a tehnologiei și a activităților colaborative contribuie la transformarea elevului într-un participant activ și responsabil. Profesorul are misiunea de a crea un climat educațional motivant și adaptat nevoilor elevilor, în care fiecare copil să se simtă valorizat și încurajat să participe. Prin aplicarea unor strategii moderne și eficiente, procesul instructiv-educativ devine mai atractiv, iar rezultatele școlare și dezvoltarea personală a elevilor sunt îmbunătățite semnificativ.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit, I., Metode de învățământ, Editura Polirom, 2006, Iași.
2. Cucoș, C., Pedagogie, Editura Polirom, 2024, Iași.
3. Păun, E., Școala – abordare sociopedagogică, 2017, Editura Polirom.

BENEFICIILE ÎNVĂȚĂRII UNEI LIMBI STRĂINE ÎN COPILĂRIE

Prof. Iulia Clemence CHIREA

Liceul Teoretic “Carol I” Fetești, județul Ialomița

Cuvinte-cheie: abilități de comunicare, performanță școlară

Fiecare copil este înzestrat cu o cheie magică pentru a deschide porțile către lumi necunoscute, pentru a dezvălui comori culturale și pentru a crea o călătorie proprie: această cheie magică este învățarea cel puțin a unei limbi străine în copilărie. Învățarea unei limbi străine în copilărie este o investiție neprețuită în dezvoltarea unui copil. De la deschiderea către culturi diverse și dezvoltarea abilităților cognitive superioare până la îmbunătățirea comunicării și creșterea șanselor profesionale, această aventură lingvistică poate schimba viețile celor mici, aducându-le beneficii nenumărate. Deci, învățarea limbilor străine de mic .....

1. Deschide porți către culturi diverse. Învățarea unei limbi străine îi deschide copilului uși către culturi diferite. De exemplu, învățarea limbii spaniole poate deschide porțile către cultura vibrantă a Spaniei, a Franței sau a țărilor din America Latină. Prin intermediul acestor limbi, copiii pot descoperi muzica, dansurile, festivalurile și gastronomia specifice acestor culturi, ceea ce îi poate inspira și educa în moduri unice. La fel stau lucrurile și în privința culturii bavareze și limbii germane, culturii și limbilor asiatice (limba chineză, limba coreeană, etc), culturii britanice, americane, canadiene ori australiene și limbii engleze, precum și culturii și limbii franceze. Învățarea unei limbi străine îi încurajează pe copii să compare și să contrasteze diferite culturi și limbaje. Această comparație și analiză a diferitelor aspecte culturale și lingvistice stimulează gândirea critică și ajută copiii să înțeleagă lumea dintr-o perspectivă mai amplă.

2. Dezvoltă abilități cognitive superioare. Copiii care învață o limbă străină în copilărie își dezvoltă numeroase abilități cognitive, precum rezolvarea de probleme, gândirea creativă și capacitatea de a lua decizii mai bune. De exemplu, copiii care învață chineza trebuie să învețe caractere diferite și reguli gramaticale specifice, ceea ce îi antrenează în rezolvarea de probleme complexe și dezvoltarea gândirii analitice. În procesul de învățare a unei limbi străine, copiii trebuie să înțeleagă nu doar cuvintele și gramatica, ci și contextul și nuanțele lingvistice. Ei trebuie să interpreteze semnificația cuvintelor și a expresiilor în funcție de context și să înțeleagă diferențele subtile în sensurile cuvintelor. Această abilitate de analiză a contextului lingvistic contribuie la dezvoltarea gândirii critice.

3. Crește flexibilitatea mentală. Atunci când comunică într-o limbă străină, copiii trebuie să se adapteze rapid la situații neașteptate. Ei învață să se descurce în conversații în care nu cunosc toate cuvintele sau expresiile și să caute alternative pentru a-și exprima ideile. Această abilitate de a comunica eficient în situații incerte dezvoltă gândirea agilă și adaptabilă. În plus, stăpânirea mai multor limbi îi ajută pe copii să devină mai flexibili mental. Ei pot comuta ușor între diferite limbi și culturi, ceea ce le dezvoltă abilitatea de a se adapta rapid la noi situații. De exemplu, într-o familie multiculturală, un copil poate trece cu ușurință de la engleza vorbită acasă la germana vorbită în timpul vacanțelor. Într-o măsură și mai mare ajută să facă parte din

familiei bilingve, fiind determinați astfel să folosească în egală măsură limba maternă și limba paternă cu ușurință și plăcere.

4. Îmbunătățește abilitățile de comunicare. Cunoașterea mai multor limbi îmbunătățește în mod evident abilitățile de comunicare. Aceasta include nu numai vorbirea și înțelegerea limbii străine, ci și îmbunătățirea abilităților de comunicare în limba maternă. În timpul procesului de învățare a unei limbi străine, copiii trebuie să se concentreze asupra pronunției corecte și a intonației adecvate. Această atenție la detalii le permite să dezvolte o pronunție clară și o capacitate de a se exprima în mod coerent și adecvat în orice limbă. Acest lucru le îmbunătățește abilitățile lor de comunicare în general. Mai mult decât atât, pentru a înțelege și a comunica eficient într-o limbă străină, copiii trebuie să devină ascultători activi. Ei trebuie să fie capabili să identifice și să interpreteze mesajele și informațiile din conversații și să răspundă corespunzător. Pe lângă abilitățile verbale, învățarea unei limbi străine poate dezvolta și abilitățile de comunicare nonverbală. Copiii învață să interpreteze limbajul corpului, expresiile faciale și tonul vocii în contextul cultural al limbii străine. Această înțelegere subtilă a comunicării nonverbale poate fi aplicată în interacțiunile cu persoanele din diverse culturi.

5. Sporește performanța școlară. Copiii care învață o limbă străină au adesea rezultate mai bune la testele de inteligență și la examenele școlare.

În primul rând, învățarea unei limbi străine stimulează dezvoltarea abilităților cognitive, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor și luarea de decizii informate. Aceste abilități pot fi aplicate într-o gamă largă de materii școlare, cum ar fi matematica, științele și literatura, ceea ce poate duce la performanțe mai bune în aceste domenii.

În procesul de învățare a unei limbi străine, copiii trebuie să citească și să scrie în limba respectivă. Această expunere la texte și la practicarea scrisului contribuie la dezvoltarea abilităților de lectură și scriere în limba maternă, precum și la dezvoltarea abilităților de a analiza și interpreta texte în mod critic. În timpul învățării unei limbi străine, copiii trebuie să fie atenți la detalii și să se concentreze pentru a înțelege și a aplica corect regulile gramaticale și vocabularul. Această creștere a atenției și concentrării poate fi transferată în alte aspecte ale vieții academice, cum ar fi rezolvarea problemelor matematice sau realizarea proiectelor complexe.

Nu în ultimul rând, cunoașterea unei limbi străine poate deschide uși către resurse educaționale suplimentare. Copiii pot avea acces la cărți, materiale și site-uri web în limba respectivă, care să îi ajute să-și aprofundeze cunoștințele în diverse domenii academice.

6. Crește șansele profesionale. Într-o lume tot mai globalizată, cunoașterea unei limbi străine este un atu valoros pe piața muncii. Angajatorii apreciază candidații care pot comunica cu eficiență în mai multe limbi, deoarece aceștia pot contribui la extinderea afacerilor și la interacțiunile cu clienții și partenerii internaționali. De exemplu, învățarea limbii chineze poate deschide uși pentru cariere în companii chinezești sau pentru colaborări comerciale internaționale. De asemenea, dacă înveți limba engleză, spaniolă sau franceză la nivel superior, poți accesa numeroase oportunități globale de a te dezvolta profesional. Copiii care învață o limbă străină în copilărie pot să fie mai predispuși să studieze sau să lucreze în străinătate și să profite de experiențele unice și provocările profesionale oferite de aceste oportunități.

7. Îmbunătățește memoria. Învățarea unei limbi străine implică mult mai mult decât simpla memorare a cuvintelor și a regulilor gramaticale. Ea provoacă creierul copiilor să lucreze în moduri complexe, ceea ce duce la îmbunătățirea memoriei lor de lungă durată. În timp ce învață o limbă străină, copiii trebuie să își extindă vocabularul pentru a putea comunica eficient. Totodată, copiii sunt expuși la diverse expresii idiomatice și proverbe specifice acelei culturi.

Învățarea și înțelegerea acestor expresii necesită nu numai memorare, ci și înțelegere a contextului cultural și aplicarea lor corectă în conversații.

8. Încurajează explorarea și călătoriile. Învățarea unei limbi străine în copilărie servește ca o sursă de inspirație pentru explorare și aventuri, extinzând perspectivele copiilor în lumea largă și stimulându-i să călătorească în țări străine. Învățarea limbii străine oferă copiilor acces la literatura și poveștile locale specifice acelei culturi, dar și să se implice în evenimente culturale și festivaluri în țările vorbitoare ale acelei limbi. De exemplu, învățând coreeana, un copil poate să participe activ la festivalurile tradiționale coreene precum Chuseok sau Seollal și să se bucure de bucatele tradiționale, dansuri și alte activități specifice. Învățarea unei limbi străine deschide uși pentru colaborarea în proiecte educaționale internaționale. Copiii pot să lucreze la proiecte de cercetare, schimburi culturale sau programe de voluntariat în străinătate.

9. Creează o bază solidă pentru învățarea altor limbi. Unul dintre beneficiile mai puțin evidente ale învățării unei limbi străine în copilărie este că pregătește terenul pentru copii să învețe și alte limbi străine mai ușor în viitor. Învățarea a două sau mai multe limbi străine poate facilita găsirea de asemănări și legături între aceste limbi. De exemplu, dacă un copil a învățat deja limba italiană, învățarea limbii spaniole poate fi mai ușoară datorită asemănarilor gramaticale și lexicale dintre cele două limbi. Aceste conexiuni între limbi îi ajută pe copii să înțeleagă mai bine structurile lingvistice și să asimileze rapid noi cuvinte și reguli gramaticale. În plus, copiii devin conștienți de varietatea limbilor și culturilor din lume și își dezvoltă aprecierea pentru diversitatea lingvistică.

10. Încurajează prietenii și relațiile interculturale. Învățarea unei limbi străine poate facilita prietenii cu copii din alte țări și poate dezvolta relații interculturale bogate. Pe măsură ce copiii progesează în învățarea limbii străine, ei pot comunica mai ușor cu copii din alte țări care vorbesc aceeași limbă. Această posibilitate de comunicare poate duce la formarea unor prietenii pe termen lung și la dezvoltarea unui cerc social diversificat. De exemplu, un copil care învață franceza ar putea dezvolta o prietenie strânsă cu un coleg din Franța sau chiar Canada. Multe școli organizează programe de schimb cultural în care copiii pot călători și trăi cu familii gazdă în țări vorbitoare ale limbii studiate. Această experiență nu numai că oferă oportunitatea de a învăța mai mult despre cultura țării respective, dar și de a dezvolta legături personale unice cu familia gazdă și cu alți copii din acea comunitate.

11. Crește încrederea în sine. Stăpânirea unei limbi străine face ca un copil să se simtă încrezător în propriile abilități. De exemplu, când un copil poate să vorbească fluent o altă limbă, el se simte independent și capabil să se descurce. Cu cât copiii se simt mai confortabil comunicând într-o limbă străină, cu atât mai multă încredere câștigă în abilitățile lor lingvistice și în capacitatea de a se descurca în medii diferite. Învățarea unei limbi străine implică adesea depășirea temerilor legate de comunicare. Copiii pot să simtă inițial anxietate sau rușine în legătură cu vorbirea într-o limbă necunoscută, dar pe măsură ce dobândesc mai multă încredere, aceste bariere lingvistice se estompează.

12. Păstrează mintea activă și tânără. Pe termen lung, învățarea unei limbi străine este un exercițiu excelent pentru creier și poate ajuta la menținerea agilității mentale pe măsură ce îmbătrânim. Învățarea și practicarea unei limbi străine implică rezolvarea constantă a problemelor, analiza regulilor gramaticale și gândirea într-un mod diferit. Aceste procese mentale mențin creierul activ și alert, contribuind la încetinirea procesului de îmbătrânire cognitivă. Și da, cu cât ai învățat ceva mai de timpuriu, cu atât mai mari sunt șansele să poți folosi acele cunoștințe și abilități la vârsta senectuții. Pentru a dobândi o bună competență

comunicativă interculturală, copiii care ieri învățau limbi străine, sunt azi, elevii care dețin informații culturale în procesul lor de învățare a limbilor străine. Ei pot învăța și practica tiparele vieții cotidiene în cultura țintă prin participarea la activitățile orientate spre informare, pentru a cunoaște stilul de viață actual al culturii țintă și a compara acest stil de viață cu cel al propriului stil de viață, pentru a găsi asemănările și diferențele. În acest fel, elevii se pot pregăti mai bine pentru comunicarea zilnică și cu orice altă situație cu care se pot întâlni, pentru a îmbunătăți abilitățile necesare unei comunicări eficiente și pentru a spori gradul de conștientizare și sensibilitate culturală.

BIBLIOGRAFIE

1. Neacșu I., 1990, Metode și tehnici de învățare eficientă, Editura Militară, București;
2. Kramsch, C., 1993, Context and Culture in Language Teaching, Oxford University Press, Oxford.

POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ A UNIUNII EUROPENE - ORIGINI, EVOLUȚIE ȘI TRANSFORMĂRI STRUCTURALE

Șef lucrări dr. Irina-Adriana CHIURCIU

Facultatea de Management și Dezvoltare Rurală, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București

Abstract

Lucrarea prezintă geneza și transformările Politicii Agricole Comune (PAC) a Uniunii Europene, de la fondarea sa în 1962 până la cadrul financiar 2023–2027, cu accent pe reformele structurale, impactul bugetar și relevanța pentru România. A fost realizată o analiză documentară sistematică pe baza regulamentelor UE, rapoartelor Comisiei Europene, datelor statistice Eurostat/OCDE și literaturii academice. Astfel, s-a evidențiat că PAC a parcurs șase reforme majore, bugetul alocat evoluând de la 4,5 mld. EUR (1965) la 387 mld. EUR pentru perioada 2021–2027. Distribuția sprijinului financiar rămâne concentrată, o proporție redusă de exploatații absorbând majoritatea fondurilor, ceea ce reflectă legătura directă dintre nivelul subvențiilor și dimensiunea exploatației. România, integrată în PAC din 2007, a primit până în 2023 peste 30 mld. EUR în plăți directe, dar se confruntă cu structuri agricole fragile (exploatații sub 5 ha). Evoluția PAC evidențiază tranziția de la o politică orientată exclusiv spre creșterea producției la un cadru complex, care integrează obiective economice, sociale și de mediu.

Cuvinte-cheie: *Politica Agricolă Comună (PAC), reforma agricolă, subvenții, securitate alimentară, România*

INTRODUCERE

Sectorul agricol a avut un rol esențial în dezvoltarea economică și socială a Europei, iar în perioada postbelică necesitatea stabilizării producției alimentare a devenit o prioritate strategică pentru statele vest-europene. Foametea din perioada postbelică, dependența de importuri și instabilitatea prețurilor alimentare au constituit amenințări reale la adresa securității sociale și politice a Europei de Vest.

Tratatul de la Roma, semnat în 1957 de cele șase state fondatoare - Franța, Germania, Italia, Belgia, Olanda și Luxemburg - a inclus dispoziții privind agricultura și a trasat cadrul juridic pentru crearea unei politici agricole comune. Printre obiectivele principale stabilite prin Tratatul de la Roma s-au numărat sporirea eficienței agriculturii, asigurarea unor venituri echitabile pentru fermieri și stabilizarea piețelor agroalimentare (CEE, 1957).

Importanța PAC nu poate fi subestimată, deoarece la momentul creării sale, agricultura reprezenta circa 10% din PIB-ul statelor membre și avea drept angajați aproximativ 20% din forța de muncă. Astăzi, PAC rămâne cea mai finanțată politică a UE, alocând 387 miliarde EUR pentru perioada 2021–2027, reprezentând 31% din bugetul multianual al Uniunii (Comisia Europeană, 2021). Prezentul articol urmărește să reconstituie traseul istoric al PAC și să evalueze critic eficiența și echitatea instrumentelor adoptate.

MATERIAL ȘI METODĂ

Prezentul articol are caracter de cercetare documentară, combinând analiza istorică cu evaluarea eficienței instrumentelor de politică agricolă. Metodologia folosită este de tip mixt:

analiza calitativă a documentelor de politică publică este completată de analiza cantitativă a datelor statistice privind bugetul PAC, structurile agricole și distribuția plăților directe.

S-au studiat regulamentele și directivele Consiliului UE și ale Parlamentului, rapoartele anuale și comunicările Comisiei Europene, rapoartele Curții de Conturi Europene, datele statistice Eurostat privind structurile agricole, producția și prețurile, datele OCDE privind sprijinul public pentru agricultură (Producer Support Estimate - PSE).

Analiza datelor statistice a urmărit evoluția bugetului PAC față de bugetul UE total (1965 - 2027), distribuția plăților directe pe categorii de fermieri (suprafață, dimensiune economică), indicatori privind productivitatea agricolă, securitatea alimentară și impactul de mediu al reformelor. Datele au fost prelucrate comparativ, urmărindu-se tendințele pe termen lung și efectele schimbărilor de politică.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Geneza PAC - Negocierile fondatoare (1958 - 1968)

Conferința de la Stresa din iulie 1958 a constituit momentul fondator al PAC, definind cele trei principii care au guvernat politica: unicitatea pieței, preferința comunitară și solidaritatea financiară. Arhitectul intelectual al sistemului a fost comisarul Sicco Mansholt, care a conceput un mecanism de prețuri garantate superioare nivelului mondial, susținute de taxe variabile la import și intervenție publică pe piață.

PAC a intrat efectiv în funcțiune la 1 iulie 1962. Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă (FEOGA) a fost înființat ca instrument de finanțare, cu secțiunile Garantare și Orientare. Până în 1968, toate produsele agricole majore erau acoperite de organizații comune de piață. Rezultatele inițiale au fost remarcabile: Europa a trecut rapid de la penuria alimentară la autosuficiență, iar veniturile agricole au crescut semnificativ în primii ani de funcționare.

Criza supraproducției și primele reforme (1970 - 1991)

Prețurile garantate, superioare costurilor de producție, au stimulat o creștere spectaculoasă a ofertei, generând celebrele "munți de unt" și "lacuri de lapte". Stocurile de intervenție ale CE pentru unt au atins 1,3 milioane tone în 1986, iar pentru cereale circa 20 milioane tone (Tracy, 1989). Cheltuielile FEOGA Garantare au crescut de la 4,5 miliarde ECU în 1965 la 22,9 miliarde ECU în 1986, absorbind peste 70% din bugetul comunitar total.

Cotele de producție pentru lapte, introduse în 1984, au reprezentat prima măsură directă de limitare cantitativă. Pachetul Delors I (1988) a introdus stabilizatorii bugetari - mecanisme de reducere automată a prețurilor garantate la depășirea cantităților maxime garantate - și a plafonat creșterea cheltuielilor agricole la 74% din rata de creștere a PIB-ului comunitar.

Reforma MacSharry (1992) - Diferențierea de modelul clasic

Reforma MacSharry a constituit cea mai profundă schimbare a PAC de la crearea sa. Esența reformei a reprezentat-o reducerea prețurilor garantate la cereale cu 29% și la carnea de vită cu 15%, compensate prin plăți directe cuplate cu suprafața sau numărul de animale. Reforma a fost accelerată de negocierile Rundeii Uruguay a GATT (1986 - 1994), care au obligat CE să reducă subvențiile la export cu 36% și sprijinul intern distorsionant cu 20% față de nivelul de referință 1986-1988.

Efectele au fost semnificative: stocurile de intervenție s-au redus în câțiva ani, iar competitivitatea exporturilor europene pe piețele mondiale a crescut. Cu toate acestea, critica principală a reformei MacSharry a constat în faptul că plățile directe rămăneau cuplate cu

producția, menținând stimulentele pentru intensificarea agricolă și distribuind fondurile proporțional cu suprafața cultivată - avantajând astfel marile exploatații.

Agenda 2000 și Reforma Fischler (2003) - Decuplarea totală

Agenda 2000 a introdus oficial Pilonul II al PAC - Dezvoltarea rurală - finanțat prin FEADR (Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală). Reforma Fischler din 2003 a adus decuplarea completă - Plata unică pe exploatație nu mai era condiționată de producția efectivă, ci de respectarea standardelor de mediu, siguranța alimentară și bunăstare animală (condiționalitatea sau ecocondiționalitatea). Această schimbare a eliminat stimulul pentru supraproducție și a permis fermierilor să răspundă mai liber semnalelor pieței.

Reforma din 2003 a transferat totodată fonduri dinspre Pilonul I (plăți directe) spre Pilonul II (dezvoltare rurală) - procesul de "modulare", creând un mecanism de finanțare mai echilibrată între sprijinul veniturilor și investițiile structurale. Evaluările ex-post ale Comisiei Europene au arătat că decuplarea a redus distorsiunile de producție fără a determina reduceri semnificative ale suprafețelor cultivate sau ale veniturilor agricole medii. În plus, Reforma Fischler a transferat presiunea către respectarea condiționalităților, ceea ce a afectat disproporționat fermele mici.

Reforma 2013 și cadrul financiar 2023 - 2027: PAC verde

Reforma din 2013 (pentru perioada 2014 - 2020) a introdus "înverzirea" (greening) ca element obligatoriu: 30% din plata directă era condiționată de trei practici - diversificarea culturilor, menținerea pajiștilor permanente și alocarea unor suprafețe de interes ecologic. Evaluările ulterioare au arătat, însă, că impactul ecologic real al greening-ului a fost limitat, deoarece multe exploatații respectau deja condițiile impuse sau au găsit derogări (Curtea de Conturi Europeană, 2017).

Cadrul financiar 2023 - 2027 este conectat cu obiectivele Pactului Verde European (Green Deal) și ale Strategiei "De la fermă la furculiță" (Farm to fork): reducerea cu 50% a utilizării pesticidelor, alocarea a 25% din terenurile agricole pentru agricultura ecologică, reducerea cu 20% a utilizării îngrășămintelor chimice până în 2030. Noul model de implementare bazat pe planuri naționale strategice (PNS) oferă statelor membre flexibilitate în adaptarea instrumentelor la condițiile locale, în schimbul asumării unor obiective de rezultat măsurabile.

Tabelul următor prezintă comparativ sinteza reformelor PAC în perioada 1962 - 2027:

Tabelul 1. Sinteza reformelor majore ale PAC (1962 - 2027)

Perioadă	Reformă / Etapă	Instrument principal	Context / Cauze	Efect major
1962 - 1969	Lansarea PAC	Prețuri garantate, taxe variabile la import, FEOGA	Insecuritate alimentară postbelică	Autosuficiență alimentară atinsă
1984 - 1991	Primele corecții	Cote de lapte (1984), stabilizatori bugetari (1988)	Supraproducție, costuri bugetare 70% din bugetul CE	Reducere parțială a excedentelor
1992	Reforma MacSharry	Reducerea prețurilor	Presiuni GATT/OMC,	Reducerea stocurilor,

Perioadă	Reformă / Etapă	Instrument principal	Context / Cauze	Efect major
		garantate; plăți directe cuplate	costuri bugetare	competitivitate exporturi
1999 - 2003	Agenda 2000+ Reforma Fischler	Decuplare totală (PUE); Pilonul II - Dezvoltare rurală	Negocieri OMC, extinderea UE, presiuni bugetare	Eliminarea stimulului pentru supraproducție
2013	Reforma 2014 - 2020	Greening (30% din plăți), convergență, plafoane	Presiuni de mediu, inechitate în distribuție	Progres limitat privind impactul ecologic real
2023 - 2027	Cadrul actual - "PAC verde"	Eco-scheme, planuri strategice naționale, obiective de rezultat	Pactul Verde European, Strategia Biodiversitate 2030	În curs de implementare; flexibilitate națională crescută

Surse: Comisia Europeană (2021), Garzon (2006), Roederer-Rynning (2015).

Date statistice privind bugetul și distribuția plăților PAC

Evoluția bugetului PAC ilustrează atât succesul, cât și limitele politicii. Dacă în 1965 cheltuielile FEOGA reprezentau 4,5 miliarde ECU, în 1986 au ajuns la 22,9 miliarde ECU, absorbind 72% din bugetul comunitar total. Reformele succesive au reușit să reducă ponderea relativă a PAC la 48% din bugetul UE în 2000, 39% în 2013 și, respectiv, la circa 31% în cadrul financiar multianual 2021 - 2027 (Comisia Europeană, 2021).

Tabelul 2. Evoluția bugetului PAC (1965 - 2027)

Cadru financiar	Buget PAC total (mld. EUR)	% din bugetul UE total	Observații
1965	4,5	~87%	Practic singura politică comunitară
1986	22,9	72%	Vârf al crizei bugetare; "munții de unt"
2000 - 2006	324	48%	Primele efecte ale reformei Fischler
2007 - 2013	371	43%	Integrarea noilor state membre (România, Bulgaria)
2014 - 2020	408	39%	Greening; convergența plăților între state membre
2021 - 2027	387	31%	Planuri strategice naționale; eco-scheme obligatorii

Surse: Comisia Europeană (2021), Curtea de Conturi Europeană (2020), OCDE (2020).

Un aspect critic privind distribuția plăților directe este inechitatea structurală. Conform datelor Comisiei Europene, 20% dintre beneficiarii PAC primesc aproximativ 80% din totalul plăților directe (CE, 2020). Această concentrare reflectă corelarea plăților cu suprafața exploatației - marile ferme de câteva mii de hectare primesc sute de mii de euro anual, în timp ce micii agricultori cu 5 - 10 hectare primesc câteva sute de euro. Plafonarea plăților (capping) introdusă în 2013 și consolidată în 2023 - 2027 încearcă să atenueze această inechitate, dar impactul rămâne modest în absența unor plafoane obligatorii stricte la nivel european.

Perspective critice - argumente pro și contra PAC

PAC a generat dezbateri în literatura academică și în spațiul public, cu argumente solide atât în favoarea, cât și împotriva modelului adoptat. O evaluare echilibrată impune prezentarea ambelor perspective.

Argumentele în favoarea PAC pornesc de la realitatea că politica a îndeplinit obiectivul fondator al securității alimentare. Europa Occidentală, care importa masiv alimente în anii 1950, a devenit exportatoare netă în anii 1970. Stabilizarea veniturilor agricole a permis modernizarea sectorului și a contribuit la coeziunea socială a zonelor rurale. PAC a finanțat infrastructura rurală, formarea profesională și inovația agricolă prin Pilonul II, contribuind la menținerea comunităților rurale viabile. Mai recent, eco-schemele și măsurile agro-de-mediu finanțate prin PAC susțin tranziția spre practici agricole mai puțin poluante, bunuri publice greu de remunerat prin piață.

Argumentele critice la adresa PAC sunt, la rândul lor, substanțiale. În primul rând, distribuția inechitabilă a fondurilor avantajează marile exploatații și marile state membre producătoare (Franța, Germania, Spania), în detrimentul micilor fermieri și al statelor cu agriculturi mai puțin intensive. În al doilea rând, subvențiile europene au perturbat piețele agricole din țările în curs de dezvoltare: exporturile subvenționate ale UE au concurat neloial cu producătorii locali din Africa și Asia, generând critici severe din partea OMC și a organizațiilor de dezvoltare (Oxfam, 2002). În al treilea rând, deși PAC a introdus treptat cerințe de mediu, agricultura intensivă europeană rămâne un contribuitor semnificativ la poluarea cu nitrați, reducerea biodiversității și emisiile de gaze cu efect de seră din sectorul agricol. Curtea de Conturi Europeana a constatat în mai multe rapoarte ca instrumentele de mediu ale PAC nu și-au atins obiectivele declarate: raportul privind inverzirea (CCE, 2017b) a concluzionat ca greening-ul este improbabil să îmbunătățească semnificativ performanța de mediu a PAC, iar raportul privind clima (CCE, 2021) a aratat ca emisiile agricole nu scad, în ciuda faptului ca agriculturii i se atribuie jumătate din cheltuielile UE cu clima.

O a treia categorie de critici vizează eficiența administrativă. PAC este adesea catalogată ca birocratică și dificil de implementat, cu controale complexe și riscuri ridicate de fraudă și erori de plată. Conform rapoartelor Curții de Conturi Europene, rata erorii în cheltuielile agricole s-a menținut constant peste pragul de semnificație de 2% stabilit de instituție.

România și PAC - integrare, provocări și oportunități

România a aderat la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007, devenind astfel parte a PAC după o perioadă de preaderare în care a beneficiat de instrumentul SAPARD (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development). Agricultura românească prezenta la momentul aderării caracteristici structurale profund diferite față de media europeană: aproximativ 3,9 milioane de exploatații agricole, dintre care circa 70% aveau suprafețe sub 5 hectare, suprafața agricolă utilizată (SAU) totală de circa 13,9 milioane hectare și o pondere a agriculturii în PIB de aproape 10% - de trei ori media europeană (Eurostat, 2007).

Integrarea în PAC a implicat o perioadă de introducere graduală a plăților directe: România a primit inițial 25% din nivelul plăților directe aplicat în statele membre vechi (EU-15), cu creșteri anuale progresive până la atingerea nivelului de 100% în 2016, conform Tratatului de Aderare. Această asimetrie a generat nemulțumiri în rândul fermierilor români, care concureau pe o piață unică cu omologi din Vest ce primeau plăți de 3 - 4 ori mai mari pe hectar pentru aceleași produse. Tabelul nr. 3 prezintă o comparație între România și media UE-27, în ceea ce privește o serie de indicatori agricoli:

Tabelul 3. Comparație indicatori din sectorul agricol - România vs. media UE-27

Indicator	România (2023)	Media UE-27 (2023)
Suprafața medie a exploatației	3,4 ha	17,4 ha
Pondere agricultură în PIB	~4,2%	~1,4%
Populație rurală	~44%	~26%
Plăți directe primite (cumulat 2007 - 2023)	>30 mld. EUR	–
Rata de absorbție FEADR 2014 - 2020	~85%	~90%

Surse: Eurostat (2023); MADR (2023).

Fondurile PAC au reprezentat pentru România o sursă majoră de modernizare a sectorului agricol. Prin Pilonul II (FEADR), au fost finanțate mii de proiecte de infrastructură rurală, instalarea tinerilor fermieri, conversia la agricultura ecologică și procesarea produselor agricole. Cu toate acestea, rata de absorbție a fondurilor de dezvoltare rurală a fost sub media europeană în mai multe programe, din cauza capacității administrative reduse, a birocrăției și a dificultăților de co-finanțare din bugetul național.

Principala provocare structurală rămâne fragmentarea excesivă a proprietății agricole. România are cel mai mare număr de exploatații mici din UE, cu o suprafață medie de 3,4 hectare față de media europeană de 17,4 hectare (Eurostat, 2023). Această structură limitează competitivitatea, capacitatea de investiție și accesul la fonduri PAC, care favorizează exploatațiile mai mari capabile să respecte condițiile tehnice și administrative impuse. Paradoxal, deși România are una dintre cele mai mari suprafețe agricole din UE (~14 milioane hectare), productivitatea agricolă pe hectar rămâne sub media europeană, din cauza insuficienței investițiilor în irigații, mecanizare și tehnologie.

Cadrul PAC 2023 - 2027 oferă României oportunități semnificative prin eco-schemele din Pilonul I și prin măsurile dedicate micilor fermieri și cooperativelor agricole din Pilonul II. Planul Strategic Național al României pentru PAC 2023 - 2027 alocă resurse specifice pentru sprijinirea fermelor de semi-subsistență, instalarea tinerilor fermieri și dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare alimentară - domenii în care agricultura românească are potențial real de creștere.

Analiza implementării PAC în România în perioada 2014-2020 evidențiază un decalaj semnificativ între potențialul fondurilor europene disponibile și capacitatea efectivă de absorbție.

Lupu (2020) a documentat faptul că, între 2014 și martie 2018, România a reușit să absoarbă numai 16,1% din fondurile FEADR alocate prin Pilonul II al PAC, iar rata de absorbție abia a atins 32% la finalul anului 2019. Autoarea identifică drept cauze principale problemele structurale ale agriculturii românești - numărul extrem de mare de exploatații mici, forța de muncă agricolă cu calificare redusă - cărora li se adaugă administrarea internă ineficientă și birocrația excesivă a sistemului de gestionare a fondurilor. Aceste constatări confirmă că barierele de acces la PAC nu sunt doar economice, ci și instituționale, ceea ce impune reforme administrative profunde la nivel național (Lupu, 2020).

Din perspectiva convergenței plăților directe, România a ocupat mult timp o poziție dezavantajată în raport cu statele membre fondatoare ale UE. Feher et al. (2020) au realizat o analiză comparativă a nivelului plăților directe pe hectar de suprafață agricolă utilizată (SAU) pentru trei cadre financiare consecutive, demonstrând că, deși convergența externă a plăților a redus disparitățile, diferențele față de media UE rămân semnificative. Studiul subliniază că simplificarea PAC, creșterea eficienței instrumentelor de sprijin și realizarea unei convergențe reale între statele membre sunt condiții esențiale pentru ca fondurile europene să nu perpetueze distorsiunile de piață, ci să genereze o modernizare autentică a sectorului agricol (Feher et al., 2020).

Un aspect complementar privind integrarea obiectivelor de mediu în politica agricolă românească îl reprezintă plățile agro-de-mediu și climatice finanțate prin Măsura 10 a PNDR 2014-2020. Lungu et al. (2022) au analizat accesarea acestei măsuri în România în perioada 2015-2019, identificând un total de 212.413 de beneficiari cu o suprafață eligibilă de 1.799.820 de hectare și o valoare a plăților compensatorii de aproximativ 231,5 milioane de euro. Autorii constată o creștere constantă atât a numărului de fermieri participanți, cât și a suprafețelor înscrise în scheme voluntare de management extensiv, ceea ce indică o receptivitate crescândă a fermierilor români față de cerințele de mediu ale PAC. Totuși, aceste rezultate trebuie interpretate în contextul mai larg al tranziției spre eco-schemele obligatorii din cadrul PAC 2023-2027, care vor necesita eforturi suplimentare de conștientizare și sprijin tehnic (Lungu et al., 2022).

CONCLUZII

Analiza evoluției PAC relevă o politică în continuă transformare, adaptată la imperatiile economice, sociale și de mediu ale fiecărei epoci. Parcursul de la instrumentul de securitate alimentară al anilor 1960 la politica multifuncțională orientată spre sustenabilitate a zilelor noastre ilustrează atât capacitatea de adaptare a construcției europene, cât și tensiunile inerente dintre interese divergente.

Principalele constatări ale studiului confirmă trei tendințe majore. În primul rând, PAC și-a îndeplinit obiectivul fondator: Europa a trecut de la deficit alimentar la autosuficiență și export net în mai puțin de un deceniu. În al doilea rând, fiecare reformă majoră a adăugat noi dimensiuni politicii - de la simplul sprijin al prețurilor, la plăți directe decuplate, condiționalitate, greening și, în prezent, eco-scheme cu obiective de rezultat. Această extindere progresivă a domeniului PAC reflectă creșterea exigențelor societale față de agricultură. În al treilea rând, problema distribuției echitabile a fondurilor rămâne nerezolvată structural, în ciuda mecanismelor de plafonare introduse.

Perspectivile post-2027 vor fi definite de trei mari provocări: accelerarea tranziției verzi într-un context de competitivitate economică tot mai acerbă; reformarea structurii de distribuție a

fondurilor pentru a favoriza micii și medii fermieri; și adaptarea agriculturii europene la efectele tot mai vizibile ale schimbărilor climatice. Pentru România, valorificarea fondurilor PAC pentru restructurarea agriculturii fragmentate și creșterea productivității rămâne o prioritate de politică națională cu implicații directe asupra convergenței economice europene.

Înțelegerea istoriei și a logicii interne a PAC este esențială pentru oricine dorește să participe în mod informat la dezbaterile privind viitorul politicii agricole europene și al sistemelor alimentare la nivel global.

BIBLIOGRAFIE

1. Comunitatea Economică Europeană (1957). *Tratatul de la Roma*. Roma: CEE.
2. Comisia Europeană (2021). *Regulamentele PAC 2023–2027: Regulamentul (UE) 2021/2115 privind planurile strategice PAC; Regulamentul (UE) 2021/2116 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea PAC; Regulamentul (UE) 2021/2117 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1308/2013*. Jurnalul Oficial al UE, L 435, 6.12.2021. Bruxelles.
3. Curtea de Conturi Europeană (2017a). *Raportul special nr. 10/2017: Sprijinul UE pentru tinerii fermieri ar trebui să fie mai bine orientat pentru a favoriza o reînnoire generațională eficientă*. Luxemburg: CCE.
4. Curtea de Conturi Europeană (2017b). *Raportul special nr. 21/2017: Înverzirea - un sistem de sprijinire a veniturilor mai complex, care nu și-a dovedit încă eficacitatea din punct de vedere al mediului*. Luxemburg: CCE.
5. Curtea de Conturi Europeană (2021). *Raportul special nr. 16/2021: Politica Agricolă Comună și clima - jumătate din cheltuielile UE în domeniul climei, dar emisiile din agricultură nu scad*. Luxemburg: CCE.
6. Daugbjerg, C., Swinbank, A. (2009). *Ideas, Institutions and Trade: The WTO and the Curious Role of EU Farm Policy in Trade Liberalization*. Oxford: Oxford University Press. ISBN 9780199557752.
7. Eurostat (2023). *Agricultural census 2020 - Main results*. Publications Office of the European Union, Luxemburg.
8. Feher, A., Stanciu, S., Popescu, G., Adamov, T. (2020). *Romania and the Common Agricultural Policy – Perspectives of Post-2020*. Scientific Papers. Series “Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development”, Vol. 20, Issue 4, 2020. PRINT ISSN 2284-7995.
9. Garzon, I. (2006). *Reforming the Common Agricultural Policy: History of a Paradigm Change*. Palgrave Studies in European Union Politics. Palgrave Macmillan, Londra. ISBN 9780230001848.
10. Grant, W. (1997). *The Common Agricultural Policy*. Macmillan, Londra.
11. Josling, T., Tangermann, S., Warley, T.K. (1996). *Agriculture in the GATT*. Macmillan, Londra.
12. Lungu, V., Uliu, D.V., Vladu, M. (2022). *Studies on the Level of ‘Agro-Environment and Climate’ Compensatory Payments Given to Romanian Farmers*. Scientific Papers. Series “Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development”, Vol. 22, Issue 4, 2022. PRINT ISSN 2284-7995.
13. Lupu, G.V. (2020). *Evolution of the Common Agricultural Policy in Romania Between 2014–2020*. Scientific Papers. Series “Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development”, Vol. 20, Issue 2, 2020. PRINT ISSN 2284-7995.
14. OCDE (2020). *Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2020*. OECD Publishing, Paris.
15. Oxfam (2002). *Stop the Dumping! How EU agricultural subsidies are damaging livelihoods in the developing world*. Oxfam Briefing Paper No. 31. Oxford: Oxfam International.
16. Roederer-Rynning, C. (2015). *The Common Agricultural Policy: The Fortress Challenged*. În: Wallace, H., Pollack, M.A., Young, A.R. (eds), *Policy-Making in the European Union*, ediția a 7-a. Oxford: Oxford University Press, cap. 8.
17. Swinnen, J.F.M. (ed.) (2008). *The Perfect Storm: The Political Economy of the Fischler Reforms of the Common Agricultural Policy*. CEPS Paperbacks. Bruxelles: Centre for European Policy Studies. ISBN 9789290797661.
18. Tracy, M. (1989). *Government and Agriculture in Western Europe 1880 - 1988*. Harvester Wheatsheaf, New York.
19. Zahrnt, V. (2011). *Food Security and the EU’s Common Agricultural Policy: Facts against fears*. ECIPE Working Paper No. 01/2011. Bruxelles: European Centre for International Political Economy.

RECONFIGURAREA FORMĂRII COMPETENȚELOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEHNOLOGIC ÎN RAPORT CU DINAMICA PIEȚEI MUNCII

Prof. ing. Florin Cristian CIOBĂNICĂ

Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București

Abstract

Prezenta lucrare explorează problematica pregătirii absolvenților din învățământul liceal tehnologic în raport cu exigențele actuale ale pieței muncii, având ca reper principal competențele cheie definite în cadrul politicilor educaționale europene și integrate în noua arhitectură curriculară. Studiul are ca obiectiv evidențierea modului în care competențele tehnice și competențele transversale sunt dezvoltate în procesul educațional, precum și analiza relevanței acestora pentru inserția profesională a tinerilor. Lucrarea abordează, de asemenea, raportul dintre cerințele mediului economic și rezultatele formării școlare, evidențiind existența unor decalaje între competențele dobândite de elevi și cele solicitate de angajatori. Sunt analizate cauzele acestor discrepanțe, precum gradul de actualizare al curriculumului, nivelul de colaborare dintre unitățile de învățământ și mediul de afaceri, precum și ponderea insuficientă a experiențelor de învățare practică în formarea profesională. Un accent deosebit este pus pe rolul competențelor digitale, de comunicare, antreprenoriale și tehnice de specialitate în conturarea profilului absolventului de învățământ tehnologic, în contextul unei piețe a muncii aflate într-o continuă transformare, marcată de digitalizare și automatizare. Totodată, este evidențiată importanța adaptării permanente a procesului educațional la noile realități tehnologice și economice. În final, lucrarea propune direcții de optimizare a formării profesionale, incluzând consolidarea învățării aplicative, dezvoltarea competențelor transversale și digitale, intensificarea parteneriatelor cu mediul economic și formarea continuă a cadrelor didactice. Aceste măsuri sunt considerate esențiale pentru creșterea relevanței învățământului liceal tehnologic și pentru facilitarea unei tranziții eficiente a absolvenților către piața muncii.

Cuvinte-cheie: învățământ tehnologic; competențe tehnice; competențe transversale; piața muncii

INTRODUCERE

În contextul actual al transformărilor profunde generate de globalizare, digitalizare și evoluția accelerată a tehnologiilor, sistemele de educație și formare profesională se află într-un proces continuu de adaptare și redefinire. În acest cadru, învățământul liceal tehnologic ocupă un rol strategic atât în România, cât și la nivelul Uniunii Europene, fiind considerat un pilon important în asigurarea resursei umane calificate și în facilitarea tranziției tinerilor către piața muncii. Politicile educaționale europene promovează în mod constant consolidarea educației și formării profesionale (VET – Vocational Education and Training), cu accent pe creșterea relevanței acestora în raport cu nevoile economiei și ale societății contemporane.

În acest sens, reforma curriculară actuală pune un accent deosebit pe dezvoltarea competențelor cheie, definite la nivel european ca ansambluri integrate de cunoștințe, abilități și atitudini esențiale pentru dezvoltarea personală, incluziunea socială, cetățenia activă și integrarea profesională. Noua arhitectură curriculară promovează o abordare centrată pe elev și pe rezultatele învățării, urmărind depășirea modelului tradițional bazat preponderent pe acumularea

de informații teoretice. Astfel, procesul educațional este orientat către formarea capacității de aplicare practică a cunoștințelor în contexte reale, complexe și dinamice, specifice mediului profesional actual.

În acest context, învățământul liceal tehnologic are misiunea de a asigura nu doar pregătirea tehnică de specialitate a elevilor, ci și dezvoltarea competențelor transversale, precum comunicarea eficientă, lucrul în echipă, gândirea critică, adaptabilitatea și responsabilitatea profesională. Aceste competențe devin esențiale în condițiile în care piața muncii se caracterizează prin schimbări rapide, mobilitate crescută și o cerere tot mai mare de flexibilitate și învățare continuă.

Formarea profesională realizată în cadrul învățământului liceal tehnologic reprezintă, astfel, un factor determinant în asigurarea inserției socio-profesionale a absolvenților. Calitatea acestei formări influențează în mod direct nivelul de angajabilitate al tinerilor, capacitatea lor de adaptare la cerințele specifice ale angajatorilor, precum și posibilitatea de integrare rapidă și eficientă în mediul economic. În același timp, eficiența procesului educațional este strâns legată de gradul de corelare dintre curriculumul școlar și cerințele reale ale pieței muncii, precum și de existența unor parteneriate funcționale între unitățile de învățământ și operatorii economici. [1]

În aceste condiții, prezenta lucrare își propune să analizeze gradul de pregătire al absolvenților învățământului liceal tehnologic în raport cu cerințele actuale ale pieței muncii, prin prisma competențelor cheie prevăzute de noua arhitectură curriculară. Demersul urmărește identificarea modului în care competențele tehnice și competențele transversale sunt dezvoltate în procesul educațional, precum și evidențierea eventualelor decalaje existente între formarea oferită în mediul școlar și așteptările mediului economic. Totodată, lucrarea își propune să evidențieze posibile direcții de îmbunătățire a procesului instructiv-educativ, în vederea creșterii relevanței și eficienței învățământului tehnologic în contextul socio-economic actual.

MATERIAL ȘI METODĂ

În contextul actual al reformelor educaționale europene, orientate către creșterea relevanței formării inițiale și corelarea acestora cu cerințele pieței muncii, competențele cheie ocupă un loc central în proiectarea și implementarea curriculumului. În învățământul liceal tehnologic, acestea dobândesc o importanță deosebită, întrucât contribuie atât la formarea profesională de specialitate, cât și la dezvoltarea unor abilități transferabile, necesare integrării eficiente a absolvenților în medii profesionale aflate într-o continuă schimbare. În acest sens, analiza conceptului de competențe cheie și a modului în care acestea sunt integrate în procesul educațional oferă o perspectivă relevantă asupra calității formării oferite elevilor din învățământul tehnologic. [2]

Competențele cheie în învățământul tehnologic

Competențele cheie reprezintă un element fundamental al politicilor educaționale europene contemporane, fiind definite, în cadrul de referință al Uniunii Europene, ca ansambluri integrate de cunoștințe, abilități și atitudini necesare fiecărui individ pentru împlinirea personală, cetățenia activă, incluziunea socială și inserția profesională. Acestea depășesc sfera strictă a conținuturilor disciplinare, orientând procesul educațional către dezvoltarea unor capacități transferabile, aplicabile în contexte diverse de viață și muncă. În acest sens, competențele cheie constituie un reper esențial în proiectarea și implementarea curriculumului modern, inclusiv în învățământul liceal tehnologic. [3] [4]

Integrarea competențelor cheie în curriculumul liceului tehnologic reflectă o schimbare de paradigmă educațională, de la un învățământ centrat pe acumularea de informații teoretice,

către un model centrat pe formarea de competențe și pe rezultatele învățării. Noua arhitectură curriculară promovează o abordare interdisciplinară și aplicativă, în care disciplinele de specialitate sunt corelate cu dezvoltarea competențelor transversale și a celor generale. Astfel, procesul instructiv-educativ vizează nu doar formarea profesională strictă, ci și pregătirea elevilor pentru adaptarea la un mediu socio-economic dinamic și complex. [5]

În cadrul învățământului tehnologic, competențele cheie relevante pot fi grupate în mai multe categorii esențiale, aflate într-o strânsă interdependență. În primul rând, competențele digitale ocupă un loc central, având în vedere procesul accentuat de digitalizare a economiei și a societății. Acestea presupun capacitatea de utilizare a tehnologiilor informației și comunicațiilor, operarea cu aplicații software specifice domeniului de formare, precum și adaptarea la noile instrumente digitale utilizate în activitatea profesională. [5]

În al doilea rând, competențele de comunicare sunt esențiale pentru integrarea eficientă în mediul profesional. Acestea includ capacitatea de exprimare corectă și coerentă, atât oral, cât și în scris, utilizarea unui limbaj de specialitate adecvat, precum și abilitatea de a colabora eficient în echipe de lucru. Comunicarea eficientă contribuie semnificativ la creșterea eficienței activităților profesionale și la prevenirea erorilor în contexte de muncă.

O altă categorie importantă o reprezintă competențele antreprenoriale, care vizează dezvoltarea inițiativei, a creativității, a spiritului de responsabilitate și a capacității de a identifica oportunități în mediul economic. Aceste competențe sunt din ce în ce mai relevante într-un context caracterizat de flexibilitate ocupațională și de necesitatea adaptării rapide la schimbările pieței muncii.

Nu în ultimul rând, competențele tehnice de specialitate constituie nucleul formării în învățământul liceal tehnologic. Acestea se referă la cunoștințele și abilitățile specifice domeniului profesional ales, incluzând utilizarea corectă a echipamentelor, aplicarea procedurilor tehnologice, respectarea normelor de securitate și calitate, precum și capacitatea de rezolvare a problemelor tehnice în contexte reale de muncă. Aceste competențe asigură baza profesională necesară integrării eficiente a absolvenților pe piața muncii.

În ansamblu, dezvoltarea echilibrată a acestor categorii de competențe în cadrul învățământului tehnologic este esențială pentru formarea unor absolvenți capabili să răspundă cerințelor actuale ale economiei și societății, precum și pentru creșterea gradului de angajabilitate și adaptabilitate profesională.

Competențe tehnice vs. competențe transversale

În procesul de formare specific învățământului liceal tehnologic, o importanță deosebită o are distincția și, totodată, complementaritatea dintre competențele tehnice și competențele transversale. Ambele categorii contribuie în mod esențial la pregătirea elevilor pentru integrarea eficientă pe piața muncii, însă ele vizează dimensiuni diferite ale profilului profesional și personal al absolvenților.

Competențele tehnice, denumite și *hard skills*, reprezintă ansamblul de cunoștințe, abilități și deprinderi specifice unui domeniu profesional sau unei calificări. Acestea sunt direct legate de activitățile practice și de utilizarea unor echipamente, tehnologii sau proceduri concrete. În contextul învățământului tehnologic, competențele tehnice includ, de exemplu, capacitatea de a opera utilaje specifice, de a aplica proceduri tehnologice, de a interpreta documentații tehnice și de a respecta standardele de calitate și securitate în muncă. [6]

În opoziție, competențele transversale, cunoscute și sub denumirea de *soft skills*, reprezintă abilități generale, transferabile, care nu sunt strict legate de un anumit domeniu

profesional, dar care influențează semnificativ performanța în activitatea profesională. Acestea includ competențe precum comunicarea eficientă, lucrul în echipă, gândirea critică, rezolvarea de probleme, adaptabilitatea, responsabilitatea și capacitatea de învățare continuă. [7]

Raportul dintre competențele tehnice și cele transversale este unul de complementaritate, ambele fiind indispensabile pentru formarea completă a elevilor din învățământul tehnologic. În practică, un absolvent bine pregătit nu se definește exclusiv prin nivelul competențelor tehnice, ci și prin capacitatea de a colabora, de a comunica eficient și de a se adapta la situații noi de muncă. Prin urmare, echilibrul dintre cele două categorii este esențial pentru asigurarea unei inserții profesionale de succes.

Cu toate acestea, în practica educațională se pot observa frecvent anumite dezechilibre în procesul de formare. Un prim aspect îl reprezintă accentul predominant pus pe transmiterea de cunoștințe teoretice, în detrimentul activităților aplicative și al formării practice. Această abordare poate conduce la o insuficientă corelare între pregătirea școlară și cerințele reale ale mediului economic. În același timp, se constată uneori o insuficientă dezvoltare a competențelor de comunicare și a celor de lucru în echipă, aspecte esențiale pentru integrarea eficientă în colective profesionale. [2]

În acest context, asigurarea unui echilibru între competențele tehnice și cele transversale devine o condiție fundamentală pentru creșterea calității formării în învățământul liceal tehnologic. O abordare integrată, care să combine pregătirea de specialitate cu dezvoltarea competențelor generale, contribuie semnificativ la creșterea gradului de angajabilitate al absolvenților și la adaptarea acestora la cerințele dinamice ale pieței muncii contemporane.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Analiza corelației dintre formarea realizată în cadrul învățământului liceal tehnologic și cerințele actuale ale pieței muncii evidențiază existența unor diferențe semnificative între competențele dobândite de elevi în mediul școlar și cele solicitate de angajatori. Acest decalaj reprezintă o problemă recurentă în literatura de specialitate și în practicile educaționale, având implicații directe asupra procesului de inserție profesională a absolvenților. În continuare, sunt discutate principalele dimensiuni ale acestui fenomen, precum și cauzele și consecințele asociate.

Adaptarea la noile tehnologii

Analiza procesului de formare profesională în învățământul liceal tehnologic evidențiază faptul că adaptarea la noile tehnologii reprezintă una dintre cele mai importante provocări ale sistemului educațional actual. Evoluția rapidă a tehnologiilor digitale, automatizarea proceselor de producție și digitalizarea accelerată a industriei determină modificări semnificative în structura ocupațiilor și în profilul competențelor solicitate pe piața muncii. În acest context, numeroase meserii tradiționale se transformă sau dispar, în timp ce apar noi calificări care necesită competențe tehnologice avansate și o capacitate ridicată de adaptare.

Această dinamică impune necesitatea actualizării continue a conținuturilor curriculare, astfel încât acestea să reflecte realitățile actuale din mediul economic și tehnologic. Curriculumul învățământului tehnologic trebuie să fie flexibil și adaptabil, capabil să integreze noile tehnologii și practici profesionale. În absența unei actualizări periodice, există riscul ca formarea oferită în școală să devină depășită în raport cu cerințele reale ale angajatorilor, ceea ce afectează direct relevanța pregătirii absolvenților. [8]

În acest context, digitalizarea joacă un rol esențial în modernizarea procesului educațional. Integrarea tehnologiilor digitale în activitățile de predare-învățare permite o

abordare mai aplicativă și mai interactivă a conținuturilor, facilitând în același timp dezvoltarea competențelor necesare în mediul profesional actual. Utilizarea platformelor educaționale, a simulatoarelor și a aplicațiilor specializate contribuie la o mai bună înțelegere a proceselor tehnologice și la creșterea gradului de implicare a elevilor în activitățile de învățare.

În ceea ce privește competențele necesare în acest context, un rol important îl are capacitatea de utilizare a echipamentelor moderne, care presupune familiarizarea elevilor cu tehnologii actuale utilizate în industrie. De asemenea, cunoașterea și utilizarea software-ului specific domeniului de formare reprezintă o competență esențială, întrucât majoritatea proceselor tehnologice sunt în prezent asistate digital. Nu în ultimul rând, învățarea continuă (lifelong learning) devine o competență fundamentală, având în vedere ritmul accelerat al schimbărilor tehnologice și necesitatea permanentă de actualizare a cunoștințelor și abilităților profesionale.

Cu toate acestea, procesul de adaptare la noile tehnologii este afectat de o serie de provocări semnificative. Una dintre acestea o reprezintă lipsa dotărilor adecvate în unele unități de învățământ, ceea ce limitează posibilitatea desfășurării unor activități practice relevante și a utilizării echipamentelor moderne în procesul instructiv-educativ. În lipsa infrastructurii tehnologice necesare, formarea elevilor poate rămâne preponderent teoretică, cu impact redus asupra dezvoltării competențelor aplicate.

O altă provocare importantă o constituie formarea insuficientă a cadrelor didactice în raport cu noile tehnologii. Adaptarea profesorilor la evoluțiile tehnologice este esențială pentru asigurarea unui proces educațional de calitate, însă acest demers necesită programe de formare continuă eficiente și acces la resurse moderne. În absența unei pregătiri adecvate, integrarea noilor tehnologii în activitatea didactică poate fi limitată, ceea ce reduce impactul acestora asupra procesului de învățare.

Adaptarea la noile tehnologii reprezintă un element esențial în asigurarea relevanței învățământului liceal tehnologic, fiind condiționată atât de actualizarea curriculară, cât și de investițiile în infrastructură și formarea continuă a cadrelor didactice. Doar printr-o abordare integrată și susținută se poate asigura o pregătire adecvată a elevilor pentru cerințele unei piețe a muncii aflate în continuă transformare.

Decalajul dintre școală și industrie

Una dintre principalele probleme identificate în contextul învățământului tehnologic o constituie diferența dintre competențele formate în cadrul unităților de învățământ și cele efectiv solicitate de angajatori. În timp ce curriculumul școlar urmărește dezvoltarea unor competențe generale și de specialitate, mediul economic solicită adesea abilități aplicate, adaptabilitate crescută și experiență practică directă în utilizarea tehnologiilor actuale. Această neconcordanță poate genera dificultăți în integrarea rapidă și eficientă a absolvenților pe piața muncii.

Cauzele acestui decalaj sunt multiple și interdependente. În primul rând, curriculumul poate fi perceput ca fiind rigid sau insuficient actualizat în raport cu evoluția rapidă a tehnologiilor și cu dinamica cerințelor economice. În anumite situații, conținuturile predate nu reflectă în mod adecvat realitățile din industrie, ceea ce conduce la o formare parțial deconectată de practicile profesionale actuale. În al doilea rând, colaborarea dintre unitățile de învățământ și mediul economic este, în unele cazuri, insuficient dezvoltată, ceea ce limitează posibilitatea adaptării formării la nevoile reale ale angajatorilor. De asemenea, lipsa unor stagii de practică relevante sau desfășurate în condiții similare celor din mediul profesional real reduce semnificativ oportunitățile de formare aplicată ale elevilor.

Aceste dezechilibre generează o serie de consecințe importante asupra traseului profesional al absolvenților. Una dintre cele mai evidente este reprezentată de dificultățile întâmpinate la angajare, determinate de lipsa experienței practice sau de neconcordanța dintre competențele dobândite și cerințele posturilor disponibile. În multe situații, absolvenții se confruntă cu necesitatea recalificării sau a formării suplimentare imediat după finalizarea studiilor, pentru a putea răspunde standardelor impuse de angajatori. Acest aspect evidențiază importanța unei mai bune corelări între sistemul de educație și mediul economic, în vederea asigurării unei tranziții mai eficiente de la școală la locul de muncă.

În completarea acestor aspecte, este important de subliniat faptul că decalajul dintre școală și industrie nu trebuie înțeles exclusiv ca o deficiență a sistemului educațional, ci mai degrabă ca o consecință a ritmului diferit de evoluție dintre mediul educațional și cel economic. În timp ce mediul industrial se află într-o dinamică permanentă, determinată de inovație tehnologică, automatizare și digitalizare, sistemul educațional are, prin natura sa, o structură mai stabilă și mai lent adaptabilă. Această discrepanță temporală generează inevitabil întâzieri în actualizarea conținuturilor curriculare și în alinierea acestora la cerințele reale ale pieței muncii.

Un alt aspect relevant îl constituie faptul că, în multe situații, angajatorii solicită un nivel ridicat de experiență practică încă de la momentul angajării, ceea ce poate fi dificil de asigurat exclusiv prin intermediul formării școlare. Deși învățământul dual și stagiile de practică au rolul de a reduce acest decalaj, eficiența lor depinde în mod direct de calitatea parteneriatelor cu operatorii economici și de gradul de implicare al acestora în procesul de formare. În absența unei colaborări autentice și constante, practica elevilor riscă să devină formală, fără un impact real asupra dezvoltării competențelor profesionale. [7] [8]

De asemenea, trebuie evidențiat faptul că această discrepanță influențează nu doar inserția profesională imediată a absolvenților, ci și parcursul lor profesional pe termen lung. Lipsa unor competențe aplicate solide poate conduce la o adaptare mai dificilă la schimbările tehnologice ulterioare și la o nevoie crescută de formare continuă. În acest sens, învățarea pe tot parcursul vieții devine o necesitate, nu doar o opțiune, pentru absolvenții învățământului tehnologic.

În același timp, este necesară o reconsiderare a modului în care este percepută formarea profesională în sine. O abordare eficientă presupune depășirea separării rigide dintre teorie și practică și promovarea unei învățări integrate, în care cunoștințele teoretice sunt aplicate constant în contexte practice relevante. Astfel, elevii pot dezvolta nu doar competențe tehnice, ci și capacitatea de a înțelege procesele tehnologice în ansamblul lor, ceea ce contribuie la creșterea adaptabilității lor profesionale.

Reducerea decalajului dintre școală și industrie necesită o abordare sistemică, bazată pe actualizarea continuă a curriculumului, consolidarea parteneriatelor cu mediul economic și extinderea oportunităților de învățare practică. Doar printr-o astfel de abordare integrată se poate asigura o mai bună corelare între competențele formate în mediul educațional și exigențele reale ale pieței muncii.

Rolul cadrelor didactice în formarea competențelor

În contextul actual al reformei educaționale și al orientării procesului instructiv-educativ către formarea de competențe, rolul cadrelor didactice în învățământul liceal tehnologic a suferit transformări semnificative. Profesorul nu mai este perceput exclusiv ca un transmițător de cunoștințe, ci devine un facilitator al învățării, un ghid care sprijină elevii în procesul de construire a propriilor competențe. Această schimbare de paradigmă implică o abordare centrată

pe elev, în care accentul se mută de la memorarea informațiilor la aplicarea acestora în contexte practice și relevante pentru domeniul profesional.

În acest nou cadru educațional, formarea continuă a cadrelor didactice capătă o importanță deosebită. Evoluția rapidă a tehnologiilor și modificările constante ale cerințelor pieței muncii impun profesorilor necesitatea actualizării permanente a cunoștințelor de specialitate și a competențelor pedagogice. Participarea la programe de perfecționare, cursuri de formare și activități de dezvoltare profesională devine esențială pentru asigurarea calității procesului educațional și pentru menținerea relevanței conținuturilor predate. [3]

Totodată, adaptarea la metode moderne de predare reprezintă un element cheie în formarea competențelor elevilor. Utilizarea învățării active, a metodelor bazate pe proiecte, a studiilor de caz și a simulărilor contribuie la creșterea gradului de implicare a elevilor și la dezvoltarea capacității acestora de a aplica cunoștințele în situații reale. Aceste metode favorizează, de asemenea, dezvoltarea competențelor transversale, precum lucrul în echipă, gândirea critică și rezolvarea de probleme, esențiale pentru integrarea profesională ulterioară.

Cu toate acestea, cadrele didactice se confruntă cu o serie de dificultăți în procesul de implementare a acestor schimbări. Printre acestea se numără încărcarea administrativă ridicată, resursele materiale uneori insuficiente, precum și accesul inegal la dotări moderne și tehnologii educaționale. De asemenea, adaptarea la noile cerințe curriculare poate necesita un efort suplimentar de pregătire și reorganizare a activităților didactice, ceea ce poate influența ritmul de implementare a metodelor moderne de predare. [4]

Rolul cadrului didactic în formarea competențelor elevilor din învățământul tehnologic este unul complex și în continuă evoluție, fiind esențial pentru asigurarea calității procesului educațional. Adaptarea la noile cerințe ale sistemului educațional și dezvoltarea profesională continuă reprezintă condiții fundamentale pentru creșterea eficienței formării și pentru pregătirea adecvată a elevilor în raport cu exigențele pieței muncii actuale.

CONCLUZII

În urma analizei realizate, se poate constata că învățământul liceal tehnologic traversează o etapă de transformare profundă, determinată de necesitatea alinierii la exigențele actuale ale pieței muncii și la dinamica accelerată a schimbărilor tehnologice. Formarea competențelor cheie reprezintă un element central al acestei transformări, însă eficiența procesului educațional depinde în mare măsură de modul în care acestea sunt integrate și valorificate în activitatea didactică. În practică, se observă că pregătirea elevilor este influențată de echilibrul dintre componenta teoretică și cea aplicativă, precum și de gradul de corelare dintre conținuturile școlare și realitățile mediului economic.

O concluzie importantă a demersului este aceea că, deși sistemul de învățământ tehnologic urmărește formarea unor competențe relevante pentru piața muncii, există încă diferențe semnificative între nivelul de pregătire al absolvenților și așteptările angajatorilor. Aceste diferențe nu indică neapărat o deficiență structurală a sistemului, ci mai degrabă o necesitate continuă de adaptare, modernizare și flexibilizare a procesului educațional. În acest sens, relevanța formării profesionale este direct dependentă de capacitatea sistemului educațional de a răspunde rapid la schimbările din domeniile tehnologice și economice.

De asemenea, se evidențiază faptul că succesul integrării absolvenților pe piața muncii este strâns legat de calitatea experiențelor de învățare oferite în timpul studiilor. Activitățile practice, stagiile de pregătire și contactul direct cu mediul economic au un rol decisiv în consolidarea competențelor profesionale și în dezvoltarea încrederii elevilor în propriile abilități.

În absența unei componente practice consistente, formarea riscă să rămână preponderent teoretică, ceea ce poate îngreuna tranziția către un loc de muncă.

În ceea ce privește direcțiile de optimizare, se impune consolidarea parteneriatelor reale și funcționale între unitățile de învățământ și mediul economic, astfel încât formarea profesională să fie ancorată în cerințele concrete ale pieței muncii. Totodată, este necesară dezvoltarea unor mecanisme mai eficiente de actualizare a curriculumului, care să permită integrarea rapidă a noilor tehnologii și a competențelor emergente.

Pe lângă aceste aspecte, se recomandă extinderea și diversificarea activităților de învățare practică, prin utilizarea de simulări, proiecte aplicative și contexte de învățare autentice, care să reproducă situații reale de muncă. În paralel, o atenție sporită trebuie acordată dezvoltării competențelor transversale, în special a celor digitale, de comunicare și de lucru în echipă, considerate esențiale pentru angajabilitatea absolvenților.

Nu în ultimul rând, formarea continuă a cadrelor didactice trebuie privită ca o prioritate strategică, având în vedere rolul esențial al acestora în implementarea noilor abordări curriculare și metodologice. Sprijinirea profesorilor în procesul de adaptare la noile tehnologii și la metode moderne de predare contribuie direct la creșterea calității actului educațional.

Eficiențizarea învățământului liceal tehnologic presupune o abordare sistemică, bazată pe colaborare, flexibilitate și adaptare continuă, capabilă să asigure formarea unor absolvenți competenți, adaptabili și pregătiți pentru provocările unei piețe a muncii aflate într-o permanentă evoluție.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Badescu I., Sociologie rurală, Editura Mica Valahie, București, 2011;
- [2] Cerghit, I., Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii (Sisteme de formare alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii), Editura Aramis, București, 2002;
- [3] Chelcea, S., Metodologia cercetării sociologice, Editura Economică, București, 2001;
- [4] Cucuș, C., Pedagogie, Ediția a II-a revizuită și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2002;
- [5] Cucuș, C., Pânișoară, I.O., Istrate, O., Ceobanu, C., Educația digitală. Ediția a II-a revizuită și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2022;
- [6] Petrescu, C. (coord.), Lambriu, M., Palade, E., Neaguț, A., Stănilă, G., 2016, Învățământul profesional și tehnic. Provocări și perspective de dezvoltare, Raport de politică publică (Professional and technical education. Development challenges and prospects, Public Policy Report)
- [7] Poștovei, CI, Tanislav, C., Ilie, S., 2005, Comunicare profesională, Manual de pregătire practică, a IX-a, Școala de Arte și Meserii (Comunicare profesională, Manual de pregătire practică, a IX-a, Școala de Arte și Meserii), Ed. OscarPrint, București;
- [8] Terminology of European education and training policy
- [9] UNESCO, Section of Technical and Vocational Education, Terminology of Technical and Vocational Education,

REVITALIZAREA COMUNITĂȚILOR RURALE DIN ROMÂNIA: ABORDĂRI INTEGRATE ȘI PERSPECTIVE PENTRU TINERI

Prof. ing. Florin Cristian CIOBĂNICĂ

Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București

Abstract

Economia și revitalizarea satului românesc reprezintă teme centrale în dezvoltarea durabilă a României, având implicații economice, sociale, culturale și ecologice. Lucrarea analizează transformările mediului rural, identifică resursele și potențialul de dezvoltare, examinează rolul agriculturii moderne, turismului rural, antreprenoriatului și digitalizării în revitalizarea comunităților rurale. Studiul evidențiază programele naționale și europene disponibile pentru susținerea dezvoltării rurale, precum și modelele europene de succes care pot fi adaptate în România. Analiza se bazează pe date secundare din literatura de specialitate, rapoarte oficiale și studii de caz. Rezultatele arată că integrarea fondurilor, digitalizarea, economia verde și implicarea tinerilor reprezintă factori-cheie pentru revitalizarea satului românesc.

Cuvinte-cheie: sat românesc, dezvoltare rurală, antreprenoriat, turism rural

INTRODUCERE

Spațiul rural românesc se află într-un proces continuu și complex de transformare, influențat de factori economici, sociali, culturali și tehnologici. Satul nu mai reprezintă astăzi doar un spațiu rezidențial sau agricol, ci se constituie într-un centru multifuncțional, în care funcțiile economice, sociale, culturale și tehnologice se interconectează. Această schimbare a rolului satului presupune nu doar adaptarea la cerințele pieței și ale globalizării, ci și valorificarea resurselor locale – naturale, umane și culturale – pentru a crea comunități sustenabile și competitive.

Revitalizarea rurală nu se limitează la aspecte economice sau infrastructurale; ea implică o abordare integrată, care să includă modernizarea agriculturii, dezvoltarea turismului rural și a agroturismului, stimularea antreprenoriatului local și implementarea tehnologiilor digitale. Această abordare complexă permite nu doar creșterea veniturilor populației rurale, ci și menținerea coeziunii sociale, conservarea patrimoniului cultural și natural, precum și atragerea tinerilor în comunitățile rurale.

În contextul globalizării și al tranziției către o economie sustenabilă, satele românești se confruntă cu provocări majore, precum migrația tinerilor, scăderea populației active, degradarea mediului și subdezvoltarea infrastructurii. În același timp, acestea dețin resurse importante care pot fi valorificate pentru creșterea competitivității și a calității vieții în mediul rural. Factorii cheie ai revitalizării includ educația, inițiativa antreprenorială, digitalizarea și accesul la fonduri europene și naționale pentru dezvoltare.

Scopul principal al acestei lucrări este de a analiza economia satului românesc în mod integrat, evidențiind oportunitățile și provocările dezvoltării rurale, precum și rolul diferitelor instrumente economice, sociale și digitale în crearea unui mediu rural durabil și atractiv. Printr-o abordare interdisciplinară, lucrarea își propune să arate modul în care agricultura modernă,

turismul, antreprenoriatul, digitalizarea și economia verde pot contribui la revitalizarea satului românesc, transformând comunitățile rurale în spații dinamice, competitive și inovative, capabile să răspundă cerințelor unei societăți moderne.

MATERIAL ȘI METODĂ

Lucrarea utilizează o metodologie de tip calitativ-descriptiv, bazată pe analiza literaturii de specialitate, a documentelor legislative și a strategiilor naționale și europene de dezvoltare rurală. S-au consultat surse academice, lucrări de referință, rapoarte guvernamentale, publicații ale organizațiilor internaționale și articole de specialitate. În plus, lucrarea integrează studii de caz privind modele de revitalizare rurală din România și Europa, pentru a oferi o perspectivă comparativă asupra celor mai bune practici și soluții implementate cu succes în diferite comunități rurale.

Metoda de analiză folosită constă în mai multe etape complementare:

1. Sistemizarea informațiilor teoretice privind structura, funcțiile și dinamica mediului rural românesc. Aceasta include definirea conceptelor de sat, spațiu rural și tipologii de așezări, precum și identificarea factorilor care influențează evoluția acestora de-a lungul timpului.
2. Identificarea resurselor rurale și a potențialului de dezvoltare economică și socială, punând accent pe resursele naturale, umane, culturale și digitale. Această etapă include analiza activităților agricole, turismului rural, antreprenoriatului local și a infrastructurii existente, cu scopul de a evidenția punctele forte și vulnerabilitățile comunităților rurale.
3. Examinarea agriculturii moderne și sustenabile, a turismului rural și a antreprenoriatului, prin prisma implementării practicilor inovative și a principiilor dezvoltării durabile. Analiza urmărește modul în care aceste domenii pot fi integrate pentru a genera venituri sustenabile și a stimula ocuparea tinerilor în mediul rural.
4. Evaluarea impactului digitalizării și al economiei circulare asupra dezvoltării satului românesc, inclusiv modul în care tehnologiile moderne și principiile sustenabile pot crește eficiența producției agricole, pot dezvolta afaceri locale și pot îmbunătăți calitatea vieții comunităților rurale.
5. Analiza programelor naționale și europene ca instrumente de sprijin pentru revitalizare. Aceasta include studiul fondurilor disponibile, criteriile de eligibilitate, tipurile de proiecte finanțabile și impactul lor asupra dezvoltării comunităților rurale.

Această abordare metodologică permite construirea unei imagini integratoare asupra mecanismelor care influențează dezvoltarea rurală, precum și identificarea strategiilor și politicilor cele mai eficiente pentru revitalizarea satului românesc. Prin combinarea datelor teoretice cu exemple practice și studii de caz, lucrarea oferă o perspectivă aplicativă, utilă atât pentru cercetători, cât și pentru practicieni și tineri interesați de dezvoltarea durabilă a comunităților rurale.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Analiza spațiului rural românesc relevă complexitatea provocărilor și oportunităților cu care se confruntă comunitățile din mediul rural. Transformările economice, sociale și tehnologice determină necesitatea unei abordări integrate, care să combine agricultura modernă, turismul, antreprenoriatul, digitalizarea și sustenabilitatea. Rezultatele și discuțiile din această secțiune urmăresc să evidențieze modul în care aceste dimensiuni se intersectează, contribuind la revitalizarea satelor și creșterea atractivității acestora pentru tineri și investitori.

1. Satul românesc – componentă principală a spațiului rural

Satul românesc constituie nucleul spațiului rural și reprezintă proiecția interacțiunii dintre populație, resurse naturale și structurile economice și sociale. Evoluția satului a fost influențată de multiple etape istorice: cooperativizarea și industrializarea în perioada comunistă, urbanizarea forțată și sistematizarea rurală, dar și de transformările post-1989, care au pus accent pe funcțiile productive și diversificarea economică. [1]

Astăzi, satele românești sunt multifuncționale, combinând activități agricole, artizanat, turism, servicii și mici unități industriale. Tipologia satelor (risipite, răsfirate sau adunate) reflectă adaptarea comunităților la condițiile naturale și economice specifice: satele risipite ocupă terenuri mai accidentate și favorizează pășunatul și agricultura de subzistență, satele răsfirate prezintă o structură intermediară, iar satele adunate permit o organizare mai eficientă a spațiului agricol intensiv și a infrastructurii comunitare. Această diversitate spațială influențează strategiile de dezvoltare și planificarea proiectelor locale. [9]

În plus, evoluția contemporană a satelor depinde tot mai mult de integrarea tehnologiilor moderne, a turismului rural și a inițiativelor antreprenoriale. Comunitățile care valorifică resursele locale și tradițiile culturale, concomitent cu implementarea strategiilor de dezvoltare durabilă, reușesc să atragă tineri și investiții, să crească coeziunea socială și să consolideze reziliența economică a mediului rural. Această abordare integrată transformă satul dintr-un simplu spațiu rezidențial sau agricol într-un nucleu activ de dezvoltare locală. [1]

2. Resurse rurale și potențial de dezvoltare

Mediul rural românesc dispune de resurse naturale, umane și culturale bogate. Solurile fertile, pădurile, apele, biodiversitatea și patrimoniul cultural constituie suportul economic și social al comunităților rurale. Potențialul de dezvoltare poate fi valorificat prin activități integrate, precum: agricultură modernă, turism rural și agroturism, antreprenariat local și economie circulară. [1]

Un management eficient al resurselor presupune implicarea tinerilor în comunitate, planificarea durabilă a proiectelor și adaptarea la schimbările climatice și socio-economice. Exemplele de proiecte locale arată că satele care valorifică resursele naturale și culturale în mod integrat au șanse mai mari să își mențină populația și să atragă investiții. [7]

Totodată, promovarea colaborării între actorii locali – primării, ONG-uri, antreprenori și tineri – facilitează dezvoltarea unor inițiative comunitare sustenabile și inovative. Organizarea de piețe locale, festivaluri culturale sau cooperative agricole nu doar că valorifică resursele existente, dar stimulează coeziunea socială, transferul de cunoștințe și crearea de oportunități economice durabile, consolidând astfel reziliența și atractivitatea mediului rural.

3. Agricultură modernă și sustenabilă

Agricultura românească se confruntă cu provocări legate de mecanizare, competitivitate și adoptarea practicilor sustenabile. Agricultură modernă presupune utilizarea tehnologiilor digitale, mecanizarea proceselor, fertilizarea rațională și conservarea biodiversității. Integrând principiile economiei circulare, fermele pot transforma deșeurile vegetale și animale în resurse utile, creând un ciclu productiv eficient și ecologic. [4]

De asemenea, agricultura sustenabilă contribuie la menținerea atractivității mediului rural pentru tineri, oferind oportunități de afaceri inovative și dezvoltare profesională, și asigură echilibrul între protecția mediului și rentabilitatea economică a exploatațiilor.

În plus, adoptarea tehnologiilor de precizie și a sistemelor de monitorizare a culturilor și solului permite fermierilor să optimizeze consumul de resurse, să reducă pierderile și să crească

productivitatea fără a compromite mediul. Colaborarea între ferme, centre de cercetare și autorități locale poate facilita transferul de cunoștințe și bune practici, consolidând astfel o agricultură modernă, rezilientă și integrată în dezvoltarea durabilă a comunităților rurale.

4. Turism rural și agroturism

Turismul rural și agroturismul reprezintă componente strategice ale dezvoltării economice locale. Acestea permit vizitatorilor să participe la activități agricole și culturale, să înțeleagă modul de viață al comunităților rurale și să aprecieze patrimoniul local. Integrarea turismului în strategii locale generează venituri suplimentare pentru gospodării și întreprinderi mici, promovează tradițiile și conservarea peisajelor și stimulează implicarea tinerilor în inițiative economice.

Experiențele practice arată că dezvoltarea agroturismului combinat cu marketingul digital și participarea comunitară crește atractivitatea satului și fidelizează turiștii interesați de experiențe autentice și sustenabile. [5]

Pe lângă beneficiile economice și culturale, turismul rural contribuie și la coeziunea socială a comunităților. Implicarea locuitorilor în organizarea de evenimente, ateliere și târguri locale nu doar că valorifică resursele tradiționale, dar și dezvoltă abilități antreprenoriale și de comunicare, stimulând colaborarea între generații. Astfel, satul devine nu doar un loc de vizitat, ci un spațiu activ, în care tinerii pot iniția proiecte inovative, iar comunitatea poate genera împreună soluții pentru provocările sociale și economice locale.

5. Antreprenoriatul rural

Antreprenoriatul rural constituie un pilon esențial pentru revitalizarea satului. Inițiativele locale – microîntreprinderi, cooperative agricole, ferme inovative și afaceri agroturistice – contribuie la diversificarea economiei și crearea de locuri de muncă. Planurile de afaceri bine structurate permit identificarea resurselor, bugetarea și estimarea impactului economic și social al inițiativelor. [2]

Tinerii implicați în antreprenoriatul rural pot dezvolta competențe manageriale, digitale și de marketing, facilitând integrarea lor profesională și consolidarea coeziunii sociale în comunitate.

În plus, antreprenoriatul rural stimulează inovarea și adaptabilitatea comunităților la schimbările economice și de mediu. Prin utilizarea tehnologiilor digitale, promovarea produselor locale și participarea la rețele de cooperare regională sau internațională, tinerii și antreprenorii locali pot crește vizibilitatea satului, atrage investiții și fideliza clienții. Astfel, inițiativele antreprenoriale nu doar că generează venituri, ci transformă satul într-un ecosistem economic activ, sustenabil și atractiv pentru noile generații.

6. Fonduri și programe de dezvoltare rurală

România beneficiază de o gamă largă de programe naționale și europene menite să sprijine dezvoltarea rurală integrată, prin investiții în infrastructură, agricultură, turism și antreprenoriat. Printre cele mai importante programe se numără:

➤ *PNDR (Programul Național de Dezvoltare Rurală 2023–2027)* – oferă finanțări pentru modernizarea fermelor, creșterea competitivității agriculturii, dezvoltarea agroturismului și promovarea produselor locale. Prin PNDR, comunitățile rurale pot dezvolta proiecte care combină activități agricole și non-agricole, contribuind la creșterea veniturilor și menținerea populației în mediul rural.

➤ *Programul pentru instalarea tinerilor fermieri* – sprijină tinerii care doresc să înceapă sau să modernizeze o fermă prin granturi, consultanță și achiziția de utilaje și tehnologii moderne, având ca scop prevenirea exodului tinerilor către orașe sau străinătate.

➤ *PNRAS (Programul Național de Reziliență și Adaptare Socială)* – vizează dezvoltarea infrastructurii sociale în mediul rural, inclusiv școli, centre de sănătate și servicii comunitare, contribuind la creșterea calității vieții și incluziunea socială a grupurilor vulnerabile.

➤ *PNRR (Planul Național de Redresare și Reziliență)* – finanțează proiecte inovative, digitalizarea administrației locale, eficiența energetică a clădirilor și sprijinirea antreprenoriatului sustenabil, turismului rural și implementarea tehnologiilor verzi în ferme și afaceri locale.

➤ *POCU (Programul Operațional Capital Uman)* – oferă formare profesională și dezvoltarea competențelor antreprenoriale pentru tineri, încurajând inițiative economice și sociale în mediul rural.

➤ *FEADR (Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală)* – sprijină modernizarea fermelor, practicile agricole durabile și promovarea produselor locale, contribuind la creșterea competitivității și diversificarea activităților economice.

➤ *Horizon Europe și Erasmus+* – finanțează cercetare și inovare, mobilitatea tinerilor și schimbul de bune practici în domeniul agriculturii durabile, turismului rural și antreprenoriatului.

➤ *Programe internaționale (ONU, Banca Mondială)* – oferă granturi și credite pentru proiecte de infrastructură rurală, inițiative ecologice și dezvoltarea antreprenoriatului social.

Accesarea acestor fonduri implică parcurgerea unor etape clare și bine definite: identificarea sursei de finanțare adecvate tipului de proiect, verificarea eligibilității beneficiarului în funcție de dimensiunea exploatației și obiectivele proiectului, elaborarea unui plan detaliat care să includă obiective, buget, calendar și impact estimat, depunerea cererii de finanțare împreună cu documentația necesară (studiu de fezabilitate, plan de afaceri, acorduri administrative), evaluarea proiectului de către comisii specializate, implementarea conform planului și monitorizarea continuă a progresului, urmate de audit și raport final pentru verificarea respectării regulilor de finanțare.

7. Digitalizarea satului românesc

Digitalizarea comunităților rurale reprezintă un proces esențial pentru modernizarea și creșterea competitivității mediului rural. Aceasta presupune mai multe direcții complementare: dezvoltarea infrastructurii digitale (internet de mare viteză, rețele de comunicații moderne), creșterea competențelor digitale ale populației, implementarea serviciilor publice digitalizate și digitalizarea afacerilor locale. Prin aceste măsuri, satele nu mai sunt doar spații tradiționale de locuit și producție agricolă, ci devin centre integrate de servicii, educație și activitate economică inovativă. [6]

Implementarea platformelor digitale în agricultură permite fermierilor să monitorizeze culturile, să optimizeze utilizarea resurselor și să adopte tehnologii inteligente pentru irigații, fertilizare și protecția culturilor. De asemenea, digitalizarea afacerilor locale, inclusiv a micilor întreprinderi și cooperative, facilitează promovarea produselor locale și accesul la piețe mai largi, inclusiv prin platforme de e-commerce și rețele de distribuție digitalizate.

În domeniul turismului rural și al agroturismului, platformele digitale contribuie la crearea de trasee tematice interactive, promovarea unităților de cazare și activităților culturale, precum și la gestionarea rezervărilor și feedback-ului turiștilor. Astfel, digitalizarea stimulează atractivitatea economică și culturală a satelor și încurajează participarea activă a tinerilor, fie ca antreprenori, fie ca utilizatori ai serviciilor digitale.

Educația comunitară este, de asemenea, un beneficiu al digitalizării. Prin platforme digitale de învățare și acces la resurse educaționale, tinerii și adulții din mediul rural pot dobândi competențe digitale și antreprenoriale, necesare pentru integrarea în economia modernă și pentru dezvoltarea inițiativelor locale. Exemple din România, precum satele digitalizate din județele Cluj și Sibiu, au demonstrat că digitalizarea poate crește eficiența administrativă, transparența proceselor locale, participarea civică și dezvoltarea economică sustenabilă.

Astfel, digitalizarea nu reprezintă doar o simplă modernizare tehnologică, ci un instrument strategic de revitalizare rurală, care sprijină integrarea economică, socială și culturală a comunităților rurale, stimulând inovarea, creșterea competitivității și menținerea populației tinere în mediul rural.

8. Economia circulară și economia verde

Economia circulară reprezintă un model de producție și consum care prioritizează reutilizarea resurselor, reducerea deșeurilor și maximizarea valorii materiilor prime în cadrul ciclurilor economice. Aplicarea principiilor economiei circulare în mediul rural presupune transformarea deșeurilor vegetale și animale în resurse utile, compostarea, utilizarea fertilizanților naturali și implementarea unor practici agricole care minimizează pierderile și optimizează productivitatea. Astfel, fermierii și întreprinzătorii locali pot crea sisteme de producție eficiente, ecologice și sustenabile, care reduc dependența de resursele externe și contribuie la competitivitatea economică a comunităților. [3]

Economia verde completează aceste demersuri prin promovarea energiilor regenerabile, protecția biodiversității și conservarea patrimoniului natural. Implementarea tehnologiilor verzi, precum panourile solare pentru ferme, instalațiile de biogaz sau irigațiile inteligente, reduce impactul asupra mediului și susține producția sustenabilă. În același timp, economia verde stimulează inovarea în sectorul agricol, turistic și antreprenorial, oferind comunităților rurale oportunități de dezvoltare economică durabilă și de atragere a investițiilor. [3]

Combinarea economiei circulare cu economia verde permite comunităților rurale să obțină beneficii multiple: reducerea costurilor de producție, protejarea mediului, diversificarea activităților economice și creșterea atractivității satelor pentru tineri, investitori și turiști. Această abordare integrată contribuie la consolidarea unei dezvoltări durabile pe termen lung, în care factorii economici, sociali și ecologici sunt interconectați, iar deciziile luate în comunități au un impact pozitiv și durabil asupra mediului și societății.

9. Modele de revitalizare rurală în Europa

Experiențele europene oferă exemple valoroase privind revitalizarea rurală prin programe integrate care combină agricultura, turismul, antreprenoriatul și protecția mediului. În Germania, Franța sau Finlanda, satele care au beneficiat de planuri strategice de dezvoltare rurală au reușit să îmbine producția agricolă sustenabilă cu turismul tematic și antreprenoriatul local, crescând atractivitatea economică și socială a comunităților. Aceste modele au demonstrat că investițiile coordonate în infrastructură, educație, servicii publice și tehnologie pot stimula păstrarea populației și generarea de venituri durabile. [1]

În Franța, de exemplu, programele de revitalizare a satelor se concentrează pe conservarea patrimoniului cultural, dezvoltarea agroturismului și sprijinirea micilor producători locali, integrând aceste inițiative în strategii regionale de turism și dezvoltare economică. În Germania, conceptul de „village renewal” presupune implicarea activă a locuitorilor în luarea deciziilor privind infrastructura, activitățile economice și protecția mediului, ceea ce duce la creșterea coeziunii sociale și a participării civice. În Finlanda, localitățile rurale integrează tehnologia

digitală pentru gestionarea resurselor, promovarea produselor locale și dezvoltarea turismului, demonstrând impactul pozitiv al digitalizării asupra economiei rurale.

Adaptarea acestor modele la contextul românesc necesită o analiză atentă a resurselor locale, a tradițiilor și a specificului cultural al fiecărei comunități. Proiectele trebuie să fie flexibile și replicabile, să permită implicarea tinerilor și să promoveze inițiative sustenabile, care să combine eficiența economică cu conservarea mediului și a patrimoniului cultural. În acest fel, România poate dezvolta strategii de revitalizare rurală care să răspundă provocărilor contemporane și să transforme satele în comunități competitive, atractive și durabile pe termen lung.

10. Mobilitatea tinerilor și viitorul comunităților rurale

Migrația tinerilor din mediul rural reprezintă o provocare semnificativă pentru dezvoltarea și sustenabilitatea comunităților, deoarece determină scăderea forței de muncă locale, pierderea inițiativei civice și diminuarea continuității tradițiilor locale. Fenomenul migrației poate fi atribuit lipsei oportunităților economice atractive, infrastructurii inadecvate și accesului limitat la educație și servicii digitale. [8]

Implicarea tinerilor în proiecte economice, antreprenoriale, turistice și digitale devine astfel esențială pentru revitalizarea satelor. Participarea activă a acestora nu numai că sprijină dezvoltarea economică, dar contribuie și la menținerea coeziunii sociale și la crearea unui mediu rural dinamic și inovator. Proiectele locale care implică tinerii – cum ar fi inițiativele de microafaceri, cooperativele agricole, start-up-urile digitale sau proiectele de turism rural – facilitează formarea de competențe antreprenoriale, digitale și organizaționale, crescând atractivitatea comunităților pentru generațiile tinere.

Strategiile eficiente de retenție și atragere a tinerilor includ crearea de facilități pentru inițiative antreprenoriale, acces la fonduri naționale și europene, programe de formare profesională, digitalizarea mediului rural și sprijin pentru inovare. De asemenea, este esențială dezvoltarea unor oportunități atractive de angajare și implicare comunitară, care să transforme tinerii din simpli beneficiari în actori activi ai dezvoltării rurale. Prin aceste măsuri, comunitățile rurale pot stimula inițiativa, responsabilitatea civică și spiritul antreprenorial, contribuind la un viitor durabil și competitiv al satului românesc.

CONCLUZII

Analiza prezentată arată că revitalizarea satului românesc este un proces complex, multidimensional, care necesită integrarea resurselor naturale, umane, culturale și tehnologice. Satul contemporan nu mai poate fi privit doar ca un spațiu agricol, ci ca un ecosistem multifuncțional, în care agricultura modernă, turismul rural, antreprenoriatul și digitalizarea interacționează pentru a crea comunități sustenabile și competitive. Transformările trebuie abordate atât la nivel structural, prin infrastructură și servicii, cât și la nivel social, prin dezvoltarea capitalului uman, educație și implicarea cetățenească activă.

Valorificarea resurselor rurale și implementarea principiilor economiei circulare și economiei verzi oferă oportunități de dezvoltare durabilă, reducând impactul asupra mediului și crescând atractivitatea economică și socială a satului. Prin adoptarea unor practici agricole eficiente, prin reutilizarea deșeurilor și prin investiții în energie regenerabilă, comunitățile pot crea sisteme de producție durabile, care să sprijine atât bunăstarea economică a fermierilor, cât și protecția mediului. În plus, promovarea turismului rural și a agroturismului contribuie la

conservarea patrimoniului natural și cultural, oferind experiențe autentice vizitatorilor și generând venituri suplimentare pentru gospodării și microîntreprinderi locale.

Modelele europene de revitalizare rurală arată că strategiile integrate, adaptate specificului local, pot fi replicabile în România și pot contribui la păstrarea populației și la creșterea veniturilor comunităților. Experiențele din Germania, Franța sau Finlanda demonstrează importanța colaborării între autorități, antreprenori și societatea civilă, precum și necesitatea combinării activităților agricole cu cele turistice, educaționale și culturale pentru a dezvolta sate durabile și atractive.

Programele naționale și europene, precum PNDR, PNRAS, PNRR, POCU sau FEADR, constituie instrumente esențiale de sprijin pentru investiții în infrastructură, turism, agricultură și antreprenoriat rural. Accesarea eficientă a acestor fonduri necesită planificare strategică, elaborarea unor proiecte bine structurate și implicarea activă a comunităților locale, în special a tinerilor. Aceștia din urmă reprezintă un factor determinant pentru succesul oricărei inițiative de revitalizare, deoarece participarea lor stimulează inovarea, schimbul de cunoștințe și transferul de tehnologii moderne în spațiul rural.

Digitalizarea și competențele digitale sunt factori cheie pentru modernizarea administrației locale, dezvoltarea afacerilor și crearea unor oportunități de angajare și implicare pentru tineri. Implementarea platformelor digitale în agricultură, turism, educație și servicii publice permite monitorizarea resurselor, promovarea produselor locale și creșterea transparenței administrative. Implicarea tinerilor în proiecte economice, culturale și sociale contribuie la menținerea coeziunii comunitare și la transformarea lor în actori activi ai dezvoltării rurale, consolidând legătura dintre generații și asigurând continuitatea tradițiilor locale.

În ansamblu, succesul revitalizării satului românesc depinde de o abordare integrată, participativă și sustenabilă, care combină politici publice eficiente, inițiative antreprenoriale, turism rural, digitalizare și educație civică. Aceasta presupune nu doar investiții materiale, ci și dezvoltarea capitalului social, promovarea cooperării între comunități și sprijinirea tinerilor în asumarea de roluri active. Prin aceste măsuri, mediul rural poate deveni atractiv pentru tineri, competitiv economic și durabil ecologic, consolidând astfel viitorul satului românesc ca nucleu al identității culturale și motor al dezvoltării durabile.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Bădescu, I., *Modele de dezvoltare rurală în Europa*, Editura Expert, București, 2018;
- [2] Drăgan, M., *Antreprenoriatul rural: strategii și bune practici*, Editura Academică, Cluj-Napoca, 2021;
- [3] Georgescu, S., *Economia circulară și economia verde în mediul rural*, Editura EcoRural, București, 2019;
- [4] Ionescu, L., *Agricultură modernă și sustenabilă în România*, Editura Agroinfo, București, 2019;
- [5] Mihai, C., *Turism rural și agroturism: concepte și aplicații*, Editura Universitară, București, 2020;
- [6] Popa, A., *Digitalizarea satului românesc: tehnologii și impact socio-economic*, Editura Tehnică, București, 2020;
- [7] Popescu, D., *Resurse și dezvoltare rurală în România*, Editura West, Timișoara, 2018;
- [8] Stan, R., *Mobilitatea tinerilor și provocările comunităților rurale*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2020;
- [9] Vlad, F., *Tipologia satelor românești și structura spațială rurală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2015;

ÎNVĂȚAREA CENTRATĂ PE ELEV ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR TEHNOLOGIC ȘI EFECTELE ASUPRA COMPETENȚELOR PROFESIONALE

Prof. ing. Florin Cristian CIOBĂNICĂ^{1,2}, Conf. univ. dr. Elena COFAS², Prof. Emilia Alina IONESCU³

¹Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

²Facultatea de Management și Dezvoltare Rurală, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București

³Inspectoratul Școlar al Municipiului București

Abstract

Prezentul articol evidențiază rolul metodelor active de învățare în formarea competențelor tehnice și transversale la elevii din învățământul liceal tehnologic, în contextul modernizării procesului educațional și al adaptării acestuia la cerințele pieței muncii. Sunt abordate metode precum învățarea prin descoperire, studiile de caz, lucrul în echipă și simulările didactice, subliniindu-se contribuția acestora la dezvoltarea competențelor aplicative, a colaborării și a implicării active a elevilor în procesul de învățare. Totodată, sunt evidențiate atât beneficiile utilizării acestor metode asupra pregătirii profesionale a elevilor, cât și anumite dificultăți de implementare, generate de resursele materiale limitate, necesitatea formării cadrelor didactice și constrângerile curriculare. Articolul subliniază importanța integrării metodelor active în activitatea didactică pentru creșterea calității educației tehnologice și pentru o mai bună corelare între școală și piața muncii.

Cuvinte-cheie: metode active de învățare; competențe tehnice; competențe transversale; proces educațional; piața muncii.

INTRODUCERE

În contextul contemporan al schimbărilor semnificative din sfera educației și al evoluției continue a pieței muncii, învățământul liceal tehnologic deține un rol important în formarea unei resurse umane competente, flexibile și capabile să răspundă exigențelor profesionale actuale. Acest sector educațional este influențat în mod direct de progresul tehnologic, de extinderea proceselor de digitalizare și de modificările permanente ale cerințelor impuse de mediul economic și de angajatori. În aceste condiții, sistemul de învățământ este nevoit să își adapteze permanent strategiile și practicile educaționale, pentru a asigura o pregătire eficientă și relevantă a elevilor, în acord cu competențele solicitate în domeniul profesional.

În acest context, devine tot mai evidentă necesitatea reorientării procesului instructiv-educativ de la abordările tradiționale, centrate în principal pe transmiterea informațiilor și reproducerea cunoștințelor, către metode moderne de predare și învățare, bazate pe participarea activă a elevului. Deși metodele tradiționale își păstrează utilitatea în anumite situații educaționale, acestea nu mai răspund în totalitate cerințelor actuale ale formării profesionale, întrucât valorifică într-o măsură limitată capacitatea elevilor de a utiliza practic cunoștințele dobândite. În consecință, metodele didactice interactive și experiențiale, fundamentate pe activitate, colaborare și implicare directă, devin esențiale pentru realizarea unui proces de învățare eficient, aplicativ și sustenabil.

Un element esențial în pregătirea elevilor din învățământul tehnologic îl constituie dezvoltarea armonioasă a competențelor profesionale și a competențelor transversale. Competențele tehnice oferă fundamentul necesar exercitării unei calificări profesionale, incluzând ansamblul cunoștințelor și abilităților specifice domeniului de specializare. În același timp, competențele transversale, precum comunicarea eficientă, cooperarea în echipă, gândirea critică, rezolvarea de probleme și adaptabilitatea, au un rol determinant în integrarea socio-profesională a absolvenților și în dezvoltarea acestora pe termen lung. Corelarea celor două categorii de competențe contribuie la formarea unui profil profesional compatibil cu cerințele actuale ale societății și ale mediului economic. [1] [4]

În completarea celor menționate, se impune sublinierea faptului că eficiența procesului educațional din învățământul tehnologic este strâns legată de capacitatea acestuia de a integra inovația pedagogică în practica didactică curentă. În acest sens, rolul cadrului didactic devine unul complex, depășind funcția tradițională de transmițător de cunoștințe și orientându-se către facilitarea învățării, ghidarea elevilor și crearea unor contexte de învățare relevante și autentice. Această transformare presupune nu doar utilizarea unor strategii didactice diversificate, ci și o schimbare de paradigmă în modul de raportare la actul educațional.

Totodată, dinamica actuală a societății determină o reconfigurare a finalităților educației, în sensul în care accentul este plasat tot mai mult pe capacitatea de adaptare, învățare continuă și transfer al competențelor în contexte variate. În acest cadru, învățământul liceal tehnologic devine un spațiu educațional în care se intersectează formarea teoretică, instruirea practică și dezvoltarea personală a elevilor, ceea ce implică necesitatea unei abordări integrate și coerente a procesului de predare-învățare-evaluare. [5] [6]

Având în vedere aceste aspecte, lucrarea de față își propune să evidențieze rolul și eficiența metodelor active de învățare în procesul de dezvoltare a competențelor tehnice și transversale la elevii din învățământul liceal tehnologic. Demersul urmărește să evidențieze contribuția unor metode precum învățarea prin descoperire, studiile de caz, activitățile de grup și simulările didactice la îmbunătățirea calității procesului educațional și la pregătirea elevilor pentru integrarea eficientă pe piața muncii.

MATERIAL ȘI METODĂ

Pentru realizarea prezentei lucrări a fost utilizată o abordare de tip teoretico-analitic, bazată pe studiul literaturii de specialitate din domeniul științelor educației, al didacticii învățământului tehnologic și al politicilor educaționale actuale. Demersul metodologic a urmărit identificarea și sintetizarea principalelor perspective teoretice privind metodele active de învățare, precum și evidențierea rolului acestora în formarea competențelor tehnice și transversale la elevii din învățământul liceal tehnologic. Totodată, au fost avute în vedere documente curriculare și repere europene relevante, în scopul argumentării științifice a importanței abordărilor didactice moderne în procesul instructiv-educativ.

Metodele active de învățare – fundament teoretic

Metodele active de învățare reprezintă un ansamblu de strategii didactice moderne prin care elevul este implicat direct și conștient în procesul de învățare, devenind participant activ la construirea propriilor cunoștințe, abilități și atitudini. Aceste metode se bazează pe principiul învățării prin acțiune, interacțiune și reflecție, accentuând rolul experienței practice și al implicării cognitive superioare. În acest sens, procesul educațional nu mai este centrat exclusiv

pe transmiterea de informații de către profesor, ci pe facilitarea învățării prin activități relevante și aplicative. [7]

Diferența fundamentală dintre învățarea tradițională și cea activă constă în modul de organizare și în distribuirea rolurilor în cadrul procesului didactic. Învățarea tradițională este, în general, caracterizată printr-un model centrat pe profesor, în care accentul cade pe expunerea teoretică, memorare și reproducere de informații de către elevi. În schimb, învățarea activă presupune implicarea directă a elevilor în rezolvarea de sarcini, investigarea de situații, colaborare și aplicarea cunoștințelor în contexte variate. Astfel, accentul se mută de la simpla acumulare de informații la dezvoltarea capacității de utilizare a acestora în mod practic și creativ.

În cadrul metodelor active, rolul elevului se transformă semnificativ, acesta trecând de la statutul de receptor pasiv al informațiilor la cel de participant activ în procesul de învățare. Elevul devine implicat în descoperirea, analizarea și aplicarea cunoștințelor, fiind încurajat să își exprime opiniile, să colaboreze cu colegii și să ia decizii în situații de învățare. Această schimbare de rol contribuie la dezvoltarea autonomiei în învățare și la formarea unei atitudini responsabile față de propriul parcurs educațional.

Importanța învățării centrate pe elev și pe competențe derivă din necesitatea adaptării sistemului educațional la cerințele actuale ale societății și ale pieței muncii. Acest tip de abordare pune accent pe dezvoltarea competențelor transferabile și pe formarea capacității de a aplica cunoștințele în contexte reale, nu doar pe acumularea de informații teoretice. În acest mod, procesul educațional devine mai flexibil, mai relevant și mai eficient, contribuind la pregătirea unor absolvenți capabili să se adapteze rapid la schimbările din mediul profesional și social.

Învățarea prin descoperire

Învățarea prin descoperire reprezintă o metodă activă de predare-învățare în care elevii dobândesc cunoștințe și își formează competențe prin explorare, investigare și rezolvare de probleme, cu un grad crescut de autonomie. Spre deosebire de metodele expositive, în care informația este transmisă direct de către profesor, învățarea prin descoperire presupune implicarea elevilor în procesul de construire a cunoașterii, pe baza observației, experimentului și reflecției. Această metodă se caracterizează prin accentul pus pe curiozitatea naturală a elevilor, pe învățarea activă și pe dezvoltarea capacității de analiză și sinteză. [8]

În învățământul liceal tehnologic, învățarea prin descoperire are o relevanță deosebită, deoarece facilitează înțelegerea aplicativă a conceptelor teoretice și dezvoltarea competențelor profesionale. Elevii sunt puși în situația de a investiga fenomene tehnice, de a identifica soluții pentru probleme reale și de a corela informațiile teoretice cu situații practice specifice domeniului de specializare. Această abordare contribuie la o mai bună înțelegere a proceselor tehnologice și la formarea unei gândiri orientate spre rezolvarea de probleme.

În cadrul activităților didactice, învățarea prin descoperire poate fi implementată prin diverse forme aplicative. Un exemplu îl constituie identificarea unor soluții tehnice pentru probleme concrete, în care elevii analizează situații reale sau simulate și propun variante de rezolvare pe baza cunoștințelor dobândite. De asemenea, experimentarea în laborator sau în atelierul tehnologic reprezintă o componentă esențială a acestei metode, oferind elevilor posibilitatea de a observa direct fenomenele, de a testa ipoteze și de a valida rezultate prin activitate practică.

Prin utilizarea acestei metode, se contribuie semnificativ la dezvoltarea gândirii critice, a capacității de analiză și a autonomiei în învățare. Elevii sunt încurajați să formuleze întrebări, să

caute soluții proprii și să își argumenteze deciziile, ceea ce conduce la o implicare mai profundă în procesul educațional. Totodată, învățarea prin descoperire sprijină formarea unei atitudini active față de învățare și pregătește elevii pentru situațiile complexe pe care le vor întâlni în mediul profesional.

Studiile de caz

Studiul de caz reprezintă o metodă activă de învățare, frecvent utilizată în educația tehnologică, ce presupune analiza detaliată a unei situații reale sau simulate din domeniul profesional, în scopul identificării unor soluții argumentate și aplicabile. Această metodă are un caracter aplicativ pronunțat, deoarece integrează cunoștințe teoretice cu experiențe practice și solicită elevilor un nivel ridicat de gândire critică și raționament logic. În cadrul învățământului tehnologic, studiile de caz contribuie la apropierea procesului educațional de realitățile mediului industrial și economic. Aplicarea studiilor de caz tehnice implică, în mod frecvent, analiza unor situații reale din industrie, care pot viza disfuncționalități ale unor procese tehnologice, optimizarea unor fluxuri de producție, identificarea unor defecțiuni tehnice sau alegerea unor soluții eficiente din punct de vedere tehnic și economic. Prin intermediul acestor situații, elevii sunt puși în contact cu probleme concrete, similare celor întâlnite în mediul profesional, ceea ce contribuie la creșterea relevanței procesului de învățare și la dezvoltarea capacității de adaptare.[9]

Rezolvarea unui studiu de caz se realizează, de regulă, printr-o succesiune de etape bine definite. În prima etapă are loc analiza situației prezentate și identificarea problemei principale. Ulterior, elevii colectează și interpretează informațiile relevante, formulează posibile soluții și analizează avantajele și dezavantajele fiecărei variante. În etapa finală, se selectează soluția optimă, care este argumentată pe baza criteriilor tehnice și practice, iar rezultatele sunt prezentate și evaluate.

Prin utilizarea acestei metode, se dezvoltă o serie de competențe esențiale pentru formarea profesională a elevilor. În primul rând, este consolidată capacitatea de analiză tehnică, prin interpretarea corectă a informațiilor și identificarea relațiilor cauză-efect. În al doilea rând, este stimulată capacitatea de luare a deciziilor, elevii fiind nevoiți să aleagă soluții optime pe baza unor criterii bine definite. Totodată, se asigură aplicarea cunoștințelor teoretice în situații practice, ceea ce contribuie la o învățare profundă și durabilă, orientată spre realitățile mediului profesional.

Lucrul în echipă

Lucrul în echipă reprezintă o metodă activă de învățare cu un rol esențial în formarea profesională a elevilor din învățământul liceal tehnologic, deoarece reflectă în mod direct modul de organizare a activităților din mediul real de muncă. În contextul actual, caracterizat de procese tehnologice complexe și de necesitatea colaborării interdisciplinare, capacitatea de a lucra eficient în echipă devine o competență indispensabilă pentru integrarea socio-profesională a absolvenților. Aplicarea acestei metode presupune organizarea activităților didactice pe grupuri de elevi, în cadrul cărora sarcinile sunt distribuite în funcție de obiectivele stabilite și de nivelul de dificultate al activităților. Această formă de organizare favorizează implicarea activă a tuturor elevilor și creează contexte de învățare în care cooperarea, schimbul de idei și asumarea responsabilităților devin elemente centrale ale procesului educațional. [11]

În cadrul activităților de grup, elevii pot îndeplini diferite roluri, adaptate specificului sarcinii și competențelor individuale. Această distribuție a rolurilor contribuie la dezvoltarea responsabilității individuale în cadrul unui efort colectiv. Lucrul în echipă favorizează, de asemenea, dezvoltarea unor competențe transversale esențiale. Comunicarea eficientă este îmbunătățită prin schimbul constant de informații și argumente între membrii echipei. Responsabilitatea este consolidată prin asumarea sarcinilor individuale în cadrul obiectivelor comune, iar leadershipul este dezvoltat prin exercitarea rolurilor de coordonare și luare a deciziilor în cadrul grupului. Aceste competențe sunt esențiale pentru adaptarea la cerințele mediului profesional contemporan.

Prin urmare, lucrul în echipă contribuie semnificativ la pregătirea elevilor pentru mediul real de muncă, în care activitățile sunt, în majoritatea cazurilor, realizate colaborativ. Această metodă nu doar că facilitează dobândirea de cunoștințe și abilități tehnice, ci contribuie și la formarea unor atitudini și comportamente profesionale adecvate, necesare integrării eficiente pe piața muncii.

Simulările didactice

Simulările didactice reprezintă o metodă activă de învățare prin care elevii sunt puși în situația de a reproduce, într-un mediu educațional controlat, procese, activități sau situații specifice domeniului tehnologic. Această metodă permite transpunerea realității profesionale în contextul școlar, oferind elevilor oportunitatea de a exersa competențe tehnice și decizionale fără riscurile asociate mediului real de lucru. În acest sens, simulările constituie o etapă intermediară importantă între formarea teoretică și activitatea profesională propriu-zisă. [10]

În învățământul liceal tehnologic, simulările pot îmbrăca forme variate, în funcție de domeniul de specializare. Acestea pot include simularea unor procese tehnologice, precum desfășurarea etapelor de producție într-un flux industrial, simularea funcționării unor linii de producție automatizate sau semiautomatizate, precum și exersarea unor intervenții tehnice în situații de defecțiuni sau mentenanță. Prin astfel de activități, elevii sunt familiarizați cu logica proceselor tehnologice și cu modul de organizare a activității în mediul industrial.

Unul dintre principalele avantaje ale simulărilor didactice îl constituie asigurarea unui mediu de învățare sigur și controlat, în care elevii pot experimenta și pot învăța din greșeli fără consecințe reale asupra echipamentelor sau proceselor. Această caracteristică favorizează explorarea activă și reduce teama de eroare, stimulând astfel învățarea prin încercare și corectare. În același timp, simulările permit exersarea unor situații reale de muncă, contribuind la dezvoltarea unor competențe aplicative și la creșterea gradului de încredere al elevilor în propriile abilități.

Simulările didactice sunt strâns corelate cu cerințele actuale ale pieței muncii, întrucât răspund nevoii de formare a unor absolvenți capabili să se adapteze rapid la medii profesionale complexe și tehnologizate. Prin reproducerea unor situații similare celor întâlnite în industrie, elevii își dezvoltă atât competențele tehnice, cât și capacitatea de reacție în situații imprevizibile, aspecte esențiale pentru integrarea profesională eficientă. Astfel, simulările contribuie la reducerea decalajului dintre formarea școlară și realitatea economică.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Analiza metodelor active de învățare în contextul învățământului liceal tehnologic evidențiază o serie de efecte semnificative asupra calității procesului instructiv-educativ și asupra

nivelului de formare a competențelor elevilor. Aplicarea acestor metode în activitatea didactică determină o schimbare vizibilă în modul de implicare al elevilor, în raportul dintre teorie și practică, precum și în capacitatea acestora de a transfera cunoștințele dobândite în contexte reale de muncă.

Impactul metodelor active asupra formării competențelor

Un prim efect important al utilizării metodelor active de învățare îl constituie dezvoltarea competențelor tehnice aplicate. Prin implicarea elevilor în activități practice, precum rezolvarea de studii de caz, simulări sau învățarea prin descoperire, cunoștințele teoretice sunt transformate în abilități operaționale. Elevii dobândesc astfel capacitatea de a utiliza echipamente, de a interpreta situații tehnice și de a aplica proceduri specifice domeniului de specializare, ceea ce contribuie la o formare profesională mai relevantă și mai apropiată de realitățile industriei. În același timp, metodele active contribuie semnificativ la consolidarea competențelor transversale. Activitățile desfășurate în echipă, rezolvarea de probleme și simulările favorizează dezvoltarea comunicării eficiente, a spiritului de colaborare, a responsabilității și a capacității de luare a deciziilor. Aceste competențe sunt esențiale pentru integrarea în mediul profesional, unde activitatea se desfășoară, de regulă, în contexte colaborative și dinamice. [3]

Un alt impact important este reprezentat de creșterea motivației elevilor pentru învățare. Metodele active, prin caracterul lor practic și aplicativ, fac procesul educațional mai atractiv și mai relevant pentru elevi. Implicarea directă în activități, posibilitatea de a experimenta și de a descoperi soluții proprii contribuie la dezvoltarea interesului pentru domeniul studiat și la o atitudine mai pozitivă față de procesul de învățare. Nu în ultimul rând, utilizarea metodelor active de învățare contribuie la îmbunătățirea inserției profesionale a absolvenților. Prin dezvoltarea unor competențe relevante și aplicate, elevii devin mai bine pregătiți pentru cerințele pieței muncii, având o capacitate mai mare de adaptare la situații reale de lucru. Astfel, se reduce decalajul dintre formarea școlară și exigențele mediului economic, facilitând tranziția de la școală la locul de muncă. [2]

Provocări în implementarea metodelor active

Deși metodele active de învățare aduc beneficii semnificative în formarea competențelor tehnice și transversale, implementarea acestora în învățământul liceal tehnologic este însoțită de o serie de dificultăți de ordin structural, logistic și metodologic. Aceste provocări influențează gradul de aplicare efectivă a acestor metode în practica educațională și pot limita impactul lor asupra procesului de învățare, în lipsa unor măsuri adecvate de susținere.

Una dintre principalele dificultăți o reprezintă lipsa resurselor materiale și tehnologice adecvate. Aplicarea metodelor active, precum simulările, experimentarea sau activitățile practice complexe, presupune existența unor laboratoare bine echipate, a unor ateliere funcționale și a unor resurse digitale moderne. În multe unități de învățământ, dotările existente nu sunt suficiente sau nu sunt actualizate în raport cu tehnologiile utilizate în mediul industrial, ceea ce limitează posibilitatea desfășurării unor activități didactice relevante și eficiente. [4]

O altă provocare importantă este reprezentată de timpul limitat alocat activităților practice în cadrul planurilor de învățământ. Structura curriculară și încărcarea orară pot restrânge posibilitatea de a implementa în mod sistematic metode active, care necesită, de regulă, un timp mai îndelungat pentru planificare, desfășurare și evaluare. Această constrângere poate conduce la o utilizare punctuală sau incompletă a acestor metode, reducând astfel impactul lor formativ.

De asemenea, necesitatea formării continue a cadrelor didactice constituie un aspect esențial în implementarea eficientă a metodelor active. Profesorii trebuie să dețină nu doar competențe de specialitate, ci și competențe pedagogice moderne, care să le permită utilizarea adecvată a strategiilor didactice centrate pe elev. Lipsa unor programe de formare actualizate sau accesul limitat la resurse de perfecționare poate constitui un obstacol în adoptarea pe scară largă a acestor metode.

Nu în ultimul rând, adaptarea curriculumului reprezintă o condiție importantă pentru integrarea eficientă a metodelor active de învățare. Un curriculum rigid, orientat preponderent pe conținuturi teoretice, poate limita aplicarea unor abordări didactice flexibile și inovatoare. În acest sens, este necesară o corelare mai strânsă între obiectivele curriculare, competențele vizate și metodele de predare, astfel încât procesul educațional să devină mai relevant și mai adaptat cerințelor actuale ale pieței muncii.

CONCLUZII

Analiza realizată evidențiază faptul că metodele active de învățare reprezintă o direcție esențială în modernizarea procesului educațional din învățământul liceal tehnologic, contribuind semnificativ la formarea competențelor tehnice și transversale necesare integrării pe piața muncii. Prin caracterul lor aplicativ și centrat pe elev, aceste metode facilitează o învățare profundă, bazată pe experiență, colaborare și rezolvare de probleme, depășind limitele abordărilor tradiționale centrate pe transmiterea de cunoștințe.

Rezultatele discutate în cadrul articolului evidențiază faptul că utilizarea metodelor active, precum învățarea prin descoperire, studiile de caz, lucrul în echipă și simulările didactice, contribuie la dezvoltarea unor competențe relevante pentru profilul absolventului. Acestea includ atât competențe tehnice aplicate, cât și competențe transversale esențiale, precum comunicarea, responsabilitatea, gândirea critică și capacitatea de adaptare la situații noi. În același timp, implementarea acestor metode este influențată de o serie de provocări, precum insuficiența resurselor materiale și tehnologice, constrângerile de timp, necesitatea formării continue a cadrelor didactice și gradul de flexibilitate al curriculumului. Aceste aspecte pot limita aplicarea pe scară largă a metodelor active și, implicit, impactul acestora asupra procesului educațional.

Eficientizarea formării competențelor în învățământul tehnologic presupune integrarea sistematică a metodelor active de învățare în practica didactică, în paralel cu investiții în resurse educaționale, formarea profesorilor și adaptarea curriculară. Doar printr-o abordare coerentă și susținută se poate asigura o pregătire reală și relevantă a elevilor pentru cerințele actuale și viitoare ale pieței muncii.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Bădescu M., Mihai E., Vlasceanu L., 2011, Educația și formarea profesională în România: realități și perspective, Institutul de Științe ale Educației, București.
- [2] Ciobănică F.C., 2023, Dual education – a viable solution in the transition to the labour market, Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development, Vol. 23, Issue 3, 2023, 147-155.
- [3] Ciobănică F.C., Cofas E., 2025, The contribution of traineeships in enhancing the employment prospects of young people from rural environments, Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development, Vol. 25, Issue 3, 2025, 255-263.

- [4] Chivu L., Ciucă V., 2010, Formarea profesională în România: tendințe și provocări, Editura Expert, București.
- [5] Cucuș C., 2002, Pedagogie, Ediția a II-a revizuită și adăugită, Editura Polirom, Iași.
- [6] Cucuș C., Pânișoară I.O., Istrate O., Ceobanu C., 2022, Educația digitală. Ediția a II-a revizuită și adăugită, Editura Polirom, Iași.
- [7] Iancu M., 2019, Teoria și practica în educația profesională și tehnică, Editura Polirom, Iași.
- [8] Ionescu M., 2020, Educația în societatea cunoașterii: provocări și perspective, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- [9] Iuhos C. I., 2024, Didactica disciplinelor tehnice, Editura U.T.Press, Cluj-Napoca.
- [10] Nițucă C., Stanciu T., 2006, Didactica disciplinelor tehnice, Editura Performantica, Iași.
- [11] Onu P., Luca C., 2002, Didactica specialității – discipline tehnice și tehnologice, Editura „Gh. Asachi”, Iași.

DIRECȚII STRATEGICE PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A COMUNEI SNAGOV, JUDEȚUL ILFOV

Prof. ing. Florin Cristian CIOBĂNICĂ

Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București

Abstract

Articolul de față explorează potențialul comunei Snagov, situată în județul Ilfov, din perspectiva implementării unei strategii de dezvoltare durabilă, adaptată specificului local și regional. În prima parte, sunt analizate contextul geografic, istoric și socio-economic al zonei, precum și patrimoniul natural și cultural care constituie un important avantaj competitiv în procesul de dezvoltare. Ulterior, lucrarea abordează principiile dezvoltării durabile aplicabile în mediul rural, identificând provocările specifice implementării acestora în România, cu accent pe problemele structurale, instituționale și economice. Printr-o abordare integrată, sunt propuse obiective strategice clare, măsuri și acțiuni concrete, structurate într-un plan operațional etapizat, cu indicatori de performanță și mecanisme de monitorizare. Studiul subliniază importanța implicării comunității locale, a parteneriatelor interinstituționale și a accesării fondurilor europene în procesul de transformare durabilă a comunei Snagov. Concluziile evidențiază beneficiile economice, sociale și de mediu ale strategiei, oferind totodată recomandări practice pentru autoritățile locale în vederea asigurării sustenabilității și continuității procesului de dezvoltare.

Cuvinte-cheie: educație, strategie, dezvoltare durabilă, comunitate, sustenabilitate

INTRODUCERE

Comuna Snagov este amplasată în sectorul nordic al județului Ilfov și aparține unității fizico-geografice Câmpia Română. Teritoriul se individualizează prin prezența Lacului Snagov, o importantă întindere naturală de apă din România, cu o suprafață de aproximativ 5,75 km² și o lungime de circa 16 km. De-a lungul malurilor sale se desfășoară pădurea relictară a Codrilor Vlăsiei, în prezent protejată ca rezervație naturală. Localitatea se distinge, totodată, prin diversitatea ecologică — incluzând numeroase specii de păsări, vegetație acvatică și terestră variată — precum și prin patrimoniul cultural reprezentat de Mănăstirea Snagov și Palatul Snagov, edificiu datând din perioada interbelică.

Demersul de față urmărește analizarea potențialului turistic al comunei Snagov din perspectiva principiilor dezvoltării durabile. Strategia metodologică integrează mai multe direcții: evaluarea critică a literaturii de specialitate (turism, geografie, istorie), examinarea surselor primare — precum monografiile și cercetări de teren — și consultarea actorilor locali (autorități, membri ai comunității, agenți economici). Accentul analitic este plasat asupra aplicării criteriilor sustenabilității — echilibrul dintre dimensiunile economică, socială și de mediu — precum și asupra identificării unor orientări strategice prin care activitatea turistică să producă efecte durabile.

Implementarea unui model de turism sustenabil la Snagov este esențială pentru protejarea resurselor naturale (în special lacul și pădurea) și a patrimoniului cultural (Mănăstirea Snagov, Palatul Snagov), într-o manieră capabilă să dinamizeze economia locală și să consolideze coeziunea socială. Prin adoptarea unor practici integrate de ecoturism, agroturism și turism

cultural, susținute de infrastructuri moderne și servicii de calitate, aria analizată poate evolua către statutul de exemplu regional de dezvoltare turistică sustenabilă.

Comuna Snagov beneficiază de o continuitate istorică îndelungată, demonstrată de vestigii arheologice care indică locuirea umană încă din epoca bronzului. Descoperirile realizate în zona lacului și în proximitatea pădurii confirmă existența unor așezări stabile în perioada dacică și în epoca romană, fapt ce conferă teritoriului o semnificație arheologică deosebită. [2]

În Evul Mediu, localitatea capătă relevanță spirituală și strategică odată cu fondarea Mănăstirii Snagov, amplasată pe o insulă situată în partea nordică a lacului. Edificiul monahal, fondat probabil în secolul al XIV-lea, a fost restaurat și extins în secolul al XV-lea în timpul domniei lui Vlad Țepeș. Tradiția susține că acesta ar fi fost înmormântat aici, însă existența mormântului pe insulă rămâne controversată în rândul specialiștilor. [8] [5]

În perioada medievală, Snagovul a funcționat simultan ca centru religios și spațiu de refugiu și apărare, avantajele derivând din poziționarea sa relativ izolată, dar accesibilă dinspre București. În epoca fanariotă și până în secolul al XIX-lea, domeniul mănăstiresc s-a aflat sub administrarea Biserica Ortodoxe, perioadă caracterizată printr-un declin gradual de natură economică și culturală. Revitalizarea zonei se produce abia în perioada interbelică, Snagovul devenind o destinație de agrement preferată de elitele politice și culturale ale capitalei. [1]

În perioada comunistă, Snagovul a fost transformat într-un spațiu exclusivist, rezervat nomenclaturii. Palatul Snagov, conceput inițial drept reședință regală, a fost naționalizat și adaptat cerințelor conducerii statului, iar accesul populației la resursele naturale și culturale locale a fost sever limitat. După 1989, comuna a parcurs un proces gradual de redeschidere către turismul public și către valorificarea patrimoniului, deși numeroase proiecte de restaurare și promovare au rămas doar parțial realizate. [16] [18]

Resursele naturale se concentrează în jurul Lacului Snagov și al Pădurii Snagov, ambele încadrate în categoria ariilor protejate prin legislația națională și internațională. Lacul se remarcă prin biodiversitatea sa: peste 20 de specii de pești, păsări acvatice rare și vegetație lacustră specifică. Pădurea Snagov, rămășiță a Codrilor Vlăsiei, constituie un ecosistem forestier cu rol esențial în reglarea microclimatului local și în menținerea diversității biologice. [3] [13]

Componenta de patrimoniu imaterial — incluzând legendele locale, tradițiile asociate sărbătorilor și pescuitului, precum și narațiunile despre domnitorii valahi — rămâne insuficient valorificată din punct de vedere documentar, însă prezintă un potențial semnificativ pentru dezvoltarea unor inițiative de turism cultural și educațional.

MATERIAL ȘI METODĂ

Conceptul de dezvoltare durabilă s-a conturat ca răspuns la consecințele nefavorabile generate de industrializarea rapidă și urbanizarea neplanificată asupra mediului, resurselor naturale și nivelului de trai. Definiția consacrată, formulată în Raportul Brundtland (1987), afirmă că dezvoltarea durabilă reprezintă „acea formă de dezvoltare care răspunde nevoilor prezentului fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”. În spațiul rural, această perspectivă dobândește o relevanță aparte, deoarece satele și comunele depind în mod direct de resursele locale — sol, apă, păduri, biodiversitate — precum și de valorile tradiționale ale comunității. [9]

În România, mediul rural prezintă o polarizare structurală: pe de o parte dispune de resurse naturale și umane considerabile, iar pe de altă parte se confruntă cu dificultăți persistente, precum infrastructura insuficient dezvoltată, îmbătrânirea demografică și accesul limitat la

servicii publice de calitate. În acest cadru, paradigma dezvoltării durabile constituie un instrument strategic fundamental pentru revitalizarea satului românesc fără pierderea identității sale specifice. Măsurile sustenabile implică intervenții integrate — agricultură ecologică, conservarea biodiversității, turism responsabil, management eficient al deșeurilor și educație ecologică. [12]

Un principiu esențial al dezvoltării durabile îl reprezintă integrarea coerentă a dimensiunilor economică, socială și ecologică. În mediul rural, aceasta presupune investiții capabile să creeze locuri de muncă la nivel local fără a depăși capacitatea de suport a ecosistemelor, utilizarea responsabilă a resurselor naturale și participarea activă a comunităților la procesul decizional. În acest mod se favorizează formarea unor economii locale circulare, în care beneficiile economice rămân în comunitate, iar capitalul natural este conservat pentru generațiile viitoare. [4]

Turismul rural și ecoturismul ilustrează concret aplicarea principiilor sustenabilității. Atunci când sunt dezvoltate în acord cu mediul și cu implicarea directă a populației locale, aceste forme de turism contribuie la diversificarea economiei rurale, la menținerea tradițiilor și la formarea unei atitudini responsabile a vizitatorilor față de natură și patrimoniu cultural. Regiuni precum Delta Dunării, Maramureș sau Transilvania demonstrează că strategiile sustenabile pot transforma teritorii considerate periferice în modele de succes la nivel internațional. [6] [7]

Transformarea spațiului rural este inevitabilă, însă ea trebuie gestionată prin planificare strategică participativă, în care actorii locali — administrația publică, antreprenorii, organizațiile neguvernamentale și cetățenii — să participe în mod egal la procesul decizional. În acest sens, instrumente precum strategiile locale de dezvoltare, programele LEADER și fondurile structurale europene pot avea un rol decisiv în tranziția către o economie rurală verde și incluzivă. [14]

Educația și formarea profesională constituie factori centrali ai acestui proces. O comunitate rurală durabilă se definește printr-un nivel ridicat de informare, capacitatea membrilor săi de a lua decizii fundamentate și disponibilitatea de implicare activă în viața socială și economică. Introducerea educației pentru dezvoltare durabilă în sistemul școlar, alături de programe de instruire dedicate fermierilor, antreprenorilor și funcționarilor publici, poate consolida o cultură locală a responsabilității față de mediu și patrimoniu. [17]

Dezvoltarea durabilă nu reprezintă un privilegiu opțional pentru satele românești, ci o necesitate strategică. În absența unei abordări coerente care să valorifice eficient resursele locale, să protejeze mediul și să stimuleze incluziunea socială, mediul rural riscă procese accentuate de depopulare și degradare. Prin urmare, Comuna Snagov și alte localități cu resurse turistice și ecologice semnificative ar trebui să integreze explicit principiile sustenabilității nu doar ca direcție de politică publică, ci ca fundament strategic al dezvoltării comunitare pe termen lung.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Implementarea principiilor dezvoltării durabile în mediul rural din România reprezintă o provocare complexă, influențată de factori economici, sociali, politici și culturali. Deși cadrul teoretic al durabilității este bine conturat și sprijinit de documente strategice la nivel național și european, aplicarea concretă în teritoriu se confruntă adesea cu numeroase obstacole, care limitează eficiența inițiativelor locale.

Unul dintre cele mai frecvente impedimente este fragmentarea instituțională și lipsa coerenței între politicile de dezvoltare la nivel local, regional și național. Multe comune, în special cele mici, nu dispun de resurse umane și tehnice suficiente pentru a elabora și

implementa strategii sustenabile integrate. În absența specialiștilor în planificare teritorială, dezvoltare rurală sau management de proiect, administrațiile locale tind să adopte soluții de moment, dictate de finanțările disponibile, și nu de o viziune strategică pe termen lung. [9] [14]

Un alt obstacol major este nivelul redus de educație și conștientizare a populației rurale cu privire la principiile dezvoltării durabile. Chiar dacă în comunități se resimt efectele degradării mediului, riscurile climatice sau pierderea patrimoniului local, aceste probleme nu sunt percepute ca priorități stringente. Cultura participativă este slab dezvoltată, iar procesul decizional rămâne centralizat, cu consultări publice limitate. În plus, migrația — atât externă, cât și către centre urbane — a generat depopularea satelor, reducând capacitatea comunităților de a iniția și susține proiecte durabile. [17]

Din perspectivă economică, dependența ridicată de agricultura de subzistență și de sursele tradiționale de venit limitează oportunitățile de diversificare durabilă a economiei rurale. Lipsa infrastructurii (drumuri, canalizare, acces digital), combinată cu absorbția redusă a fondurilor europene din cauza birocrăției și a deficitului de competențe administrative, perpetuează starea de subdezvoltare. Chiar și în zone cu potențial turistic, precum Comuna Snagov, inițiativele de valorificare durabilă a resurselor sunt adesea fragmentate, necoordonate și insuficient integrate în planuri strategice regionale. [4]

Impactul schimbărilor climatice nu poate fi ignorat, deoarece afectează disproporționat mediul rural. Secetele prelungite, fenomenele meteorologice extreme și pierderea biodiversității diminuează capacitatea de regenerare a resurselor locale, agravează instabilitatea economică și generează noi vulnerabilități. În lipsa unor sisteme eficiente de monitorizare și prevenție și a unor politici publice adaptate, mediul rural devine tot mai expus riscurilor. [12]

Un prim pas esențial îl reprezintă instituirea unui cadru local de planificare participativă, prin care actorii comunității — administrație, locuitori, investitori, ONG-uri și instituții de învățământ — să colaboreze la definirea unei viziuni comune. Această abordare contribuie la stabilirea unor priorități clare, aliniată cu nevoile reale ale comunității și cu cerințele de protecție a mediului, stimulând responsabilitatea colectivă.

Protecția resurselor naturale este o prioritate strategică. Este necesară implementarea unor măsuri privind conservarea lacului și a pădurii Snagov, prin reglementări stricte și programe de ecologizare, reîmpădurire și educație ecologică. Turismul local ar trebui să fie dezvoltat sub forma ecoturismului și a turismului cultural, prin trasee tematice, centre de informare, facilități sustenabile precum piste de biciclete sau observatoare pentru păsări.

Dezvoltarea economică poate fi susținută prin stimularea micilor afaceri locale în agricultură ecologică, meșteșuguri tradiționale, gastronomie și turism rural. Facilități fiscale, programe de formare și acces la microfinanțare pot genera locuri de muncă stabile și pot reduce migrația tinerilor.

Modernizarea infrastructurii trebuie realizată cu respect pentru mediul natural, incluzând drumuri, rețele de apă și canalizare, iluminat public eficient energetic și digitalizarea serviciilor. Accesul la educație și sănătate trebuie îmbunătățit prin investiții în școli, programe extracurriculare și servicii medicale de proximitate.

Valorizarea patrimoniului cultural este un alt pilon important, prin restaurarea și integrarea în circuitul turistic a Mănăstirii Snagov și Palatului Snagov, precum și prin promovarea tradițiilor, legendelor și gastronomiei locale.

Aplicarea concretă a principiilor dezvoltării durabile trebuie să se bazeze pe o analiză atentă a realităților locale și pe un parteneriat activ între administrație și comunitate. Prin

integrarea echilibrată a dimensiunilor ecologice, economice și sociale, Snagovul poate deveni un model de dezvoltare durabilă, în care conservarea patrimoniului se îmbină armonios cu progresul economic și calitatea vieții.

Strategie de dezvoltare durabilă pentru comuna Snagov

Viziune

Comuna Snagov își propune să devină un model de echilibru între dezvoltarea economică, protecția mediului și coeziunea socială, valorificând în mod responsabil patrimoniul natural și cultural. Strategia urmărește o abordare integrată, în care resursele locale sunt utilizate sustenabil, iar locuitorii devin participanți activi în procesul de transformare durabilă a comunității.

Obiectiv 1: Protejarea și valorificarea durabilă a resurselor naturale

Măsură: Conservarea ecosistemelor lacustre și forestiere

Lacul Snagov și pădurea înconjurătoare sunt elemente esențiale ale identității locale și reprezintă o resursă de mediu vitală pentru întreaga regiune. Conservarea acestora trebuie să devină o prioritate strategică, având în vedere presiunile tot mai mari exercitate de urbanizare, turism necontrolat și poluare. Implementarea unui Plan de management ecologic integrat pentru aceste două arii naturale ar asigura monitorizarea constantă a calității apei, conservarea biodiversității, controlul speciilor invazive și stabilirea unor zone cu acces limitat pentru protecție strictă. De asemenea, trebuie revizuite regulamentele de urbanism pentru a interzice extinderea construcțiilor în apropierea malurilor lacului.

Acțiune: Amenajarea de trasee ecoturistice și educative

Pentru a valorifica zona într-un mod sustenabil, se pot amenaja trasee tematice în pădure și de-a lungul lacului, dotate cu panouri informative despre floră, faună și importanța protejării ecosistemului. Astfel de trasee pot include observatoare pentru păsări, zone de odihnă din materiale naturale și puncte de belvedere. Un exemplu practic ar fi un „Traseu al biodiversității Snagovului”, adresat în special elevilor și vizitatorilor interesați de ecoturism. Aceste facilități ar trebui construite cu impact minim asupra mediului și întreținute de voluntari sau angajați locali, în colaborare cu ONG-uri de mediu.

Obiectiv 2: Dezvoltarea unei economii locale durabile și reziliente

Măsură: Sprijinirea antreprenoriatului local în domeniul ecologic

Comuna Snagov are potențialul de a dezvolta o economie locală bazată pe resurse regenerabile, meșteșuguri tradiționale și agricultură ecologică. Prin înființarea unui Centru Local pentru Economie verde, primăria ar putea oferi consultanță, formare profesională și sprijin administrativ pentru inițiative antreprenoriale în domenii precum apicultura, horticultura ecologică, prelucrarea lemnului sau producția de alimente locale. Un program de granturi pentru start-up-uri sustenabile ar stimula inițiativele tinerilor, contribuind și la menținerea populației active în comună.

Acțiune: Organizarea de târguri locale și platforme de promovare

Pentru a susține aceste activități, este esențială crearea de canale de distribuție și promovare. Organizarea periodică a unui târg al producătorilor locali în centrul comunei ar permite micilor întreprinzători să își vândă produsele direct către consumatori, promovând în același timp ideea de economie locală circulară. În paralel, o platformă digitală oficială a comunei poate include secțiuni dedicate turismului, produselor locale, cazărilor și evenimentelor culturale. Astfel, vizibilitatea comunei Snagov ar crește, atrăgând vizitatori și investitori responsabili.

Obiectiv 3: Modernizarea infrastructurii în conformitate cu principiile durabilității

Măsură: Asigurarea infrastructurii de bază durabile

Accesul la servicii publice de calitate este o condiție fundamentală pentru creșterea calității vieții. Reabilitarea și extinderea rețelelor de infrastructură rutieră, apă, canalizare și iluminat stradal trebuie realizate cu tehnologii moderne, eficiente energetic.

Acțiune: Mobilitate sustenabilă și transport ecologic

Transportul local ar trebui reconfigurat pentru a reduce dependența de automobilul personal. Amenajarea de piste de biciclete între satele componente ale comunei, dar și spre zonele turistice, ar încuraja mobilitatea nepoluantă. De asemenea, se pot instala stații de încărcare pentru mașini electrice în apropierea obiectivelor turistice și instituțiilor publice. Introducerea unui microbuz electric comunitar, cu rute zilnice ar îmbunătăți accesul la servicii și reducerea emisiilor.

Obiectiv 4: Valorizarea patrimoniului cultural și identitar local

Măsură: Conservarea și promovarea patrimoniului construit și imaterial

Patrimoniul cultural al comunei Snagov include monumente istorice, legende, meșteșuguri și tradiții care definesc identitatea locală. Valorificarea durabilă a acestora pot transforma localitatea într-un centru cultural, contribuind la dezvoltarea turismului și educației.

Acțiune: Evenimente culturale și muzee locale

Pentru revitalizarea vieții culturale, se pot organiza evenimente anuale precum „Zilele Snagovului”, cu expoziții, spectacole și ateliere tematice. Acestea pot include și o componentă educativă, adresată tinerilor, în colaborare cu școlile din zonă. În plus, se propune înființarea unui Muzeu al Identității Locale, care să expună documente, obiecte tradiționale, fotografii și mărturii despre viața cotidiană în Snagov de-a lungul secolelor. Asemenea inițiative creează mândrie locală și contribuie la transmiterea valorilor culturale către noile generații.

Obiectiv 5: Creșterea coeziunii sociale și îmbunătățirea calității vieții

Măsură: Acces echitabil la educație și servicii sociale

Un nivel ridicat al calității vieții presupune acces universal la educație, sănătate și servicii sociale. De asemenea, un Centru comunitar multifuncțional ar putea oferi sprijin persoanelor vulnerabile, asistență socială, activități pentru seniori și programe de integrare pentru tinerii reveniți din diaspora.

Acțiune: Promovarea participării civice și voluntariatului

Pentru ca dezvoltarea să fie cu adevărat sustenabilă, este esențial ca locuitorii să fie implicați în luarea deciziilor. Lansarea unui program local de voluntariat, coordonat de primărie, ar permite implicarea cetățenilor în activități de protecție a mediului, organizare de evenimente, restaurare a patrimoniului sau asistență socială. De asemenea, se pot introduce consultări publice digitale și fizice înaintea demarării proiectelor majore. Astfel, se construiește o cultură a responsabilității și solidarității în comunitate.

Obiectiv 6: Promovarea inovației și digitalizării în comunitate

Măsură: Facilitarea accesului la tehnologie și dezvoltarea competențelor digitale

În contextul actual al economiei digitale, accesul la tehnologie este esențial pentru incluziunea socială și dezvoltarea economică a comunităților rurale. Organizarea de cursuri de alfabetizare digitală pentru toate grupele de vârstă va crește competențele locale și va permite cetățenilor să acceseze servicii publice online, să își dezvolte afaceri digitale și să participe activ în viața comunității.

Acțiune: Crearea unui Centru digital comunitar și organizarea de workshop-uri

Primăria a înființat un Centru digital comunitar dotat cu calculatoare, acces Wi-Fi și materiale educaționale. În acest spațiu, se vor organiza periodic workshop-uri de inițiere în utilizarea calculatorului, internetului, platformelor de e-guvernare și comerț online. Prin colaborarea cu școli și ONG-uri specializate, se pot derula programe de mentorat pentru tinerii interesați de IT și antreprenariat digital, stimulând astfel o nouă generație de inovatori locali.

Obiectiv 7: Gestionarea responsabilă a deșeurilor și promovarea economiei circulare

Măsură: Implementarea unui sistem integrat de colectare și reciclare a deșeurilor

Gestionarea adecvată a deșeurilor reprezintă o provocare majoră în zonele rurale, unde infrastructura de reciclare este adesea insuficientă. În Snagov, este necesară introducerea unui sistem eficient de colectare selectivă a deșeurilor, în care cetățenii să fie informați și stimulați să separe corect resturile menajere. Implementarea acestui sistem va contribui la reducerea poluării solului și a apelor, protejând astfel mediul natural și sănătatea comunității.

Acțiune: Campanii educaționale și infrastructură pentru reciclare

Pentru a asigura succesul măsurii, se vor derula campanii de informare în școli și la nivelul întregii comunități, explicând beneficiile reciclării și modalitățile corecte de colectare. În paralel, se vor amplasa containere pentru colectarea separată a plasticului, hârtiei, sticlei și deșeurilor organice în puncte strategice din comună. Colaborarea cu firme specializate în reciclare va facilita transportul și valorificarea deșeurilor colectate. În plus, promovarea practicilor de economie circulară în gospodării și afaceri locale (compostarea deșeurilor organice, reutilizarea materialelor) va reduce cantitatea totală de gunoi generat.

Obiectiv 8: Dezvoltarea turismului sportiv și recreativ

Măsură: Amenajarea infrastructurii pentru sporturi în aer liber și activități recreative

Zona naturală bogată a Snagovului oferă oportunități excelente pentru dezvoltarea turismului sportiv. Amenajarea de facilități pentru sporturi nautice (canoe, caiac, paddleboarding), trasee pentru drumeții și ciclism, precum și terenuri de sport (fotbal, volei) va atrage turiști activi, dar va oferi și locuitorilor opțiuni sănătoase de petrecere a timpului liber.

Acțiune: Dezvoltarea unui complex sportiv și promovarea evenimentelor sportive

Primăria poate investi în construirea unui complex sportiv multifuncțional, dotat cu terenuri amenajate și zone de închiriere echipamente sportive. Organizarea regulată a competițiilor locale și a evenimentelor recreative tematice (maratoane, tururi cicliste, regate pe lac) va crește vizibilitatea Snagovului ca destinație pentru turism activ și va contribui la dinamizarea economiei locale prin servicii turistice și comerciale.

Obiectiv 9: Consolidarea parteneriatelor regionale și europene

Măsură: Dezvoltarea colaborărilor cu instituții și comunități din regiune și UE

Pentru a valorifica experiența și resursele externe, Snagovul trebuie să dezvolte parteneriate cu administrații publice, ONG-uri și unități de învățământ din județul Ilfov și din Uniunea Europeană. Aceste parteneriate pot facilita accesul la proiecte finanțate, schimburi de bune practici și expertiză în domenii precum turismul durabil, protecția mediului și dezvoltarea comunitară.

Acțiune: Participarea la proiecte europene și regionale și crearea unei rețele de parteneri

Primăria va desemna o echipă dedicată identificării și aplicării la proiecte europene și regionale, colaborând cu instituțiile partenere. În plus, va organiza întâlniri și conferințe cu comunități cu provocări și experiențe similare pentru schimb de experiențe. O rețea stabilă de parteneriate va crește capacitatea administrativă a comunei și va aduce beneficii pe termen lung.

Obiectiv 10: Creșterea rezilienței comunității la schimbările climatice

Măsură: Implementarea măsurilor de adaptare la impactul climatic

Schimbările climatice generează riscuri sporite de inundații, secetă și degradare a solului, cu efecte directe asupra comunităților rurale. Pentru Snagov, este vitală implementarea unor măsuri preventive și de adaptare, care să protejeze terenurile agricole, ecosistemele și infrastructura. Plantarea perdelelor forestiere de protecție, creșterea capacității de retenție a apelor și educarea populației în privința utilizării responsabile a resurselor naturale sunt componente cheie.

Acțiune: Programe de plantare și educație ecologică privind schimbările climatice

Primăria va lansa campanii de împădurire în zonele afectate de eroziune și va colabora cu fermierii pentru introducerea unor practici agricole sustenabile (rotația culturilor, utilizarea îngrășămintelor naturale). Totodată, vor fi organizate sesiuni de informare și ateliere pentru cetățeni privind impactul schimbărilor climatice și măsurile de adaptare pe care le pot adopta în gospodăriile lor. Astfel, comunitatea devine mai bine pregătită să facă față provocărilor viitoare.

Plan operațional pentru implementarea strategiei de dezvoltare durabilă a comunei Snagov

Strategia propune acțiuni etapizate pentru digitalizare, gestionarea deșeurilor, dezvoltarea turismului, consolidarea parteneriatelor și creșterea rezilienței comunității la schimbările climatice. Digitalizarea începe cu evaluarea infrastructurii IT din școli și spații publice și organizarea de cursuri de alfabetizare digitală pentru toate vârstele, monitorizând constant participarea și feedback-ul.

Gestionarea deșeurilor presupune analiza fluxurilor locale, implementarea colectării selective, amplasarea containerelor în puncte strategice și derularea campaniilor educative în școli și comunitate. Colaborarea cu firme specializate va asigura reciclarea corectă, iar evaluările periodice vor măsura progresul.

Turismul sportiv și recreativ se va dezvolta prin studii de fezabilitate, amenajarea de piste de biciclete, terenuri multifuncționale și puncte de închiriere echipamente. Evenimentele sportive și recreative regulate vor promova comuna ca destinație activă și vor stimula economia locală.

Parteneriatele regionale și europene vor crește capacitatea administrativă și accesul la fonduri externe, iar conferințele și schimburile de bune practici vor facilita cooperarea și dezvoltarea competențelor locale.

Reziliența la schimbările climatice include evaluarea zonelor vulnerabile, plantarea perdelelor forestiere și programe de educație ecologică pentru fermieri și locuitori, promovând practici agricole sustenabile și adaptarea la riscurile climatice.

Implementarea necesită un grup de lucru multidisciplinar, responsabil cu coordonarea activităților, implicarea comunității și accesul la resurse. Finanțarea se va asigura prin buget local și surse externe (fonduri europene, naționale, private).

Monitorizarea și evaluarea progresului vor fi realizate prin indicatori clari de performanță, raportări periodice și evaluări externe, asigurând transparență și ajustarea continuă a strategiei. Astfel, comuna Snagov va putea adapta strategia la condițiile locale și externe, garantând dezvoltare durabilă și beneficii pe termen lung pentru comunitate.

CONCLUZII

Implementarea strategiei de dezvoltare durabilă în comuna Snagov reprezintă un pas esențial pentru construirea unei comunități echilibrate din punct de vedere economic, social și

ecologic. Această strategie constituie o oportunitate importantă de a armoniza creșterea economică cu protecția mediului natural, respectând în același timp valorile culturale și tradiționale ale zonei. Printr-o planificare atentă, bazată pe o analiză detaliată a resurselor locale și a nevoilor comunității, combinată cu o coordonare eficientă a tuturor actorilor implicați, Snagovul poate deveni un model de bune practici pentru alte comunități rurale din România și chiar din spațiul european. Această inițiativă poate transforma comuna dintr-un spațiu tradițional într-un pol de dezvoltare durabilă, adaptat atât provocărilor locale, cât și celor globale, precum schimbările climatice și digitalizarea accelerată.

Un beneficiu major al strategiei este creșterea accesului locuitorilor la tehnologie și servicii digitale, un aspect esențial în societatea informațională contemporană. Prin asigurarea accesului la internet de mare viteză și prin organizarea de programe de alfabetizare digitală, se creează oportunități noi în domeniul educației, incluziunii sociale și dezvoltării economice. Această digitalizare reduce decalajele sociale și geografice, stimulează inovarea în afaceri locale și oferă o platformă pentru antreprenoriat, facilitând integrarea Snagovului în economia regională și națională.

În domeniul mediului, strategia promovează un sistem integrat și eficient de gestionare a deșeurilor, care să reducă poluarea și să conserve biodiversitatea locală. Implementarea colectării selective, împreună cu campanii educaționale susținute, va implica activ comunitatea în protejarea mediului. Astfel, Snagovul va putea proteja patrimoniul natural valoros, inclusiv lacul și zonele împădurite, asigurând o calitate superioară a vieții pentru generațiile viitoare. Gestionarea responsabilă a resurselor va spori și atractivitatea turistică a zonei, făcând-o mai prietenoasă cu mediul și mai competitivă pe piața turismului ecologic.

Un alt element esențial îl constituie diversificarea ofertei turistice, în special prin promovarea turismului sportiv și recreativ. Aceasta va genera noi surse de venit pentru locuitori și va contribui la crearea unui brand local atractiv, capabil să atragă turiști interesați de activități în aer liber, sănătate și recreere. Amenajarea traseelor pentru biciclete, facilităților sportive și organizarea de evenimente tematice va dinamiza economia locală și va sprijini inițiativele locale de antreprenoriat și serviciile conexe.

Strategia urmărește, de asemenea, sporirea capacității comunității de a răspunde eficient provocărilor generate de schimbările climatice. Prin măsuri concrete, cum ar fi împădurirea, adaptarea practicilor agricole și educarea populației, comuna va reduce vulnerabilitatea și va crește reziliența la fenomene extreme. Această adaptare este esențială pentru menținerea funcționalității ecosistemelor și pentru asigurarea continuității activităților economice și sociale.

Consolidarea parteneriatelor la nivel regional și european reprezintă un avantaj important al strategiei, oferind resurse financiare și expertiză specializată pentru implementarea proiectelor complexe. Cooperarea cu alte comunități, instituții academice și organizații non-guvernamentale va stimula schimbul de bune practici și inovația, asigurând o dezvoltare durabilă pe termen lung.

Pentru succesul acestei strategii, autoritățile locale trebuie să adopte măsuri concrete. În primul rând, este necesară constituirea unui grup de lucru dedicat implementării strategiei, format din reprezentanți ai administrației, societății civile, mediului de afaceri și instituțiilor de învățământ. Grupul va funcționa într-un cadru transparent și responsabil, având rolul de a coordona acțiunile, de a mobiliza resursele și de a monitoriza progresul.

Implicarea cetățenilor este esențială pentru succesul inițiativelor de dezvoltare durabilă. Autoritățile locale trebuie să dezvolte campanii de informare și consultări publice periodice, care să asigure o comunicare bidirecțională, prin care nevoile și sugestiile comunității să fie integrate

în procesul decizional. Participarea activă a cetățenilor va crește acceptarea măsurilor propuse și va stimula responsabilizarea socială.

Monitorizarea și evaluarea continuă a implementării strategiei trebuie să fie bine organizate, pentru a identifica rapid eventualele probleme și a adapta măsurile corespunzător. Stabilirea indicatorilor clari și realizarea de rapoarte periodice, puse la dispoziția publicului, va asigura transparență și responsabilitate.

Investițiile în educație și conștientizare vor sprijini formarea unei culturi a dezvoltării durabile în rândul locuitorilor, în special al tinerilor. Această cultură va contribui la menținerea pe termen lung a proiectelor și la dezvoltarea unor comportamente responsabile față de mediu și societate.

În concluzie, strategia de dezvoltare durabilă pentru comuna Snagov reprezintă un instrument esențial pentru valorificarea potențialului local, protejarea patrimoniului natural și cultural și promovarea unui mod de viață sănătos și prosper. Implementarea cu succes a acesteia va contribui la dezvoltarea armonioasă a comunității și la creșterea rolului Snagovului în județul Ilfov și regiunea București-Ilfov, creând premise pentru o dezvoltare regională sustenabilă, incluzivă și competitivă.

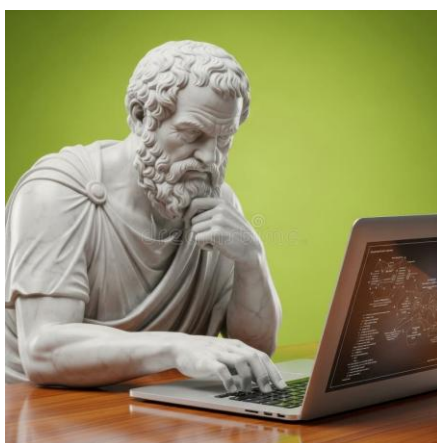
BIBLIOGRAFIE

- [1] Boia, L., România, țară de frontieră a Europei, Editura Humanitas, București, 2014, pp. 41-53;
- [2] Constantinescu, N., Vestigii arheologice din zona Ilfovului, Editura Cetatea de Scaun, București, 2009, pp. 17-28;
- [3] Crăciun, M., Ecologie și protecția mediului: Ecosisteme din România, Editura Economică, București, 2008, pp. 48-56;
- [4] Dobrescu, E., Dezvoltarea durabilă: între teorie și practică, Editura Economică, București, 2013, pp. 51-55;
- [5] Giurescu, C. C., Istoria Românilor, vol. II: De la Mircea cel Bătrân la Mihai Viteazul, Editura Științifică, București, 1971, pp. 77-82;
- [6] Ionescu, M., Dezvoltarea durabilă în turismul românesc contemporan, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2015, pp. 49-56;
- [7] Ionescu, M., Turism durabil și dezvoltare rurală: modele europene și românești, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2015, pp. 81-88;
- [8] Iorga, N., Studii și documente cu privire la istoria românilor, vol. XV, Editura Academiei Române, București, 1937, pp. 33-46;
- [9] Popescu, G., Politici de dezvoltare durabilă în spațiul rural românesc, Editura Polirom, Iași, 2010, pp. 81-94;
- [10] Popescu, I., Geografia turismului rural din România: concept, metodă, studiu de caz Snagov, Editura Academiei Române, București, 2018, pp. 55-64;
- [11] Radu, A., Marinescu, O., Patrimoniul cultural și natural în dezvoltarea eco turismului: exemple din Muntenia, Editura Polirom, Iași, 2017, pp. 27-32;
- [12] Rădulescu, S., Ecologie umană și dezvoltare comunitară, Editura Universitară, București, 2018, pp. 33-50;
- [13] Stan, C., Rezervațiile naturale din România și turismul durabil, Editura Universitară, București, 2019, pp. 43-55;
- [14] Tudor, M., Managementul dezvoltării rurale durabile în context European, Editura Mirton, Timișoara, 2016, pp. 36-42;
- [15] Vlăduțescu, R., Patrimoniul imaterial în regiunile istorice ale României, Editura Paralela 45, Pitești, 2020, pp. 48-56;
- [16] Vlăduțescu, R., Istoria locală și turismul cultural: cazuri din regiunea Ilfov, Editura Paralela 45, Pitești, 2020, pp. 45-50;
- [17] Zamfir, C., Educația pentru dezvoltare durabilă în comunitățile locale, Editura Expert, București, 2011, pp. 72-76;
- [18] Zaharia, D., Arhitectură și putere: Reședințele nomenclaturii comuniste, Polirom, Iași, 2002, pp. 81-90;

ABORDĂRI INTERDISCIPLINARE ȘI TRANSDISCIPLINARE ÎN PREDAREA LIMBII LATINE LA LICEU

Prof. dr. Ioana-Ruxandra CIUCĂ

Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Recentele propuneri de planuri-cadru pentru învățământul liceal, puse în consultare publică și dezbateri națională de către MEC în perioada 31 ianuarie–6 martie 2025, care conțineau și variante în care predarea limbii latine nu ar mai fi obligatorie la profilul uman al filierei teoretice, au trezit comunitatea profesorilor de limbă latină la realitatea dură a statutului de disciplină abia tolerată în sistemul educațional al liceelor de stat.

S-a scris mult cu această ocazie despre „salvarea” limbii latine, s-au dat interviuri menite să tragă un semnal de alarmă în spațiul public românesc, au fost cooptate mai multe personalități culturale să susțină cu puterea notorietății lor cauza studiilor umaniste în general și a studiului limbii latine în special. În general, campania *pro lingua Latina* s-a desfășurat pe același tipar: s-a făcut o listă de motive pentru care e bine ca tinerii umaniști să studieze limba latină, s-au făcut comparații cu alte sisteme educaționale, s-a lamentat marginalizarea limbii latine în învățământul liceal românesc. Puțini însă au fost cei care au și propus soluții și strategii de lungă durată. Prezentul articol vine să ofere câteva sugestii prin care predarea limbii latine în liceele teoretice să poată capta atenția și interesul celui mai important segment al publicului nespecialist, elevii. Aceste sugestii sunt rodul experienței mele de predare a limbilor clasice în învățământul secundar timp de 9 ani în școli de elită în Marea Britanie și timp de 4 ani la două colegii naționale de renume din București.

Pentru moment, dezastrul eliminării totale a limbii latine a fost evitat, dar viitorul nu arată prea încurajator atâta timp cât nu se vor face schimbări majore de abordare în predarea limbii latine; în lipsa acestor schimbări, disciplina va continua să fie percepută ca fiind învechită, prăfuită, irelevantă pentru o lume peste care domnia inteligenței artificiale se extinde pe zi ce trece din ce în ce mai mult.

În interiorul disciplinei, predarea limbii latine ar beneficia de mult mai multă popularitate printre elevii claselor de științe sociale dacă programa ar fi revizuită special pentru ei: o preponderență considerabil mai mare a elementelor de civilizație romană (și, de ce nu, și greacă)

față de cea a elementelor de gramatică latinească ar lăsa loc de mult mai mult entuziasm pentru cunoașterea antichității clasice odată ce presiunea învățării gramaticii ar fi eliminată. O astfel de abordare selectivă a părții lingvistice a programei de limbă latină mi-a oferit ocazia să trezesc interesul unei clase de științe sociale pentru studiul mitologiei greco-romane, interes care ulterior s-a concretizat într-un curs opțional (CDS) pe care elevii l-au urmat în clasa a XI-a, deci după încheierea celor 2 ani de studiu obligatoriu al limbii latine. Chiar și elevii claselor de filologie ar putea beneficia de o prezentare mai detaliată a anumitor elemente de istorie și civilizație romană în clasele a IX-a și a X-a, pentru ca studiul prozei și poeziei latine din clasa a XI-a și, respectiv, a XII-a, să poată fi încadrat mai ușor într-un context istorico-cultural. Elevii de clasa a XI-a sunt ținuti să citească pasaje din scriitori de epocă imperială, de exemplu (Seneca, Petronius, Tacit), fără ca ei să fi avut prea multă expunere la istoria politico-militară și culturală a epocii imperiale. Tabelele informative de la începutul fiecărui capitol al manualului de clasa a XI-a sunt pline de date și evenimente care pentru majoritatea elevilor sunt aproape imposibil de asociat cadrului general al istoriei romane.

Predarea latinei în interiorul profilului uman își poate găsi aliați neașteptați prin schimb de expertiză între profesorul de latină și colegii de alte discipline umaniste. Un număr de 2 ore de filozofie la clasa a XII-a ar putea fi ținute de profesorul de limbă latină, pentru a introduce alfabetul grecesc la ora de filozofie și/sau noțiuni de lingvistică la ora de logică, în timp ce profesorul de filozofie ar putea fi invitat să facă o mică introducere în filozofie în cadrul capitolelor despre Cicero și Seneca (clasa a XI-a) sau Lucrețiu (clasa a XII-a). Numeroase astfel de schimburi de expertiză ar putea fi organizate în colaborare cu profesorii de istorie, de literatură universală și chiar și de educație plastică sau muzicală.

O abordare ceva mai îndrăzneță, dar deloc neglijabilă ca impact, ar putea fi introducerea de cursuri opționale (CDS) la profilul real (acolo unde configurația ofertei educaționale a liceului o permite, desigur, pentru că sunt și licee teoretice unde profilul uman nu este deloc reprezentat): predarea unor noțiuni de bază intensive de limbă latină specializată pe terminologie anatomică și medicală pentru clasele a XI-a de la profilul științele naturii ar fi ușor realizabilă în liceele în care există clase și de filologie și de științele naturii, cu implicații directe pentru norma didactică a profesorului de latină.

Nu în ultimul rând, predarea limbii latine sub amprenta digitalizării din ce în ce mai extinse din lumea cercetătorilor clasiști ar aduce un plus de atractivitate disciplinei printre elevii de liceu și ar stimula interesul real pentru valorile umanismului în epoca inteligenței artificiale. Vizite virtuale la marile muzee ale antichității greco-romane (cum ar fi British Museum), dublate, acolo unde se poate, de vizite la muzee locale de istorie sau la muzee din țară în săptămâna *Școala altfel*, ar putea fi folosite pentru a susține o imagine vie și plină de relevanță a disciplinei, la fel cum ar face-o și invitarea periodică a unor specialiști din muzee și institute de cercetare care să le vorbească elevilor în primii doi ani de studii liceale, când elevii încă nu și-au cristalizat opțiunile de continuare a studiilor post-liceale și încă au deschidere spre lucruri care i-ar putea pasiona.

Mesajul unor astfel de schimbări de abordare în predarea limbii latine ar fi unul foarte simplu și direct, și anume că nu latina trebuie salvată, ci tinerii liceeni care nu trebuie să rămână văduviți de beneficiul real de formare la școala umanismului antic ce stă la baza identității lor europene.

ROLUL CHIMIEI ÎN DEZVOLTAREA DURABILĂ ȘI ÎN EDUCAȚIA MODERNĂ

Prof. Maria-Luiza ENACHE

Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: reacții, echilibru, experiment, investigație

Introducere

Chimia este una dintre cele mai importante științe ale naturii, deoarece studiază structura materiei, proprietățile substanțelor și transformările pe care acestea le suferă. Deși de multe ori este asociată doar cu laboratoarele sau cu formulele complicate, chimia este prezentă în fiecare aspect al vieții cotidiene. Respirația, digestia, prepararea alimentelor, producerea energiei și funcționarea organismului uman sunt procese bazate pe reacții chimice.

În societatea contemporană, rolul chimiei a devenit esențial pentru dezvoltarea tehnologică și economică. Industria farmaceutică, agricultura modernă, medicina, construcțiile și producerea materialelor sintetice depind în mod direct de cercetarea chimică. Totuși, dezvoltarea accelerată a proceselor industriale a determinat și apariția unor probleme majore, precum poluarea aerului, contaminarea apelor și acumularea de deșeuri toxice.

În acest context, conceptul de dezvoltare durabilă capătă o importanță deosebită. Acesta presupune utilizarea resurselor naturale într-un mod responsabil, astfel încât progresul actual să nu afecteze generațiile viitoare. Chimia modernă contribuie la acest obiectiv prin dezvoltarea unor tehnologii mai eficiente, mai puțin poluante și mai economice din punct de vedere energetic.

Lucrarea de față urmărește să evidențieze atât importanța proceselor chimice în societatea modernă, cât și impactul lor asupra mediului și educației.

Reacțiile chimice și transformările energetice

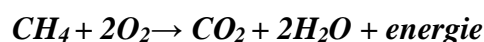
Transformările chimice reprezintă baza producerii energiei utilizate în activitățile umane. În majoritatea centralelor electrice și în motoarele automobilelor, energia este obținută prin reacții de combustie.

Reacțiile redox

Această reacție este exotermă, ceea ce înseamnă că eliberează căldură. Energia rezultată este utilizată pentru încălzire, producerea electricității și funcționarea motoarelor.

În timpul reacției:

- atomii de carbon și hidrogen din metan reacționează cu oxigenul;
- legăturile chimice inițiale se rup;
- se formează legături noi în moleculele de dioxid de carbon și apă;
- surplusul energetic este eliberat sub formă de căldură.

Metanul este oxidat, iar oxigenul este redus.

Analiza energetică

Această reacție este exotermă deoarece:

- eliberează energie;
- produșii au energie mai mică decât reactanții;
- diferența energetică se transformă în căldură.

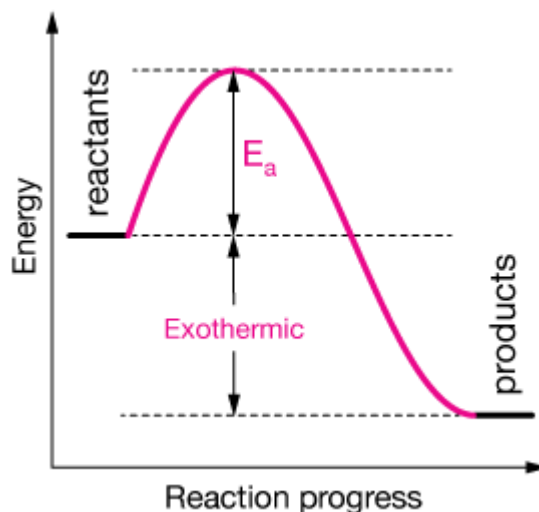

Fig.1. Diagramă energetică a unei reacții exoterme (sursa: <https://www.istockphoto.com>)

Graficul evidențiază:

- energia reactanților;
- energia de activare (E_a);
- nivelul energetic al produșilor;
- variația de entalpie (ΔH).

În reacțiile exoterme:

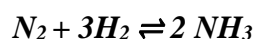
$\Delta H < 0$ deoarece sistemul pierde energie sub formă de căldură.

Energia eliberată prin arderea combustibililor a contribuit semnificativ la dezvoltarea civilizației moderne. Totuși, utilizarea combustibililor fosili determină emisii ridicate de dioxid de carbon, principalul gaz responsabil de intensificarea efectului de seră.

Echilibrul chimic și aplicațiile industriale

În industrie, numeroase reacții chimice sunt reversibile. Acest lucru înseamnă că produșii formați pot reveni la reactanți, stabilindu-se un echilibru chimic.

Un exemplu fundamental îl reprezintă sinteza amoniacului prin *procesul Haber-Bosch*:

Amoniacul obținut este utilizat în producerea îngrășămintelor chimice, esențiale pentru agricultura modernă.

Procesul necesită:

- temperaturi ridicate;
- presiuni mari;
- catalizatori pe bază de fier.

Aceste condiții sunt necesare deoarece molecula de azot este foarte stabilă și reacționează dificil.

Importanța amoniacului

Amoniacul este utilizat pentru:

- îngrășăminte chimice;
- explozivi;
- materiale plastice;
- fibre sintetice.

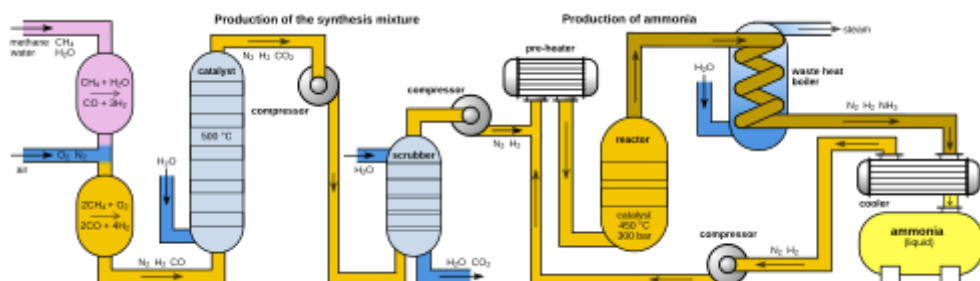

Fig. 2. Instalație industrială pentru sinteza amoniacului (sursa: <https://ro.wikipedia.org>)

Principiul lui Le Chatelier

Conform acestui principiu:

Dacă asupra unui sistem aflat în echilibru se exercită o influență externă, sistemul reacționează astfel încât să reducă efectul perturbării.

În procesul Haber:

- presiunea mare favorizează formarea amoniacului;
- temperatura ridicată accelerează reacția;
- catalizatorul de fier crește randamentul.

Catalizatorii și eficiența reacțiilor chimice

În cadrul proceselor chimice, viteza de desfășurare a reacțiilor reprezintă un factor esențial atât în natură, cât și în industrie. Numeroase transformări chimice ar avea loc foarte lent în absența unor substanțe capabile să accelereze reacțiile fără a fi consumate. Aceste substanțe poartă denumirea de catalizatori și au o importanță fundamentală pentru progresul tehnologic și biologic.

Cataliza reprezintă procesul prin care viteza unei reacții chimice este modificată prin prezența unui catalizator. Acesta reduce energia de activare necesară desfășurării reacției și oferă o cale alternativă de transformare a reactanților în produși. Din punct de vedere energetic, catalizatorul nu modifică variația totală de entalpie a reacției, ci doar facilitează atingerea stării de tranziție.

Ecuția generală a vitezei unei reacții poate fi exprimată prin relația:

$$v = k[A]^m[B]^n$$

unde:

- v reprezintă viteza reacției;
- k este constanta de viteză;
- $[A]$ și $[B]$ sunt concentrațiile reactanților;
- m și n reprezintă ordinele de reacție.

Din punct de vedere molecular, reacțiile chimice au loc doar atunci când particulele reactante se ciocnesc cu energie suficientă și într-o orientare favorabilă. Catalizatorii cresc probabilitatea coliziunilor eficiente prin reducerea barierei energetice.

Graficul evidențiază faptul că reacția catalizată necesită o energie de activare mai redusă comparativ cu reacția necatalizată. În consecință, viteza procesului crește semnificativ.

Importanța catalizatorilor este uriașă în industria modernă. În procesele petrochimice, aceștia sunt utilizați pentru cracarea hidrocarburilor și obținerea combustibililor. În industria farmaceutică, cataliza permite sinteza unor substanțe medicamentoase complexe în condiții controlate. De asemenea, convertizoarele catalitice utilizate la automobile transformă gazele toxice rezultate din ardere în compuși mai puțin poluanți.

În organismele vii, catalizatorii naturali sunt enzimele. Aceste macromolecule proteice controlează practic toate reacțiile biochimice necesare vieții:

- digestia;
- respirația celulară;
- sinteza proteinelor;
- replicarea ADN-ului.

Fără enzime, reacțiile metabolice s-ar desfășura prea lent pentru a susține funcționarea organismelor.

Din perspectiva dezvoltării durabile, cataliza are un rol esențial deoarece:

- reduce consumul energetic;
- scade cantitatea de deșeuri;
- crește randamentul proceselor industriale;
- diminuează poluarea.

Astfel, catalizatorii reprezintă una dintre cele mai importante componente ale chimiei moderne și ale tehnologiilor sustenabile.

Chimia atmosferei și schimbările climatice

Atmosfera terestră reprezintă un sistem dinamic alcătuit dintr-un amestec complex de gaze, aerosoli și vapori de apă. Aceasta are rolul de a proteja planeta împotriva radiațiilor cosmice și de a menține condițiile termice necesare vieții. Echilibrul atmosferic este rezultatul unor procese chimice și fizice desfășurate permanent la scară globală.

Activitățile antropice din ultimele două secole au modificat profund compoziția atmosferei. Industrializarea, utilizarea combustibililor fosili și dezvoltarea transporturilor au determinat creșterea concentrației gazelor cu efect de seră și intensificarea fenomenelor de poluare atmosferică.

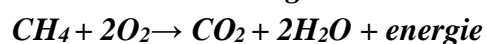
Gazele cu efect de seră și încălzirea globală

Efectul de seră este un fenomen natural prin care anumite gaze atmosferice absorb și reemit radiația infraroșie emisă de suprafața terestră. În absența acestui mecanism, temperatura medie globală ar fi incompatibilă cu existența vieții.

Principalele gaze implicate sunt:

- dioxidul de carbon (CO₂)
- metanul (CH₄)
- oxidul de azot (N₂O);
- vaporii de apă;
- ozonul troposferic.

Creșterea concentrației acestor gaze este asociată în principal cu arderea combustibililor fosili:

Aceste reacții stau la baza producerii energiei în centrale termoelectrice și motoare cu combustie internă.

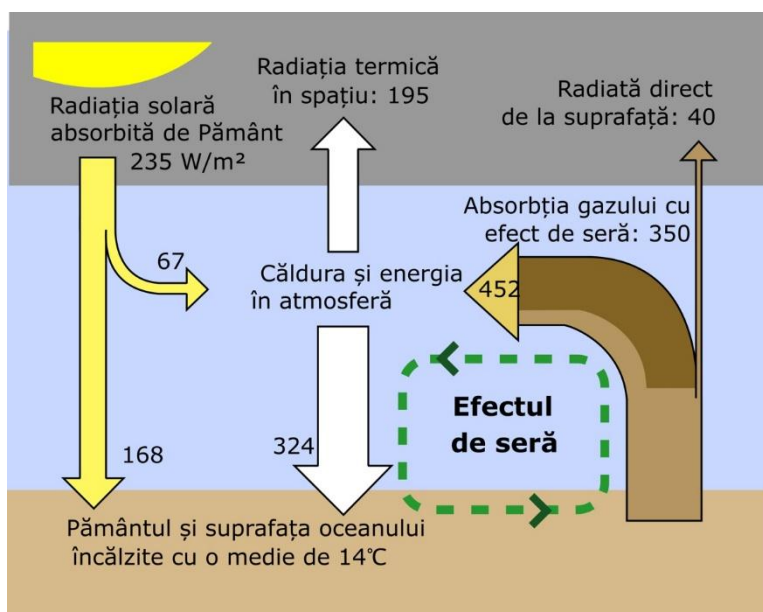

Fig. 4. Mecanismul efectului de seră (sursa: <https://www.telework.ro/ro/efectul-de-sera>)

Prin acumularea gazelor cu efect de seră, o cantitate mai mare de energie termică este reținută în atmosferă, ceea ce determină:

- creșterea temperaturii globale;
- topirea ghețarilor;
- creșterea nivelului oceanelor;
- modificarea regimului precipitațiilor;
- intensificarea fenomenelor meteorologice extreme.

Schimbările climatice influențează atât ecosistemele naturale, cât și activitățile economice și sănătatea populației.

Acidifierea oceanelor și echilibrul chimic

Oceanele absorb aproximativ o treime din dioxidul de carbon atmosferic. Acest proces reduce parțial efectul de seră, însă generează dezechilibre chimice în mediul marin.

Dioxidul de carbon reacționează cu apa:

Acidul carbonic format se disociază parțial:

Creșterea concentrației ionilor de hidrogen conduce la scăderea pH-ului apei marine. Acidifierea afectează organismele care utilizează carbonatul de calciu pentru formarea cochiliilor și scheletelor:

- corali;
- moluște;
- crustacee.

Reducerea biodiversității marine influențează întregul lanț trofic oceanic.

Distrugerea stratului de ozon

Stratul de ozon este localizat în stratosferă și protejează biosfera prin absorbția radiațiilor ultraviolete.

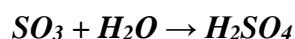
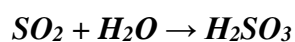
Clorofluorocarburile utilizate în trecut în sisteme frigorifice și spray-uri eliberează radicali de clor care catalizează distrugerea ozonului. Acest proces conduce la subțierea stratului de ozon și la creșterea radiațiilor ultraviolete care ajung la suprafața Pământului.

Consecințele includ:

- creșterea incidenței cancerului de piele;
- afectarea fotosintezei;
- perturbarea ecosistemelor marine.

Poluarea atmosferică și ploile acide

Oxizii de sulf și azot rezultați din activitățile industriale reacționează cu vaporii de apă atmosferici formând acizi:

Aceste substanțe determină apariția ploilor acide, care afectează:

- vegetația;
- solurile;
- ecosistemele acvatice;
- monumentele istorice.

Coroziunea chimică produsă de ploile acide reprezintă o problemă majoră pentru patrimoniul cultural și pentru infrastructură.

Chimia verde și soluțiile pentru viitor

Pentru reducerea impactului asupra mediului, cercetarea modernă promovează principiile chimiei verzi:

- utilizarea surselor regenerabile de energie;
- reducerea deșeurilor;
- reciclarea materialelor;
- dezvoltarea catalizatorilor eficienți;
- utilizarea hidrogenului drept combustibil.

Chimia verde urmărește realizarea unor procese industriale sustenabile care să permită dezvoltarea economică fără distrugerea ecosistemelor naturale.

Rolul chimiei în educație și formarea competențelor pentru viitor

Educația reprezintă unul dintre cei mai importanți factori ai dezvoltării societății moderne, iar disciplinele științifice contribuie în mod esențial la formarea unei gândiri logice și analitice. Dintre acestea, chimia ocupă un loc central deoarece explică fenomenele naturale și procesele care stau la baza vieții, industriei și tehnologiei.

În prezent, predarea chimiei nu mai urmărește doar transmiterea unor informații teoretice sau memorarea formulelor și reacțiilor chimice. Scopul principal al educației moderne este dezvoltarea competențelor practice și a capacității elevilor de a înțelege și aplica cunoștințele în viața reală. Astfel, chimia contribuie la formarea unor persoane capabile să analizeze probleme, să interpreteze date și să ia decizii bazate pe argumente științifice.

Studiul chimiei dezvoltă numeroase competențe intelectuale și practice:

- gândirea logică și critică;
- capacitatea de observare și analiză;
- rezolvarea problemelor;
- interpretarea fenomenelor naturale;
- utilizarea corectă a informațiilor științifice.

În același timp, chimia îi ajută pe elevi să înțeleagă legătura dintre știință și viața cotidiană. Produsele de igienă, medicamentele, alimentele, materialele plastice sau combustibilii sunt rezultatul unor procese chimice complexe. Înțelegând aceste procese, elevii dobândesc o perspectivă mai clară asupra lumii înconjurătoare și asupra modului în care tehnologia influențează societatea.

Învățarea prin experiment și investigație

Un rol deosebit de important în predarea chimiei îl au activitățile experimentale. Experimentele de laborator permit observarea directă a fenomenelor chimice și transformă teoria într-o experiență practică și interactivă.

În cadrul experimentelor, elevii:

- observă reacțiile chimice;
- măsoară și interpretează date;
- formulează concluzii;
- dezvoltă spiritul de cercetare.

De exemplu, prin reacțiile acido-bazice sau prin identificarea unor substanțe chimice, elevii înțeleg noțiuni abstracte precum pH-ul, neutralizarea sau structura moleculară.

Activitățile practice stimulează:

- curiozitatea științifică;
- creativitatea;
- atenția și precizia;
- responsabilitatea în utilizarea substanțelor chimice.

În plus, lucrul în laborator dezvoltă colaborarea și capacitatea de a lucra în echipă, competențe foarte importante în societatea actuală.

Digitalizarea și metodele moderne de predare

Tehnologia modernă a schimbat semnificativ modul de predare a științelor. În prezent, profesorii utilizează:

- simulări digitale;
- modele moleculare 3D;
- laboratoare virtuale;
- aplicații interactive.

Aceste metode permit elevilor să vizualizeze structuri și procese imposibil de observat direct. De exemplu, modelele moleculare digitale facilitează înțelegerea:

- legăturilor chimice;
- geometriei moleculelor;
- mecanismelor de reacție.

Laboratoarele virtuale sunt deosebit de utile deoarece permit realizarea unor experimente complexe fără riscuri și fără costuri ridicate. Astfel, elevii pot repeta experimentele și pot observa efectele modificării anumitor condiții asupra reacțiilor chimice.

Digitalizarea educației contribuie și la creșterea interesului pentru domeniile STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics), domenii esențiale pentru dezvoltarea economică și tehnologică.

Concluzii

Chimia reprezintă una dintre cele mai importante științe ale lumii moderne, având un rol esențial în dezvoltarea societății și în îmbunătățirea calității vieții. De la producerea energiei și dezvoltarea medicinei până la fabricarea materialelor moderne și protecția mediului, procesele chimice sunt prezente în toate domeniile activității umane.

În același timp, dezvoltarea industrială și utilizarea necontrolată a substanțelor chimice au generat probleme majore precum poluarea, schimbările climatice și degradarea ecosistemelor. Din acest motiv, cercetarea științifică și aplicarea principiilor chimiei verzi devin esențiale pentru construirea unui viitor sustenabil.

Lucrarea evidențiază faptul că progresul tehnologic trebuie să fie însoțit de responsabilitate și de respect față de mediul înconjurător. Chimia nu trebuie privită doar ca o disciplină teoretică, ci ca un instrument fundamental pentru rezolvarea problemelor globale și pentru dezvoltarea unor tehnologii eficiente și ecologice.

De asemenea, educația chimică are o importanță deosebită în formarea tinerilor. Studiul chimiei dezvoltă gândirea logică, spiritul critic și capacitatea de analiză, contribuind la formarea unor persoane capabile să înțeleagă și să utilizeze responsabil progresul științific.

Prin metode moderne de predare, experimente și activități interactive, școala poate transforma chimia într-o disciplină atractivă și accesibilă. În acest mod, elevii nu doar acumulează informații, ci învață să observe, să cerceteze și să găsească soluții pentru probleme reale.

Chimia și educația științifică reprezintă elemente fundamentale pentru dezvoltarea unei societăți moderne, responsabile și orientate spre progres durabil.

BIBLIOGRAFIE

1. Andrei, M., 2019, Chimie și protecția mediului, Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. Avram, M., 2016, Chimie organică, Editura Academiei Române, București.
3. Cenușă, G., 2018, Chimia mediului, Editura Performantica, Iași.
4. Negoiu, Marius, 2017, Chimie ecologică și dezvoltare durabilă, Editura Printech, București.
5. Popescu, I., 2021, Educația modernă și interdisciplinaritatea științelor, Editura Polirom, Iași.
6. Vasile, C., 2022, Rolul educației științifice în societatea contemporană, Editura Universitară, București.

ROLUL MOTIVAȚIEI ÎN STIMULAREA CAPACITĂȚII DE MEMORARE LA PREȘCOLARI

Prof. înv. preșcolar Nicoleta Gabriela EREMIA

Grădinița „Oaki”, Snagov, județul Ilfov

Abstract

Motivația reprezintă unul dintre factorii esențiali ai procesului de învățare și memorare, având rolul de a activa, orienta și susține conduita elevului în activitatea școlară. Lucrarea evidențiază relația reciprocă dintre motivație și memorare, subliniind faptul că motivația stimulează procesul de învățare, iar succesul activităților de memorare contribuie la intensificarea motivației pentru învățare. Sunt analizate principalele forme ale motivației – intrinsecă și extrinsecă, pozitivă și negativă – precum și efectele acestora asupra randamentului școlar. Totodată, sunt prezentate consecințele submotivării și supramotivării asupra performanței elevilor și importanța menținerii unui echilibru motivațional în activitatea instructiv-educativă. Lucrarea pune accent pe rolul profesorului în stimularea motivației elevilor prin metode didactice interactive, evaluare centrată pe progres și implicarea activă a elevilor în procesul de învățare. În concluzie, motivația constituie un element fundamental pentru dezvoltarea performanțelor școlare și pentru formarea unei atitudini pozitive față de învățare.

Cuvinte-cheie: motivație, învățare, memorare, motivație intrinsecă, motivație extrinsecă, elev, profesor, proces instructiv-educativ, evaluare, performanță școlară.

Motivația este definită ca fiind totalitatea mobilurilor interne ale conduitei, fie că sunt înnăscute sau dobândite, conștientizate sau neconștientizate, simple trebuințe fiziologice sau idealuri abstracte. Motivația este factorul care determină subiectul să acționeze, să urmărească anumite scopuri. Orice act de conduită este motivat, chiar dacă, uneori, nu ne dăm seama din ce motiv facem o acțiune sau alta. Motivația are rolul de activare și de mobilizare energetică, precum și de orientare, de direcționare a conduitei într-un anumit sens. Motivația este o sursă de activitate și, de aceea, este considerată „motorul personalității”. Motivația învățării se subsumează sensului general al conceptului de motivație și se referă la totalitatea factorilor care îl mobilizează pe elev la o activitate menită să conducă la asimilarea unor cunoștințe, la formarea unor priceperi și deprinderi.

Motivația energizează și facilitează procesul de învățare prin intensificarea efortului și concentrarea atenției elevului, prin crearea unei stări de pregătire pentru activitatea de memorare. Elevii motivați sunt mai perseverenți și memorează mai eficient. Motivația este una dintre cauzele pentru care elevul învață sau nu învață. În același timp, însă, motivația poate fi efectul activității de memorare.

Cunoașterea rezultatelor activităților de memorare (mai ales când acestea sunt pozitive) susține eforturile ulterioare ale elevului. Din satisfacția inițială de a memora, elevul își va dezvolta motivația de a învăța mai mult. O trăsătură importantă și comună a oricărei activități a omului este motivația, concept ce exprimă faptul că, la baza conduitei omului, se află întotdeauna un ansamblu de mobiluri – trebuințe, atracții, emoții, acțiuni, fapte, atitudini.

A cunoaște motivația unei persoane echivalează cu întrebarea „de ce” face acea activitate. Cât despre motivarea preșcolarilor sau a școlărilor mici, ne referim la ansamblul de motive care îl determină pe copil să vină la grădiniță sau la școală și să învețe.

Există următoarele tipuri de motivație:

- **Intrinsecă** – care se referă la acele motive interne care sunt satisfăcute direct, prin îndeplinirea acțiunii de memorare;
- **Extrinsecă** – este generată de dorința de a evita o pedeapsă ori de dorința de a obține o recompensă din partea altei persoane. Asemenea motive sunt satisfăcute indirect prin intermediul activității de învățare, spre deosebire de motivele intrinseci, a căror satisfacere se realizează direct, prin această activitate;
- **Motivația externă pozitivă** – axată pe obținerea de beneficii ca rezultat al unei activități de depunere de efort cognitiv: rezultate superioare, premii, beneficii materiale, poziție privilegiată;
- **Motivația externă negativă** – are la bază atitudinea de îndepărtare a oricărei consecințe neplăcute care s-ar putea ivi în procesul de cunoaștere; ne referim la aspecte precum critica, teama de eșec, frica de pedeapsă sau cea de pierdere a statutului avut în relația cu cei din jur.

Rolul complex pe care motivația îl are în actul învățării, specific școlărității mici, este condiționat și de grija pentru păstrarea unui echilibru între prezența recompenselor de factură extrinsecă și latura internă a motivației. Elevii care beneficiază, în cadrul procesului didactic, de stimulare motivațională externă sunt mai puțin interesați de mobilurile interioare care ar putea susține, din punct de vedere energetic, actul memorării.

La nivel școlar și preșcolar, sunt emise câteva sugestii cu privire la desfășurarea procesului instructiv-educativ:

- În cazurile în care motivația extrinsecă este utilizată la clasă, aceasta trebuie să aibă intensitate suficientă pentru a putea controla comportamentul celui care instruieste, însă trebuie înlocuită cu mobilurile interne înainte ca motivația intrinsecă să devină un element opțional al învățării;
- Recompensarea extrinsecă trebuie să își facă simțită prezența atunci când celelalte metode de motivație internă nu își fac apariția;
- Cu cât motivația extrinsecă are o putere mai mare, cu atât este mai probabil ca, în absența recompenselor, interesul intrinsec să nu se instaleze.

Gestionarea gradului de motivație la care îl expunem pe elev reprezintă o problemă extrem de delicată în câmpul activității instructiv-educative, deoarece atât supramotivarea, cât și submotivarea actului de memorare duc la rezultate scăzute, ajungându-se chiar la instalarea eșecului școlar și, posibil, a abandonului. Astfel, efectele pe care le are fiecare tip de acțiune de motivare asupra randamentului elevului sunt următoarele: submotivarea are ca rezultată principală mobilizarea energetică scăzută, care atrage după sine diminuarea interesului pentru activitatea depusă, iar supramotivarea presupune inducerea unei tensiuni maxime, care conduce la apariția emoțiilor, a blocajului emoțional și a incapacității de autogestionare comportamentală. O sarcină de memorare, aceeași pentru întreaga clasă, este percepută diferit de către fiecare elev în parte, în raport cu anumiți factori de natură personală, între care posibilitățile proprii dețin primul loc. Presiunile exercitate din exterior, în scopul atingerii cu orice preț a obiectivelor propuse, determină instalarea unei atitudini de respingere față de respectiva activitate și apariția stării de inhibiție a elevului față de actul de memorare. La baza activității de memorare stă un

astfel de ansamblu de motive, care se constituie într-o rezultantă specifică – un grad crescut de implicare.

Controlul și dirijarea sistemului motivațional specific activităților de memorare reprezintă una dintre cele mai dificile sarcini ale muncii profesorului. În pofida amplelor teoretizări, stimularea motivației elevului rămâne o artă, care ține de măiestria și harul didactic al profesorului. Putem însă, în baza modelelor teoretice prezentate, să oferim câteva sugestii care să-l ghideze pe profesor, indiferent de domeniul specialității sale.

Foarte mulți profesori reproșează elevilor faptul că nu fac eforturile necesare pentru a învăța și că nimic nu îi motivează. Orice profesor care dorește stimularea motivației elevilor pentru activitatea de învățare trebuie să înceapă prin a-și analiza și autoevalua propria motivație, precum și modul în care își desfășoară activitățile de predare-învățare-evaluare. Nivelul competenței profesorului, ca și gradul lui de implicare în activitatea didactică, entuziasmul, pasiunea cu care își face meseria influențează profund dinamica motivațională a elevilor.

Lipsa de motivație a profesorului este o problemă la fel de gravă ca și incompetența sa. Există profesori care nu manifestă niciun interes pentru profesiunea lor. Deși contextul social și economic poate explica acest fenomen, nu este mai puțin grav faptul că lipsa de motivație a profesorului se poate afla la originea lipsei de motivație a elevului. De asemenea, profesorul trebuie să-și îndrepte atenția către activitățile de predare-învățare. Multă vreme, activitatea esențială a elevilor în clasă a constat în a asculta în mod pasiv expunerea magistrală a profesorului. O activitate didactică cu adevărat motivantă trebuie însă să-i implice pe elevi în mod activ și să le capteze interesul. Cadrul didactic trebuie să fie capabil să stârneasce curiozitatea elevilor prin elemente de noutate, prin crearea unor conflicte cognitive, prin utilizarea studiului de caz ori prin antrenarea elevilor în realizarea unor proiecte de echipă.

Modul în care profesorul realizează evaluarea poate avea, de asemenea, efecte asupra motivației elevilor. Pentru mulți profesori, evaluarea înseamnă doar a da note elevilor, a-i clasifica și a constata dacă au reușit sau nu. Această concepție poate avea efecte negative asupra motivației unor elevi, pentru că este generatoare de anxietate.

Dacă dorim ca evaluarea să fie cu adevărat motivantă pentru elevi, în sensul de a-i determina să se implice mai mult în activitățile de învățare și să persevereze, este necesar ca actul evaluativ să se centreze mai mult pe progresul elevilor, pe recunoașterea efortului pe care l-a depus fiecare pentru îmbunătățirea propriilor performanțe și nu doar să constate nivelul cunoștințelor. Elevii sunt mai puțin interesați de participare sau evaluare deoarece nu înțeleg ce trebuie să facă sau ce ar trebui să facă. Profesorii ar trebui să acorde mai mult timp explicării: de ce învățăm ceea ce învățăm; de ce o anumită abordare/teorie/activitate este importantă, utilă și interesantă etc.

În mod similar, profesorii trebuie să acorde mai mult timp explicând elevilor ce așteaptă de la ei, ce obiectiv urmăresc prin realizarea unei activități de evaluare etc. Elevii care sunt nesiguri de ceea ce urmează să realizeze sau cunosc vag instrucțiunile de executare vor anticipa din start eșecul și nu vor obține succese în învățare.

Recompensați elevii care nu au încă consolidat un set motivațional intrinsec de a învăța. În loc să blamăm și să criticăm distructiv un oarecare comportament sau răspuns neadecvat, recompensați comportamentele corecte și răspunsurile bune. Oricui îi place să fie apreciat și recunoscut, iar recompensele pentru o activitate realizată bine produc repetarea comportamentului reușit (învățarea). Elevii sunt mai motivați să comunice cu profesorii care sunt mai „umani” și cărora pare să le pese de ei, de interesele și scopurile lor. Profesorii pot „apropia” elevii povestindu-le diverse istorioare din viața personală, recunoscându-și greșelile pe care le-au

făcut când erau copii sau chiar fiind deja adulți. O astfel de personalizare a relației profesor–elev îi ajută pe aceștia să perceapă profesorii ca ființe umane apropiate și nu ca figuri autoritare și neplăcute.

Unul dintre factorii majori ai motivației este implicarea elevilor în propriul proces de instruire. Citirea sau prezentarea subiectului în fața clasei nu sunt cele mai eficiente metode de predare. O oră despre natură ar avea o mai mare eficiență dacă s-ar desfășura în parcul local sau la grădina botanică. Mai mult decât atât, elevilor le place să se simtă utili (ca și adulților, de altfel!). Implicați elevii în selectarea bibliografiei, în pregătirea sălii, în aranjarea posterelor etc. Aceste activități vor spori considerabil stima de sine a elevilor și vor intensifica motivația acestora pentru a învăța. Elevii astfel implicați se vor simți utili, valorizați, apreciați și vor fi mai responsabili în privința obligațiilor școlare.

Așadar, relația cauzală dintre motivație și memorare este una reciprocă. Motivația energizează memorarea, iar memorarea încununată cu succes intensifică motivația.

BIBLIOGRAFIE

1. Băban, A. (coord.), 2001, Personalitatea copilului și adolescentului, Editura Presa Universitară, Cluj-Napoca;
2. Birch, A., 2000, Psihologia dezvoltării, Editura Tehnică, București;
3. Crețu, T., 2016, Psihologia vârstelor, Editura Polirom, Iași;
4. Crețu, T., 2011, Psihologia adolescentului și adultului, Editura Politehnica Press, București;
5. Iucu, R. B., 2000, Managementul și gestiunea clasei de elevi, Editura Polirom, Iași;
6. Jude, I., 2002, Psihologie școlară și optim educațional, Editura Didactică și Pedagogică, București;
7. Zlate, M., 2000, Fundamentele psihologiei, Editura Pro Humanitate, București.

VALENȚELE FORMATIVE ALE COMUNICĂRII DIDACTICE ÎN ACTIVITATEA INSTRUCTIV-EDUCATIVĂ

Prof. înv. preșcolar Nicoleta Gabriela EREMIA¹, Prof. ing. Florin Cristian CIOBĂNICĂ²

¹Grădinița „Oaki”, Snagov, județul Ilfov

²Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Abstract

Comunicarea didactică reprezintă unul dintre elementele fundamentale ale procesului instructiv-educativ, constituind principalul instrument prin care profesorul transmite cunoștințe, formează competențe și dezvoltă relații educaționale eficiente. Articolul evidențiază importanța comunicării în activitatea didactică, analizând principalele funcții, caracteristici și bariere ale comunicării educaționale. Sunt prezentate atât dimensiunile verbale, nonverbale și paraverbale ale actului comunicativ, cât și rolul empatiei, al feedbackului și al climatului educațional în optimizarea relației profesor-elev. De asemenea, sunt evidențiate competențele comunicaționale necesare cadrului didactic contemporan și impactul acestora asupra eficienței procesului de predare-învățare-evaluare. Studiul subliniază faptul că succesul activității didactice depinde în mare măsură de capacitatea profesorului de a comunica clar, accesibil și motivant, transformând comunicarea într-un veritabil act formativ și educativ.

***Cuvinte-cheie:** comunicare didactică, profesor, elev, competențe comunicaționale, relație educațională, feedback, empatie, proces instructiv-educativ.*

Introducere

În contextul societății contemporane, caracterizată printr-un flux informațional continuu și prin transformări rapide ale sistemului educațional, comunicarea didactică devine o componentă esențială a procesului de predare-învățare-evaluare. Profesia didactică nu presupune doar transmiterea unor informații sau formarea unor competențe cognitive, ci și dezvoltarea capacității elevilor de a comunica eficient, de a coopera și de a se integra social.

Școala are rolul de a pregăti elevii pentru viață, iar competențele de comunicare ocupă un loc central în acest demers. Comunicarea reprezintă fundamentul relațiilor interumane și al proceselor educaționale, fiind principalul mijloc prin care profesorul stabilește relații cu elevii și facilitează transferul de cunoștințe. În lipsa unei comunicări eficiente, actul didactic își pierde valoarea formativă, iar procesul educațional devine rigid și lipsit de eficiență.

Comunicarea didactică nu poate fi redusă la simpla transmitere de informații. Ea presupune interacțiune, cooperare, feedback și influență reciprocă între profesor și elev. Din această perspectivă, profesorul trebuie să dețină nu doar competențe științifice, ci și competențe psihopedagogice și comunicaționale, capabile să susțină un climat educațional favorabil învățării.

Conceptul de comunicare

Comunicarea reprezintă un proces fundamental al existenței umane și al socializării. Din punct de vedere etimologic, termenul „comunicare” provine din latinescul *communis* și *communico*, care semnifică „a pune în comun”, „a împărtăși” sau „a uni”. În esență, comunicarea presupune transmiterea și receptarea unor informații, idei, sentimente și atitudini între două sau mai multe persoane.

Specialiștii din domeniul psihologiei și pedagogiei au formulat numeroase definiții ale comunicării. George Gerbner considera comunicarea drept „o interacțiune socială prin intermediul simbolurilor și mesajelor”, iar Berger definea comunicarea ca „un proces de vehiculare a informației în vederea reducerii incertitudinii”. Aceste definiții evidențiază caracterul dinamic și interactiv al comunicării.

În mediul educațional, comunicarea depășește dimensiunea informativă și devine un proces complex de influențare, formare și dezvoltare personală. Comunicarea didactică implică atât transmiterea cunoștințelor, cât și formarea atitudinilor, valorilor și comportamentelor elevilor.

Funcțiile comunicării

Comunicarea reprezintă un element esențial al existenței umane și al activității educaționale, îndeplinind numeroase funcții care contribuie la dezvoltarea relațiilor interpersonale și la eficientizarea procesului instructiv-educativ. În context școlar, comunicarea nu are doar rolul de a transmite informații, ci și de a forma personalitatea elevului, de a influența comportamente și de a facilita integrarea socială. Prin intermediul comunicării, profesorul poate crea contexte de învățare eficiente, poate motiva elevii și poate consolida relațiile de cooperare și încredere în cadrul clasei.

Funcția informativă reprezintă una dintre cele mai importante funcții ale comunicării didactice, deoarece prin intermediul acesteia sunt transmise cunoștințe, informații și experiențe. În cadrul procesului de învățământ, profesorul utilizează comunicarea pentru a prezenta conținuturile curriculare, pentru a explica noțiuni, concepte și fenomene și pentru a facilita înțelegerea acestora de către elevi. Această funcție nu presupune doar simpla transmitere mecanică a informațiilor, ci și organizarea și adaptarea lor în funcție de particularitățile de vârstă și de nivelul intelectual al elevilor. Un mesaj didactic eficient trebuie să fie clar, coerent și accesibil. Profesorul are responsabilitatea de a selecta informațiile relevante și de a le prezenta într-o manieră logică și atractivă, astfel încât elevii să poată realiza conexiuni între noile cunoștințe și experiențele anterioare. În plus, funcția informativă contribuie la dezvoltarea culturii generale și a competențelor cognitive ale elevilor, oferindu-le instrumentele necesare pentru integrarea socială și profesională.

Funcția formativă a comunicării didactice vizează dezvoltarea intelectuală, morală și afectivă a elevilor. Comunicarea nu transmite doar informații, ci modelează gândirea, comportamentul și atitudinile acestora. Prin dialog, argumentare și reflecție, elevii își dezvoltă capacitatea de analiză, spiritul critic, imaginația și creativitatea. În activitatea didactică, profesorul are rolul de a stimula participarea activă a elevilor, de a-i încuraja să formuleze opinii personale și să își exprime ideile într-un mod coerent și argumentat. Astfel, comunicarea devine un instrument de formare a autonomiei intelectuale și a capacității de rezolvare a problemelor. De asemenea, funcția formativă contribuie la dezvoltarea competențelor sociale și emoționale ale elevilor. Prin activități de grup, dezbateri sau proiecte colaborative, elevii învață să coopereze, să respecte opiniile celorlalți și să își gestioneze emoțiile în contexte de interacțiune socială.

Funcția educativă. Comunicarea didactică are și o puternică funcție educativă, deoarece prin intermediul ei sunt transmise valori morale, norme sociale și modele comportamentale. Profesorul reprezintă un model pentru elevi, iar modul în care acesta comunică influențează semnificativ comportamentul și atitudinile elevilor. Prin limbaj, atitudine și comportament, cadrul didactic contribuie la formarea unor valori precum respectul, responsabilitatea, toleranța, disciplina și spiritul de colaborare. Elevii nu învață doar din ceea ce li se spune explicit, ci și din

modul în care profesorul interacționează cu ei și cu ceilalți. Funcția educativă a comunicării se manifestă și prin crearea unui climat afectiv pozitiv în clasă, bazat pe respect reciproc, empatie și încredere. Un astfel de climat favorizează dezvoltarea armonioasă a personalității elevului și stimulează implicarea acestuia în activitățile școlare.

Funcția de influență și persuasiune. Comunicarea are capacitatea de a influența opiniile, atitudinile și comportamentele indivizilor. În context educațional, profesorul utilizează argumentarea și persuasiunea pentru a motiva elevii, pentru a le stimula interesul față de învățare și pentru a-i orienta spre comportamente pozitive. Prin utilizarea unor exemple relevante, a explicațiilor clare și a unui limbaj adecvat, profesorul poate determina elevii să adopte anumite valori și atitudini. Persuasiunea pedagogică nu trebuie confundată cu manipularea, deoarece scopul ei este dezvoltarea elevului și formarea unei conduite responsabile. Această funcție este importantă mai ales în situațiile în care elevii manifestă lipsă de interes sau dificultăți de adaptare școlară. Comunicarea eficientă poate contribui la creșterea motivației și la consolidarea încrederii în sine.

Funcția de socializare. Prin comunicare, elevii își dezvoltă competențele sociale și învață să interacționeze eficient cu ceilalți membri ai grupului. Școala reprezintă unul dintre principalele medii de socializare, iar comunicarea facilitează integrarea elevului în colectiv și dezvoltarea relațiilor interpersonale. Activitățile de grup, dialogul și colaborarea contribuie la dezvoltarea spiritului de echipă și la formarea unor comportamente sociale adecvate. Elevii învață să respecte reguli, să își exprime opiniile și să accepte puncte de vedere diferite. În același timp, funcția de socializare contribuie la dezvoltarea identității personale și sociale a elevilor, pregătindu-i pentru integrarea în societate și pentru participarea activă la viața comunității.

Caracteristicile comunicării didactice eficiente

Comunicarea didactică eficientă reprezintă o condiție fundamentală pentru realizarea obiectivelor educaționale. Ea presupune nu doar transmiterea corectă a informațiilor, ci și crearea unei relații autentice între profesor și elev, bazată pe cooperare, încredere și respect reciproc. Pentru ca actul comunicativ să producă efecte formative și educative, acesta trebuie să respecte anumite caracteristici esențiale.

✓ **Claritatea și accesibilitatea limbajului**

Una dintre cele mai importante caracteristici ale comunicării didactice este claritatea mesajului. Profesorul trebuie să utilizeze un limbaj corect din punct de vedere științific, dar adaptat nivelului de înțelegere al elevilor. Explicațiile ambigue sau prea complexe pot crea confuzii și pot diminua interesul elevilor pentru activitatea de învățare. Accesibilitatea presupune selectarea termenilor și expresiilor potrivite vârstei și nivelului de pregătire al elevilor. Un profesor eficient știe să simplifice informațiile fără a le diminua valoarea științifică și să utilizeze exemple concrete care facilitează înțelegerea.

✓ **Expresivitatea comunicării**

Expresivitatea contribuie semnificativ la captarea și menținerea atenției elevilor. Modul în care profesorul își utilizează vocea, intonația, ritmul și pauzele influențează receptarea mesajului și gradul de implicare al elevilor. O vorbire monotonă și lipsită de expresivitate poate genera plictiseală și dezinteres, în timp ce un discurs dinamic și bine structurat stimulează participarea și curiozitatea elevilor. Expresivitatea este susținută și de elementele nonverbale, precum mimica, gesturile și contactul vizual.

✓ **Interactivitatea**

Comunicarea didactică eficientă presupune participarea activă a elevilor la procesul de învățare. Comunicarea unilaterală, centrată exclusiv pe profesor, limitează implicarea și reduce eficiența învățării. Interactivitatea se realizează prin întrebări, dezbateri, activități de grup și situații problemă care stimulează reflecția și dialogul. Elevii trebuie încurajați să își exprime opiniile, să pună întrebări și să participe la construirea cunoașterii.

✓ **Coerența și logica mesajului**

Mesajul didactic trebuie să fie organizat logic și coerent pentru a facilita înțelegerea și memorarea informațiilor. Profesorul trebuie să stabilească legături între idei și să respecte o succesiune logică a explicațiilor. Coerența discursului contribuie la dezvoltarea gândirii logice a elevilor și la realizarea unor conexiuni între noile cunoștințe și cele deja dobândite.

✓ **Adaptabilitatea**

O comunicare didactică eficientă presupune flexibilitate și capacitatea profesorului de a adapta mesajul și metodele de comunicare la particularitățile elevilor și la contextul educațional. Profesorul trebuie să țină cont de diferențele individuale, de ritmul de învățare și de nivelul motivațional al elevilor. Adaptarea comunicării favorizează incluziunea și crește eficiența actului educațional.

✓ **Dimensiunea afectivă**

Comunicarea didactică nu are doar o dimensiune cognitivă, ci și una afectivă. Relația profesor–elev trebuie să fie bazată pe empatie, respect și susținere emoțională. Elevii învață mai eficient într-un mediu în care se simt acceptați și valorizați. Atitudinea pozitivă a profesorului, disponibilitatea pentru dialog și capacitatea de a încuraja elevii contribuie la crearea unui climat favorabil învățării.

Barierile comunicării didactice

În procesul instructiv-educativ pot apărea numeroase obstacole care afectează eficiența comunicării și împiedică realizarea obiectivelor educaționale. Barierele comunicării reprezintă factori care distorsionează mesajul transmis sau limitează receptarea și înțelegerea acestuia de către elevi.

✓ **Bariere fizice**

Barierile fizice sunt reprezentate de factorii de mediu care perturbă comunicarea, precum zgomotul, iluminarea necorespunzătoare, temperatura excesivă sau organizarea inadecvată a spațiului clasei. Un mediu educațional nefavorabil reduce capacitatea de concentrare și afectează atenția elevilor. De asemenea, poziționarea neadecvată a profesorului sau utilizarea defectuoasă a mijloacelor tehnice poate diminua eficiența comunicării.

✓ **Bariere semantice**

Aceste bariere apar atunci când mesajul este formulat într-un limbaj greu accesibil sau ambiguizat de termeni tehnici și expresii neclare. Diferențele de vocabular și nivelul redus de pregătire al elevilor pot genera interpretări greșite ale mesajului. Profesorul trebuie să adapteze limbajul la nivelul clasei și să verifice permanent dacă mesajul a fost corect înțeles.

✓ **Bariere psihologice**

Factorii emoționali și psihologici influențează semnificativ comunicarea. Teamă, anxietatea, lipsa încrederii în sine sau experiențele negative anterioare pot împiedica elevii să participe activ la comunicare. De asemenea, atitudinile negative ale profesorului, autoritarismul excesiv sau lipsa empatiei pot genera blocaje emoționale și pot reduce motivația elevilor.

✓ *Bariere sociale și culturale*

Diferențele culturale, sociale și familiale pot influența modul de receptare și interpretare a mesajelor. Valorile, normele și experiențele diferite ale elevilor pot crea dificultăți de comunicare și integrare. Profesorul trebuie să manifeste deschidere și toleranță față de diversitate și să adapteze comunicarea la particularitățile culturale ale elevilor.

✓ *Lipsa feedbackului*

Feedbackul reprezintă un element esențial al comunicării eficiente. În lipsa acestuia, profesorul nu poate verifica dacă mesajul a fost recepționat și înțeles corect. Absența feedbackului poate conduce la acumularea lacunelor și la apariția neînțelegerilor. De aceea, profesorul trebuie să încurajeze permanent dialogul și participarea elevilor.

✓ *Bariere legate de motivație și interes*

Lipsa interesului pentru activitatea școlară reprezintă una dintre cele mai frecvente bariere ale comunicării didactice. Elevii demotivați participă pasiv la lecții și receptează superficial informațiile transmise. Pentru depășirea acestei bariere, profesorul trebuie să utilizeze metode interactive, exemple relevante și strategii didactice care să stimuleze curiozitatea și implicarea elevilor.

Fig. 1 – comunicarea didactică

Rolul profesorului în optimizarea comunicării didactice

Profesorul contemporan trebuie să fie nu doar un bun specialist în domeniul său, ci și un comunicator eficient. Competența comunicațională presupune:

- ✓ capacitatea de ascultare activă;
- ✓ empatie și deschidere relațională;
- ✓ utilizarea adecvată a limbajului verbal și nonverbal;
- ✓ adaptarea mesajului la particularitățile elevilor;
- ✓ gestionarea situațiilor conflictuale;
- ✓ stimularea participării și a colaborării.

Empatia pedagogică ocupă un loc central în relația profesor–elev. Capacitatea cadrului didactic de a înțelege trăirile și nevoile elevilor contribuie la crearea unui climat educațional favorabil dezvoltării personale și academice.

Profesorii apreciați de elevi sunt aceia care oferă libertate de exprimare, încurajează inițiativa și creează relații bazate pe respect și încredere reciprocă.

Concluzii

Comunicarea didactică reprezintă fundamentul activității educaționale și unul dintre cei mai importanți factori ai eficienței procesului instructiv-educativ. Relația profesor–elev se construiește prin comunicare, iar calitatea acesteia influențează direct nivelul de implicare, motivația și performanțele școlare ale elevilor.

În contextul educației moderne, profesorul trebuie să îmbine competențele științifice cu cele comunicaționale și relaționale, devenind un facilitator al învățării și al dezvoltării personale. Comunicarea eficientă presupune claritate, empatie, flexibilitate și capacitatea de a crea un climat educațional pozitiv.

De asemenea, dezvoltarea competențelor de comunicare ale elevilor trebuie să reprezinte un obiectiv permanent al activității școlare, deoarece acestea constituie premise esențiale pentru integrarea socială și profesională. În concluzie, profesia didactică poate fi considerată o veritabilă artă a comunicării și a transferului de cunoștințe, în care succesul depinde atât de pregătirea profesională a profesorului, cât și de abilitatea sa de a construi relații educaționale autentice și eficiente.

BIBLIOGRAFIE

1. Bocoș, M., Gavra, R., Marcu, S., 2008, *Comunicarea și managementul conflictului*, Editura Paralela 45, Pitești.
2. Cucuș, C., 2006, *Pedagogie*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași.
3. Ciascai, L., 2010, *Metode și strategii de instruire*, Suport de curs;
4. Dulamă, M. E., 2009, *Cum îi învățăm pe alții să învețe*, Editura Clusium, Cluj-Napoca.
5. Ezechil, L., 2002, *Comunicarea educațională în context școlar*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
6. Lacombe, F., 2005, *Rezolvarea dificultăților de comunicare*, Editura Polirom Iași.
7. Pânișoară, I.O., 2008, *Comunicarea eficientă*, Ediția a III-a, revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași.
8. Pease, A., Pease, B., 2007, *Abilități de comunicare*, Editura Curtea Veche, București.

BUFTEA - PROFIL DE DEZVOLTARE DURABILĂ: DIMENSIUNI ECONOMICE, AGRICOLE, TURISTICE ȘI EDUCAȚIONALE

Drd. Andreea-Roxana FIRĂȚOIU, Prof. univ. dr. Liviu MĂRCUȚĂ

Facultatea de Management și Dezvoltare Rurală, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București

Abstract

Lucrarea oferă o analiză sintetică a principalelor dimensiuni ale dezvoltării durabile a orașului Buftea, județul Ilfov, integrând perspective demografice, economice, agricole, turistice și educaționale. Buftea reprezintă un caz reprezentativ pentru dinamica orașelor periurbane din proximitatea capitalei, unde presiunea migrației interne, expansiunea rezidențială și diversificarea activităților economice creează atât oportunități, cât și vulnerabilități structurale. Analiza este bazată pe date statistice oficiale (INS, Eurostat, MADR), documente strategice locale și regionale, precum și pe rezultatele unui corpus de cercetări anterioare ale autorilor privind producția agricolă vegetală, turismul rural, mediul de afaceri și educația în zona Buftea. Rezultatele evidențiază că populația județului Ilfov a crescut cu 13,66% în perioada 2020–2024, în timp ce creșterea demografică a orașului Buftea a fost mai moderată (+2,43%). Salariul mediu net lunar în județul Ilfov a ajuns la 5.060 lei în 2024 (față de 3.348 lei în 2020), cu disparități sectoriale semnificative. Producția agricolă vegetală a zonei Buftea prezintă o structură fragmentată, dominată de culturi de câmp, cu potențial real de valorificare prin lanțuri scurte și turism rural. Concluziile subliniază că un profil de dezvoltare durabilă integrat, care să combine politicile agricole, turistice, educaționale și de mediu de afaceri, reprezintă calea optimă pentru valorificarea potențialului orașului.

Cuvinte-cheie: *Buftea, Ilfov, dezvoltare durabilă, mediu de afaceri, educație*

INTRODUCERE

Județul Ilfov ocupă o poziție geografică și economică privilegiată în cadrul României, constituind aria metropolitană a capitalei București. Această proximitate conferă județului o dinamică economică accelerată, plasându-l în mod constant printre teritoriile cu cea mai înaltă valoare a PIB-ului pe cap de locuitor, cu cel mai ridicat nivel salarial mediu și cu una dintre cele mai atractive rate de absorbție a investițiilor directe din țară (Firățoiu et al., 2024; Scarlat și Dobre, 2019).

Dintre cele 8 orașe și 32 de comune care constituie județul Ilfov, Buftea, cu o populație de aproximativ 23.000 de locuitori și conexiuni rutiere și feroviare directe cu Bucureștiul, reprezintă un nod logistic, industrial și rezidențial cu un profil complex. Amplasarea sa în partea nord-vestică a județului, la intersecția mai multor rute naționale, îi conferă atât avantaje competitive pentru atragerea investițiilor, cât și presiuni generate de mobilitatea accelerată a populației (Firățoiu (Chiurciu) et al., 2025; POB, 2024).

Conceptul de dezvoltare durabilă, consacrat la nivel internațional prin Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite și integrat în strategiile europene prin Pactul Verde European (Green Deal), implică echilibrarea simultană a trei dimensiuni complementare: economică, socială și de mediu. În cazul unui oraș precum Buftea, care se află la granița dintre mediul urban

și cel rural, această echilibrare devine deosebit de complexă: cererea de locuințe și de locuri de muncă în sectoare industriale și de servicii coexistă cu tradiții agricole locale, cu resurse naturale și culturale cu potențial turistic și cu nevoi educaționale în creștere.

Prezentul articol urmărește să reconstituie, pe baza datelor statistice disponibile și a rezultatelor cercetărilor anterioare ale autorilor, un profil integrat al dezvoltării durabile a orașului Buftea, analizând simultan dimensiunile demografică, economică, agricolă, turistică și educațională.

MATERIAL ȘI METODĂ

Prezenta lucrare are caracter de sinteză documentară și analiză comparativă, combinând metoda istorică cu evaluarea datelor statistice contemporane. Metodologia utilizată este de tip mixt: analiza calitativă a documentelor de politică publică și strategiilor locale este completată de analiza cantitativă a seriilor de date statistice privind indicatorii demografici, economici, agricoli și educaționali.

Sursele primare de date utilizate în analiză sunt: baza de date TEMPO a Institutului Național de Statistică (INS); Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Buftea 2024-2030 (POB, 2024); date furnizate de Primăria Orașului Buftea; date regionale Eurostat; rapoarte ale Agenției pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov (ADRBI); documente strategice ale Consiliului Județean Ilfov.

Analiza datelor statistice a urmărit evoluția principalilor indicatori demografici (populație rezidentă, structură pe grupe de vârstă, bilanț natural) și economici (salarii medii nete pe activități CAEN, populația ocupată și șomerii, fondul de locuințe) în perioada 2020-2024, atât la nivel județean, cât și la nivelul orașului Buftea. Indicatorii agricoli au vizat structura culturilor vegetale și dinamica producțiilor în zona Buftea (Mărcuță et al., 2023). Dimensiunea turistică a fost evaluată prin prisma potențialului existent și a fluxurilor turistice în aria rurală periurbană a județului Ilfov (Firățoiu et al., 2024). Mediul de afaceri a fost analizat prin indicatori privind numărul și profilul operatorilor economici activi în Buftea (Firățoiu (Chiurciu) et al., 2025).

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Contextul geografic și administrativ al orașului Buftea

Județul Ilfov este situat în zona de câmpie, la altitudini cuprinse între 50 și 120 de metri, în cadrul Regiunii București-Ilfov, cea mai dinamică regiune economică a României. Regiunea a înregistrat un PIB de 518,2 miliarde lei la prețuri curente în 2024, detașându-se net de celelalte regiuni de dezvoltare ale țării; PIB-ul pe cap de locuitor al regiunii a atins valoarea de 44.983 euro în 2024, situându-se peste media înregistrată la nivelul Uniunii Europene (CNSP, 2025).

La nivelul județului Ilfov, PIB-ul a atins valoarea de 50,1 miliarde lei la prețuri curente în 2024, cu o estimare de 67,4 miliarde lei pentru 2028, ceea ce confirmă traiectoria ascendentă a economiei județene. Orașul Buftea este amplasat în partea nord-vestică a județului, cu acces facil la rețeaua rutieră națională (DN1) și la calea ferată București–Pitești, constituind un nod de conectivitate important pentru comerț, transport și forța de muncă navetistă. Complementar, Buftea găzduiește instituții publice de importanță județeană și este cunoscut pentru lacul și cadrul natural periurban, elemente cu valoare turistică și recreativă (ADRBI, 2024; POB, 2024).

Dinamica demografică și socio-economică

Evoluția populației constituie un indicator fundamental al vitalității unui teritoriu. Județul Ilfov a înregistrat o creștere demografică susținută în perioada 2020–2024, populația totală

majorându-se de la 452.146 de persoane în 2020 la 513.905 în 2024, reprezentând o creștere de 13,66%. Această dinamică pozitivă este determinată în principal de fluxurile migrației interne dinspre București și din alte județe ale țării, atrase de oferta rezidențială mai accesibilă, infrastructura în modernizare și oportunitățile economice concentrate în aria metropolitană (Firătoiu et al., 2024; Neniu et al., 2025; Teodorescu și Tudor, 2019).

La nivelul orașului Buftea, creșterea a fost mai moderată, de la 22.748 de persoane în 2020 la 23.300 în 2024 (+2,43%), indicând o absorbție mai selectivă a fluxurilor migrației comparativ cu comunele periurbane ale județului. Structura demografică pe grupe de vârstă relevă o pondere a populației active (15–64 ani) de 70,20% la nivel județean și de 68,00% în Buftea, date care fundamentează capacitatea productivă a forței de muncă regionale. Bilanțul natural a înregistrat o valoare negativă în anii 2020–2021, perioadă marcată de pandemia COVID-19, care a generat o mortalitate excesivă semnificativă; ulterior, în 2022–2024, se constată o recuperare parțială, dar principalul motor al creșterii populației rămâne bilanțul migratoriu pozitiv.

Din perspectivă economică, salariul mediu net lunar la nivelul județului Ilfov a crescut de la 3.348 lei în 2020 la 5.060 lei în 2024, o creștere de 51,14%, care depășește rata cumulată a inflației, indicând o ameliorare reală a puterii de cumpărare. Sectorul cu cel mai ridicat nivel salarial în 2024 este Informații și Comunicații (7.112 lei), în timp ce sectorul HoReCa înregistrează cel mai scăzut nivel (3.143 lei). Cea mai spectaculoasă creștere procentuală a fost înregistrată în sectoarele intensive în forță de muncă calificată, reflectând atât presiunea inflaționistă, cât și competiția crescândă pentru resursa umană disponibilă în județ (INS, 2026).

Tabelul 1. Evoluția salariului mediu net lunar (lei) pe sectoare selectate în județul Ilfov (2020–2024)

Sector economic (CAEN)	2020	2022	2024	2024/2020 (%)
Total județ Ilfov	3.348	3.958	5.060	151,14
Agricultură, silvicultură și pescuit (A)	3.020	3.484	4.299	142,35
Industrie prelucrătoare (C)	3.118	3.901	5.082	162,99
Construcții (F)	3.578	3.781	5.173	144,58
Comerț (G)	3.432	4.316	5.525	160,98
Informații și comunicații (J)	5.968	5.932	7.112	119,17
Activități HoReCa (I)	1.965	2.580	3.143	159,95
Educație (P)	3.380	3.453	5.112	151,24

Sursa: INS - TEMPO Online (2026)

Producția agricolă vegetală în zona Buftea

Agricultura reprezintă una dintre componentele tradiționale ale economiei locale a zonei Buftea, desfășurată pe fondul unei suprafețe agricole relativ extinse, dar fragmentate între un număr mare de proprietari. Specificul zonei periurbane Buftea - cu presiune imobiliară crescândă

și conversie a terenurilor agricole spre utilizări rezidențiale și industriale - generează tensiuni între conservarea activității agricole și procesul de urbanizare accelerată.

Mărcuță et al. (2023) au realizat o analiză a dinamicii producției agricole vegetale în județul Ilfov, cu studiu de caz pentru zona Buftea, identificând că structura culturilor este dominată de cereale (grâu, porumb) și plante tehnice (floarea-soarelui), cu o pondere relativ redusă a culturilor horticole și legumicole, deși condițiile pedo-climatice ale zonei ar fi favorabile pentru acestea din urmă. Autorii subliniază că randamentele la hectar rămân sub potențialul tehnic, din cauza fragmentării excesive a proprietăților, nivelului redus de mecanizare și accesului limitat la irigații, constatare consistentă cu datele structurale disponibile pentru județul Ilfov în ansamblul său. Această situație indică existența unui decalaj semnificativ între resursele naturale disponibile și eficiența utilizării lor în producția agricolă a zonei.

Potențialul de valorificare a producției agricole locale prin intermediul lanțurilor scurte de aprovizionare alimentară și al piețelor locale reprezintă o oportunitate concretă pentru creșterea veniturilor fermierilor din zona Buftea, aliniată totodată tendințelor consumatorilor urbani de proximitate de a accesa produse locale, proaspete și trasabile. Această direcție este compatibilă cu obiectivele Strategiei „De la fermă la furculiță” din cadrul Pactului Verde European și cu prevederile specifice ale Planului Strategic Național pentru PAC 2023-2027 privind sprijinirea lanțurilor alimentare scurte și a agriculturii periurbane.

Turismul rural și potențialul de dezvoltare a zonei Buftea

Turismul reprezintă o componentă cu potențial insuficient valorificat în peisajul economic al zonei Buftea, în ciuda existenței unor resurse naturale și culturale autentice. Lacul Buftea, fostul Domeniu Știrbey cu parcul și conacul istoric, studiourile cinematografice cu tradiție națională și proximitatea față de București constituie atuuri competitive reale pentru atragerea unui turism de weekend, recreativ și cultural.

Firătoiu et al. (2024) au analizat contribuția turismului la dezvoltarea ariei rurale a județului Ilfov, cu studiu de caz pentru zona Buftea, identificând că fluxurile turistice rămân subdimensionate față de potențialul existent. Autorii constată că infrastructura de cazare și alimentație publică este insuficientă cantitativ și calitativ, că promovarea destinațiilor turistice locale este fragmentată, iar colaborarea dintre operatorii privați, autoritățile locale și instituțiile culturale este incipientă. Studiul subliniază că zona Buftea ar putea beneficia de valorificarea patrimoniului cultural local (conacul Știrbey, tradiția cinematografică) și a resurselor naturale (lacul, spațiile verzi periurbane) prin produse turistice integrate, care să genereze venituri suplimentare pentru comunitatea locală și să contribuie la diversificarea economiei urbane.

Integrarea turismului în strategia de dezvoltare durabilă a orașului Buftea implică atât investiții în infrastructura receptivă (locuri de cazare, restaurante cu specific local), cât și în promovarea și brandingul destinației, cu accent pe turismul cultural, eco-turismul periurban și agro-turismul ca forme complementare. Experiența unor orașe periurbane europene similare arată că turismul de proximitate poate genera fluxuri economice substanțiale, cu impact pozitiv inclusiv asupra ocupării forței de muncă locale în sectoarele HoReCa, cultură și servicii.

Mediul de afaceri și rolul său în dezvoltarea durabilă a orașului Buftea

Mediul de afaceri din Buftea reflectă dinamica economică mai amplă a județului Ilfov, caracterizată prin diversificarea sectoarelor de activitate și creșterea numărului de operatori economici activi. Buftea concentrează un număr semnificativ de companii active în construcții, industrie, comerț și servicii, reprezentând un pol economic relevant la nivel județean. Prezența parcurilor industriale și a platformelor logistice din proximitatea imediată a orașului stimulează

cererea de forță de muncă și diversifică baza economică a comunității (ADRBI, 2024; POB, 2024).

Firătoiu (Chiurciu) et al. (2025) au investigat rolul mediului de afaceri în dezvoltarea durabilă a orașului Buftea, evidențiind că sectoarele dominante sunt comerțul, construcțiile și industria prelucrătoare, sectoare cu impact direct asupra ocupării și veniturilor populației locale. Studiul identifică totodată că ponderea IMM-urilor (întreprinderi mici și mijlocii) este covârșitoare în structura mediului de afaceri local, ceea ce generează atât reziliență economică, cât și vulnerabilitate față de șocurile externe - pandemia COVID-19 reprezentând o astfel de testare a capacității de adaptare. Un aspect critic semnalat de autori este gradul relativ redus de inovare și digitalizare al operatorilor economici locali, comparativ cu standardele regionale ale Regiunii București-Ilfov, ceea ce poate afecta competitivitatea pe termen mediu și lung.

Consolidarea mediului de afaceri din Buftea presupune sprijin pentru digitalizarea IMM-urilor, accesul la instrumente financiare dedicate inovării și internaționalizării, precum și crearea unor structuri de tip incubator de afaceri sau parc tehnologic care să atragă investiții în sectoarele economiei bazate pe cunoaștere - tendință înregistrată deja la nivelul județelor periurbane din Europa Centrală și de Est cu profil similar.

Educația - pilon al dezvoltării durabile în zona Buftea

Educația reprezintă un pilon esențial al dezvoltării durabile, deoarece contribuie la formarea capitalului uman necesar economiei locale, creează oportunități economice și combate excluziunea socială. Investițiile în infrastructura educațională, formarea profesională și accesul la tehnologie sunt esențiale pentru reducerea disparităților dintre mediul urban și cel rural și pentru adaptarea forței de muncă la cerințele unei economii moderne (Ciobănică, 2024).

La nivelul județului Ilfov, numărul total de unități de învățământ a crescut de la 132 în 2018 la 137 în 2023 (+3,79%), cu cea mai semnificativă creștere înregistrată la unitățile preșcolare (+11,76%), reflectând o cerere crescândă de servicii educaționale pentru copii mici, corelată cu creșterea demografică și cu migrația familiilor tinere din București. Populația școlară a înregistrat creșteri notabile la toate nivelurile, cu o creștere spectaculoasă a învățământului profesional (+90,79%), ceea ce semnalează orientarea spre calificări tehnice aliniate cererii pieței muncii din județ (INS, 2024).

Orașul Buftea a investit semnificativ în modernizarea infrastructurii educaționale, cu fonduri europene și naționale. Printre realizările notabile se numără: modernizarea Școlii Gimnaziale nr. 1 cu construirea unei săli de sport și integrarea resurselor digitale de predare, dotarea Școlii Gimnaziale nr. 3 cu tehnologii IT și videoconferință prin fonduri PNRR, și funcționarea unor unități de tip Montessori și Reggio Emilia în cadrul grădinițelor private. Liceele Tehnologice „Dimitru Dumitrescu” și „Barbu A. Știrbey” oferă specializări aliniate cu necesitățile economice și sociale ale regiunii (POB, 2024). Numărul elevilor din zona Buftea a crescut în perioada 2016–2022 la toate nivelurile, cu cea mai accentuată creștere la nivelul grădinițelor (+10,3%) și al învățământului secundar (+15,3%), în timp ce corpul didactic a crescut cu 31,7% la nivel preșcolar, semnalând o extindere semnificativă a acestui sector.

Tabelul 2. Sinteza indicatorilor-cheie de dezvoltare durabilă pentru orașul Buftea și județul Ilfov

Dimensiune	Indicator	Buftea	Județul Ilfov
Demografică	Creștere pop. 2020–2024	+2,43%	+13,66%

Demografică	Pondere pop. activă (2024)	68,00%	70,20%
Economică	Salariu mediu net (2024)	~5.000 lei*	5.060 lei
Economică	Creștere salariu 2020–2024	~50%*	+51,14%
Agricolă	Culturi dominante	Cereale, oleaginoase	Cereale, oleaginoase
Turistică	Resurse turistice principale	Lac, Domeniu Știrbey, studiouri	Diverse
Educațională	Creștere pop. școlare 2016-2022	+15,3% (secundar)	+19,68% (secundar)
Educațională	Creștere cadre didactice (preșcolar)	+31,7%	+34,48%

*estimare bazată pe date județene

Surse: INS (2024; 2026); POB (2024); Firătoiu et al. (2024; 2025); Mărcuță et al. (2023).

CONCLUZII

Analiza multidimensională a indicatorilor de dezvoltare durabilă ai orașului Buftea relevă un profil urban complex, aflat la intersecția dintre dinamica metropolitană impulsionată de proximitatea față de București și specificul unui oraș cu tradiții agricole și cu resurse naturale și culturale proprii, insuficient valorificate.

Din perspectivă demografică, Buftea înregistrează o creștere moderată a populației, semnificativ mai lentă decât media județeană, ceea ce sugerează că orașul nu a reușit să capteze în aceeași măsură ca alte localități din Ilfov fluxurile migratorii dinspre București. Structura de vârstă relativ activă constituie, totuși, o resursă umană valoroasă pentru economia locală. Din perspectivă economică, creșterea salarială susținută și diversificarea sectorială confirmă potențialul orașului Buftea de a se consolida ca nod economic la nivel județean, cu condiția accelerării digitalizării și inovației în rândul IMM-urilor locale (Firătoiu (Chiurciu) et al., 2025).

Agricultura zonei Buftea prezintă paradoxul specific agriculturii periurbane românești: existența unor resurse de sol favorabile, asociată cu o productivitate sub potențial, din cauza fragmentării proprietăților și a sub-investiției în irigații și mecanizare. Valorificarea producției locale prin lanțuri scurte și piețe de proximitate reprezintă o oportunitate reală și aliniată tendințelor europene (Mărcuță et al., 2023). Turismul, deși subdezvoltat față de potențialul existent, poate deveni o componentă semnificativă a economiei locale prin valorificarea patrimoniului natural și cultural (lacul Buftea, Domeniul Știrbey, tradiția cinematografică), în condițiile unei investiții coerente în infrastructura receptivă și în promovare (Firătoiu et al., 2024). Educația reprezintă pilonul cu cel mai solid progres, datorat investițiilor publice recente în modernizarea infrastructurii școlare și creșterii continue a populației școlare la toate nivelurile.

Perspectivile de dezvoltare ale orașului Buftea depind, în esență, de capacitatea autorităților locale de a construi o viziune integrată care să articuleze dimensiunile economică, agricolă, turistică și educațională într-o strategie coerentă de dezvoltare urbană durabilă. Accesul la fonduri europene disponibile prin PAC 2023-2027, FEDR, FSE+ și PNRR, coroborat cu implicarea mediului de afaceri și a comunității academice, creează condițiile necesare pentru

transformarea orașului dintr-un nod periurban cu funcții preponderent rezidențiale și logistice într-un pol de dezvoltare durabilă cu identitate proprie și vizibilitate regională.

MULȚUMIRI

Această lucrare a fost realizată în cadrul programului de doctorat al Universității de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București, în contextul studiului intitulat „Cercetări privind dezvoltarea durabilă a orașului Buftea, județul Ilfov”.

Autorii mulțumesc Primăriei Orașului Buftea pentru sprijinul acordat.

BIBLIOGRAFIE

1. ADRBI - Agenția pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov (2024). Prezentarea regiunii. Disponibil la: <https://www.adrbi.ro/despre-noi/regiunea-bucuresti-ilfov/prezentarea-regiunii/>. Accesat la 15.07.2024.
2. Ciobanica, F. C. (2024). Quality analysis of practical training in Vocational and Technical Education. Case Study: Ilfov County, Romania, Academic Year 2022-2023. Scientific Papers. Series "Management, Economic Engineering in Agriculture and rural development", Vol. 24(1), 235 - 246. Print ISSN 2284-7995.
3. CNSP - Comisia Națională de Strategie și Prognoză (2025). Proiecția principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial 2025–2028. Disponibil la: <https://cnspl.ro>. Accesat la 24.01.2026.
4. CJI - Consiliul Județean Ilfov (2023). Strategia de dezvoltare a județului Ilfov 2020–2030. Disponibil la: <https://cjlilfov.ro>. Accesat la 28.01.2024.
5. Eurostat (2023). Regional Statistics by NUTS Classification – Demographic Statistics. Publications Office of the European Union, Luxembourg.
6. Firătoiu, A. R., Mărcuță, L., Soare, E., Chiurciu, I. A. (2024). The contribution of tourism to the development of the rural area in Ilfov County. Case study for Buftea area. In: International Scientific Conference "Sustainable Agriculture and Rural Development IV" Proceedings, pp. 441-452.
7. Firătoiu (Chiurciu), A. R., Soare, E., Chereji, A. I., Chiurciu, I. A., Mărcuță, L. (2025). The role of the business environment in the sustainable development of Buftea city, Ilfov County. *Agricultural Management / Lucrări Științifice Seria I, Management Agricol*, 27(2).
8. INS - Institutul Național de Statistică (2026). Baza de date TEMPO-Online. Disponibil la: <https://insse.ro>. Accesat la 25.01.2026.
9. Mărcuță, L., Mărcuță, A., Firătoiu (Chiurciu), A. R. (2023). Dynamics of agricultural vegetal production in Ilfov County, Romania. Case study for Buftea area. *Agricultural Management / Lucrări Științifice Seria I, Management Agricol*, 25(2), pp. 81-87.
10. Neniu, A. I., Peptenatu, D., Gruia, A. R. (2025). Structural Dynamics of Local Economies in Bucharest-Ilfov Region. Proceedings of the 19th International Conference on Business Excellence (PICBE), pp. 2118–2126. ISSN 2558-9652. <https://doi.org/10.2478/picbe-2025-0164>.
11. POB - Primăria Orașului Buftea (2024). Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Buftea 2024-2030. Disponibil la: <https://www.primariabuftea.ro>. Accesat la 05.08.2024.
12. Scarlat, H., Dobre, C. A. (2019). Socio-economic developments at county level. Case study: Ilfov County, Romania. Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development, 19(1), pp. 517-522.

13. Teodorescu, R. F., Tudor, V. C. (2019). Demographic analysis of the Bucharest-Ilfov Region. *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*, 19(3), pp. 593-598.

ȘCOALA CARE ÎNVAȚĂ: IMPACTUL PROIECTELOR NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE ASUPRA MANAGEMENTULUI ȘI PREDĂRII EDUCAȚIEI ANTREPRENORIALE

Prof. Daniela GHINDAOANU

Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Cuvios Dionisie Exiguul”, Constanța, județul Constanța

Cuvinte-cheie: competențe, educație antreprenorială, management școlar

Introducere

În contextul actual al educației moderne, proiectele naționale și internaționale reprezintă un instrument important pentru dezvoltarea instituțiilor școlare și pentru adaptarea procesului educațional la cerințele societății contemporane. Educația antreprenorială are un rol esențial în formarea elevilor, deoarece contribuie la dezvoltarea spiritului de inițiativă, a creativității și a responsabilității.

Rolul proiectelor educaționale în dezvoltarea școlii

Participarea școlilor la proiecte educaționale oferă oportunități de modernizare a metodelor de predare și de îmbunătățire a managementului instituțional. Prin implicarea în programe precum Erasmus+, activități de voluntariat sau proiecte naționale dedicate antreprenoriatului, profesorii și elevii au acces la experiențe noi și la schimburi de bune practici.

Impactul asupra predării Educației Antreprenoriale

În cadrul disciplinei Educație antreprenorială, proiectele educaționale contribuie la transformarea lecțiilor într-un proces interactiv și aplicativ. Elevii sunt implicați în activități practice, simulări de afaceri, planuri de marketing, proiecte de echipă și activități de voluntariat economic și social. Astfel, teoria este corelată cu situațiile reale din societate.

Dezvoltarea competențelor elevilor

Prin participarea la proiecte, elevii își dezvoltă competențe importante precum comunicarea, colaborarea, gândirea critică și rezolvarea problemelor. Educația antreprenorială îi încurajează să fie creativi, să își asume responsabilități și să identifice oportunități de dezvoltare personală și profesională.

Impactul asupra managementului școlar

Managementul instituțiilor de învățământ este influențat pozitiv de participarea la proiecte educaționale. Acestea stimulează colaborarea dintre profesori, elevi, părinți și comunitatea locală. În plus, proiectele contribuie la creșterea prestigiului școlii și la promovarea unei imagini moderne și dinamice.

Concluzii

Proiectele naționale și internaționale reprezintă o resursă valoroasă pentru dezvoltarea educației și pentru modernizarea procesului didactic. În domeniul Educației antreprenoriale, aceste proiecte facilitează formarea unor elevi activi, responsabili și pregătiți pentru provocările societății actuale. O școală care învață permanent este o școală capabilă să formeze generații adaptabile și orientate spre succes.

BIBLIOGRAFIE

1. Cucuș, C., 2014, Pedagogie, Editura Polirom, Iași;
2. Iucu, R., 2018, Managementul clasei de elevi, Editura Didactică și Pedagogică, București;
3. Programa școlară pentru disciplina Educație antreprenorială, Ministerul Educației.
4. Documente și resurse Erasmus+ privind educația și antreprenoriatul.

FLIPPED CLASSROOM ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR DIN ROMÂNIA: PERSPECTIVE DE COLABORARE CU MEDIUL UNIVERSITAR PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR VIITORULUI

Lect. univ. dr. ing. Daniela-Mihaela GRIGORE

Facultatea de Ingineria și Gestiunea Producțiilor Animaliere, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București

Cuvinte-cheie: flipped classroom, educație digitală, colaborare universitară, competențele viitorului

INTRODUCERE

În contextul transformărilor accelerate ale educației contemporane, modelul flipped classroom reprezintă o alternativă modernă la predarea tradițională. Modelul flipped classroom presupune transferul componentei teoretice în afara orei de curs, prin materiale digitale, și utilizarea timpului din clasă pentru activități aplicative, colaborative și interactive. În învățământul preuniversitar din România, aplicarea acestui model este încă incipientă, însă are un potențial ridicat de dezvoltare, mai ales în contextul digitalizării educației și al colaborării cu mediul universitar. Scopul lucrării este de a analiza aplicabilitatea flipped classroom în școlile gimnaziale și liceale și de a evidenția rolul potențial al universităților în sprijinirea acestui proces. În România, acest model are un potențial ridicat în contextul digitalizării educației.

MATERIAL ȘI METODĂ

Lucrarea are la bază analiza literaturii de specialitate, observarea practicilor educaționale și interpretarea exemplelor de utilizare a platformelor digitale în mediul preuniversitar.

Flipped classroom

Modelul flipped classroom este considerat echivalent cu învățarea activă. Totuși, există multiple modalități de a integra învățarea activă în cursurile dumneavoastră, iar flipped classroom reprezintă doar una dintre aceste opțiuni. Acest model se bazează pe premisa că prelegerea sau instruirea directă nu reprezintă cea mai eficientă utilizare a timpului de clasă. În această abordare, elevii parcurg materialele înainte de ora de curs, ceea ce permite folosirea timpului din clasă pentru activități care solicită gândire de nivel superior. Modelul clasei inversate este compatibil cu taxonomia lui Bloom, care funcționează ca un cadru ierarhic pentru clasificarea obiectivelor cognitive în procesul educațional (Bloom et al., 1956). În această structură, etapele cognitive inferioare, precum memorarea și înțelegerea, sunt abordate prin activități de autoinstruire, utilizând sarcini standardizate pentru consolidarea cunoștințelor de bază. Activitățile desfășurate în cadrul orelor de curs sunt orientate către nivelurile cognitive superioare ale taxonomiei, incluzând analiza, evaluarea, sinteza și generarea de soluții noi, care presupun procese cognitive complexe și dezvoltarea competențelor de ordin superior.

Deși metoda flipped classroom a fost aplicată de mult timp în anumite discipline, chiar dacă nu sub această denumire, popularitatea sa a crescut odată cu dezvoltarea tehnologică, care a facilitat accesul și crearea de materiale educaționale. Este important de menționat că există diferențe semnificative între ascultarea individuală a unei prelegeri și participarea la o prelegere

în cadrul colectivului clasei (Bergmann, J., și Sams, A., 2012). Prelegerile pot oferi beneficii precum dezvoltarea unei experiențe sociale, elevii având posibilitatea de a învăța din indiciile sociale ale colegilor.

Avantajele utilizării clasei inversate

Flipped classroom a devenit o metodă populară și susținută în educația preuniversitară și universitară. O căutare recentă pe Google Scholar (aprilie 2026) a returnat aproximativ 80.000 de rezultate pentru „Flipped classroom” și peste 75.000 pentru „Reversed classroom”. Totuși, această metodă îmbunătățește cu adevărat performanța elevilor? Dacă da, în ce măsură, în ce discipline și la ce nivel de studiu este cea mai eficientă? De asemenea, putem identifica factorii esențiali care contribuie la eficiența învățării inversate, dacă aceasta există? Recent, studii de specialitate dovedesc eficiența utilizării modelului flipped classroom în învățământul preuniversitar și în cel universitar, indicând astfel următoarele aspecte pozitive (Hamdan et al., 2013; Arnold-Garza et al., 2014; Brown et al., 2016):

Un prim avantaj ar fi dezvoltarea de materiale video educaționale realizate de către universitari. Cadrele universitare au acces nelimitat la materiale științifice și la cercetări actualizate, ceea ce le permite să creeze resurse video care depășesc manualul școlar tradițional, atât din punct de vedere al profunzimii informației, cât și al acurateții științifice. Aceste materiale pot transforma conținutul teoretic în explicații clare, structurate și vizualizate, facilitând înțelegerea conceptelor abstracte de către elevi. În plus, materialele video realizate de către universitari pot contribui la standardizarea calității informației, reducând diferențele dintre mediile educaționale și oferind tuturor elevilor acces la același nivel de expertiză academică, indiferent de școala la care învață.

Un element pozitiv ar putea fi reprezentat de posibilitatea organizării de sesiuni online interactive cu studenți și profesori universitari, care contribuie semnificativ la extinderea experienței de învățare dincolo de spațiul clasei tradiționale și la crearea unei legături directe între învățământul preuniversitar și cel universitar. Prin intermediul sesiunilor se oferă elevilor oportunitatea de a interacționa în timp real cu cadre universitare și studenți, facilitând accesul la perspective academice actualizate și la experiențe educaționale autentice (Hamdan et al., 2013). Prin dialog direct, elevii pot adresa întrebări, pot clarifica noțiuni complexe și pot primi explicații dintr-o perspectivă mai aplicată, diferită de cea strict curriculară. Interacțiunea cu studenți apropie mai mult conținutul de realitatea lor imediată, aceștia funcționând adesea ca modele educaționale accesibile și relevante. În același timp, profesorii universitari pot aduce în discuție exemple din cercetare, studii de caz sau aplicații practice, ceea ce ajută la contextualizarea cunoștințelor și la dezvoltarea gândirii critice. Elevii sunt încurajați să formuleze întrebări, să argumenteze și să participe activ la procesul de învățare, ceea ce consolidează caracterul interactiv al modelului flipped classroom (Arnold-Garza et al., 2014).

Un alt plus important îl constituie integrarea unor resurse științifice adaptate nivelului liceal, ceea ce permite aducerea în mediul preuniversitar a unor conținuturi actuale, corecte din punct de vedere științific, dar prezentate într-o formă accesibilă elevilor. În acest context, cadrele universitare pot contribui prin selectarea, adaptarea și simplificarea informațiilor provenite din cercetarea științifică recentă, articole academice sau studii de specialitate, astfel încât acestea să fie înțelese de elevii de liceu fără a pierde din rigoarea științifică. Un astfel de demers are un impact direct asupra calității procesului de învățare, deoarece elevii intră în contact cu informații actualizate, care depășesc adesea conținutul manualelor școlare. Astfel, se reduce decalajul dintre educația preuniversitară și progresul științific real, iar elevii pot înțelege mai bine relevanța

practică a conceptelor studiate (Brown et al., 2016). În plus, integrarea acestor resurse științifice contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a competențelor de analiză, deoarece elevii sunt expuși unor informații mai complexe, pe care sunt încurajați să le interpreteze, să le compare și să le aplice în contexte diferite. Mai mult, utilizarea resurselor adaptate facilitează personalizarea învățării, permițând profesorilor să selecteze materiale în funcție de nivelul clasei, de ritmul de învățare și de interesele elevilor. În cadrul modelului flipped classroom, aceste resurse pot fi studiate individual înainte de oră, iar timpul din clasă poate fi utilizat pentru clarificări, discuții și aplicații practice.

În cele din urmă, un beneficiu major reprezintă posibilitatea mentoratului academic pentru elevii interesați de domenii specifice (științe, tehnologie, educație, biologie și chimie), ceea ce contribuie la orientarea timpurie și coerentă a traseului educațional și profesional. Prin implicarea cadrelor universitare și a studenților avansați, elevii pot beneficia de ghidare personalizată în funcție de interesele lor academice. În plus, mentoratul academic contribuie la dezvoltarea autonomiei în învățare, deoarece elevii sunt încurajați să își stabilească obiective, să își organizeze procesul de studiu și să își dezvolte propriile direcții de cercetare sau explorare. Totodată, prin colaborarea cu mediul universitar, elevii pot fi implicați în proiecte educaționale sau activități de tip pre-cercetare, ceea ce le dezvoltă gândirea critică, creativitatea și capacitatea de rezolvare a problemelor. Aceste competențe sunt importante pentru parcursul academic ulterior și pentru integrarea pe piața muncii.

Limitări și controverse

O primă limitare a implementării modelului clasei inversate este dependența de motivația elevilor. Deoarece o parte importantă a procesului de învățare are loc individual, în afara orelor de curs, succesul acestui model depinde în mare măsură de responsabilitatea și disciplina fiecărui elev. În practică, nu toți elevii se pregătesc în mod constant înainte de activitățile din clasă, ceea ce poate reduce eficiența discuțiilor și a activităților aplicative desfășurate ulterior.

Un al doilea aspect îl reprezintă încărcarea suplimentară a cadrelor didactice, care trebuie să conceapă materiale digitale (video-uri, prezentări, resurse interactive) adaptate nivelului elevilor. Adesea, acest proces necesită timp, competențe digitale și efort susținut, ceea ce poate deveni o provocare în lipsa unui sprijin instituțional sau a unor programe de formare adecvate.

De asemenea, infrastructura digitală inegală constituie o barieră importantă în implementarea uniformă a acestui model. Nu toate unitățile de învățământ dispun de echipamente performante sau de acces stabil la internet, iar nu toți elevii au aceleași resurse tehnologice acasă. Limitarea acestei situații poate accentua diferențele dintre elevi și poate dezechilibra accesul echitabil la conținutul educațional. În plus, studiile și experiențele practice arată că modelul clasei inverste nu conduce întotdeauna la creșteri semnificative ale rezultatelor școlare (notele), deși are efecte pozitive asupra implicării și experienței de învățare. Cu alte cuvinte, beneficiile sunt mai evidente în zona dezvoltării competențelor (gândire critică, autonomie, colaborare) decât în performanța măsurată strict prin evaluări tradiționale.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Analiza realizată evidențiază faptul că aplicarea modelului clasei inversate în învățământul preuniversitar determină o serie de efecte pozitive asupra procesului educațional. În primul rând, se observă o creștere a gradului de implicare a elevilor în activitățile de învățare, aceștia devenind participanți activi, și nu simpli receptori de informație. În al doilea rând, modelul contribuie la dezvoltarea autonomiei în învățare și a gândirii critice, prin responsabilizarea elevilor în studiul individual și prin stimularea capacității de analiză și reflecție

asupra conținuturilor studiate. De asemenea, se remarcă o îmbunătățire a capacității de aplicare practică a cunoștințelor, deoarece timpul din clasă este utilizat preponderent pentru activități aplicative, rezolvări de probleme și colaborare.

Nu în ultimul rând, utilizarea resurselor digitale și a materialelor interactive conduce la creșterea motivației pentru învățare, facilitând accesul la conținuturi atractive și adaptate nevoilor generațiilor actuale de elevi. Implicarea mediului universitar poate aduce valoare adăugată prin:

- 1) actualizarea permanentă a conținuturilor științifice în conformitate cu progresul;
- 2) cercetării actuale;
- 3) facilitarea contactului elevilor cu cercetarea științifică reală și cu aplicațiile sale practice;
- 4) sprijinirea orientării vocaționale timpurii, prin expunerea elevilor la domenii academice diverse;
- 5) diminuarea decalajului dintre învățământul liceal și cel universitar, prin crearea unei continuități educaționale coerente.

CONCLUZII

Modelul flipped classroom are un potențial semnificativ în modernizarea învățământului preuniversitar din România. Integrarea sa devine cu atât mai eficientă atunci când este susținută de colaborarea cu mediul universitar, care poate oferi expertiză științifică, resurse educaționale și suport metodologic.

Se conturează astfel un model educațional integrat, în care școala și universitatea colaborează pentru formarea competențelor necesare societății viitorului. Mulți profesori consideră că identificarea sau crearea resurselor pentru studiul individual este cea mai dificilă parte a implementării clasei inversate. Totuși, beneficiile acestui model depind în principal de modul în care este folosit timpul la clasă. De aceea, este important să planificați mai întâi activitățile din clasă, înainte de a selecta resursele pentru acasă.

Modelul flipped classroom implică un efort suplimentar din partea elevilor în afara orelor, iar aceștia vor accepta această muncă doar dacă observă că timpul de la clasă este folosit pentru activități care îi sprijină direct în procesul de învățare.

BIBLIOGRAFIE

- [1]. Arnold-Garza, S. (2014). The Flipped Classroom Teaching Model and Its Use for Information Literacy Instruction. *Communications in Information Literacy*, 8(1): 7–22. doi.org/10.15760/comminfolit.2014.8.1.161
- [2]. Hamdan, N., McKnight, P., McKnight, K., & Arfstrom, K. M. (2013). The flipped learning model: A white paper based on the literature review titled a review of flipped learning. Flipped Learning Network/Pearson/George Mason University
- [3]. Brown, B.A. (2016). Understanding the Flipped Classroom: Types, Uses and Reactions to a Modern and Evolving Pedagogy. *Culminating Projects in Teacher Development*. 12. repository.stcloudstate.edu/ed_etds/12
- [4]. Bergmann, J., Sams, A.(2012). Flip your classroom : reach every student in every class every day. Washinton DC
- [5]. Bloom, B.S., et al. (1956). A Taxonomy of Educational Objectives: Handbook I The Cognitive Domain. Longman, Green Co., New York.

MANAGEMENTUL CALITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR ȘI ROLUL ACTIVITĂȚILOR DE MONITORIZARE

Prof. dr. Daniel Alexandru ION

Inspector Școlar General – Inspectoratul Școlar Județean Dolj

Abstract

Managementul calității în învățământul preuniversitar reprezintă un domeniu strategic al politicilor educaționale contemporane, având drept scop asigurarea unui proces educațional eficient, echitabil și adaptat cerințelor societății actuale. În contextul transformărilor accelerate generate de digitalizare, globalizare și schimbările sociale, instituțiile de învățământ sunt nevoite să implementeze mecanisme moderne de evaluare și monitorizare a calității. Activitățile de monitorizare constituie un instrument esențial pentru identificarea nivelului de performanță al organizației școlare, pentru optimizarea proceselor educaționale și pentru fundamentarea deciziilor manageriale. Articolul analizează conceptul de management al calității în educație, principalele dimensiuni ale monitorizării instituționale și impactul acestora asupra performanței școlare, evidențiind totodată provocările și perspectivele actuale ale sistemului de învățământ preuniversitar.

Cuvinte-cheie: managementul calității, monitorizare educațională, evaluare instituțională

Introducere

Calitatea educației reprezintă una dintre preocupările fundamentale ale societății contemporane, fiind considerată un factor determinant al dezvoltării economice, sociale și culturale. În ultimele decenii, sistemele educaționale europene au fost supuse unor procese ample de reformă, orientate către creșterea eficienței și a performanței instituțiilor de învățământ. În acest context, managementul calității a devenit o componentă indispensabilă a conducerii organizațiilor școlare.

Managementul calității nu se limitează la verificarea rezultatelor școlare, ci presupune o abordare complexă și sistemică, orientată către îmbunătățirea continuă a tuturor componentelor procesului educațional: curriculum, resurse umane, management instituțional, infrastructură, relația cu comunitatea și satisfacția beneficiarilor. În acest cadru, activitățile de monitorizare au un rol esențial, deoarece oferă informații relevante despre funcționarea organizației școlare și permit intervenții rapide și eficiente.

Necesitatea monitorizării continue a calității educației a devenit și mai evidentă în contextul provocărilor recente generate de pandemia COVID-19, care a evidențiat vulnerabilități importante ale sistemului educațional, precum inegalitățile de acces la educație digitală, dificultățile de adaptare metodologică și nevoia de dezvoltare a competențelor digitale ale cadrelor didactice.

Conceptul de management al calității în învățământul preuniversitar

Managementul calității în educație poate fi definit ca ansamblul activităților și strategiilor prin care o instituție de învățământ urmărește să asigure atingerea standardelor educaționale și îmbunătățirea continuă a performanțelor organizaționale. Acesta implică planificarea, implementarea, evaluarea și revizuirea permanentă a proceselor educaționale. În literatura de specialitate, calitatea educației este asociată cu eficiența procesului instructiv-educativ, relevanța

curriculumului, competențele profesorilor, performanțele elevilor și gradul de satisfacție al beneficiarilor direcți și indirecti ai educației. Managementul calității presupune existența unei culturi organizaționale bazate pe responsabilitate, colaborare și orientare spre performanță.

Principiile fundamentale ale managementului calității în învățământ includ: orientarea către beneficiar; leadership educațional eficient; implicarea personalului didactic și auxiliar; abordarea procesuală a activităților educaționale; luarea deciziilor pe baza datelor și indicatorilor de performanță; îmbunătățirea continuă; dezvoltarea parteneriatelor educaționale.

În mediul școlar contemporan, managementul calității este strâns legat de conceptul de „școală eficientă”, caracterizată prin capacitatea de a genera progres școlar, incluziune socială și dezvoltare personală pentru toți elevii. O școală performantă este aceea care reușește să valorifice resursele existente și să creeze un climat educațional favorabil învățării.

Digitalizarea educației a influențat semnificativ modul în care este abordat managementul calității. Platformele educaționale, cataloagele electronice, sistemele de management al învățării și instrumentele de analiză a datelor permit monitorizarea în timp real a progresului elevilor și a activităților didactice. Astfel, deciziile manageriale pot fi fundamentate pe date concrete și relevante.

Totodată, conceptul de calitate în educație este tot mai frecvent asociat cu dezvoltarea competențelor-cheie necesare secolului XXI: gândire critică, creativitate, colaborare, comunicare și competențe digitale. Prin urmare, managementul calității trebuie să depășească perspectiva tradițională centrată exclusiv pe rezultate academice și să urmărească dezvoltarea holistică a elevului.

Rolul activităților de monitorizare în asigurarea calității educației

Monitorizarea reprezintă un proces sistematic de colectare, analiză și interpretare a informațiilor privind desfășurarea activităților educaționale și nivelul de atingere a obiectivelor instituționale. În cadrul managementului calității, monitorizarea are rolul de a identifica punctele forte și vulnerabilitățile organizației școlare, oferind suport pentru procesul decizional.

Printre principalele obiective ale monitorizării în învățământul preuniversitar se numără: evaluarea performanțelor elevilor; analiza eficienței activităților didactice; identificarea riscului de abandon școlar; evaluarea climatului educațional; monitorizarea frecvenței și disciplinei; verificarea utilizării resurselor materiale și financiare; evaluarea satisfacției beneficiarilor.

Monitorizarea eficientă presupune utilizarea unor indicatori de performanță relevanți. Acești indicatori pot include rata promovabilității, rezultatele la evaluările naționale, nivelul de participare școlară, gradul de incluziune, participarea la activități extracurriculare sau nivelul de competențe digitale al elevilor și profesorilor.

În prezent, sistemele moderne de monitorizare utilizează tot mai frecvent instrumente digitale și tehnologii bazate pe analiza datelor. Platformele educaționale permit colectarea rapidă a informațiilor și generarea unor rapoarte complexe privind progresul școlar. Aceste soluții facilitează identificarea timpurie a dificultăților de învățare și implementarea unor măsuri remediale personalizate.

Un aspect important al monitorizării îl reprezintă feedbackul educațional. Cadrele didactice și elevii beneficiază de informații relevante privind performanțele și progresul realizat, ceea ce contribuie la creșterea motivației și la optimizarea procesului de învățare. În același timp, părinții pot fi implicați mai activ în viața școlară prin accesul la informații actualizate privind evoluția copiilor. Monitorizarea activităților educaționale contribuie și la dezvoltarea responsabilității instituționale. Școlile sunt încurajate să își stabilească obiective clare, să își

evalueze periodic performanțele și să adopte măsuri de îmbunătățire continuă. În acest mod, cultura organizațională devine orientată către performanță și calitate.

Instrumente și metode de monitorizare a calității

În vederea asigurării calității în învățământul preuniversitar sunt utilizate diverse instrumente și metode de monitorizare, adaptate specificului activităților educaționale.

Observația sistematică - observația activităților didactice reprezintă una dintre cele mai utilizate metode de monitorizare. Prin asistarea la ore, conducerea școlii sau responsabilii cu asigurarea calității pot evalua metodele de predare, relația profesor-elev, utilizarea resurselor educaționale și climatul de învățare.

Analiza documentelor școlare - documentele instituționale, precum planurile manageriale, rapoartele de activitate, cataloagele, portofoliile profesorilor sau rezultatele evaluărilor, oferă informații relevante privind funcționarea școlii și gradul de realizare a obiectivelor educaționale.

Chestionarele și interviurile - aplicarea chestionarelor elevilor, profesorilor și părinților contribuie la identificarea nivelului de satisfacție și a principalelor probleme existente în mediul școlar. Interviurile permit obținerea unor informații detaliate privind experiențele și percepțiile beneficiarilor.

Evaluările standardizate - rezultatele la evaluările naționale și testările standardizate reprezintă indicatori importanți ai calității educației. Analiza acestora permite identificarea nivelului de performanță și compararea rezultatelor între unități de învățământ.

Monitorizarea digitală - utilizarea platformelor digitale și a aplicațiilor educaționale a devenit o componentă esențială a managementului modern al calității. Instrumentele digitale permit urmărirea participării elevilor, analiza progresului individual și generarea automată a unor statistici relevante.

Provocări actuale ale managementului calității în educație

În ciuda progreselor înregistrate, managementul calității în învățământul preuniversitar se confruntă cu numeroase provocări. Una dintre cele mai importante dificultăți este reprezentată de inegalitățile educaționale dintre mediul urban și cel rural. Lipsa infrastructurii moderne, deficitul de personal calificat și accesul limitat la tehnologie afectează calitatea procesului educațional în anumite zone.

O altă provocare majoră o constituie rezistența la schimbare și dificultatea implementării unei culturi organizaționale orientate către evaluare și performanță. Uneori, activitățile de monitorizare sunt percepute ca mecanisme birocratice, și nu ca instrumente de dezvoltare instituțională.

Supraîncărcarea administrativă a cadrelor didactice reprezintă, de asemenea, un factor care poate reduce eficiența managementului calității. Profesorii sunt adesea nevoiți să completeze numeroase documente și rapoarte, ceea ce limitează timpul alocat activităților didactice propriu-zise. Transformările tehnologice rapide generează necesitatea dezvoltării continue a competențelor digitale ale profesorilor și elevilor. În lipsa formării adecvate, utilizarea instrumentelor digitale poate deveni superficială și inefficientă.

De asemenea, sistemul educațional contemporan trebuie să răspundă unor provocări sociale complexe, precum creșterea fenomenului de abandon școlar, problemele de sănătate mintală în rândul elevilor, violența școlară sau impactul rețelelor sociale asupra procesului educațional.

În acest context, managementul calității trebuie să adopte o abordare integrată și flexibilă, orientată atât către performanța academică, cât și către bunăstarea emoțională și socială a elevilor.

Perspective și direcții de dezvoltare

Viitorul managementului calității în învățământul preuniversitar este strâns legat de digitalizare, inovare și dezvoltarea unei culturi organizaționale bazate pe învățare continuă.

Una dintre direcțiile importante de dezvoltare este utilizarea sistemelor inteligente de analiză a datelor educaționale. Acestea permit identificarea rapidă a nevoilor elevilor și adaptarea strategiilor didactice în funcție de particularitățile fiecărei clase.

De asemenea, se remarcă tendința de orientare către educația personalizată și centrată pe elev. Monitorizarea progresului individual și utilizarea feedbackului permanent contribuie la creșterea eficienței învățării.

Parteneriatul dintre școală, familie și comunitate reprezintă un alt element esențial al managementului calității. Implicarea părinților și colaborarea cu instituțiile locale contribuie la crearea unui mediu educațional favorabil dezvoltării elevilor.

În context european, accentul este pus tot mai mult pe competențele verzi și digitale, pe incluziune și pe educația pentru cetățenie democratică. Prin urmare, activitățile de monitorizare trebuie să urmărească nu doar performanțele academice, ci și dezvoltarea competențelor necesare integrării active în societate.

Concluzii

Managementul calității în învățământul preuniversitar constituie o componentă fundamentală a modernizării sistemului educațional și a creșterii performanței școlare. Într-o societate aflată într-o continuă transformare, școala trebuie să răspundă unor cerințe complexe și să asigure un proces educațional relevant, incluziv și eficient. Activitățile de monitorizare au un rol strategic în cadrul managementului calității, deoarece permit evaluarea permanentă a proceselor educaționale și fundamentarea deciziilor manageriale. Prin utilizarea unor instrumente moderne de analiză și evaluare, instituțiile de învățământ pot identifica dificultățile existente și pot implementa măsuri eficiente de îmbunătățire.

Dezvoltarea unei culturi organizaționale orientate către calitate presupune implicarea tuturor actorilor educaționali: conducerea școlii, cadre didactice, elevi, părinți și comunitate. În același timp, integrarea tehnologiilor digitale și dezvoltarea competențelor profesionale reprezintă condiții esențiale pentru adaptarea educației la provocările contemporane.

Managementul calității și activitățile de monitorizare trebuie privite nu ca simple obligații administrative, ci ca instrumente fundamentale pentru dezvoltarea unei educații moderne și performante, capabile să răspundă nevoilor societății actuale și viitoare.

BIBLIOGRAFIE

1. Joița, E., 2000, Management educațional. Profesorul-manager: roluri și metodologie, Editura Polirom, Iași.
2. Gherguț, A., 2007, Management general și strategic în educație. Ghid practic, Editura Polirom, Iași.
3. Cristea, S., 2004, Managementul organizațiilor școlare, Editura Didactică și Pedagogică, București.
4. Păun, E., 1999, Școala – abordare sociopedagogică, Editura Polirom, Iași.
5. Iosifescu, Ș. (coord.), 2001, Management educațional pentru instituțiile de învățământ, Editura Tipogrup Press, București.
6. Chivu, R., 2008, Elemente generale de managementul educației, Editura Meronia, București.
7. Enache, R., 2019, Fundamentele managementului educației, Editura Universitară, București.
8. Enache, R., 2019, Managementul învățării, Editura Universitară, București.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR DE INSPECȚIE ÎN ASIGURAREA FUNCȚIONĂRII SISTEMULUI EDUCAȚIONAL PREUNIVERSITAR

Prof. Emilia Alina IONESCU

Inspectoratul Școlar al Municipiului București

În activitatea inspectorului școlar în derularea procesului de monitorizare și evaluare instituțională, cele mai utilizate instrumente sunt **controlul și inspecția tematică**. Ambele instrumente urmăresc asigurarea respectării legislației și îmbunătățirea practicilor educaționale, ele, însă, diferă în ceea ce privește scopul, metodologia, aria de aplicare și impactul asupra procesului de predare-învățare. Materialul de față își propune să prezinte o paralelă clară și detaliată între cele două instrumente, analizând atât elementele comune, cât și diferențele esențiale, pentru a facilita înțelegerea rolului fiecăreia în sistemul educațional.

Controlul reprezintă activitatea prin care autoritățile educaționale (inspectorate școlare) verifică respectarea normelor legale, administrative și procedurale dintr-o unitate de învățământ/unitate conexă.

Prin control se înțelege monitorizarea activităților, proceselor, relațiilor între diferiți actori cu scopul de a verifica dacă acesta se desfășoară în conformitate cu prevederile legale, precum și de a corecta deviațiile negative de la prevederile legale. Acest proces este desfășurat deopotrivă de către managerii de la diferite nivele ierarhice, dar și de către fiecare angajat la postul său de lucru și are un caracter permanent.

Prin activitatea de control a unităților de învățământ se dorește un management performant, activități instructiv-educative, școlare și extrașcolare destinate să ridice calitatea actului educațional și a procesului de predare-învățare centrat pe elev.

Elemente caracteristice:

- Vizează regulamente, proceduri, documente oficiale și aspecte administrative.
- Urmărește conformitatea cu legislația, fără a insista asupra dimensiunii pedagogice.
- Poate fi declanșat în urma unor sesizări, neconformități sau disfuncționalități.

Etape ale controlului:

- Elaborarea tematicii (strategiilor) de control, uneori pe baza unor reclamații;
- Alcătuirea echipei de control și întocmirea Ordinului de serviciu;
- Efectuarea controlului, analiza și prelucrarea datelor rezultate în urma controlului;
- Întocmirea documentelor de raportare;
- Efectuarea controlului de revenire;
- Reluarea ciclului de control/ dacă este cazul;
- Analiza rezultatelor controlului de revenire.

Inspecția tematică este un demers focalizat pe o temă specifică, stabilită la nivelul inspectoratului școlar, prin care se evaluează managementul unităților de învățământ sau modul în care cadrele didactice aplică un anumit set de norme, curriculum sau practici educaționale. Obiectul principal al inspecției tematice îl reprezintă o secvență particulară/ un aspect a/ al activității unităților de învățământ preuniversitar sau a/ al activității personalului acestora, în special a/ al activității cadrelor didactice care deservește aceste instituții. Inspecția tematică este o

formă de evaluare, consiliere, precum și un mijloc eficient prin intermediul căruia se obțin date și informații necesare soluționării unor probleme ale sistemului de educație și întocmirii unor baze de date, studii, analize diagnostice și prognoze pe termen scurt pe probleme manageriale, de rețea școlară, referitoare la domenii sau aspecte particulare ale predării-învățării-evaluării uneia ori mai multor discipline de studiu, la cunoașterea și respectarea legislației școlare în vigoare, realizarea componentei evaluative, realizarea execuției bugetare, pentru verificarea aplicării unor schimbări la nivel de sistem (curriculare, metodologice, evaluative etc.) sau la activitatea compartimentelor funcționale ale unității de învățământ preuniversitar.

Scopul său este:

- monitorizarea implementării politicilor educaționale pe componente precise;
- identificarea punctelor tari și a disfuncționalităților într-un domeniu bine delimitat;
- obținerea unei imagini comparative între școli, pentru decizii informate;
- colectarea și analizarea informațiilor în vederea valorificării aspectelor pozitive și a soluționării unor probleme ale sistemului de educație.

Inspecția tematică include consilierea/ monitorizarea/ evaluarea pe domenii și aspecte diferite, între care:

- respectarea legislației școlare;
- completarea documentelor școlare și a actelor de studii;
- activitatea de pregătire metodică-științifică sau, prin extensie, evaluarea tuturor activităților de formare și perfecționare;
- transferul elevilor;
- activitățile de educație, complementare procesului de învățământ (mentorat, școala după școală, învățare pe tot parcursul vieții);
- activitatea diferitelor comisii instituite;
- realizarea planului de școlarizare;
- pregătirea începutului/ sfârșitului de an școlar;
- selecția resursei umane;
- activitatea de analiză și rezolvare a scrisorilor, sesizărilor și reclamațiilor;
- modul de implementare a diferitelor programe sociale (Programul național de rechizite școlare, Programul Masa caldă, programul "Școală după școală", programul EURO 200, Programul Bani de liceu, Programul Bursa profesională, Programul Tichete pentru grădinițe, etc.);
- modul și gradul de încărcare a datelor din SIIIR.

Tematica de inspecție se stabilește anual, în funcție de prioritățile inspectoratului școlar.

Etaplele inspecției tematice sunt următoarele:

- a) planificarea inspecției;
- b) organizarea inspecției;
- c) colectarea, analizarea și interpretarea datelor;
- d) formularea concluziilor și consilierea persoanelor responsabile pentru domeniul/ activitatea inspectată.

Elemente comune:

- Ambele reprezintă instrumente de monitorizare și evaluare.
- Ambele sunt efectuate în baza unui Ordin de Serviciu.

- Ambele se finalizează cu documente oficiale. Consemnarea rezultatelor se face în registrul de inspecții al instituției de educație sub forma unui raport scris/ proces-verbal/ notă de control. Concluziile sunt formulate prin raportare la obiectivele propuse. Acestea conțin: constatări/aprecieri; recomandări însoțite de termene de realizare adresate instituției de educație.

Elemente de diferențiere:

- Controlul este de obicei, inopinant, în timp ce inspecția tematică se desfășoară după un grafic și o tematică stabilită și cunoscută anterior.
- Controlul nu implică componenta de îndrumare, în timp ce inspecția tematică presupune monitorizarea continuă a proceselor verificate în scopul îmbunătățirii acestora.
- Controlul este perceput ca un mecanism de sancționare, în timp ce inspecția tematică este un instrument formativ de îmbunătățire.

Model de raport de control

RAPORT

cu privire la activitatea de control desfășurată pentru verificarea și soluționarea aspectelor .....
la ..... (unitatea de învățământ).....

Prin ordinul de serviciu nr. ... s-a dispus efectuarea unei acțiuni de control la .....
(unitatea de învățământ).....

Echipe desemnate să desfășoare activitatea de control:

- ..... inspector școlar
- ..... inspector școlar
- ..... inspector școlar

Perioada de desfășurare a activității de control: (se precizează data sau datele în care se efectuează acțiunea de control)

Tematica de control:

Verificarea aspectelor sesizate de .... / sau tematica controlului în cazul în care inspectorul școlar general a stabilit un control tematic

Pentru punerea în aplicare a prevederilor Ordinului de serviciu nr. ...., s-au desfășurat următoarele activități:

1. S-au purtat discuții cu directorul/ directorul adjunct sau alte persoane implicate
2. S-au solicitat note de relație persoanelor implicate
3. Au fost solicitate și verificate următoarele documente:..... (se va completa pe scurt fiecare document verificat).....

CONSTATĂRI

În urma activității desfășurate de către comisia de control s-au constatat următoarele:

1. Referitor la.....
2. Referitor la.....
3. ....

CONCLUZII:

1. Referitor la.....
2. Referitor la.....

Se vor corela cu constatările de mai sus pentru fiecare aspecte în parte.

Se va preciza obligatoriu baza legală - art., alin., lege pentru încălcările de prevederi legale

și/sau se vor face trimitere la anexele după caz.

MĂSURI/RECOMANDĂRI:

1. ....

Termen:

Responsabil:

2. ....

Termen:

Responsabil:

(se vor preciza măsurile propuse, termenele și responsabilitățile pentru fiecare disfuncționalitate constatată)

Inspector Școlar

BIBLIOGRAFIE

- [1] Niculescu, A. (2018), Controlul și inspecția în învățământul preuniversitar, București, Editura Didactică și Pedagogică;
- [2] Rădulescu, C. (2017), Asigurarea calității în învățământul românesc, Iași, Editura Polirom;
- [3] Toma, S. (2014), Sisteme de evaluare și control în învățământ, București, Editura Pro Universitaria;
- [4] OMEC nr. 6106/ 3 decembrie 2020 privind aprobarea Regulamentului de inspecție a unităților de învățământ preuniversitar.

METODE MODERNE DE PREDARE LA ORA DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Prof. Ștefan Cristian IVAN

Școala Gimnazială Nr. 1 Găneasa, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: metode moderne, educație fizică, învățare activă, tehnologie educațională.

INTRODUCERE

Educația fizică și sportul reprezintă o componentă fundamentală a sistemului educațional, având un rol esențial în dezvoltarea fizică, psihică și socială a elevilor. În ultimele decenii, însă, s-a observat o scădere semnificativă a nivelului de activitate fizică în rândul tinerilor, pe fondul creșterii utilizării tehnologiei și al adoptării unui stil de viață sedentar. Această realitate generează o problemă majoră pentru sistemul educațional, care este nevoit să identifice soluții eficiente pentru a stimula participarea elevilor la activitățile fizice și pentru a promova un stil de viață sănătos [3]. Educația Fizică și Sportul ocupă un loc central în formarea elevilor, contribuind la dezvoltarea capacităților motrice, la menținerea sănătății și la consolidarea echilibrului emoțional. În contextul actual, marcat de utilizarea excesivă a tehnologiei și de reducerea activității fizice, școala are rolul de a compensa aceste deficiențe prin metode didactice eficiente și adaptate realității contemporane [3].

Motivul alegerii acestei teme este determinat de importanța majoră pe care metodele moderne de predare o au în creșterea calității educației fizice. În calitate de cadru didactic, este esențială cunoașterea și aplicarea unor strategii didactice inovatoare care să contribuie la dezvoltarea competențelor elevilor și la crearea unui climat educațional atractiv. Tema este relevantă și din perspectiva nevoii de a crește gradul de implicare al elevilor, de a reduce abandonul activităților fizice și de a forma obiceiuri sănătoase pe termen lung [2].

Necesitatea modernizării metodelor de predare derivă din schimbările profunde ale societății, unde elevii sunt mai conectați la mediul digital și mai puțin receptivi la metodele tradiționale. Astfel, profesorii trebuie să adopte strategii interactive și dinamice care să stimuleze interesul și participarea activă a elevilor [15].

Contextul general al lucrării este reprezentat de tendințele actuale din educație, care promovează învățarea centrată pe elev, utilizarea tehnologiei și dezvoltarea competențelor transversale, conform UNESCO, educația fizică de calitate trebuie să promoveze incluziunea, participarea activă și dezvoltarea competențelor pe termen lung, fiind adaptată nevoilor individuale ale elevilor și contextului socio-cultural dar și celui economic [2]. De asemenea, politicile educaționale europene susțin integrarea metodelor interactive și a tehnologiilor digitale în procesul de predare, pentru a răspunde provocărilor societății contemporane [4].

În acest cadru, lucrarea de față își propune să analizeze metodele moderne de predare utilizate la ora de Educație Fizică și Sport, evidențiind rolul acestora în creșterea motivației elevilor, în dezvoltarea competențelor și în îmbunătățirea calității procesului educațional. Prin abordarea acestei teme, se urmărește evidențierea importanței adaptării metodelor didactice la nevoile actuale ale elevilor și la cerințele unui sistem educațional modern.

1. Fundamente teoretice ale metodelor moderne

Metodele moderne de predare în educația fizică au la bază teoriile constructiviste, care

consideră că învățarea este un proces activ, realizat prin interacțiunea dintre elev și mediul său. Jean Piaget subliniază importanța experienței directe în formarea cunoștințelor, evidențiind rolul activ al elevului în procesul de învățare [12]

În același timp, teoria socio-culturală a lui Lev Vygotsky evidențiază rolul colaborării și al interacțiunii sociale în dezvoltarea competențelor, ceea ce justifică utilizarea metodelor cooperative în educația fizică [13]. Aceste fundamente teoretice au determinat trecerea de la un model centrat pe profesor la unul centrat pe elev, în care profesorul devine facilitator al învățării. Conform lui David Kirk, educația fizică modernă trebuie să integreze metode variate care să răspundă diversității elevilor [6].

2. Învățarea prin joc

Jocurile reprezintă o metodă inovatoare care integrează elemente specifice jocurilor în procesul de învățare, cu scopul de a crește motivația și implicarea elevilor [7]. Această abordare transformă activitatea didactică într-o experiență atractivă și competitivă. Prin utilizarea sistemelor de punctaj, niveluri și recompense, elevii sunt încurajați să participe activ și să își depășească limitele. [10]. Studiile arată că această metodă contribuie la creșterea performanțelor și la dezvoltarea spiritului competitiv într-un mod constructiv [7]. De asemenea, jocurile facilitează dezvoltarea competențelor sociale, deoarece elevii învață să respecte regulile și să colaboreze pentru atingerea obiectivelor comune, ceea ce contribuie la formarea unui climat educațional pozitiv [4].

3. Învățarea cooperativă

Învățarea cooperativă este o metodă care pune accent pe colaborarea între elevi și pe responsabilitatea comună pentru realizarea sarcinilor. Aceasta promovează interdependența pozitivă, colaborarea, responsabilitatea comună și dezvoltarea abilităților de comunicare [13].

În educația fizică, această metodă se aplică prin organizarea activităților în echipe, unde fiecare elev are un rol bine definit. Această abordare contribuie la integrarea elevilor cu niveluri diferite de pregătire și la reducerea inegalităților mai contribuie la integrarea elevilor și dezvoltarea competențelor sociale [11]. Potrivit Comisiei Europene, învățarea cooperativă este esențială pentru dezvoltarea competențelor sociale și civice, fiind o componentă importantă a educației moderne [5].

4. Utilizarea tehnologiei în educația fizică

Tehnologia a devenit un instrument indispensabil în educația modernă, inclusiv în domeniul Educației Fizice și Sportului. Utilizarea aplicațiilor mobile, a dispozitivelor wireless, dispozitivelor smart și a platformelor digitale permite monitorizarea activității fizice și evaluarea performanței elevilor. Tehnologia permite monitorizarea performanței și personalizarea învățării [15]. Prin intermediul acestor instrumente, elevii pot primi feedback imediat și își pot urmări progresul în timp real. Acest lucru contribuie la creșterea motivației și la dezvoltarea responsabilității personale față de propria sănătate. Prin aceste dispozitive elevii primesc feedback imediat și își pot urmări progresul [9]. Conform OECD, integrarea tehnologiei în Educația Fizică sprijină dezvoltarea competențelor digitale și îmbunătățește eficiența procesului de învățare [15].

5. Învățarea prin descoperire.

Învățarea prin descoperire este o metodă care încurajează elevii să exploreze și să găsească soluții prin experiență directă. Aceasta este inspirată din filosofia educațională a lui John Dewey, care susține importanța învățării prin acțiune. Elevii sunt implicați activ în găsirea soluțiilor [14]. În cadrul orelor de Educație Fizică, elevii sunt implicați în situații-problemă care

necesită analiză și adaptare. Acest tip de învățare dezvoltă gândirea critică, autonomia și capacitatea de rezolvare a problemelor [8].

Această metodă contribuie la formarea autonomiei elevilor și la creșterea încrederii în propriile capacități, fiind esențială pentru dezvoltarea competențelor pe termen lung [6].

6. Învățarea diferențiată

Învățarea diferențiată presupune adaptarea procesului didactic la nivelul și nevoile fiecărui elev, ceea ce este esențial în Educația Fizică. Diferențele de capacitate fizică, ritm de învățare și motivație impun utilizarea unor strategii flexibile, de aceea profesorul adaptează metodele la nivelul fiecărui elev, pentru o mai bună eficiență și o densitate cât mai ridicată în procesul de învățare [1]. Profesorul poate adapta exercițiile prin modificarea intensității, a duratei sau a complexității acestora. Astfel, fiecare elev are posibilitatea de a progresa în ritmul propriu, fără a se simți dezavantajat. Aceasta crește eficiența procesului educațional. Conform Ministerul Educației, individualizarea instruirii este un principiu fundamental al curriculumului modern și contribuie la creșterea eficienței procesului educațional [1].

7. Feedback-ul continuu și evaluarea modernă

Feedback-ul continuu reprezintă un element esențial în metodele moderne de predare, deoarece permite elevilor să își corecteze greșelile și să își îmbunătățească performanța. Acesta trebuie să fie clar, constructiv și orientat spre progres, feedback-ul ajută la corectarea și îmbunătățirea performanței [11]. Evaluarea modernă nu se limitează la rezultate finale, ci include și procesul de învățare, progresul individual și implicarea elevului. Astfel, evaluarea devine un instrument de dezvoltare, nu doar de clasificare, evaluarea modernă pune accent pe progres. Potrivit SHAPE America, feedback-ul eficient contribuie la dezvoltarea autonomiei și la creșterea performanței elevilor [11].

CONCLUZII

Metodele moderne de predare în Educația Fizică și Sport reprezintă o necesitate în contextul actual, în care elevii au nevoie de abordări interactive și adaptate realității contemporane. Aceste metode contribuie la creșterea motivației, la dezvoltarea competențelor sociale și la îmbunătățirea performanței fizice. Metodele moderne sunt esențiale pentru o educație eficientă și adaptată societății actuale [5].

Prin integrarea strategiilor de joc, învățarea cooperativă, utilizarea tehnologiei și învățarea diferențiată, profesorul poate crea un mediu educațional eficient și atractiv. Aceste metode transformă ora de educație fizică într-un spațiu de dezvoltare completă a elevului [6].

În concluzie, modernizarea procesului didactic în Educația Fizică nu este doar o tendință, ci o necesitate pentru formarea unor generații active, sănătoase și adaptate cerințelor societății moderne [2].

ABORDARE PERSONALĂ

Abordarea personală a temei „Metode moderne de predare la ora de educație fizică și sport” se fundamentează pe convingerea că procesul didactic trebuie să evolueze constant, în acord cu dinamica societății contemporane și cu particularitățile generațiilor actuale de elevi.

În contextul actual, în care tehnologia influențează profund stilul de viață al tinerilor, educația fizică nu mai poate fi concepută exclusiv ca o disciplină orientată spre dezvoltarea capacităților motrice, ci ca un spațiu educațional complex, care contribuie la formarea integrală a personalității elevului.

Din perspectivă personală, consider că una dintre principalele provocări ale profesorului de educație fizică este aceea de a transforma ora într-o experiență relevantă și atractivă pentru

elevi. Observațiile realizate în activitatea didactică evidențiază faptul că nivelul de implicare al elevilor este direct influențat de metodele utilizate.

Astfel, metodele tradiționale, bazate pe transmiterea directă a informației și pe execuția mecanică a exercițiilor, tind să reducă motivația și interesul elevilor, în timp ce metodele moderne, centrate pe participare activă, stimulează implicarea și dezvoltarea competențelor multiple.

În acest sens, consider că integrarea principiilor constructiviste în activitatea didactică reprezintă o direcție esențială pentru eficientizarea procesului de predare. Elevul trebuie privit ca un participant activ, care își construiește propriile cunoștințe prin experiență și interacțiune. Aplicarea metodelor precum învățarea prin descoperire sau învățarea cooperativă permite dezvoltarea gândirii critice, a capacității de adaptare și a spiritului de echipă, elemente esențiale în formarea individului.

Totodată, din experiența personală, apreciez rolul major al diferențierii instruirii în cadrul orelor de educație fizică. Diversitatea nivelurilor de pregătire fizică impune adaptarea conținutului și a sarcinilor didactice, astfel încât fiecare elev să aibă posibilitatea de a progresa în ritmul propriu. Consider că succesul unei lecții nu trebuie evaluat exclusiv prin performanțele elevilor, ci prin gradul de implicare și progresul individual al acestora.

Un alt aspect important, pe care îl consider definitoriu pentru o abordare didactică modernă, este utilizarea tehnologiei ca instrument de sprijin. Integrarea aplicațiilor digitale și a mijloacelor multimedia poate contribui la creșterea atractivității lecțiilor și la dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor. Cu toate acestea, consider că tehnologia trebuie utilizată echilibrat, ca suport al procesului educațional, și nu ca substitut al interacțiunii directe dintre profesor și elev.

În plan personal, consider că rolul profesorului de educație fizică depășește transmiterea de cunoștințe și abilități motrice, implicând formarea unor valori și atitudini fundamentale, precum respectul, fair-play-ul, responsabilitatea și perseverența. Crearea unui climat educațional pozitiv, bazat pe încredere și sprijin reciproc, reprezintă o condiție esențială pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor.

Abordarea personală asupra acestei teme evidențiază necesitatea unei pedagogii moderne, flexibile și adaptative, în care profesorul devine un facilitator al învățării, iar elevul un participant activ și responsabil. Consider că aplicarea metodelor moderne de predare în educația fizică nu reprezintă doar o opțiune metodologică, ci o condiție esențială pentru creșterea calității actului educațional și pentru formarea unor generații active, sănătoase și bine integrate în societate.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Ministerul Educației, Curriculum național pentru educație fizică și sport, București, România, 2021.
- [2] UNESCO, Quality Physical Education (QPE): Guidelines for Policy-Makers, Paris, 2015.
- [3] World Health Organization, Guidelines on Physical Activity and Sedentary Behaviour, Geneva, 2020.
- [4] European Commission, Developing Key Competences through Sport and Physical Education, Bruxelles, 2018.
- [5] Michael Mosston, S. Ashworth, Teaching Physical Education, San Francisco: Benjamin Cummings, 2008.
- [6] David Kirk, Physical Education Futures, London: Routledge, 2010.
- [7] Daryl Siedentop, Introduction to Physical Education, Fitness, and Sport, New York: McGraw-Hill, 2009.
- [8] Catherine Ennis, Educating Students for a Lifetime of Physical Activity, Champaign: Human Kinetics, 2013.
- [9] Human Kinetics, Teaching Strategies for Physical Education, Champaign, 2015.
- [10] Joan Duda, "Motivational processes in physical education," International Journal of Sport Psychology, vol. 42, 2011.
- [11] SHAPE America, National Standards for K-12 Physical Education, 2014.
- [12] Jean Piaget, The Psychology of Intelligence, London: Routledge, 2001.
- [13] Lev Vygotsky, Mind in Society, Cambridge: Harvard University Press, 1978.
- [14] John Dewey, Experience and Education, New York: Macmillan, 1938.
- [15] OECD, Education 2030: The Future of Education and Skills, Paris, 2018.

INOVAȚIA DIDACTICĂ ÎN CONSILIEREA ȘCOLARĂ – METODE ȘI BUNE PRACTICI PENTRU IMPLICAREA ELEVILOR

Prof. consilier Vasilica IVĂNICĂ

Liceul Tehnologic UCECOM „Spiru Haret”, Breaza, județul Prahova

Cuvinte-cheie: metode inovative; autocunoaștere; orientare în carieră; dezvoltare personală.

Educația contemporană nu mai poate fi redusă la simpla transmitere de informații, ci presupune formarea unor elevi capabili să se cunoască, să ia decizii și să se adapteze la o societate în continuă schimbare. În acest context, rolul consilierului școlar devine tot mai important, fiind orientat spre sprijinirea dezvoltării personale, sociale și profesionale a elevilor. Așa cum sublinia și Carl Rogers, învățarea este cu adevărat eficientă atunci când elevul este implicat activ în proces (Rogers, 1969). Prin urmare, utilizarea unor metode inovative în consilierea școlară devine esențială pentru stimularea implicării și facilitarea autocunoașterii.

Inovația didactică presupune trecerea de la metodele tradiționale la abordări interactive, centrate pe elev. Astfel, profesorul consilier nu mai este doar un furnizor de informații, ci devine un facilitator al dezvoltării personale. Integrarea tehnologiei și utilizarea activităților experiențiale sunt esențiale în acest proces. În plus, abordările moderne pun accent pe dezvoltarea competențelor socio-emoționale, considerate fundamentale pentru adaptarea elevilor la cerințele actuale ale societății (Goleman, 1995).

Activitățile de autocunoaștere reprezintă un element central al consilierii școlare, contribuind la dezvoltarea identității personale și la creșterea încrederii în sine. Acestea implică elevii în mod activ și îi ajută să reflecteze asupra propriilor resurse, valori și aspirații. În practica educațională, exercițiile creative și tehnicile de reflecție se dovedesc deosebit de eficiente, deoarece facilitează exprimarea liberă și implicarea elevilor într-un mod autentic. De exemplu, activitatea „Harta personală” le permite elevilor să își vizualizeze interesele, abilitățile și obiectivele, contribuind la o mai bună conștientizare a propriei identități. Un alt exercițiu utilizat frecvent în cadrul activităților de consiliere este fișa „Eu sunt...”, care oferă elevilor oportunitatea de a se descrie printr-o serie de afirmații personale, evidențiind calități, interese și valori. Această activitate stimulează reflecția individuală și dezvoltă capacitatea de autoanaliză, fiind în același timp un punct de plecare pentru discuții de grup. Utilizarea instrumentelor digitale, precum Mentimeter sau Kahoot!, contribuie la creșterea nivelului de implicare și facilitează exprimarea sinceră, mai ales în rândul elevilor mai rezervați.

Din experiența activităților desfășurate, se observă că aceste metode generează un climat de încredere și deschidere, elevii devenind mai dispuși să își exprime opiniile și să participe activ la procesul de consiliere. Aceste metode sunt în acord cu teoria inteligențelor multiple (Gardner, 1983), care evidențiază faptul că elevii învață în moduri diferite și necesită abordări variate. Orientarea în carieră devine mai eficientă atunci când elevii beneficiază de experiențe directe. Alte activități precum vizitele tematice oferă oportunitatea de a interacționa cu mediul profesional și de a înțelege concret cerințele diferitelor profesii - experiențe care contribuie la clarificarea intereselor profesionale și la creșterea motivației pentru învățare. Elevii devin mai

conștienți de importanța educației și de rolul acesteia în construirea unui traseu profesional. În acest sens, John Dewey sublinia că învățarea autentică are loc prin experiență directă (Dewey, 1938).

Metodele inovative contribuie semnificativ la creșterea implicării elevilor și la dezvoltarea competențelor socio-emoționale. Activitățile de grup, discuțiile interactive și exercițiile de cooperare dezvoltă abilități precum comunicarea, empatia și lucrul în echipă. Elevii devin participanți activi la propriul proces de dezvoltare, iar climatul educațional devine unul pozitiv și incluziv. În cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale, adaptarea metodelor facilitează integrarea și participarea acestora.

În contextul educației moderne, proiectele inovative reprezintă un instrument eficient pentru creșterea implicării elevilor și pentru dezvoltarea competențelor personale și sociale. De exemplu, proiectul „Harta viitorului meu” sprijină elevii în procesul de autocunoaștere și orientare, ajutându-i să își clarifice interesele și obiectivele. „Ziua meseriilor trăite” oferă experiențe directe în mediul profesional, facilitând o înțelegere realistă a diferitelor cariere. De asemenea, activități precum „Laboratorul emoțiilor” sau proiectul „Vocea elevilor” promovează participarea activă în viața școlii, iar mentoratul între egali sprijină integrarea și dezvoltarea relațiilor interpersonale.

Din experiența practică, aceste proiecte generează un impact emoțional pozitiv, cresc motivația și facilitează implicarea elevilor în activitățile educaționale. Inovația didactică în consilierea școlară reprezintă o necesitate în contextul actual, iar utilizarea metodelor interactive și a proiectelor inovative contribuie la dezvoltarea armonioasă a elevilor și la creșterea implicării acestora.

Activitățile de autocunoaștere și orientare în carieră demonstrează eficiența abordărilor moderne, având un impact semnificativ asupra dezvoltării personale și profesionale. Astfel, consilierul școlar devine un factor esențial în promovarea unei educații relevante și adaptate nevoilor societății contemporane.

BIBLIOGRAFIE

1. Rogers, C. (1969). *Freedom to learn*. Merrill Publishing Company.
2. Dewey, J. (1938). *Experience and education*. Macmillan.
3. Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. Basic Books.
4. Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence*. Bantam Books.
5. Ministerul Educației. (2017). *Repere pentru activitatea consilierului școlar*. Editura Didactică și Pedagogică.

CONTRIBUȚIA EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI LA REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

Prof. Carmen-Mihaela JEMNA

Liceul Teoretic „Ioan Petruș”, Otopeni, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: calitate, educație, soluții, competențe

Motto: „Mens sana in corpore sano”

Abstract

Educația fizică și sportul are menirea de a contribui în mod specific la dezvoltarea complexă a personalității autonome și creative a elevilor, scop prevăzut de Legea Educației. Obiectivul lucrării este de a cunoaște provocările cu care ne confruntăm și de a reflecta, modifica și aplica soluții astfel încât timpul dedicat educației fizice și sportului să fie cât mai atractiv pentru elevii școlii românești și să asigure atât calitatea educației, cât și dezvoltarea competențelor specifice disciplinei.

Eficiența și calitatea educației sunt premise fundamentale ale coeziunii sociale și ale dezvoltării umane, în vederea tranziției spre o societate a cunoașterii. Școala este locul unde elevii își formează cunoștințe, abilități valori și motivații, necesare acestora pentru a deveni responsabili și împliniți, participanți activ la provocările societății în care vor trăi.

Societatea actuală se caracterizează prin schimbări majore, care impun cadrelor didactice acceptarea noului și adaptarea la el. Acest proces influențează și educația care trebuie să asigure elevilor formarea capacității de a răspunde unor transformări rapide.

Se știe că pentru formarea de competențe, este nevoie de cunoștințe, abilități, valori, motivații. Asigurarea calității în contextul actual, se realizează mai ales prin modul în care cadrul didactic organizează demersul didactic, pentru atingerea competențelor vizate în programă. Rolul profesorului este de a facilita și intermedia învățarea, de a fi partener în învățare, de a-i ajuta pe elevi să înțeleagă, să argumenteze puncte de vedere proprii, de a alege strategii adecvate prin care să-i pregătească pe elevi să facă față și să se integreze optim unei societăți aflate într-o dinamică fără precedent.

Intrarea în școală a unui copil, marchează o schimbare majoră a poziției sale sociale, a relațiilor lui cu ceilalți copii, pentru el apare dorința de cunoaștere a realității și de formare a conștiinței de sine, de aceea și calitatea actului educațional trebuie să fie una funcțională și utilă.

Nevoile și cerințele elevilor ca participanți activi și conștienți la propria formare necesită schimbarea modului de abordarea a activităților didactice prin implementarea în cadrul lecțiilor a metodelor activ-participative. Ele asigură formarea de competențe și deprinderi practice, cu accent pe învățare și cooperare. Situațiile de învățare create, trebuie să-i încurajeze pe elevi, să exprime puncte de vedere proprii, să colaboreze în rezolvarea sarcinilor de lucru.

Elevul trebuie să învețe nu doar pentru a ști și a stoca informații din diferite domenii, pentru a demonstra cât de educat este, ci învață pentru a face, pentru a folosi ceea ce știe, pentru a aplica ceea ce a acumulat, în folosul său și al celorlalți. A ști ce să faci, cu ceea ce ai învățat este calea de urmat pentru o educație de calitate, astfel încât elevul să-și formeze competențe și deprinderi practice.

În procesul de instruire, datorită multiplelor valențe formative pe care le au, strategiile interactive sunt indispensabile pentru asigurarea calității în educație. Ele sunt caracterizate de dinamism, stimulează o cunoaștere activă prin participări și asocieri la situații practice, iar învățarea devine un proces activ și constructiv. Spre deosebire de situațiile de învățare în care elevii sunt simplii ascultători, atunci când sunt implicați activ, când participă la construirea propriei cunoașteri, copiii învață cu plăcere și mai temeinic.

Curiozitatea elevilor, interesul acestora, sunt stimulate mai ales dacă sunt utilizate situații din viața reală care pot fi implementate în lecție. Metodele didactice interactive au un rol important în dezvoltarea abilităților sociale, de comunicare între participanți, prin promovarea lucrului în echipă unde sarcinile sunt împărțite, iar bucuria reușitei este mai mare dacă aceasta este împărtășită cu ceilalți.

Curioși din fire, interesați de tot ceea ce este nou, dornici de joacă, de mișcare și cu o energie debordantă, elevii sunt foarte atrași încă de la început de educație fizică și sport, datorită caracteristicilor acestui obiect. Mișcarea, lucrul practic, spiritul de echipă, competiția, îi aduce pe elevi cât mai aproape de această disciplină, unde ei simt că se pot evidenția, pot fi apreciați, pot deveni lideri și învingători.

Educația fizică contribuie la menținerea și îmbunătățirea stării de sănătate. Activitățile sportive regulate ajută la dezvoltarea capacităților motrice, la întărirea sistemului cardiovascular și la prevenirea unor afecțiuni precum obezitatea sau bolile cronice. Un elev sănătos este mai energetic, mai concentrat și mai capabil să facă față cerințelor academice.

Sportul are un impact pozitiv asupra dezvoltării cognitive. Studiile arată că activitatea fizică stimulează funcțiile creierului, îmbunătățește memoria, atenția și capacitatea de învățare. Astfel, elevii care participă activ la orele de educație fizică tind să aibă rezultate școlare mai bune.

Un alt aspect important este dezvoltarea socială și emoțională. Prin sport, elevii învață valori esențiale precum disciplina, fair-play-ul, respectul față de reguli și spiritul de echipă. Participarea la activități sportive îi ajută să-și dezvolte încrederea în sine, să gestioneze emoțiile și să colaboreze eficient cu ceilalți.

De asemenea, educația fizică oferă oportunități de relaxare și reducere a stresului. Într-un context educațional adesea solicitant, mișcarea fizică reprezintă o modalitate eficientă de echilibrare a vieții elevilor, contribuind la starea lor de bine.

Nu în ultimul rând, sportul poate descoperi și dezvolta talente. Școala este adesea locul unde elevii își descoperă pasiuni pentru diferite discipline sportive, ceea ce poate duce la performanță și chiar la o carieră în domeniu.

Pe lângă celelalte activități și măsuri de ordin educativ realizate de școală și familie, disciplina educația fizică și sport, oferă un larg câmp de manifestare și de formare a unor multiple laturi ale personalității elevilor, contribuind la realizarea finalităților învățământului românesc.

Profesorul prin utilizarea unor metode adecvate, a unor exerciții variate ca structură, prin participarea la competiții la diferite nivele, prin evidențierea și încurajarea elevilor care execută corect, reușește să facă orele atractive, astfel încât să ducă la participarea activă, să le trezească acestora interesul față de activitate și să crească calitatea actului educațional.

Exercițiul încadrat într-o formă organizată de practicare și supraveghere, așa după cum este cazul lecției de educație fizică, contribuie la formarea trăsăturilor pozitive de caracter, influențează favorabil latura psihică, dezvoltă spiritul de observație, stimulează gândirea, toate

acestea bazate pe convingeri care au posibilitatea de a se transfera în comportamentul cotidian al elevilor, sporindu-le șansele de integrare în activitățile de grup, în vederea socializării lor.

În cadrul lecției de educație fizică, exersarea este metoda ce are la bază activitatea de execuție a subiecților ca modalitate de realizare a competențelor specifice disciplinei, iar problematizarea și studiul individual vin să completeze modalitatea de acumulare a cunoștințelor și formarea priceperilor pe baza eforturilor proprii.

Competițiile, întrecerile organizate în cadrul lecțiilor au scopul de a solicita inițiativa, participarea activ-conștientă, dezvoltarea calităților de voință, curajul, asumarea de responsabilități, comportamentul civilizată, toate acestea într-un sistem de relații diversificate cu partenerii și adversarii, după caz, pe un fond de fair-play.

Specificul calitativ al educației fizice nu constă în faptul că se depune un efort fizic, ci că asigură formarea de cunoștințe, deprinderi practice și intelectuale, precum și însușirea de valori etice, care contribuie la dezvoltarea capacității de integrare socială a individului. Astfel, elevul care participă la lecția de educație fizică reacționează printr-o conduită complexă, care înglobează deprinderile motrice, condiția fizică, cunoașterea și plăcerea pentru mișcare.

Educația fizică și sportul constituie mediul educațional propice pentru prevenirea și combaterea discriminării și excluziunii sociale, având un rol esențial la formarea unei societăți mai bine integrate, ele promovând sentimentul apartenenței la un spațiu socio-cultural comun. Mediul socializant al educației fizice și sportului oferă modele de comportare în viața cotidiană. Coeziunea socială, toleranța reciprocă, integrarea etnică și culturală sunt, în mare măsură, efecte ale practicării exercițiilor fizice, sub diverse forme.

Disciplina educație fizică și sport urmărește pregătirea copiilor pentru un stil de viață sănătos și le transmite acestora valori sociale importante ca autodisciplina, altruismul, solidaritatea, spiritul de echipă, toleranța. Ele vizează formarea omului modern prin dezvoltarea sa multilaterală din punct de vedere fizic, intelectual, etic, estetic, în raport cu exigențele lumii contemporane. Nu trebuie să uităm că organizarea unui regim rațional de viață prin mișcare și efort fizic își are originea în educația fizică școlară.

Valorizându-le calitățile și aptitudinile fizice, pot afirma că educația fizică și sportul, este una dintre disciplinele care le oferă elevilor satisfacție, încredere în forțele proprii și motivația de a participa la un procesul instructiv-educativ de calitate.

Rolul profesorului în educația modernă ca principal “agent” de transmitere a informațiilor este acela de a cunoaște aspirațiile și opțiunile elevului către anumite activități sociale sau profesii, să le dezvolte elevilor solicitările impuse de acestea după posibilități și potențialul lor și să-i orienteze sau reorienteze spre domenii ocupaționale care, din punct de vedere al competențelor și caracteristicilor psiho-motrice, corespund disponibilităților personale. Toți profesorii ar trebui să-și aducă o contribuție personală la realizarea modelului absolventului de școală dar și la formarea multilaterală prin tot ce înseamnă educație de calitate.

Într-o societate a cunoașterii, elevul trebuie să reflecte calitățile, deprinderile, cunoștințele și atitudinile însușite, evaluate și sistematizate în școală, prezente ulterior pe parcursul întregii vieți ca și competențe.

În concluzie, educația fizică și sportul sunt piloni importanți ai unei educații de calitate. Ele contribuie la formarea unor indivizi sănătoși, echilibrați și bine integrați social, pregătiți să facă față provocărilor vieții. Integrarea eficientă a acestor activități în procesul educațional este esențială pentru dezvoltarea completă a elevilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit I. – Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997;
2. Dragomir P., Scarlat E. – Educația fizică școlară, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004;
3. Oprea CI. – Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008.

GAMIFICAREA ÎN PREDAREA MATEMATICII

Prof. Nicolae KODREANU

Școala Gimnazială Galicea Mare, județul Dolj

Abstract

În contextul educației contemporane, identificarea unor metode eficiente de motivare și implicare a elevilor reprezintă o prioritate pentru cadrele didactice. Gamificarea, definită ca utilizarea elementelor specifice jocului în contexte educaționale, devine o strategie modernă cu impact semnificativ asupra procesului de învățare. În predarea matematicii, gamificarea contribuie la creșterea interesului elevilor, la dezvoltarea gândirii logice și la reducerea anxietății asociate acestei discipline. Prezentul articol evidențiază rolul gamificării în activitatea didactică, avantajele utilizării acestei metode și exemple de bune practici aplicabile la orele de matematică.

Cuvinte-cheie: gamificare, matematică, metode interactive, motivație, învățare digitală

Introducere

Societatea actuală este caracterizată de dezvoltarea accelerată a tehnologiei și de schimbarea permanentă a modalităților de acces la informație. Elevii generației digitale sunt atrași de interactivitate, competiție și feedback rapid, ceea ce impune adaptarea strategiilor didactice la noile realități educaționale. Matematica este frecvent percepută de elevi ca o disciplină dificilă și abstractă, fapt care conduce la scăderea interesului pentru studiu și la apariția anxietății matematice. În acest context, gamificarea poate transforma procesul de învățare într-o experiență atractivă și motivantă. Prin integrarea elementelor de joc în activitatea didactică, profesorul creează un mediu educațional dinamic, care stimulează participarea activă și dezvoltarea competențelor matematice.

Conceptul de gamificare în educație

Gamificarea presupune utilizarea mecanismelor specifice jocurilor — punctaje, niveluri, recompense, provocări sau clasamente — în contexte non-ludice, precum educația. Scopul principal al acestei metode este creșterea motivației și implicării elevilor în activitățile de învățare. În educația matematică, gamificarea nu înseamnă doar utilizarea jocurilor digitale, ci și organizarea lecțiilor într-o manieră interactivă și competitivă. Astfel, rezolvarea exercițiilor și problemelor devine o activitate mai atractivă și mai accesibilă pentru elevi. Gamificarea contribuie la: dezvoltarea motivației intrinseci; stimularea spiritului competitiv pozitiv; îmbunătățirea colaborării între elevi; creșterea atenției și a implicării; consolidarea cunoștințelor matematice prin exercițiu repetat.

Avantajele gamificării în predarea matematicii

Introducerea elementelor de joc determină elevii să participe activ la lecții și să manifeste interes pentru activitățile matematice. Recompensele simbolice, punctajele sau provocările stimulează dorința de progres și implicarea constantă. Elevii percep activitățile gamificate ca fiind mai puțin stresante și mai apropiate de interesele lor cotidiene.

Mulți elevi dezvoltă teamă sau nesiguranță în raport cu matematica. Activitățile ludice contribuie la crearea unui climat relaxat și prietenos, în care greșeala este percepută ca parte firească a procesului de învățare. Prin joc, elevii capătă mai multă încredere în propriile

capacități și devin mai dispuși să rezolve sarcini cu grad diferit de dificultate. Jocurile matematice solicită analiza, raționamentul și identificarea strategiilor eficiente de rezolvare. Astfel, elevii își dezvoltă gândirea logică și capacitatea de a lua decizii rapide. Totodată, activitățile interactive stimulează creativitatea și încurajează abordările alternative în rezolvarea problemelor.

Multe activități gamificate presupun lucrul în echipă. Elevii învață să comunice, să coopereze și să își asume responsabilități în cadrul grupului. Acest tip de învățare contribuie la dezvoltarea competențelor sociale și la consolidarea relațiilor dintre colegi.

Exemple de gamificare la orele de matematică

Platformele educaționale interactive oferă numeroase posibilități de gamificare a lecțiilor de matematică. Aplicații precum Kahoot, Quizizz, Wordwall sau GeoGebra permit organizarea unor activități atractive și dinamice. Prin intermediul acestor instrumente, elevii primesc feedback imediat și își pot evalua progresul într-un mod motivant.

Activitățile de tip „escape room” presupun rezolvarea unor exerciții matematice pentru descoperirea unor indicii și atingerea unui obiectiv final. Această metodă stimulează colaborarea, gândirea critică și implicarea activă.

Organizarea unor competiții pe echipe sau a unor provocări individuale contribuie la creșterea interesului pentru disciplină. Profesorul poate utiliza sisteme de punctaj, insigne sau recompense simbolice pentru valorizarea progresului elevilor.

Integrarea jocurilor tradiționale adaptate conținuturilor matematice — rebusuri, domino matematic, bingo sau puzzle-uri — transformă lecția într-o experiență interactivă și atractivă.

Limite și provocări ale gamificării

Deși gamificarea oferă numeroase avantaje, utilizarea excesivă sau neadaptată a acestei metode poate reduce eficiența procesului educațional. Profesorul trebuie să mențină echilibrul între dimensiunea ludică și obiectivele pedagogice. De asemenea, lipsa resurselor digitale sau diferențele de acces la tehnologie pot constitui obstacole în implementarea activităților gamificate. Succesul gamificării depinde de creativitatea profesorului, de adaptarea activităților la nivelul elevilor și de integrarea adecvată a jocului în demersul didactic.

Concluzii

Gamificarea reprezintă o strategie modernă și eficientă în predarea matematicii, contribuind la creșterea motivației și a implicării elevilor în procesul de învățare. Prin integrarea elementelor de joc, matematica devine mai accesibilă, mai atractivă și mai apropiată de interesele generației actuale. Utilizarea metodelor interactive și a tehnologiei digitale facilitează dezvoltarea competențelor matematice și a gândirii logice, transformând elevul într-un participant activ al propriei învățări. În contextul educației contemporane, gamificarea poate constitui o direcție importantă pentru modernizarea procesului didactic și pentru creșterea performanței școlare.

BIBLIOGRAFIE

1. Oprea, C.L., 2009, Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. Păun, E., 1999, Școala – abordare sociopedagogică, Editura Polirom, Iași.
3. Stan, E., 2010, Managementul clasei, Editura Aramis, București.
4. Ungureanu, D., 2000, Didactica matematicii, Editura Mirton, Timișoara.

IMPACTUL REȚELELOR SOCIALE ASUPRA TINERILOR

Prof. Jeanina LAZĂR

Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: rețele sociale, adolescenți, comunicare digitală, educație

INTRODUCERE

În societatea contemporană, tehnologia digitală ocupă un loc central în viața oamenilor, iar rețelele sociale au devenit unul dintre cele mai utilizate instrumente de comunicare și informare. Platforme precum Instagram, TikTok sau Facebook sunt utilizate zilnic de milioane de tineri din întreaga lume.

Adolescenții reprezintă una dintre cele mai active categorii de utilizatori ai acestor platforme digitale. Pentru ei, rețelele sociale sunt un spațiu de socializare, exprimare personală, informare și divertisment. Cu toate acestea, utilizarea intensă a rețelilor sociale poate avea atât efecte pozitive, cât și efecte negative asupra dezvoltării personale, relațiilor sociale și rezultatelor școlare.

Scopul acestei lucrări este de a analiza modul în care rețelele sociale influențează viața tinerilor, evidențiind avantajele și dezavantajele utilizării acestora, precum și impactul asupra comportamentului și relațiilor sociale ale adolescenților.

MATERIAL ȘI METODĂ

Pentru realizarea acestei lucrări s-a utilizat metoda documentării bibliografice și a analizei informațiilor din diferite surse educaționale și sociologice. De asemenea, au fost analizate comportamentele digitale ale adolescenților, observând modul în care aceștia utilizează rețelele sociale în viața de zi cu zi.

În cadrul cercetării s-au analizat mai multe aspecte:

- timpul petrecut de tineri pe rețelele sociale;
- tipurile de activități desfășurate pe aceste platforme;
- influența rețelilor sociale asupra relațiilor sociale;
- impactul asupra educației și performanței școlare.

De asemenea, s-a realizat o analiză comparativă între utilizarea moderată și utilizarea excesivă a rețelilor sociale, pentru a evidenția diferențele în comportamentul și dezvoltarea tinerilor.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Analiza datelor arată că rețelele sociale au devenit o parte importantă a vieții adolescenților. Majoritatea tinerilor folosesc aceste platforme pentru a comunica cu prietenii, pentru a distribui fotografii sau videoclipuri și pentru a se informa despre diferite subiecte.

Unul dintre principalele avantaje ale rețelilor sociale este facilitarea comunicării rapide. Adolescenții pot păstra legătura cu prieteni sau colegi chiar și atunci când se află la distanță. De asemenea, aceste platforme oferă oportunități pentru exprimarea creativității și pentru dezvoltarea unor competențe digitale importante în societatea modernă.

Rețelele sociale pot avea și un rol educațional. Elevii pot accesa informații, pot urmări pagini educative sau pot participa la grupuri de învățare online. În unele cazuri, acestea contribuie la dezvoltarea interesului pentru diferite domenii de studiu.

Cu toate acestea, utilizarea excesivă a rețelelor sociale poate genera și efecte negative. Printre acestea se numără:

- scăderea timpului dedicat activităților școlare;
- dependența de mediul digital;
- reducerea interacțiunilor sociale directe;
- expunerea la informații false sau la conținut nepotrivit.

Un alt aspect important este influența rețelelor sociale asupra imaginii de sine a adolescenților. Compararea constantă cu imaginile idealizate prezentate online poate genera nesiguranță sau scăderea încrederii în sine.

De asemenea, există riscul apariției fenomenelor de cyberbullying, adică hărțuirea în mediul online. Acest fenomen poate avea consecințe serioase asupra stării emoționale și psihologice a tinerilor.

Prin urmare, este important ca utilizarea rețelelor sociale să fie echilibrată și responsabilă, iar tinerii să fie educați în privința siguranței și comportamentului online.

CONCLUZII

Rețelele sociale reprezintă un element esențial al societății digitale moderne și influențează semnificativ viața tinerilor. Aceste platforme oferă numeroase oportunități de comunicare, informare și dezvoltare personală, însă utilizarea excesivă poate genera efecte negative asupra comportamentului și sănătății emoționale.

Pentru a valorifica avantajele rețelelor sociale, este important ca tinerii să dezvolte competențe de utilizare responsabilă a tehnologiei și să își gestioneze timpul petrecut online.

Educația digitală, implicarea profesorilor și a părinților, precum și dezvoltarea gândirii critice sunt factori esențiali pentru formarea unor utilizatori conștienți și responsabili ai mediului online.

Astfel, rețelele sociale pot deveni instrumente utile pentru învățare și comunicare, dacă sunt utilizate într-un mod echilibrat și constructiv.

BIBLIOGRAFIE

1. Castells M. – The Internet Galaxy, Oxford University Press
2. Boyd D. – It's Complicated: The Social Lives of Networked Teens
3. Turkle, S. – Alone Together: Why We Expect More from Technology and Less from Each Other

ATHÉNÉE PALACE: MARTORUL TĂCUT AL ISTORIEI ROMÂNEȘTI

Prof. Daniela (PATRAȘ) MARIN

Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov
Universitatea Valahia Târgoviște, ORCID: 0009-0006-5970-7416

Cuvinte-cheie: București interbelic, propagandă, cultură urbană, geopolitică

Figură 1-Intercontinenta Athénée Palace-Hotelul în 2023. Sursa: Athénéepalace.intercontinental.com

În tulburările temporale ale celui de-Al Doilea Război Mondial, Bucureștiul devine un fel de *theatrum mundis sui-generis*, iar elegantul hotel Athénée Palace se transformă în reflecția edificată a unei lumi ce se îndrepta către o disoluție accelerată. Acest martor tăcut al istoriei reprezenta un punct de convergență în rețeaua *intelligens*-ului sud-est european, unde gesturile erau calculate cu meticulozitate, privirile trădau intenții ascunse, iar tăcerile aveau greutatea unei sentințe. Spiritul locului, analizat prin diverse perspective de către observatori privilegiați precum Olivia Manning, Rosie Waldeck și Mihail Sebastian — ce ne permit, prin contrapunctul lor — britanic, american și român — să reconstruim ambianța profundă a acestui loc, unde diplomați, ofițeri germani, ziariști, spioni, aristocrați români se angajau într-un joc riscant al aparențelor.

Athénée Palace, această realitate alternativă, devine un centru al unei cartografii a puterii, o zonă de tranziție unde diplomația clandestină și conspirațiile politice se întretes cu superficialitatea mondenă a unei burghezii crepusculare. Aici, între clinchetul melodios al porțelanurilor fine și susurul poliglot al distinșilor oaspeți, discuțiile ce aparent păreau banale puteau modela destine colective.

Încă de la inaugurare, hotelul a constituit un centru al vieții sociale și politice, un micro-univers al interacțiunilor dintre marile personalități ale României și chiar ale Europei: personalități marcante, diplomați, agenți secreți, artiști sau scriitori. Sala Le diplomate sau English bar-ul de la parterul hotelului erau renumite pentru organizarea de recepții sofisticate cu ceai și dans. Alături de restaurantul elegant, toate acestea au găzduit conversații ce au schimbat istoria, tranzacții diplomatice confidentiale ce au contribuit la destinul țării în momente critice. Prin interviul realizat de jurnalista americană Rosie Waldeck generalului german Dr. Neubacher — o mărturie vibrantă a acestei perioade marcante — se deschide o fereastră privilegiată spre

structura ideologică a fascismului aflat în expansiune și asupra intențiilor pe care Reich-ul le rezerva României. În substratul acestui schimb de replici putem decoda algoritmi unei structuri imperiale, a cărei concretizare ar fi reconfigurat harta etică și politică a întregii Europe.

Figură 2-La Collonade. intrarea spre sala de bal Le Diplomate, 1916. Sursa: Athénéeepalace.intercontinental.com

Acest articol își propune să analizeze rolul hotelului pe care l-a avut în contextul politico-diplomatic intern și internațional, reflecția evoluțiilor sociale românești și abilitatea remarcabilă de a se adapta, reușind să își mențină farmecul și eleganța-i specifice, care i-au consolidat reputația ca fiind unul dintre marile simboluri de prestigiu ale capitalei.

O moștenire emblematică: Istoria și semnificația Athénée Palace

Figură 3-Hotelul în 1914. Sursa: Athénéeepalace.intercontinental.com

Inaugurarea hotelului Athénée Palace a avut loc în anul 1914, proiectat de către arhitecții Daniel Renan și Teofil Bradeau și a reprezentat prima clădire cu mai multe etaje din Bucureștiul modern, pe structură de beton armat, ce putea rivaliza cu ușurință cu marile hoteluri europene.

Beneficiind de o poziție favorabilă ce asigura o panoramă spectaculoasă către Ateneul Român, Palatul Regal și Piața Revoluției, i-a asigurat un peisaj unic și în memoria celor care i-au trecut pragul.

La deschiderea sa oficială, hotelul era dotat cu 149 de camere și 10 apartamente, cu un decor rafinat inspirat din stilul Ludovic al XIV-lea. Acesta beneficia de un design arhitectural în stil clasic, având o fațadă elegantă îmbogățită cu stucaturi elaborate în stil Art Nouveau. Acest stil, ce domina Europa la începutul secolului XX, a fost folosit cu intenția de a sublinia faima și luxul hotelului.

În 1937, au avut loc renovări serioase asupra hotelului, fațada trecând de la stilurile elaborate Art Nouveau la stilul Art Deco, caracterizat de linii curate și simetrice, ceea ce denotă tendințele moderne ale perioadei. În timpul acestor modernizări, hotelului i-au fost adăugate arcade la primele trei etaje, iar interioarele au fost redecorate, intervenindu-se inclusiv asupra mobilei.

Figură 4-Athénée Palace în 1937

Sursa: Athénéepalace.intercontinental.com

Figură 5- Athénée Palace în 1944

În timpul bombardamentelor din 1944, hotelul a fost grav afectat, fiind distrusă o parte din fațadă, decorurile interioare, dar și structura clădirii. Renovările ulterioare au readus la viață toată frumusețea sa, combinând stilul tradițional cu elemente moderne, Athénée Palace continuând astfel să reprezinte un simbol al Bucureștiului cu aceeași prestanță antebelică. Arhitectura și designul hotelului nu reprezentau doar manifestări ale viziunii artistice, ci și o oglindă a istoriei ce a reflectat schimbările social-politice ale epocii.

Contextul istoric și geopolitic

În pragul celui de-Al Doilea Război Mondial, situația precară a țării era influențată de intriga strategică geopolitică europeană. România încerca să se mențină neutră și să-și păstreze independența; în ciuda mărimii sale, aceasta ocupa un loc important în regiunea balcanică prin prisma producției abundente de cereale, iar ca producție de petrol ocupa locul cinci pe scara mondială.

Bucureștiul: un peisaj urban marcat de contraste.

În preajma izbucnirii războiului, Bucureștiul a devenit un oraș privilegiat ce a beneficiat de atenția a multor jurnaliști și scriitori străini și români, ce captează și descriu în lucrările lor transformările dramatice ale României din acea perioadă. Vom pătrunde în Bucureștiul interbelic și în ambianța distinctivă a acestui loc emblematic grație mărturiilor celor care l-au cunoscut în mod direct. Olivia Manning, Mihail Sebastian și Rosie Waldeck descriu, din unghiuri diferite,

esența orașului prin prisma poziționării lor față de realitățile Bucureștiului; toți surprind starea de incertitudine și nesiguranță ce domina asupra orașului.

În tensiunea care plutea asupra Europei anilor '40, Bucureștiul era un oraș al contrastelor izbitoare, unde straturile sociale se amestecau, însă nu se contopeau, unde eleganța interbelică coexistea cu sărăcia, unde rafinamentul parizian întâlnea aromele orientale, zugrăvind un oraș cu o civilizație occidentală și pitorescul balcanic.

Bucureștiul interbelic păstra încă aerul „Micului Paris”, cu bulevarde largi, edificii construite în stil eclectic care au creat o compoziție armonioasă și unică, fiind vitrina României moderne și simbolul aspirațiilor la standarde occidentale. Această capitală, aflată în punctul de interferență dintre Est și Vest, își construia identitatea prin adoptarea stilurilor culturale și arhitecturale franceze, integrându-le în peisajul urban dominat de influențele orientale din trecut. Relatările contemporanilor ce au fost o prezență familiară a acestui loc emblematic prezintă o perspectivă autentică asupra spiritului și valorii simbolice ale hotelului în peisajul bucureștean al anilor '40.

Olivia Manning, în romanul *Marea șansă*, reușește să surprindă esența acestui oraș contrastant, cu o dualitate marcantă. În descrierile lui Manning, imaginea Bucureștiului este accentuată de un râu murdar, ce traversează centrul orașului printre ruinele arhitecturale care redau ecouri ale gloriei apuse și ale decadentei prezente: „Pe ambele maluri se înălțau case, cândva elegante, dar acum în ruină. Ici și colo se zăreau ferestre ferecate de zăbrelele haremului fostului Imperiu Otoman” (Manning, 1996, p. 26). Totuși, orașul nu reprezintă doar un spațiu al degradării, ci și al unei vieți pline de energie și dinamism. Manning reînvie farmecul străzilor prin descrierea acestora ca fiind pline de restaurante și cafenele, o scenă a vieții sociale unde teii și castanii din curți se împleteau într-o arhitectură vegetală împodobită cu frunziș, oferind o oază de verde într-o atmosferă duală: tensionată și veselă.

Perspectiva lui Rosie Waldeck este una mai detaliată asupra geografiei simbolice a orașului, definind locația Athénéeului ca fiind „inima Bucureștiului, din punct de vedere topografic, artistic, intelectual, politic și, dacă vreți, moral” (Waldeck, 2000, p. 7). În viziunea ei, Calea Victoriei este mai mult decât cea mai importantă arteră a Europei răsăritene, este un adevărat simbol al istoriei marcante a României: „calea destinului României, calea pe care cuceritorii turci tăbărăseră asupra orașului de la miazăzi, iar cuceritorii germani coborăseră de la miazănoapte” (Waldeck, 2000, p. 8). Waldeck reflectă imaginea unui oraș cosmopolit, cu o atmosferă tensionată din vara anului '40, când Parisul tocmai capitulase în fața naziștilor, anticipând transformări dramatice pentru România.

Atmosfera socială și politică

Atmosfera ce plutea asupra orașului în acea perioadă critică este descrisă de către Mihail Sebastian în *Jurnalul său*, unde menționează că Bucureștiul este dominat de un sentiment de anxietate și nesiguranță, ilustrând tensiunile politice ale vremii. Sebastian portretizează o atmosferă a incertitudinii, restricțiilor și terorii, un spațiu opresiv în special pentru intelectualii evrei, în contextul ascensiunii fascismului. Sebastian arată o senzație de repulsie față de starea de detașare a oamenilor și pierderii conștiinței colective: „Suntem parcă într-un oraș dinamitat, care va sări în aer peste 5 minute, dar care deocamdată continuă să trăiască, inconștient, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat” (Sebastian, 2023, p. 232), redând procesul de degradare morală a societății bucureștene sub impactul ideologiilor extremiste.

Waldeck prezintă o analiză clară a contextului social, considerând România ca un teren extrem de vulnerabil în fața unei noi ordini a regimului totalitar nazist: „Naziștii au găsit aici un

regim corupt și pătat de sânge, disprețuit de toți {...}. Germanii au găsit aici o clasă supusă, indiferentă sau pro-nazistă. {...} un antisemitism popular adânc înrădăcinat. {...} o mișcare fascistă, care, deși decimată, avea nimbul martiriului” (Waldeck, 2000, p. 11). Această observație oferă o explicație parțială schimbărilor accelerate ale atmosferei sociale din București după declanșarea războiului.

Athénée Palace- microcosmos al societății românești

Poziția strategică la intersecția istoriei

Hotelul Athénée Palace se afla în centrul Bucureștiului și se bucură de o poziție geografică favorizantă, având semnificație simbolică reprezentativă. În descrierile lui Waldeck, acesta „ocupă toată lățimea pieței Ateneului, încântătoarea piață a Bucureștiului, deschisă către cea mai celebră arteră din tot răsăritul european, Calea Victoriei”. Acesta devine un punct cheie de observație optim pentru schimbările politice ale României și Europei.

Sentimentul principal în descrierile autorilor este cel de așteptare chinuitoare și apăsătoare. Sebastian remarcă faptul că „Teoretic știm că ne apropiem mereu mai mult de sfârșitul coșmarului, dar deocamdată suntem în plin întuneric, ne zbatem în aceeași mizerabilă neliniște” (Sebastian, 2023, p. 377). Această stare suspendată între disperare și speranță, descrisă în citatul de mai sus, reprezintă atmosfera generală a orașului pe durata războiului. Însă, în pofida atmosferei opresive, viața socială se adaptează la noile condiții. Cafenelele și restaurantele continuă să reprezinte un loc de întâlnire al intelectualilor, iar prin evenimentele culturale organizate le oferă momente de respiro, unde și Sebastian își găsește deseori refugiul.

Athénée Palace reprezintă un loc social al elitei bucureștene, un spațiu dedicat întâlnirilor și conversațiilor intelectualilor și personalităților din întreaga Europă. De altfel, și Sebastian obișnuia ca în restaurant să servească prânzul cu Antonie Bibescu, acesta subliniind rolul de decor al vieții mondene bucureștene. Însă, cel mai important aspect era reprezentat de rolul hotelului cu privire la importante informații pe care le puteai afla doar în incinta acestuia în perioada de restricții și cenzură. Sebastian spune despre aflarea capitulării Italiei: „Eram la Athénée Palace. Vestea mi-a dat-o pe la 7 seara, Antonie Bibescu [...]. Am urmărit în hall răspândirea parcă electrică a vestei, din om în om” (Sebastian, 2023, p. 525). Această observație subliniază funcția hotelului ca centru de flux informațional, evidențiind rolul său social complex. Waldeck descrie întâlnirea a două lumi în holurile Athénée Palace — vechea Europă, cea de după Primul Război Mondial, și Europa Noii Ordini. Acest hol de hotel reprezenta un adevărat forum balcanic încărcat de istoria și intrigile celor 25 de ani. Aici o mulțime de secrete — politice, personale și diplomatice — se șopteau la urechi și apoi răsunau ca niște microfoane, transmițându-se mai departe drept ecouri informaționale. În acest spațiu se conturau și se destrămau alianțe, se construiau povești ce apoi se extindeau precum epidemiile. Tot aici confidențele erau expuse și ridiculizate, iar bârfele pătau imaginea fiecărui politician și demnitatea fiecărei femei, însă, după spusele lui Waldeck, „nimeni nu se sinchisea, nici măcar victimele”. Tot Waldeck surprinde flexibilitatea societății românești la transformările politice, sesizând cum elitele social-politice oscilau între diverse poziții ideologice în funcție de contextul geopolitic. Această flexiune a valorilor morale, deși aspru și des criticată, constituia o tactică de supraviețuire într-o perioadă de nesiguranță absolută.

Perspectiva pătrunzătoare a Oliviei Manning surprinde esența contradictorie a locului prin descrierile sale: „holul și saloanele pline de vizitatori” și atmosfera incertă, unde „oamenii își reveneau repede ca niște iepuri scăpați din capcană” (Manning, 1996, p. 167), reflectă natura

duală specifică societății bucureștene din acea perioadă — fragilă și totuși rezilientă. Chiar și intriga internațională ne este redată prin imaginea englezilor și germanilor ce își aruncau priviri bănuitoare în barul hotelului, iar hoarda de ziaristi care culegeau informații transforma locul într-un veritabil teatru al conspirațiilor și intrigilor.

Transformări istorice reflectate în spațiul urban

Ascensiunea nazismului generează transformări profunde în cadrul urban bucureștean, unele evidente, iar altele subtile. Pentru Sebastian, schimbările sunt vizibile prin restricțiile de circulație, în special pentru evrei, prin manifestările antisemite desfășurate prin campanii și afișe cu mesaje pline de ură împotriva acestora, precum și prin creșterea influenței fasciste în spațiul public. Peisajul urban se transforma treptat, pe măsură ce antisemitismul era oficializat în politicile statului.

Prin șederea sa la Athénée Palace, Waldeck surprinde îndeaproape modul în care naziștii se infiltrează în acest spațiu: „N-aveam de unde să știu că aici, în acest elegant hotel de primă mărime, voi putea observa de aproape cum naziștii cucereau și colonizau Europa” (Waldeck, 2000, p. 9). Observația surprinde procesul gradual prin care influența nazistă își face loc în societatea românească, pornind chiar din spațiile frecventate de elite.

Waldeck prezintă structura complexă prin care cel de-al Treilea Reich funcționa la București, prin intermediul mai multor ierarhii paralele: statul nazist, partidul nazist, Gestapo-ul și Ministerul Propagandei. În capitală, reprezentanța germană era formată din două delegații. Prima era legația germană oficială, condusă de Wilhelm Fabricius, un diplomat poreclit „Papi” de către tinerii atașați ai legației. Despre acesta se spunea că frecventa „clica nepotrivită”, respectiv cercul regelui Carol al II-lea, al Elenei Lupescu și al lui Urdăreanu, și că subestima potențialul Gărzii de Fier. Fabricius executa strict ordinele venite de la Berlin și era considerat un diplomat de modă veche, care nu se alinia pe deplin planurilor Noii Ordini.

Cea de-a doua reprezentanță, care aparținea în mod incontestabil Noii Ordini, era de fapt o comisie economică condusă de dr. Hermann Neubacher, ministrul plenipotențiar german responsabil cu problemele economice din regiunea Balcanilor.

Din cauza acțiunilor implementate de naziști, majoritatea ziariștilor americani resimțeau mai degrabă ostilitate decât curiozitate față de reprezentanții germani. Cu toate acestea, autoarea mărturisește că, mânată de curiozitate, solicită o întrevedere cu dr. Neubacher. Aceasta îl descrie ca pe un bărbat șarmant, fapt care o determină să observe că „[...] ar trebui să existe o lege care să interzică naziștilor să aibă farmec și că Hitler era foarte deștept folosind atât de mulți austrieci în cucerirea Balcanilor, tocmai datorită acestui farmec al lor” (Waldeck, 2000, p. 54).

Neubacher susține că organizarea economică a Balcanilor reprezenta primul pas către dezvoltarea Europei în perioada de după încheierea războiului. Această viziune nu era prezentată doar ca o măsură temporară de război, ci ca un plan pe termen lung, descris drept „zorii trandafirii ale Noii Ere a lui Hitler” (Waldeck, 2000, p. 56). Din declarațiile sale reiese că resursele alimentare și petroliere provenite din Balcani nu ar fi avut o influență decisivă asupra rezultatului conflictului, întrucât Germania dispunea, potrivit afirmațiilor sale, de suficiente resurse pentru a susține războiul indiferent de durata acestuia. În ceea ce privește petrolul, el susține că Germania acumulasese rezerve strategice înainte de declanșarea războiului, la care se adăugau resursele provenite din teritoriile cucerite, completate de producția de „Treibgas” și de petrol sintetic.

Dr. Neubacher prezintă, de asemenea, planul ambițios de organizare economică a Balcanilor printr-un program menit să fie implementat la nivelul întregii Europe, cunoscut sub

numele de „Grossraum”, care urma să constituie unitatea economică a viitorului. În ceea ce privește România, acesta considera că plantele oleaginoase, în special soia, pregăteau un viitor promițător pentru țară. Până la acel moment, germanii importau soia din Manchukuo (Japonia), însă specialiștii au decis că această plantă trebuia cultivată într-o zonă mai accesibilă. Astfel, au pus în aplicare un program prin care distribuiau semințe gratuite țăranilor români și le ofereau un preț fix pentru recoltă, o situație inedită pentru fermierii români, „[...]cel mai năpăstuit fermier, căruia nu i se asigurase niciodată nimic și care, pe deasupra, mai era înșelat și de intermediari” (Waldeck, 2000, p. 60).

La momentul recoltării, profitabilitatea culturii de soia era surprinzătoare pentru țăranul român. Dacă un hectar cultivat cu grâu aducea o producție de aproximativ 3000–4000 de lei, un hectar de soia genera aproximativ 5460 de lei, cu aproximativ 1500 de lei mai mult decât producția de grâu. Astfel, suprafața cultivată cu soia s-a extins de la 14.000 de hectare în 1934 la 140.000 de hectare în 1940.

Planurile lui Neubacher au fost însă spulberate prematur. După două săptămâni, Basarabia a fost ocupată de Uniunea Sovietică, iar astfel s-au pierdut 100.000 de hectare de soia cultivate pe aceste terenuri. Atât germanii, cât și țăranii români au suferit pierderi semnificative în urma investițiilor și muncii depuse. După numai câteva săptămâni, alte 10.000 de hectare au trecut sub controlul Bulgariei, odată cu cedarea Cadrilaterului, iar în Transilvania aproximativ 14.000 de hectare au ajuns sub administrația Ungariei. Până în toamna anului 1940, pe teritoriul României mai rămăseseră doar 16.000 de hectare din cele 140.000 cultivate inițial cu soia.

În viziunea lui Neubacher, dezvoltarea agriculturii nu era suficientă pentru ca România să devină parte a proiectului Grossraum. El considera că surplusul de populație agricolă trebuia redirecționat către industrie, pentru a evita șomajul rural. Industrializarea țării era privită ca o condiție necesară pentru ridicarea nivelului economic al Europei de Sud-Est. Economiiștii germani ajunseseră la concluzia că veniturile țărilor industrializate sunt mai mari, ceea ce le permite să achiziționeze mai multe produse. Prin urmare, o Românie industrializată s-ar fi transformat într-un potențial client economic avantajos pentru Germania. Industriile pe care germanii doreau să le dezvolte în Balcani erau orientate în special spre conservarea și congelarea alimentelor.

Cu toate acestea, curiozitățile lui Waldeck nu se opresc aici. O întrebare preocupa pe toată lumea în acel moment: „aveau oare de gând nemții să facă din România un protectorat sau un stat fascist pentru a-și putea îndeplini planurile economice?”. La această întrebare, Neubacher răspunde categoric: „Noi nu avem nici un interes politic în România. Avem un singur țel: să păstrăm liniștea în sfera aprovizionării cu materii prime. Nu dorim să germanizăm România sau să o fascizăm” (Waldeck, 2000, p. 62). Waldeck constată că, în lunile următoare, avea să audă frecvent din partea reprezentanților naziști aceeași afirmație: interesul lor era prezentat drept unul exclusiv economic, nu politic.

CONCLUZII

Cu ajutorul lucrărilor autorilor citați poate fi conturată nu doar o descriere complexă a hotelului Athénée Palace, ci și o imagine a rolului pe care acesta l-a avut în contextul unuia dintre cele mai importante conflicte globale din istorie. Hotelul a găzduit, în plin război, personaje influente, șoapte cu greutate, intrigi diplomatice și politice, contribuind astfel la surprinderea esenței societății bucureștene din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, profund tulburată de schimbările rapide de sistem politic și de morală. În același timp, varietatea

arhitecturală a orașului și diversitatea stilistică a hotelului simbolizează identitatea culturală complexă a României, un spațiu în care Occidentul și Orientul se întâlnesc într-un permanent schimb de influențe și identități.

În descrierile autorilor, hotelul apare ca o veritabilă oglindă a societății românești aflate în transformare, un spațiu în care socialul se intersectează cu politicul, unde circulă veștile despre război, bârfele și intrigile diplomatice, dar unde pot fi observate și consecințele directe ale politicilor naziste. Perspectivele diferite ale autorilor sunt influențate de experiențele lor personale, de statutul social și etnic, precum și de relația fiecăruia cu orașul București. În viziunea lui Olivia Manning, autoare britanică ajunsă în România fără un interes inițial clar, orașul apare ca un spațiu al alienării și al dezorientării, reflectând frustrarea personală într-un mediu străin. Pentru Mihail Sebastian, autor român de origine evreiască, Bucureștiul devine un spațiu al opresiunii și al amenințării permanente, marcat de discriminarea rasială și de restricțiile impuse în timpul războiului. În schimb, Rosie Waldeck, jurnalistă americană venită pentru a relata evenimentele conflictului, percepe experiența ca pe un privilegiu de a se afla în locul potrivit la momentul potrivit. Faptul că era cazată chiar în incinta hotelului Athénée Palace într-o perioadă critică i-a oferit posibilitatea de a observa și analiza îndeaproape tensiunile și transformările politice ale Europei.

Importanța literară și documentară a acestor mărturii se evidențiază tocmai prin complementaritatea lor, întrucât reflectă perspective diferite asupra aceluiași spațiu și asupra aceluiași context istoric. În ansamblu, ele oferă o viziune amplă și nuanțată asupra capitalei României în perioada celui de-Al Doilea Război Mondial, surprinzând atât faptele istorice concrete, cât și experiențele umane ale contemporanilor acelor vremuri tumultuoase. Astfel, hotelul Athénée Palace se conturează ca un veritabil nucleu de observație pentru analiza evenimentelor politice și diplomatice din Balcani în perioada 1939–1945, așa cum remarcă și Rosie Waldeck, care considera că acest loc oferea o perspectivă privilegiată asupra intrigilor și transformărilor ce marcau Europa acelor ani.

BIBLIOGRAFIE

1. Manning, Olivia. *Trilogia Balcanică: Marea șansă*. Traducere de Diana Stanciu, prefață de Dennis Deletant. București: Editura Univers, 1996.
2. Sebastian, Mihail. *Jurnal 1935-1944*. Text îngrijit de Gabriela Omăt, prefață și note de Leon Volovici. București: Editura Humanitas, 2002.
3. Waldeck, R. G. *Athénée Palace*. Ediția I. București: Editura Humanitas, 2000.
4. <https://AthénéePalace.intercontinental.com/our-hotel/our-history/>
5. <https://historia.ro/sectiune/general/secretele-primului-hotel-de-5-stele-din-romania-576011.html>
6. <https://adevarul.ro/stil-de-viata/calatorii/povestea-de-5-stele-a-hotelului-Athénée-palace-2099496.html>

PROCESUL DE PREDARE – ÎNVĂȚARE – EVALUARE LA BIOLOGIE ÎN CONTEXTUL INTERDISCIPLINAR

Prof. Maria – Cristina MATEI

Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: activități educaționale, participare activă, cunoștințe, atitudini

Procesul de predare–învățare–evaluare la biologie reprezintă un ansamblu complex de activități educaționale prin care elevii dobândesc cunoștințe, competențe și atitudini specifice studiului vieții și fenomenelor biologice. În contextul educației moderne, acest proces nu mai poate fi abordat izolat, ci trebuie analizat din perspectivă interdisciplinară, deoarece biologia se află în strânsă legătură cu alte domenii ale cunoașterii, precum chimia, fizica, geografia, matematica, informatica sau educația pentru sănătate.

Abordarea interdisciplinară contribuie la formarea unei viziuni unitare asupra lumii vii și facilitează înțelegerea fenomenelor biologice prin corelarea informațiilor provenite din diferite discipline. Astfel, elevii sunt încurajați să realizeze conexiuni între concepte, să gândească critic și să aplice cunoștințele în situații concrete de viață. În cadrul lecțiilor de biologie, interdisciplinaritatea poate fi valorificată prin experimente, proiecte tematice, studii de caz, investigații științifice și utilizarea tehnologiilor digitale.

Procesul de predare presupune selectarea și organizarea conținuturilor astfel încât acestea să fie accesibile și relevante pentru elevi, iar strategiile didactice utilizate trebuie să stimuleze participarea activă, colaborarea și descoperirea. Învățarea devine astfel un proces dinamic și interactiv, centrat pe elev, în care acesta își dezvoltă competențe de investigare, comunicare și rezolvare de probleme.

Evaluarea, componentă esențială a procesului instructiv-educativ, are rolul de a măsura progresul elevilor și eficiența activităților didactice. În context interdisciplinar, evaluarea urmărește nu doar acumularea de informații, ci și capacitatea elevilor de a integra cunoștințe din mai multe domenii, de a argumenta științific și de a aplica practic ceea ce au învățat. Prin urmare, abordarea interdisciplinară a procesului de predare–învățare–evaluare la biologie contribuie la modernizarea actului educațional și la formarea unor elevi capabili să înțeleagă complexitatea lumii contemporane, să protejeze mediul și să adopte un stil de viață sănătos și responsabil.

Interesul pentru această temă este determinat și de necesitatea modernizării procesului instructiv-educativ, în concordanță cu cerințele societății actuale, caracterizată prin progres tehnologic, dezvoltare științifică și provocări globale precum schimbările climatice, poluarea, problemele de sănătate sau crizele alimentare. În acest context, studiul biologiei nu trebuie redus doar la transmiterea unor informații teoretice, ci trebuie orientat spre formarea gândirii critice, a spiritului de observație și a capacității elevilor de a aplica practic ceea ce învață.

Abordarea interdisciplinară în predarea biologiei permite realizarea unor legături între cunoștințele din biologie și cele din chimie, fizică, geografie, matematică, informatică sau educație pentru sănătate. De exemplu, înțelegerea proceselor fiziologice presupune cunoștințe de chimie și fizică, analiza datelor biologice implică elemente matematice și informatice, iar studiul ecosistemelor este strâns legat de geografie și protecția mediului. Astfel, elevii percep

informațiile într-o manieră unitară și logică, ceea ce contribuie la creșterea motivației pentru învățare și la dezvoltarea competențelor necesare vieții reale.

Contextul general al acestei teme este influențat de reformele educaționale actuale, care promovează metode interactive, învățarea centrată pe elev și evaluarea competențelor. Curriculumul modern recomandă utilizarea strategiilor interdisciplinare pentru a transforma lecțiile de biologie în experiențe de învățare atractive și eficiente. În acest cadru, profesorul devine un facilitator al învățării, iar elevul are un rol activ în descoperirea și aplicarea cunoștințelor.

De asemenea, tema este relevantă deoarece evidențiază importanța evaluării moderne, orientate nu doar spre verificarea memorizării informațiilor, ci și spre aprecierea capacității elevilor de a analiza, interpreta și integra cunoștințe din mai multe domenii. Evaluarea interdisciplinară contribuie la dezvoltarea creativității, a colaborării și a responsabilității elevilor față de propria formare.

Prin studierea acestei teme se urmărește evidențierea modului în care interdisciplinaritatea poate eficientiza procesul de predare–învățare–evaluare la biologie și poate contribui la formarea unor elevi capabili să răspundă cerințelor societății moderne.

Strategiile de instruire alese de cadrul didactic în activitatea la clasă, se concentrează pe a-i învăța pe elevi cum să învețe, cum să prelucreze informațiile și cum să gândească independent și eficient. În acest scop, dascălul trebuie să cunoască și să înțeleagă modul cum învață atât elevii buni cât și cei slabi pentru a le oferi acestora posibilități variate de îmbunătățire a învățării.

Conexiunile interdisciplinare, care se stabilesc în procesul educativ-formativ au o funcție cognitivă și una educativă. Aceste conexiuni au în vedere unele competențe cheie europene pentru învățarea pe parcursul întregii vieți:

- ❖ Comunicarea în limba maternă - ce vizează deprinderea elevilor de a căuta, colecta și procesa informația, respectiv de a folosi resurse verificate cu atenție.
- ❖ Competențe matematice și de bază în științe și tehnologii - se referă la cunoștințe de bază ale lumii naturale, principii și metode științifice fundamentale, având în vedere recunoașterea caracteristicilor investigației științifice .
- ❖ Competențe digitale, ce fac referire la acumularea de cunoștințe despre mediul natural, sprijinind creativitatea și inovația atunci când informația colectată și procesată din surse on-line. De asemenea dezvoltă o atitudine critică și reflexivă, prin implicarea în comunități on-line.
- ❖ Competența de a învăța să înveți -presupune acumularea unor cunoștințe de bază, precum scris, citit, competențe TIC. Acestea reprezintă baza pentru alte cunoștințe și deprinderi ulterioare, dezvoltând treptat încrederea și motivația pentru a învăța ceva în fiecare zi.

Proiectarea activității didactice reprezintă etapa esențială în organizarea procesului instructiv-educativ. Profesorul stabilește obiectivele lecției, competențele vizate, conținuturile, metodele și formele de evaluare, având în vedere corelarea biologiei cu alte discipline.

În context interdisciplinar, proiectarea lecțiilor presupune: identificarea legăturilor dintre biologie și alte domenii; selectarea unor teme cu aplicabilitate practică; utilizarea situațiilor-problemă și a studiilor de caz; integrarea tehnologiei și a resurselor digitale.

„Fotosinteza” poate fi abordată interdisciplinar prin: biologie – mecanismul procesului; chimie – reacțiile chimice implicate; fizică – rolul luminii; geografie – influența climei asupra vegetației; matematică – interpretarea datelor experimentale.

Predarea în context interdisciplinar presupune utilizarea unor strategii moderne, care stimulează participarea activă a elevilor și dezvoltarea gândirii critice.

Metode și strategii utilizate: conversația euristică; problematizarea; experimentul; investigația; învățarea prin descoperire; studiul de caz; proiectul interdisciplinar; utilizarea platformelor digitale și a simulărilor virtuale.

Profesorul are rolul de facilitator al învățării, orientând elevii spre descoperirea relațiilor dintre fenomene și spre aplicarea cunoștințelor în contexte reale.

Sistemul respirator și efectele poluării

Integrarea disciplinelor: biologie – structura și funcțiile aparatului respirator; chimie – compoziția aerului și substanțele poluante; geografie – sursele de poluare; educație civică – responsabilitatea față de mediu; informatică – realizarea unor prezentări digitale.

Elevii pot realiza experimente, colecta date, analiza statistici și propune soluții pentru reducerea poluării.

Învățarea la biologie devine mai eficientă atunci când elevii sunt implicați activ în activități practice și interdisciplinare. Aceștia: observă fenomene biologice; formulează ipoteze; efectuează experimente; interpretează rezultate; colaborează în echipe; aplică noțiunile în viața cotidiană.

Prin activități interdisciplinare, elevii dezvoltă: competențe științifice; gândire logică și critică; creativitate; spirit de investigație; competențe digitale și de comunicare. Învățarea devine astfel mai atractivă și mai apropiată de realitate.

Evaluarea are rolul de a verifica nivelul de formare a competențelor și eficiența activităților didactice. În abordarea interdisciplinară, evaluarea nu urmărește doar reproducerea informațiilor, ci și capacitatea elevilor de a integra și aplica cunoștințele.

Forme de evaluare: evaluare inițială; evaluare formativă; evaluare sumativă; autoevaluare; evaluare între colegi. Instrumente de evaluare: teste interdisciplinare; fișe de lucru; portofolii; proiecte; experimente; prezentări digitale; hărți conceptuale.

Exemple de sarcini de evaluare:

- ❖ realizarea unui proiect despre alimentația sănătoasă, integrând noțiuni de biologie, chimie și educație pentru sănătate;
- ❖ interpretarea unor grafice privind evoluția populațiilor într-un ecosistem;
- ❖ elaborarea unor soluții pentru protecția mediului.

Evaluarea interdisciplinară contribuie la dezvoltarea autonomiei elevilor și la formarea capacității de analiză și aplicare practică a informațiilor.

Rolul profesorului și al elevului în activitatea didactică modernă: profesorul organizează și coordonează procesul de învățare; elevul devine participant activ, implicat în descoperire și colaborare. Profesorul trebuie să creeze un mediu educațional stimulat, să utilizeze metode variate și să adapteze activitățile la particularitățile elevilor.

Elevii sunt încurajați: să pună întrebări; să investigheze; să lucreze în echipă; să utilizeze tehnologia; să găsească soluții la probleme reale.

Concluzii

Abordarea interdisciplinară în cadrul procesului de predare-învățare-evaluare la biologie are un rol esențial în modernizarea educației și în adaptarea acesteia la nevoile societății contemporane. În prezent, simpla transmitere de informații nu mai este suficientă, deoarece elevii trebuie să fie pregătiți să înțeleagă și să rezolve probleme complexe, care implică legături între mai multe domenii ale cunoașterii. Din acest motiv, biologia trebuie predată într-o manieră

integrată, care să permită realizarea conexiunilor dintre fenomenele biologice și aspectele practice ale vieții cotidiene.

Integrarea cunoștințelor din diferite discipline contribuie la dezvoltarea unei învățări active și participative. Elevii nu mai sunt simpli receptori ai informației, ci devin implicați direct în procesul de descoperire și construire a cunoașterii. Prin experimente, proiecte, investigații și activități practice, aceștia sunt stimulați să observe, să analizeze, să compare și să formuleze concluzii. Astfel, lecțiile de biologie devin mai atractive și mai apropiate de realitate, ceea ce crește motivația pentru învățare și interesul pentru studiul științelor.

Caracterul aplicativ al interdisciplinarității permite elevilor să înțeleagă utilitatea practică a informațiilor dobândite. De exemplu, studiul alimentației sănătoase implică noțiuni de biologie, chimie și educație pentru sănătate, iar analiza poluării mediului presupune corelarea biologiei cu geografia, fizica și educația ecologică. În acest mod, elevii reușesc să perceapă fenomenele în ansamblul lor și să înțeleagă faptul că problemele reale nu pot fi explicate printr-o singură disciplină.

De asemenea, activitățile interdisciplinare contribuie la dezvoltarea unor competențe esențiale pentru societatea actuală. Printre acestea se numără gândirea critică, capacitatea de analiză și rezolvare a problemelor, comunicarea eficientă, colaborarea și utilizarea tehnologiei digitale. Elevii învață să lucreze în echipă, să argumenteze științific și să aplice informațiile în contexte diverse. Aceste competențe sunt necesare atât în parcursul școlar, cât și în viața profesională și socială.

În cadrul acestui proces, profesorul are rolul de organizator și facilitator al învățării. El trebuie să creeze situații de învățare stimulative, să utilizeze metode moderne și să încurajeze participarea activă a elevilor. Utilizarea resurselor digitale, a experimentelor virtuale și a platformelor educaționale contribuie la eficientizarea procesului instructiv-educativ și la adaptarea acestuia la interesele și nevoile elevilor.

Evaluarea, la rândul ei, capătă un caracter complex și formativ. Nu se urmărește doar verificarea cunoștințelor teoretice, ci și capacitatea elevilor de a aplica informațiile, de a realiza conexiuni interdisciplinare și de a găsi soluții pentru diferite situații-problemă. Prin proiecte, portofolii, experimente sau prezentări, elevii își dezvoltă autonomia și responsabilitatea față de propria învățare.

Prin urmare, interdisciplinaritatea transformă biologia într-o disciplină cu un puternic caracter formativ și aplicativ. Elevii ajung să înțeleagă relația dintre om, natură și societate, conștientizează importanța protejării mediului și adoptă comportamente responsabile față de sănătate și față de lumea înconjurătoare. În acest fel, procesul de predare-învățare-evaluare la biologie contribuie nu doar la formarea unor cunoștințe științifice, ci și la dezvoltarea unor cetățeni activi, responsabili și capabili să se adapteze provocărilor societății moderne.

BIBLIOGRAFIE

1. Miron Ionescu-“Instrucție si educatie” Cluj Napoca -2003
2. <https://rocnee.eu/index.php/dcee-oriz/curriculum-oriz/programe-scolare-front/planuri-cadru-de-invatamant-si-programe-scolare-invatamant-liceal-2023-docx>
3. <https://www.ise.ro/wp-content/uploads/2015/04/Competente-cheie-europene.pdf>

INTEGRAREA JOCULUI ÎN LECȚIILE DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Prof. Victorița MATEI

Liceul Teoretic „Ioan Petruș”, Otopeni, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: joc didactic, motivație, cooperare

Viața noastră nu poate fi concepută fără joc, care nu este caracteristic numai copilului ci însoțesc viața omului pe tot parcursul existenței sale, chiar dacă în copilărie deține locul principal. Jocul are un puternic rol educativ, de aceea trebuie să-l folosim cu pricepere dacă ne preocupă creșterea și dezvoltarea tinerei generații.

Cercetătorii din toate timpurile, din domeniul psihopedagogiei au emis numeroase teorii despre joc, scoțând în evidență importanța și contribuția acestuia la formarea și dezvoltarea personalității umane și a contribuției în procesul de socializare a copilului.

Prin joc dezvoltăm la copii atât înclinația de a descoperi și cerceta lucruri noi, cât și preocuparea continuă de aplicare a cunoștințelor căpătate. Acest lucru se asigură prin acțiunea dinamică a jocului în care se va contopi armonios latura distractivă cu cea educativă. Jocul solicită un efort de gândire, unul fizic și o bună organizare. În timpul jocului, copilul aleargă, sare, transportă obiecte, se târăște, se cațără, mișcările devin mai precise iar el își dezvoltă condiția fizică, personalitatea și voința.

Deoarece fiecare joc are reguli precise, copilul învață să aprecieze just situațiile concrete de joc, să ia decizii proprii, individuale sau corelate cu ale celorlalți participanți la joc, solicitându-l din punct de vedere intelectual. De aceea este foarte important ca jocurile folosite să fie plăcute, dinamice, să provoace entuziasm, să contribuie la formarea cunoștințelor, calităților motrice, priceperilor și deprinderilor motrice de bază.

Utilizarea exercițiilor sub formă de joc în lecțiile de educație fizică și sport are o importanță deosebită, deoarece contribuie la dezvoltarea armonioasă a elevilor și la creșterea eficienței procesului de învățare. Jocul stimulează interesul și motivația elevilor. Activitățile desfășurate sub formă de joc sunt mai atractive și mai plăcute, ceea ce determină o participare activă și constantă la lecții.

Jocul facilitează învățarea naturală a deprinderilor motrice. Elevii își dezvoltă abilitățile de bază precum alergarea, săritura, aruncarea sau coordonarea fără a resimți efortul ca pe o obligație, ci ca pe o activitate recreativă. Un alt aspect important este contribuția la dezvoltarea fizică și psihică. Prin joc, se îmbunătățesc calitățile motrice (viteza, forța, rezistența, îndemânarea), dar și atenția, spiritul de observație și capacitatea de reacție.

De asemenea, jocurile au un rol esențial în dezvoltarea socială. Elevii învață să respecte reguli, să coopereze, să comunice și să manifeste fair-play în cadrul activităților de grup iar exercițiile sub formă de joc contribuie la reducerea stresului și crearea unei atmosfere pozitive, ceea ce face ca lecțiile de educație fizică să fie așteptate cu plăcere.

În timpul jocului copilul este învățat să observe, să gândească, să caute, să găsească soluții pentru rezolvarea situațiilor concrete chiar uneori și neprevăzute, stimulând spiritul de inițiativă

și creativitate care îl conduc spre reușită. Fiind însoțite de veselie și bună dispoziție, împletite armonios cu factorii naturali de călire, jocul favorizează: o dezvoltare echilibrată a sistemului nervos al copilului; o mai bună stimulare a proceselor metabolice; îmbunătățește funcțiile aparatului respirator și circulator contribuind la fortificarea organismului; influențează dezvoltarea deprinderilor motrice de bază și aplicative; stimulează dezvoltarea calităților fizice.

Datorită multiplelor influențe favorabile asupra copilului, jocurile de mișcare au devenit un mijloc important al educației fizice și au fost incluse în conținutul lecțiilor din toate ciclurile de învățământ.

Principalele caracteristici ale utilizării exercițiilor sub formă de joc sunt:

- oferă posibilitatea executării unui număr mare de mișcări;
- solicită multilateral organismul elevilor;
- contribuie la întărirea sănătății;
- sunt atractive, determină stări afective pozitive și satisfacții;
- dezvoltă calitățile fizice, deprinderile și priceperile motrice;
- este un mijloc excelent de deconectare psihică;
- este o formă a odihnei active;
- respectarea regulilor de joc asigură colaborarea între parteneri;
- oferă participanților libertatea de acțiune;
- dezvoltă spiritul de fair-play;
- dezvoltă calitățile morale (spirit de echipă, curaj, perseverență, încredere)
- contribuie la dezvoltarea acuității vizuale, auzului și a spiritului de observație;
- dezvoltă trăsături pozitive de caracter, asigurând combaterea celor negative.

În lecția de educație fizică și sport jocul poate fi folosit în toate verigile acesteia, mai mult de atât, în clasele primare se recomandă alcătuirea lecției din jocuri. Astfel, în primele trei verigi ale lecției vom folosi jocuri pentru captarea atenției, ridicarea stării emoționale și a orientării în spațiu. Jocurile trebuie să fie simple, cu reguli puține și să nu dureze mai mult de 2 minute.

În veriga pentru învățarea, consolidarea și perfecționarea deprinderilor motrice, jocurile alese vor ajuta la îndeplinirea sarcinilor lecției. Vom utiliza exerciții care să formeze sau să consolideze deprinderile motrice, sarcinile acesteia putând fi realizate doar prin joc sau parțial prin joc cu o durată între 10-30 minute.

În verigile IV și VI se vor alege jocuri care să contribuie la educarea calităților și sensibilităților motrice. În încheierea lecției vom folosi jocuri cu caracter liniștitor care să restabilească marile funcțiuni ale organismului și să capteze atenția (vor dura 2 minute, să fie simple și ușor de realizat).

Alegerea și pregătirea jocului pentru lecție se stabilește în funcție de:

- sarcina didactică pe care o avem de rezolvat;
- locul jocurilor în cadrul verigilor lecției;
- particularitățile de vârstă și morfo-funcționale ale copiilor cu care lucrăm;
- de nivelul de dezvoltare și pregătire fizică a elevilor;
- de efectiv;
- de condițiile materiale;
- de condițiile atmosferice

Jocurile vor fi atent alese astfel încât acestea să conducă cât mai repede și eficient spre formarea, dezvoltarea și consolidarea unor deprinderi motrice de bază; formarea și dezvoltarea

unor calități motrice; formarea și dezvoltarea unor calități morale și de voință; stimularea și dezvoltarea unor calități organizatorice.

La clasele pregătitoare se folosesc: jocuri colective fără împărțire pe echipe; jocuri simple cu reguli puține; jocuri care se desfășoară pe suprafețe reduse. Obiectivul principal este cel al dezvoltării mișcărilor de bază.

În ciclul primar, la clasele I-IV se introduc treptat jocuri complexe cu reguli noi; jocuri cu împărțire pe echipe, cu caracter de întrecere. Se folosesc jocuri care sunt caracterizate prin alergare, sărituri ușoare; jocuri executate pe suprafețe scurte; jocuri pentru orientare în spațiu și timp. Treptat se introduc jocurile cu mingea care trebuie să fie recreative și distractive având ca obiective dezvoltarea deprinderilor motrice de bază și a îndemnării. Durata acestor jocuri este mică și sunt însoțite de pauze adecvate pentru a asigura o dozare corespunzătoare efortului. De asemenea trebuie să trezească și să mențină interesul pentru joc.

În ciclul gimnazial, respectiv după 10-11 ani, copiii au deja un bagaj suficient de cunoștințe, sunt bine pregătiți din toate punctele de vedere iar în activitatea lor sunt incluse: jocuri cu caracter de întrecere; jocuri cu roluri decisive în cadrul acțiunilor; jocuri cu reguli mai complexe; jocuri care solicită mai mult îndemnarea, viteza și gândirea; jocuri cu mingi favorizându-se astfel trecerea spre jocurile sportive. În această perioadă prezența jocurilor este determinată în mod special de temele lecțiilor și de contribuția acestora la realizarea obiectivelor educative. Jocurile pot constitui chiar teme de lecție atunci când sunt mai complicate pentru a fi mai bine învățate. În cazul colectivelor numeroase se vor alege jocuri care să asigure participarea fiecărui elev la joc într-un număr suficient de repetări pentru realizarea sarcinilor propuse iar când colectivele de elevi sunt reduse, se vor alege jocuri care permit realizarea sarcinilor lecției fără a obosi excesiv copiii ca urmare a solicitării prea intense datorită numărului mare de repetări.

În predarea unui joc vor fi parcurse mai multe etape:

- a) Formarea echipelor (prin numărătoare, prin alegere de căpitan, prin numirea de către profesor, prin probe de verificare, etc)
- b) Așezarea jucătorilor în teren și locul profesorului
- c) Explicarea și demonstrarea jocului
- d) Desfășurarea jocului
- e) Încheierea jocului
- f) Analiza jocului și aprecieri

Explicațiile trebuie să fie scurte, clare și concise, accesibile, calme și sugestive pentru a capta atenția, să punteze momentele importante, să clarifice regulile de joc, să respecte particularitățile de vârstă.

Demonstrația să fie executată corect din punct de vedere tehnic, să fie sugestivă pentru a stimula înțelegerea explicațiilor și să respecte succesiunea logică: denumirea jocului; descrierea succintă a acțiunii jocului; evidențierea principalelor reguli de joc; stabilirea condițiilor de câștigare a jocului și de punctaj; stabilirea semnelor de începere și încetare a jocului.

În timpul desfășurării jocului profesorul are rol de îndrumător, de aceea el trebuie să aleagă locul cel mai bun pentru a putea urmări cu atenție desfășurarea jocului, a corectitudinii lui. Profesorul observă greșelile de execuție, urmărește dacă elevii participă activ și conștient la joc și dacă se respectă regulile și spiritul de fair-play. Profesorul trebuie să fie imparțial, atent, calm, să participe la joc alături de copii mai ales la clasele mici, să asigure crearea unei atmosfere de

bună dispoziție, să folosească semnale sonore sau vizuale, să asigure disciplina, să dozeze corect efortul fizic, etc.

Încheierea jocului se va face ordonat, profesorul va anunța periodic elevii cât timp a mai rămas de jucat, numărul de repetări sau de execuții a jocului din dorința de a evita terminarea bruscă a acestuia și stabilirea câștigătorului.

Analiza jocului prin aprecieri generale se va face asupra desfășurării jocului în ansamblu cu scoaterea în evidență a manifestărilor pozitive și negative ale elevilor. În urma analizei, profesorul poate să constate dacă într-adevăr jocul și-a atins scopul și anume dacă a corespuns cerințelor, dacă organizarea jocului a fost bună sau deficitară, dacă timpul de joc a fost utilizat corect, dacă a creat emulație, etc.

Utilizarea exercițiilor sub formă de joc în lecțiile de educație fizică contribuie la crearea unui mediu plăcut, dinamic și eficient. Elevii învață mai ușor, participă activ și își dezvoltă atât abilitățile motrice, cât și pe cele sociale.

Importanța jocului în educația fizică constă în faptul că îmbină utilul cu plăcutul, transformând procesul de învățare într-o activitate eficientă, atractivă și benefică pentru dezvoltarea completă a elevilor.

În concluzie pot afirma că utilizarea exercițiilor sub formă de joc reprezintă un mijloc important de realizare a lecției de educație fizică și sport, contribuind la formarea competențelor specifice disciplinei de către elevi.

BIBLIOGRAFIE

1. Cărstea Gheorghe - „Teoria educației fizice și sportului”, Editura Universul, București 1993;
2. Chiriță Georgeta – „Educație prin jocuri de mișcare”, Editura Sport-Turism, București 1983;
3. Mitra Gheorghe și Mogoș Alexandru - „Metodica predării educației fizice școlare”, Editura Sport- Turism, București 1980.

NEVOIA DE ECHILIBRU ÎN DEZVOLTAREA STĂRII DE BINE ȘI A CONȘTIENTIZĂRII EMOȚIONALE

Prof. înv. primar Luminița MIRICĂ-BOBIȚ

Școala Gimnazială Nr. 28, Galați, județul Galați

Cuvinte-cheie: echilibru, educație, dezvoltare

Mandala for Well-Being and Emotional Awareness este un proiect eTwinning conceput pentru a sprijini bunăstarea emoțională, conștientizarea de sine și creativitatea elevilor prin activități bazate pe mandale.

Proiectul s-a concentrat pe practici non-digitale, centrate pe artă, combinate cu mișcare și muzică. Acesta a avut ca scop încurajarea elevilor în exprimare emoțiile într-un mediu sigur și incluziv, dezvoltând în același timp concentrarea, calmul și abilitățile de interacțiune socială.

Proiectul a fost derulat în parteneriat cu Turcia, Lituania și Italia, implicați fiind elevi cu vârste cuprinse între 10 și 14 ani, durata proiectului fiind de aproximativ cinci luni. Prin colaborare internațională, școlile partenere au împărtășit activități, experiențe și reflecții pentru a promova bunăstarea, echilibrul, incluziunea și creativitatea în educație.

Educația este o punte între potențialitate și actualizare. În prezent, educația reușește să fie privită ca o luptă pentru supraviețuire și nu ca o sărbătoare. Este timpul ca educația să nu să mai fie privită numai ca o competiție, ci este nevoie să revenim la bucuria pe care o poate răspândi muzica, dansul, cântecul, poezia și pictura. Toate acestea există aici, în lumea noastră și de aceea educația ar trebui să ne pregătească să ne punem la unison cu ele, dar și cu natura, cu tot ceea ce ne înconjoară. Este la îndemâna noastră să pregătim noile generații să fie ele însele în maniera cea mai autentică.

În această lume în care ritmul alert al vieții și inteligența artificială se extinde din ce în ce mai mult în activitățile zilnice ale copiilor, educația pe palierul emoțional devine un factor esențial în dezvoltarea lor armonioasă. Proiectul eTwinning *Mandala for Well-Being and Emotional Awareness* a avut ca scop deschiderea ferestrelor sufletelor elevilor în a-și exprima în diferite modalități artistice emoțiile, astfel încât să-și poată dezvolta creativitatea și de a identifica metode care țin de normalitatea omenscului de relaxare și autocunoaștere prin intermediul artei mandalelor. Că au creat mandale pe tricouri sau pe viniluri vechi, că au mănuit felii de fructe sau elemente din natură, bucuria utilizării acestei tehnici a construit un pod către autocunoaștere.

Mandala este un simbol străvechi fiind prezent sub diferite forme în numeroase culturi, reprezentând echilibrul, armonia și conexiunea dintre interior și exterior. Cuvântul *mandala* provine din limba sanscrită având semnificația de *cerc*, sugerând unitatea și continuitatea.

În educație, mandalele sunt folosite ca instrumente pentru reducerea stresului, îmbunătățirea concentrării și stimularea exprimării emoționale.

Prin activitățile desfășurate în cadrul proiectului, elevii au fost încurajați să își exploreze propriile emoții folosind culoarea, formele și simbolurile, exprimându-se prin pictură, activități culinare sau prin mișcare. Realizarea unei mandale, indiferent de maniera sau tehnica de lucru

utilizată, a presupus răbdare, atenție, creativitate, contribuind astfel la dezvoltarea inteligenței emoționale și a capacității de autoreflexie.

În plus, toate activitățile derulate într-un mediu colaborativ a favorizat dezvoltarea empatiei, a comunicării și a respectului față de diversitatea culturală.

În general un proiect eTwinning oferă cadrul internațional de cooperare între școlile din diferite țări europene. Elevii au avut ocazia să împărtășească experiențe, să descopere tradiții culturale variate și să lucreze împreună la activități creative, utilizând atât tehnicile tradiționale de lucru dar și instrumente digitale moderne. Astfel, proiectul a contribuit nu numai la dezvoltarea competențelor artistice și emoționale, ci și la consolidarea competențelor digitale și lingvistice.

Nu în ultimul rând, un aspect important al acestui proiect l-a reprezentat promovarea unei stări de bine în cadrul grupurilor de lucru. Activitățile bazate pe mindfulness și relaxare au reușit să creeze un mediu pozitiv, cald și sigur, în care copiii s-au simțit ascultați și încurajați să se exprime liber. Astfel, mandalele nu sunt doar simple desene, ci devin mijloace de comunicare emoțională și echilibru interior.

În concluzie, proiectul *Mandala for Well-Being and Emotional Awareness* a demonstrat că educația poate realiza legături indestructibile între creativitate, colaborare internațională și dezvoltare emoțională. Cooperând prin artă, elevii au învățat să își înțeleagă emoțiile, să își întărească încrederea în sine și să contribuie la crearea unui climat școlar bazat pe respect, zâmbet și empatie.

Fig 1. Imagini proiectul *Mandala for Well-Being and Emotional Awareness* (sursa: arhiva personală)

METODE ACTIVE PENTRU FORMAREA DEPRINDERILOR REALE LA ELEVII DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEHNOLOGIC

Prof. Carmen PANAIT

Liceul Tehnologic „Ion I. C. Brătianu”, București

Cuvinte-cheie: metode active, formare deprinderi

Introducere

„Spune-mi și voi uita, arată-mi și s-ar putea să-mi aduc aminte, implică-mă și voi înțelege.” – Confucius

În contextul unei economii dinamice, rolul învățământului tehnologic s-a transformat radical: nu mai este suficient ca elevul să știe, el trebuie să știe să facă. Laboratorul de alimentație publică devine, astfel, nu doar o sală de curs, ci un ecosistem de învățare unde eroarea este permisă, iar experiența practică devine ancoră pentru cunoștințele teoretice. În lucrarea de față vorbim de valorificarea metodelor active în cadrul laboratorului de specialitate, demonstrând că deprinderile reale se formează doar atunci când elevul preia rolul principal în procesul de producție culinară. Aceste lucruri ar putea contribui la următoarele:

- Combaterea Analfabetismului Funcțional - practic, mulți elevi pot recita rețete sau timpi de gătire, dar întâmpină dificultăți în fața fluxului tehnologic real. Activitățile de tip „Learning by doing” elimină ruptura dintre manual și masa de lucru. Elevul înțelege „de ce-ul” din spatele fiecărei mișcări prin observarea directă a reacțiilor fizico-chimice ale alimentelor.
- Formarea „Soft Skills-urilor” prin Hard Skills - laboratorul de alimentație este un simulator al proceselor reale. O activitate practică bine structurată forțează elevul să își dezvolte abilități esențiale: lucrul sub presiune (gestionarea timpului de gătire), munca în echipă, rezolvarea de probleme.
- Adaptarea la Standardele Industriei HORECA - utilizarea metodelor active (simularea, jocul de rol, studiul de caz în bucătărie) asigură o tranziție lină de la școală la primul loc de muncă, reducând perioada de acomodare.

În tot acest proces profesorul devine un facilitator, care ghidează procesul din umbră.

Metodele de învățare bazate pe acțiunea reală (Experiential learning, Kolb, D. A. (1984), sunt esențiale în formarea elevilor din liceele tehnologice, mai ales în domeniile aplicative precum Tehnician în Gastronomie sau Organizator Banqueting. Aceste metode pun accent pe învățarea prin practică, implicare directă, rezolvare de situații concrete și reflecție asupra experienței [1].

În cazul elevilor de la profilul Tehnician în Gastronomie / Organizator Banqueting nivel calificare 4 – liceu, sau Bucătar/Ospătar nivel calificare 3 - școala profesională, formarea deprinderilor și aptitudinilor profesionale nu se poate realiza eficient doar prin teorie. Este necesară integrarea constantă a activităților practice, care simulează sau reproduc condițiile reale de muncă din restaurante, hoteluri sau firme de evenimente.

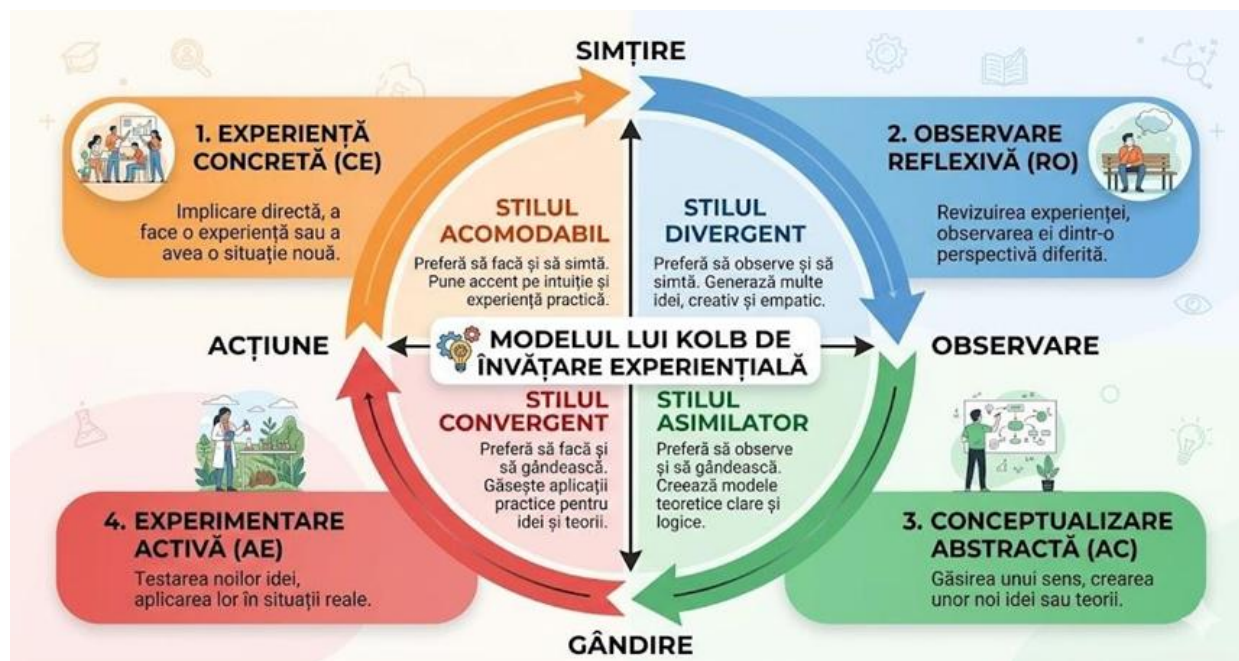

Fig. 1 – Modelul lui Kolb de învățare experiențială (Sursa: <https://teleskop.ro/resurse-utile/concepte/invatare-experientiala-kolb>)

Învățarea prin practică directă (learning by doing) – Aceasta presupune desfășurarea efectivă a activităților specifice domeniului: pregătirea preparatelor, organizarea unei mese festive, aranjarea bufetelor, decorarea sălilor sau gestionarea fluxului de servire. Elevii își dezvoltă deprinderi motrice (tăiere, porționare, plating), deprinderi organizatorice (planificarea meniului, stabilirea necesarului de materii prime) și competențe de lucru în echipă. Repetarea acestor activități conduce la automatizarea gesturilor profesionale și la creșterea siguranței în execuție [2].

Învățarea prin simulare – Simularea unor contexte reale – de exemplu organizarea unui banchet pentru un eveniment fictiv (nuntă, conferință, recepție) – permite elevilor să experimenteze responsabilități reale într-un mediu controlat. Ei pot juca roluri diferite: bucătar-șef, responsabil sală, organizator de eveniment, responsabil aprovizionare. Această metodă dezvoltă capacitatea de luare a deciziilor, gestionarea timpului și rezolvarea problemelor neprevăzute [2].

Proiectul practic integrat – Realizarea unui proiect complet (de exemplu, organizarea unui eveniment real în cadrul școlii) presupune parcurgerea tuturor etapelor: stabilirea conceptului, elaborarea meniului, calcularea costurilor, organizarea echipei, promovarea evenimentului și evaluarea finală. Această metodă contribuie la dezvoltarea gândirii antreprenoriale și a responsabilității profesionale [2].

Învățarea prin rezolvarea de probleme – Elevii sunt puși în situații concrete: gestionarea unei reclamații, adaptarea meniului pentru persoane cu alergii, organizarea rapidă a unui eveniment cu buget limitat. Această metodă stimulează gândirea critică, creativitatea și capacitatea de a lua decizii eficiente sub presiune [2].

Învățarea prin reflecție și autoevaluare – După fiecare activitate practică, elevii analizează ce au realizat bine, ce greșeli au apărut și cum pot îmbunătăți performanța. Reflecția consolidează învățarea și transformă experiența practică în competență durabilă [2].

Impact asupra formării deprinderilor și aptitudinilor

Prin aceste metode, elevii de liceu tehnologic cu specializare de Tehnician în Gastronomie / Organizare Banqueting sau bucatar/ospatar își dezvoltă:

- deprinderi tehnice (preparare, servire, organizare logistică);
- aptitudini cognitive (planificare, analiză, rezolvare de probleme);
- aptitudini sociale (comunicare, lucru în echipă, relaționare cu clientul);
- atitudini profesionale (responsabilitate, punctualitate, respectarea standardelor de calitate).

Fig. 2 – Elevi desfășurând activități de instruire practică (Sursa: arhiva personală)

Însă, situația reală de învățare este afectată semnificativ atunci când laboratoarele de instruire nu funcționează din lipsa fondurilor pentru materii prime și materiale, mai ales în învățământul tehnic și profesional. Impactul se resimte pe mai multe niveluri:

- ❖ **Scăderea calității învățării practice** - Fără activități practice, procesul educațional devine predominant teoretic. Elevii nu își formează deprinderile practice necesare meseriei, nu exersează utilizarea echipamentelor și a tehnologiilor. În special în domenii precum mecanică, industrie alimentară, construcții sau servicii, lipsa aplicabilității reale reduce eficiența formării.
- ❖ **Discrepanța dintre competențe și cerințele pieței muncii** - Conform principiilor promovate de organisme precum UNESCO și Comisia Europeană, învățarea bazată pe competențe presupune integrarea teoriei cu practica; dacă laboratoarele nu funcționează: competențele dobândite sunt incomplete, crește riscul ca absolvenții să nu fie pregătiți pentru angajare, angajatorii trebuie să investească suplimentar în formare,
- ❖ **Demotivarea elevilor și a cadrelor didactice** - Învățarea devine mai puțin atractivă. Elevii pot percepe formarea ca fiind „ruptă de realitate”, iar profesorii nu își pot aplica metodele interactive, resimt frustrare profesională, își limitează creativitatea didactică
- ❖ **Inechitate educațională** - Unitățile care nu au resurse materiale sunt defavorizate față de alte școli mai bine finanțate. Acest lucru afectează: șansele egale la formare de calitate, accesul la competențe relevante, mobilitatea profesională ulterioară.
- ❖ **Evaluare formală, nu autentică** - Fără probe practice reale, evaluarea competențelor devine mai mult teoretică sau simulată, ceea ce nu reflectă nivelul real de pregătire.
- ❖ **Lipsa fondurilor pentru materiale și materii prime** transformă procesul de învățare într-unul incomplet, dezechilibrat și mai puțin relevant pentru piața muncii. În domeniile

vocaționale și tehnice, funcționarea laboratoarelor nu este un element suplimentar, ci o condiție esențială pentru formarea competențelor profesionale reale.

În concluzie, **metodele de învățare bazate pe acțiunea reală** sunt fundamentale pentru formarea elevilor din domeniul gastronomic și al organizării de evenimente, deoarece transformă cunoștințele teoretice în competențe practice, adaptate cerințelor reale ale pieței muncii. Ele asigură o pregătire aplicată, eficientă și orientată spre performanță profesională.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- [2] Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Iași: Polirom. [pentru referirile la modelul Kolb, pp. 45-47].

PERSPECTIVE INTERDISCIPLINARE ÎN PREDAREA LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE ÎN CICLUL LICEAL

Prof. Ion-Mădălin PETCU

Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: interdisciplinaritate, limba și literatura română, lectură, istorie, spațiu literar.

Introducere

În contextul reformelor educaționale contemporane, accentul se deplasează tot mai mult asupra formării competențelor transversale și a gândirii critice, în detrimentul acumulării mecanice de informații. Una dintre direcțiile majore ale acestei transformări este interdisciplinaritatea, care presupune integrarea conținuturilor provenite din domenii diferite pentru a construi o viziune unitară asupra cunoașterii.

Predarea limbii și literaturii române în ciclul liceal se pretează în mod deosebit unei abordări interdisciplinare, întrucât textul literar este, prin natura sa, un produs cultural complex, aflat la intersecția dintre istorie, geografie, sociologie și filozofie. În acest sens, corelarea literaturii cu istoria și geografia contribuie la o înțelegere profundă și contextualizată a operelor studiate.

Scopul prezentei lucrări este de a evidenția valențele interdisciplinare ale predării limbii și literaturii române, prin raportare la istorie și geografie, precum și de a propune strategii didactice eficiente în acest sens.

1. Conceptualizarea interdisciplinarității în educație

Interdisciplinaritatea reprezintă un concept central în pedagogia modernă, fiind definită ca o formă de organizare a conținuturilor care permite transferul de concepte și metode între discipline (Cucos, 2006). Aceasta nu presupune doar juxtapunerea informațiilor, ci integrarea lor într-un sistem coerent.

Potrivit lui Cerghit (2008), interdisciplinaritatea are următoarele funcții:

- funcția cognitivă (facilitarea înțelegerii complexe);
- funcția formativă (dezvoltarea gândirii critice);
- funcția aplicativă (transferul cunoștințelor în contexte noi).

În cazul literaturii, interdisciplinaritatea devine esențială deoarece textul nu poate fi înțeles în mod adecvat fără raportare la contextul său de producere.

2. Literatura și istoria: o relație de interdependență

2.1. Literatura ca reflectare a contextului istoric

Opera literară este profund marcată de realitățile istorice ale epocii în care a fost creată. Astfel, literatura poate funcționa ca un „document indirect” al istoriei, oferind informații despre mentalități, valori și structuri sociale (Vianu, 1980). De exemplu, literatura realistă reflectă transformările sociale din secolul al XIX-lea, în timp ce literatura interbelică surprinde crizele identitare și politice ale epocii.

Literatura a fost, în mod constant, nu doar o formă de expresie artistică, ci și un instrument de reflectare, interpretare și chiar modelare a realității istorice. În acest sens, operele literare pot fi considerate documente culturale care surprind mentalități, valori, conflicte și

transformări specifice unei epoci. Relația dintre literatură și contextul istoric este una complexă și bidirecțională: pe de o parte, realitățile istorice influențează temele, stilurile și perspectivele autorilor, iar pe de altă parte, literatura contribuie la construirea și transmiterea memoriei colective.

Un prim aspect relevant este modul în care evenimentele istorice majore își găsesc ecoul în creațiile literare. De exemplu, perioadele de război, revoluție sau criză socială generează adesea opere marcate de dramatism, introspecție și critică socială. Literatura de război, de pildă, nu doar că documentează experiențele traumatice ale indivizilor, dar oferă și o perspectivă asupra impactului conflictelor asupra societății în ansamblu. Astfel, literatura devine un spațiu de reflecție asupra suferinței, sacrificiului și absurdității violenței.

În același timp, curentele literare sunt adesea strâns legate de contextul istoric în care apar. Realismul, de exemplu, se dezvoltă în secolul al XIX-lea pe fondul transformărilor sociale generate de revoluția industrială și urbanizare, propunând o reprezentare fidelă a realității cotidiene și a problemelor sociale. În mod similar, modernismul reflectă criza valorilor tradiționale și sentimentul de alienare caracteristice începutului de secol XX, în timp ce postmodernismul exprimă fragmentarea și relativismul specific epocii contemporane.

Un element important îl constituie influența ideologiilor și a regimurilor politice asupra literaturii. În contexte autoritare, literatura poate deveni un instrument de propagandă, dar și un mijloc de rezistență simbolică. Scriitorii pot recurge la metaforă, alegorie sau ambiguitate pentru a evita cenzura și a transmite mesaje critice. În acest fel, literatura capătă o dimensiune etică și politică, devenind o formă de contestare a puterii.

De asemenea, literatura contribuie la construirea identității naționale și culturale. În perioadele de formare a statelor moderne, operele literare joacă un rol esențial în definirea limbii, a tradițiilor și a valorilor comune. Prin evocarea trecutului istoric, a miturilor fondatoare sau a figurilor eroice, literatura consolidează sentimentul de apartenență și continuitate. Astfel, literatura nu poate fi separată de contextul istoric în care este creată. Ea reflectă și interpretează realitatea, dar în același timp o și influențează, contribuind la formarea conștiinței colective. Studiul literaturii din perspectivă istorică permite o înțelegere mai profundă atât a operelor, cât și a epocilor pe care acestea le reprezintă.

2.1.1. Literatura ca formă de conștiință critică a societății

Pe lângă funcția sa de reflectare a contextului istoric, literatura îndeplinește un rol esențial ca formă de conștiință critică a societății. Ea nu se limitează la a reproduce realitatea, ci o problematizează, o interoghează și, adesea, o contestă. Prin intermediul discursului literar, autorii pot evidenția disfuncționalități sociale, inegalități, abuzuri de putere sau crize morale, contribuind astfel la dezvoltarea unei atitudini reflexive în rândul cititorilor.

Un prim mod prin care literatura exercită această funcție critică este reprezentarea conflictelor sociale și individuale. Personajele literare devin purtătoare ale unor tensiuni specifice epocii lor, fie că este vorba despre conflictul dintre individ și societate, dintre tradiție și modernitate sau dintre libertate și constrângere. Aceste conflicte nu sunt doar elemente narative, ci reflectă probleme reale, oferind cititorului posibilitatea de a înțelege mai profund mecanismele sociale și psihologice care le generează.

În plus, literatura poate demasca ideologiile dominante și poate pune sub semnul întrebării valorile considerate universale. Prin ironie, satiră sau parodie, scriitorii reușesc să submineze discursurile oficiale și să dezvăluie contradicțiile acestora. În acest sens, literatura devine un spațiu al libertății de gândire, în care normele sociale pot fi reevaluate și reinterpretate.

Un alt aspect important este capacitatea literaturii de a da voce categoriilor marginalizate sau subreprezentate. De-a lungul timpului, numeroși autori au abordat teme legate de discriminare, inegalitate de gen, rasă sau clasă socială, contribuind la sensibilizarea opiniei publice și la promovarea unor valori precum empatia și justiția socială. Astfel, literatura nu doar reflectă realitatea, ci participă activ la transformarea acesteia.

De asemenea, funcția critică a literaturii este strâns legată de libertatea de exprimare. În societățile democratice, literatura poate circula relativ liber, favorizând diversitatea de perspective. În schimb, în regimurile autoritare, această funcție este adesea limitată prin cenzură, ceea ce determină apariția unor forme indirecte de exprimare, cum ar fi simbolismul sau limbajul codificat. Literatura acționează ca o formă de conștiință critică a societății, oferind nu doar o oglindă a realității, ci și un instrument de analiză și contestare a acesteia. Prin capacitatea sa de a genera reflecție și dezbateri, literatura contribuie la evoluția socială și culturală, consolidând rolul său esențial în cadrul vieții intelectuale.

2.2. Rolul contextualizării istorice în interpretare

Integrarea informațiilor istorice în analiza literară permite: identificarea temelor dominante; înțelegerea simbolurilor și a motivelor literare; interpretarea intenției autorului.

Conform lui Pamfil (2009), lectura contextualizată contribuie la dezvoltarea competenței de receptare critică, esențială în formarea elevilor.

2.3. Aplicații didactice

Profesorul poate utiliza: axe cronologice paralele (istorie–literatură); documente istorice autentice; dezbateri pe teme istorico-literare.

3. Literatura și geografia: dimensiunea spațială a textului

3.1. Spațiul ca element constitutiv al operei literare

Spațiul literar are o funcție semnificativă în construcția narativă, contribuind la conturarea atmosferei și la caracterizarea personajelor. Acesta poate fi: realist (reflectând fidel realitatea geografică); simbolic (încărcat de semnificații).

Relația dintre om și mediu devine astfel un element central al interpretării.

3.2. Contribuția geografiei la înțelegerea textului

Geografia facilitează: localizarea acțiunii; înțelegerea condițiilor de viață ale personajelor; interpretarea descrierilor de natură.

Negreș-Dobridor (2005) subliniază că utilizarea suporturilor vizuale (hărți, imagini) crește gradul de înțelegere și retenție a informației. În studiul literaturii la nivel liceal, interdisciplinaritatea devine un instrument esențial pentru aprofundarea sensurilor textului. În acest context, geografia joacă un rol semnificativ, contribuind la o înțelegere mai complexă și nuanțată a operelor literare. Spațiul geografic nu reprezintă doar un fundal al acțiunii, ci un element activ care influențează construcția personajelor, evoluția narativă și semnificațiile simbolice ale textului.

Descrierile de peisaj, fie ele naturale sau urbane, nu sunt întâmplătoare, ci reflectă adesea stări emoționale, tensiuni interioare sau valori culturale. De exemplu, un spațiu montan poate sugera izolare, libertate sau confruntare cu sinele, în timp ce mediul urban poate indica aglomerație, alienare sau dinamism social. În acest sens, geografia contribuie la interpretarea simbolică a spațiului literar.

Cunoașterea contextului geografic real în care se desfășoară acțiunea poate facilita înțelegerea mai profundă a textului. Localizarea acțiunii într-o anumită regiune implică factori precum clima, relieful, resursele naturale sau structura așezărilor, care influențează modul de

viață al personajelor. Astfel, elevii pot înțelege mai bine comportamentele, ocupațiile și relațiile sociale prezentate în operă.

De asemenea, geografia umană oferă instrumente utile pentru analiza diversității culturale reflectate în literatură. Diferențele dintre mediul rural și cel urban, dintre regiuni sau chiar dintre spații culturale distincte pot genera conflicte, contraste sau evoluții narrative semnificative. În acest fel, literatura devine un mijloc de explorare a identităților și a relațiilor dintre oameni și mediul în care trăiesc. Importantă este și dimensiunea educativă a integrării geografiei în studiul literaturii. Prin corelarea informațiilor din cele două discipline, elevii își dezvoltă gândirea critică, capacitatea de analiză și abilitatea de a face conexiuni între diferite domenii de cunoaștere. Această abordare contribuie la formarea unei perspective holistice asupra lumii și la o mai bună înțelegere a complexității realității.

Geografia aduce o contribuție semnificativă la interpretarea textului literar în liceu, oferind un cadru concret și relevant pentru analiza spațiului, a contextului și a relațiilor umane. Integrarea acestor cunoștințe permite o lectură mai profundă și mai conștientă, transformând studiul literaturii într-o experiență interdisciplinară valoroasă.

3.3. *Exemple de integrare didactică:* utilizarea hărților literare; analiza descrierilor geografice din texte; corelarea mediului natural cu evoluția personajelor.

4. Strategii didactice interdisciplinare

Implementarea interdisciplinarității necesită metode active, centrate pe elev:

4.1. *Învățarea bazată pe proiect* – Elevii realizează cercetări tematice complexe, integrând informații din mai multe discipline.

4.2. *Studiul de caz* – Analiza unei opere literare în context istoric și geografic.

4.3. *Metoda comparativă* – Compararea textelor literare cu surse istorice sau geografice.

4.4. *Învățarea prin descoperire* – Elevii identifică relații interdisciplinare în mod autonom. Aceste metode contribuie la dezvoltarea autonomiei în învățare (Ionescu & Radu, 2001).

5. Impactul asupra formării competențelor elevilor

Abordarea interdisciplinară determină: dezvoltarea gândirii critice și analitice; formarea competențelor de interpretare; creșterea motivației pentru învățare; consolidarea culturii generale. Elevii devin capabili să stabilească conexiuni între domenii și să aplice cunoștințele în contexte variate.

Concluzii

Interdisciplinaritatea reprezintă o necesitate în educația contemporană, contribuind la depășirea fragmentării cunoașterii. În predarea limbii și literaturii române, integrarea istoriei și geografiei permite o abordare profundă și relevantă a textului literar. Această perspectivă nu doar îmbunătățește procesul de învățare, ci și formează competențe esențiale pentru adaptarea la complexitatea lumii moderne.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit, I., 2008, Sisteme de instruire alternative și complementare, Editura Polirom, Iași.
2. Cucoș, C., 2006, Pedagogie, Editura Polirom, Iași.
3. Ionescu, M., Radu, I., 2001, Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca.
4. Ministerul Educației Naționale, Programa școlară pentru limba și literatura română – liceu.
5. Negreț-Dobridor, I., 2005, Didactica generală, Editura Aramis, București.
6. Pamfil, A., 2009, Didactica limbii și literaturii române, Editura Paralela 45, București.
7. Vianu, T., 1980, Estetica, Editura Minerva, București.

METODE DE CALCUL PRESCURTAT

Prof. Florin Adrian RIȘCĂ

Școala Gimnazială nr. 1, Slatina, Județul Olt

Cuvinte-cheie: identități algebrice, pătrat perfect, calcul simbolic

În algebra elementară, formulele de calcul prescurtat reprezintă piloni fundamentali ai rigurozității și eficienței matematice. Deși la o primă vedere pot părea simple reguli de memorat, aceste identități algebrice — precum pătratul sumei, pătratul diferenței sau diferența de pătrate — constituie instrumente structurale esențiale pentru optimizarea calculului simbolic. Importanța lor teoretică și practică rezidă în capacitatea de a transforma instantaneu produse complexe în sume și invers, eliminând algoritmul laborios și predispus la erori al înmulțirii termen cu termen. Într-un limbaj matematic modern, aceste formule nu sunt doar artificii tehnice, ci reflectă proprietăți profunde de simetrie și distributivitate ale structurilor algebrice, aplicabile de la corpul numerelor reale până la spații vectoriale abstracte.

Din perspectivă didactică și aplicativă, stăpânirea acestor identități reprezintă pragul de trecere de la aritmetica liniară la gândirea algoritmică avansată. În analiza matematică, în geometria analitică și în modelarea numerică, capacitatea de a recunoaște o structură de calcul prescurtat rescrie radical abordarea unei probleme. Fie că este vorba despre restrângerea unui pătrat perfect pentru determinarea extremelor unei funcții, fie despre descompunerea în factori necesară simplificării unor fracții raționale complexe sau calculării unor limite, aceste instrumente reduc semnificativ complexitatea computațională. Prezentul articol își propune să analizeze formulele de calcul prescurtat dincolo de simplul lor formalism mecanic, explorând fundamentele lor geometrice, tehnicile avansate de factorizare și impactul lor direct asupra dezvoltării raționamentului logic în educația matematică contemporană.

Prin urmare, studiul acestor identități nu reprezintă un scop în sine, ci o etapă indispensabilă în formarea unei viziuni de ansamblu asupra analizei structurale, oferind cercetătorilor și practicienilor instrumentele matematice riguroase necesare pentru decodificarea și simplificarea modelelor teoretice complexe.

1. Pătrate perfecte

$1^2 = 1$	$11^2 = 121$	$21^2 = 441$	$31^2 = 961$
$2^2 = 4$	$12^2 = 144$	$22^2 = 484$	$32^2 = 1024$
$3^2 = 9$	$13^2 = 169$	$23^2 = 529$	$33^2 = 1089$
$4^2 = 16$	$14^2 = 196$	$24^2 = 576$	$34^2 = 1156$
$5^2 = 25$	$15^2 = 225$	$25^2 = 625$	$35^2 = 1225$
$6^2 = 36$	$16^2 = 256$	$26^2 = 676$	$36^2 = 1296$
$7^2 = 49$	$17^2 = 289$	$27^2 = 729$	$37^2 = 1369$
$8^2 = 64$	$18^2 = 324$	$28^2 = 784$	$38^2 = 1444$
$9^2 = 81$	$19^2 = 361$	$29^2 = 841$	$39^2 = 1521$
$10^2 = 100$	$20^2 = 400$	$30^2 = 900$	$40^2 = 1600$

Se poate observa următoarea regulă:

Între primele două pătrate perfecte avem diferența 3, între al doilea și al treilea avem diferența 5, între al treilea și al patrulea avem diferența 7 și așa mai departe, regula fiind că diferența între două pătrate ale unor numere este dublul numărului mai mic +1. Evident se poate observa că aplicăm formula: , diferența fiind $2a+1$. Ca aplicații se pot vedea următoarele:

$$251^2 = 250^2 + 2 \cdot 250 + 1 = 62500 + 500 + 1 = 63001$$

$$653^2 = 650^2 + 2 \cdot 650 + 1 + 2 \cdot 650 + 3 + 2 \cdot 650 + 5 = 422500 + 1301 + 1303 + 1305 = 426409$$

$$788^2 = 790^2 - (2 \cdot 790 - 1) - (2 \cdot 790 - 3) = 624100 - 1579 - 1577 = 620944$$

2. Pătrate perfecte pentru numere cu ultima cifră 5

Regula este că cifra sau numărul din fața lui 5 se înmulțește cu numărul cu 1 mai mult și la sfârșit se pune 25.

$$15^2 = \underline{2}25$$

$$1 \cdot 2 = 2$$

$$25^2 = \underline{6}25$$

$$2 \cdot 3 = 6$$

$$35^2 = \underline{1}225$$

$$3 \cdot 4 = 12$$

$$45^2 = \underline{2}025$$

$$4 \cdot 5 = 20$$

$$55^2 = \underline{3}025$$

$$5 \cdot 6 = 30$$

$$65^2 = \underline{4}225$$

$$6 \cdot 7 = 42$$

$$75^2 = \underline{5}625$$

$$7 \cdot 8 = 56$$

$$85^2 = \underline{7}225$$

$$8 \cdot 9 = 72$$

$$95^2 = \underline{9}025$$

$$9 \cdot 10 = 90$$

$$105^2 = \underline{1}1025$$

$$10 \cdot 11 = 110$$

$$115^2 = \underline{1}3225$$

$$11 \cdot 12 = 132$$

Regula se poate explica folosind formula de calcul prescurtat astfel:

$$\overline{(a5)}^2 = (10a + 5)^2 = 100a^2 + 100a + 25 = 100a(a + 1) + 25 = \overline{a(a + 1)00} + 25 = \overline{a(a + 1)25}$$

3. Pătrate perfecte pentru numere formate numai din cifra 1

$$11^2 = 121$$

$$111^2 = 12321$$

$$1111^2 = 1234321$$

$$11111^2 = 123454321$$

$$111111^2 = 12345654321$$

$$1111111^2 = 1234567654321$$

$$11111111^2 = 123456787654321$$

$$111111111^2 = 12345678987654321$$

Evident, se poate observa regula care ne arată că sunt scrise cifrele de la 1 până la numărul de cifre de 1 și înapoi până la 1. Explicația se poate da prin faptul că la punerea unuia sub altul apar un număr de cifre de 1 în creștere și apoi în descreștere. O altă explicație se poate da astfel:

$$11^2 = (10+1)^2 = 10^2 + 2 \cdot 10 + 1^2 = 100 + 20 + 1 = 121$$

$$111^2 = (110+1)^2 = 110^2 + 2 \cdot 110 + 1^2 = 12100 + 220 + 1 = 12321$$

$$1111^2 = (1110+1)^2 = 1110^2 + 2 \cdot 1110 + 1^2 = 1232100 + 2220 + 1 = 1234321$$

4. Pătrate perfecte pentru numere formate numai din cifra 9

$$9^2 = 81$$

$$99^2 = 9801$$

$$999^2 = 998001$$

$$9999^2 = 99980001$$

$$99999^2 = 9999800001$$

Observăm că avem cu 1 mai puțin de 9 la început câte cifre de 9 are numărul al cărui pătrat îl calculăm, apoi un 8, apoi tot atâtea zerouri câte cifre de 9 am pus la început și la sfârșit un 1. Explicația se dă cu ajutorul formulei de calcul prescurtat astfel:

$$99^2 = (100-1)^2 = 100^2 - 2 \cdot 100 + 1 = 10000 - 200 + 1 = 9801$$

$$999^2 = (1000-1)^2 = 1000^2 - 2 \cdot 1000 + 1 = 1000000 - 2000 + 1 = 998001$$

5. Înmulțirea cu 2, 4, 8, 16, 5, 25, 125, 625 și împărțirea cu 2, 4, 8, 16, 5, 25, 125, 625

Dacă vrem să înmulțim un număr cu 2, 4, 8, respectiv 16 trebuie să îl împărțim, eventual, dacă este mai simplu, la 5, 25, 125, respectiv 625, și punem la sfârșit un zero, două zerouri, trei zerouri sau respectiv patru zerouri (adică înmulțim cu 10, 100, 1000, respectiv 10000), ca de exemplu:

$$55 \cdot 2 = 55 : 5 \cdot 10 = 11 \cdot 10 = 110, \text{ unde am înmulțit la sfârșit cu } 10, \text{ adică am pus un zero.}$$

$$75 \cdot 4 = 75 : 25 \cdot 100 = 3 \cdot 100 = 300, \text{ unde am înmulțit la sfârșit cu } 100, \text{ adică am pus două zerouri.}$$

$$375 \cdot 8 = 375 : 125 \cdot 1000 = 3 \cdot 1000 = 3000, \text{ unde am înmulțit la sfârșit cu } 1000, \text{ adică am pus trei zerouri.}$$

$$4375 \cdot 16 = 4375 : 625 \cdot 10000 = 7 \cdot 10000 = 70000, \text{ unde am înmulțit la sfârșit cu } 10000, \text{ adică am pus patru zerouri.}$$

Dacă vrem să înmulțim un număr cu 5, 25, 125, respectiv 625 trebuie să îl împărțim, eventual, dacă este mai simplu, la 2, 4, 8, respectiv 16, și punem la sfârșit un zero, două zerouri, trei zerouri sau respectiv patru zerouri (adică înmulțim cu 10, 100, 1000, respectiv 10000), ca de exemplu:

$$48 \cdot 5 = 48 : 2 \cdot 10 = 24 \cdot 10 = 240, \text{ unde am înmulțit la sfârșit cu } 10, \text{ adică am pus un zero.}$$

$$36 \cdot 25 = 36 : 4 \cdot 100 = 9 \cdot 100 = 900, \text{ unde am înmulțit la sfârșit cu } 100, \text{ adică am pus două zerouri.}$$

$$56 \cdot 125 = 56 : 8 \cdot 1000 = 7 \cdot 1000 = 7000, \text{ unde am înmulțit la sfârșit cu } 1000, \text{ adică am pus trei zerouri.}$$

$$64 \cdot 625 = 64 : 16 \cdot 10000 = 4 \cdot 10000 = 40000, \text{ unde am înmulțit la sfârșit cu } 10000, \text{ adică am pus patru zerouri.}$$

Explicația se poate da prin faptul că:

$$2 \cdot 5 = 10$$

$$4 \cdot 25 = 100$$

$$8 \cdot 125 = 1000$$

$$16 \cdot 625 = 10000$$

Aceeași explicație se poate da și pentru următoarele.

Dacă vrem să împărțim un număr la 5, 25, 125, respectiv 625 trebuie să îl înmulțim, eventual, dacă este mai simplu, cu 2, 4, 8, respectiv 16, și tăiem de la sfârșit un zero, două zerouri, trei zerouri sau respectiv patru zerouri (adică împărțim la 10, 100, 1000, respectiv 10000), ca de exemplu:

$$85 : 5 = 85 \cdot 2 : 10 = 170 : 10 = 17, \text{ unde am împărțit la sfârșit la } 10, \text{ adică am tăiat un zero.}$$

$575 : 25 = 575 \cdot 4 : 100 = 2300 : 100 = 23$, unde am împărțit la sfârșit la 100, adică am tăiat două zerouri.

$875 : 125 = 875 \cdot 8 : 1000 = 7000 : 1000 = 7$, unde am împărțit la sfârșit la 1000, adică am tăiat trei zerouri.

$5625 : 625 = 5625 \cdot 16 : 10000 = 90000 : 10000 = 9$, unde am împărțit la sfârșit la 10000, adică am tăiat patru zerouri.

Dacă vrem să împărțim un număr la 2, 4, 8, respectiv 16 trebuie să îl înmulțim, eventual, dacă este mai simplu, cu 5, 25, 125, respectiv 625, și tăiem de la sfârșit un zero, două zerouri, trei zerouri sau respectiv patru zerouri (adică împărțim la 10, 100, 1000, respectiv 10000), ca de exemplu:

$$16 : 2 = 16 \cdot 5 : 10 = 80 : 10 = 8, \text{ unde am împărțit la sfârșit la } 10, \text{ adică am tăiat un zero.}$$

$56 : 4 = 56 \cdot 25 : 100 = 1400 : 100 = 14$, unde am împărțit la sfârșit la 100, adică am tăiat două zerouri.

$128 : 8 = 128 \cdot 125 : 1000 = 16000 : 1000 = 16$, unde am împărțit la sfârșit la 1000, adică am tăiat trei zerouri.

$272 : 16 = 272 \cdot 625 : 10000 = 170000 : 10000 = 17$, unde am împărțit la sfârșit la 10000, adică am tăiat patru zerouri.

6. Înmulțirea cu 11 a unor numere de două cifre

Regula este următoarea:

$11 \cdot \overline{ab} = \overline{a(a+b)b}$, adică prima cifră este a, a doua este a+b, iar a treia b. Dacă a+b depășește 10, atunci a doua cifră este a+b-10, iar prima devine a+1. Dacă a+1=10 atunci rezultatul este format din patru cifre în care primele două sunt 1 și 0.

Exemple:

$$11 \cdot 24 = 264 \qquad 2 + 4 = 6$$

$$11 \cdot 36 = 396 \qquad \text{unde avem } 3 + 6 = 9$$

$$11 \cdot 49 = 539 \qquad 4 + 9 = 13$$

$$11 \cdot 97 = 1067 \qquad 9 + 7 = 16$$

iar la ultimele două exemple, la primul prima cifră devine $4+1=5$, iar la al doilea exemplu apare situația în care $9+1=10$, care devin primele două cifre iar rezultatul devine de 4 cifre.

7. Pătrate perfecte pentru numere formate numai din cifra 3

$$3^2 = 9$$

$$33^2 = 1089$$

$$333^2 = 110889$$

$$3333^2 = 11108889$$

$$333\dots333^2 = 111\dots1110888\dots8889$$

$\underbrace{\hspace{1.5cm}}_{n-1 \text{ de } 1} \quad \underbrace{\hspace{1.5cm}}_{n-1 \text{ de } 8}$

8. Pătrate perfecte pentru numere formate numai din cifra 6

$$6^2 = 36$$

$$66^2 = 4356$$

$$666^2 = 443556$$

$$6666^2 = 44435556$$

$$666\dots666^2 = 444\dots4443555\dots5556$$

$\underbrace{\hspace{1.5cm}}_{n-1 \text{ de } 4} \quad \underbrace{\hspace{1.5cm}}_{n-1 \text{ de } 5}$

9. O serie de numere pitagoreice

La clasa a VII-a, unul dintre cele mai importante capitole din "Geometria în plan" este "Proiecții ortogonale", în care se învață: teorema catetei, teorema înălțimii, teorema lui Pitagora și reciprocele lor.

Numerele pitagoreice sunt aplicații ale reciprocei teoremei lui Pitagora și reprezintă, de fapt, numere care pot fi lungimile laturilor unui triunghi dreptunghic. O să scriem întâi un șir de triplete, considerate ca fiind de bază de la care putem porni și apoi vom da o explicație:

3	4	5
5	12	13
7	24	25
9	40	41
11	60	61
13	84	85
15	112	113 ș. a. m. d.

Practic, primele numere din triplete sunt impare, iar, apoi, între al doilea și al treilea este o diferență de 1.

Explicația se poate da prin faptul că, așa cum am văzut la paragraful 1, între două pătrate perfecte consecutive există o diferență impară, iar în cazul că luăm situația în care diferența este chiar un pătrat perfect, se obțin tripletele.

Se poate observa că al doilea termen din triplet este întâi 4, apoi cu 8 mai mult (12), apoi cu 12 mai mult (24), apoi cu 16 mai mult (40), apoi cu 20 mai mult (60), apoi cu 24 mai mult (84), apoi cu 28 mai mult (112) ș. a. m. d.

Evident aceste numere pitagoreice sunt doar triplete de bază și nu sunt doar ele singurele triplete pitagoreice ci putem înmulți fiecare component al tripletului cu același număr și se pot obține de exemplu:

$$3 \cdot 2 = 6$$

$$4 \cdot 2 = 8$$

$$5 \cdot 2 = 10$$

$$3 \cdot 3 = 9$$

$$4 \cdot 3 = 12$$

$$5 \cdot 3 = 15$$

$$3 \cdot 4 = 12$$

$$4 \cdot 4 = 16$$

$$5 \cdot 4 = 20$$

$$3 \cdot 5 = 15$$

$$4 \cdot 5 = 20$$

$$5 \cdot 5 = 25$$

adică tripletele (6,8,10), (9,12,15), (12,16,20), (15,20,25), pentru care putem verifica faptul că:

$$6^2 + 8^2 = 10^2$$

$$9^2 + 12^2 = 15^2$$

$$12^2 + 16^2 = 20^2$$

$$15^2 + 20^2 = 25^2$$

unde evident că:

$$36 + 64 = 100$$

$$81 + 144 = 225$$

$$144 + 256 = 400$$

$$225 + 400 = 625$$

Acest mod de obținere a tripletelor pitagoreice se poate aplica pentru orice triplet inițial de la început și poate ajuta elevii să identifice mai ușor posibilitatea ca anumite triunghiuri pe care le întâlnesc în probleme să fie dreptunghice.

PROBLEMA COPILULUI CU UN IQ MAI MARE DECÂT ÎNĂLȚIMEA LUI

Prof. Florin Adrian RIȘCĂ

Școala Gimnazială nr. 1, Slatina, Județul Olt

Cuvinte-cheie: copil diferit, IQ, hiperactivitate, potențial

Este un copil dintr-o familie modestă, la care lumea din jur se uită într-un mod straniu. Aproape toată lumea îl consideră un ”ciudat” și chiar și părinții și învățătoarea au momente multe în care nu îl înțeleg și nu știu cum să se poarte cu el.

Învățătoarea nu trebuie condamnată. Are 30 de elevi în clasă, din care doi sunt cu retard mental, adică sunt considerați copii cu CES. Alți 27 din clasă au și ei nevoile lor. ”Copilul cu un IQ mai mare decât înălțimea lui” devine o ”problemă” prea mică între atâtea priorități. Și oricum, el nu este un copil cu CES sau cel puțin așa crede ”doamna”. El este doar un copil inteligent și nu are nevoie de a fi ajutat la învățat. În plus cum să tratezi un copil de acest tip ?

Este doar un ”copil cu un IQ mai mare decât înălțimea lui”. Citește cărți la un nivel cu 4-5 ani mai sus decât vârsta lui dovedind o sete de cunoaștere deosebită. Știe multe lucruri de care adulții se miră când îl aud vorbind. Nu prea poate el să se exprime, dar atunci când e cuprins de frenezia unui subiect care îl interesează pe el atunci vorbește cu un mare aplomb verbal despre asta și devine aproape un orator.

Într-o zi a venit cineva în vizită, un psiholog de la inspectorat și le-a făcut niște teste. Un coleg mai răutăcios a auzit din întâmplare o conversație între psiholog și doamna învățătoare despre colegul lui mai ciudat care nu se joacă în pauză cu ei ci stă și citește cărți: ”ce-o înțelege din mângăliturile acelea din cărți, când poți să navighezi pe internet cu un telefon performant sau să alergi prin curtea școli?”. Spuneau despre el ”că e cam nebun, dar este foarte inteligent”. Cum a auzit discuția i-a și spus colegului, simțind că a făcut o faptă mare.

Este hiperactiv, nu suportă regulile și se plictisește văzând faptul că în clasă se fac lucruri cunoscute de el de mult timp. Ochii îi joacă în orbite și îl soarbe din ochi pe cel care poate să îi împărtășească lucruri noi și interesante pentru el.

La școală nu are rezultate foarte bune pentru că nu se poate concentra și nu este atent în toate momentele lecțiilor văzând lucruri ”prea simple” pentru el.

Caută în orice moment să-și ocupe activitățile cu lucruri care să îi ocupe mintea și memoria foarte bună pe care o are: face calcule cu numere mari în gând, caută să joace jocuri de perspicacitate, să învețe cât mai multe lucruri noi citind foarte mult (vrea să învețe să citească ”pe diagonală”), joacă șah (vrea să învețe să joace șah ”orb”, pentru că a auzit pe cineva și i s-a părut interesant), vrea să învețe să joace bridge.

Are o memoria foarte bună și nu i se pare ceva deosebit să țină minte multe lucruri din multe domenii.

Este un ”copil cu un IQ mai mare decât înălțimea lui” și, deși se zice că și ei sunt copii cu CES, pentru ei societatea actuală nu face aproape nimic.

Are două variante în viață:

- Ori devine un profesoraș printr-o comună uitată de lume, un medic ce se luptă cu morile de vânt și cu neajunsurile într-un spital mic de provincie sau un om de birou ce face treaba vreunui șef mai "bazat" în viață
- Ori, dacă este un fericit în viață, îl vede cineva și îl ia într-o țară bogată din Occident sau în S.U.A. unde va fi tratat cu un respect și o considerație mult mai mare decât în țara noastră și va fi și răsplătit cum se cuvine

Nu aș dori să transmit pesimism prin ceea ce am prezentat mai sus. Aș vrea ca societatea actuală să facă ceva pentru toți cei care se regăsesc și sunt în situația în care este "copilul cu un IQ mai mare decât înălțimea lui", iar ei să fie ajutați să iasă în față și să devină lideri, dar și ei trebuie să solicite și să ceară acest lucru. De ce oare există "Școli speciale" doar pentru copiii cu retard sau cu un IQ mic și nu există și pentru cei cu un IQ mare? Probabil cineva a zis: "Aștia sunt prea puțini. Ce ne omorâm noi mintea cu ei?" Am ajuns noi ca societate să considerăm că din deviza "Toți pentru unul și unul pentru toți" să păstrăm doar partea a doua pentru că putem sacrifica niște "cantități neglijabile".

O colegă mi-a spus de curând: "Oamenii de valoare nu ies în față", dar vreau să facem ceva să schimbăm asta. Eu aș vrea să o contrazic și să îi spun că este de preferat asta decât să devenim niște "yes-men". Trebuie să îi învățăm pe cei mici cum este copilul prezentat mai sus să nu considere de apreciat vorba: "Capul plecat sabia nu-l taie!". Trebuie să învețe mai bine: "Cel mai deștept cedează!", dar doar în cazul în care simte că îi este știrbită demnitatea și valoarea lui. Da, valoarea lui, de care fiecare trebuie să fie conștient că o are!

Strigătul de final vine de la cântărețul și actorul Tudor Chirilă, care spune în "Scrisoare către liceeni":

"Noi am pierdut. Dar voi, voi mai aveți o șansă. .... Noi am pierdut. Voi? Ce faceți?"

PAVEL DIMITRIEVICI KISELEFF ȘI MODERNIZAREA ADMINISTRAȚIEI ÎN PRINCIPATELE ROMÂNE

Prof. Anca Claudia SANDU

Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu” Snagov, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: Pavel Dmitrievici Kiseleff; modernizare administrativă; reforme instituționale

Introducere

În istoria Bucureștiului există câteva artere emblematice care păstrează memoria unor momente importante din evoluția orașului și a societății românești. Printre acestea se numără Șoseaua Kiseleff, una dintre cele mai cunoscute și elegante artere ale capitalei, asociată de-a lungul timpului cu plimbările aristocrației, cu transformările urbane ale orașului și cu procesul de modernizare din prima jumătate a secolului al XIX-lea. Denumirea acestei șosele nu este întâmplătoare: ea amintește de o personalitate istorică importantă, generalul rus Pavel Dimitrievici Kiseleff, care a avut un rol decisiv în reorganizarea administrativă a Principatelor Române și în elaborarea Regulamentelor Organice, considerate primele acte cu caracter constituțional din istoria modernă a românilor.

Originea și cariera militară

Pavel Dimitrievici Kiseleff (1788–1872) a fost o personalitate complexă a Imperiului Rus, remarcându-se atât ca militar, cât și ca administrator. Provenea dintr-o familie nobiliară rusă și s-a născut la Moscova, într-un mediu social care favoriza educația și formarea în spiritul valorilor aristocratice ale epocii. Kiseleff a urmat o carieră militară strălucită în armata țaristă, participând la campaniile militare împotriva lui Napoleon Bonaparte. Curajul și abilitățile sale strategice i-au adus recunoaștere în cadrul armatei ruse, fiind avansat până la gradul de general.

Experiența militară și contactul cu mediile politice europene i-au oferit o perspectivă administrativă modernă, influențată de principiile reformiste și de ideile iluministe care circulau în Europa la începutul secolului al XIX-lea. Această formație occidentală avea să influențeze decisiv modul în care Kiseleff a administrat Principatele Române.

Administrația rusă în Principatele Române

Rolul lui Kiseleff în spațiul românesc s-a conturat în contextul Războiului ruso-turc din 1828–1829. În timpul acestui conflict, el a comandat trupele rusești care au ocupat Principatele Dunărene – Moldova și Țara Românească. După încheierea războiului și semnarea Tratatului de la Adrianopol în 1829, Imperiul Rus a obținut dreptul de protectorat asupra celor două principate, aflate în continuare sub suzeranitatea Imperiului Otoman.

În acest context politic complex, Pavel Kiseleff a fost numit președinte plenipotențiar al Divanurilor și guvernator de facto al Moldovei și Țării Românești. El a exercitat această funcție între octombrie 1829 și aprilie 1834, perioadă în care a coordonat procesul de reorganizare administrativă și instituțională a celor două state.

Administrația sa s-a desfășurat într-un context dificil, marcat de crize sanitare și economice. Principatele se confruntau cu epidemii grave de ciumă și holeră între anii 1829 și 1831, precum și cu riscul unei foamete severe. Kiseleff a intervenit prin măsuri administrative ferme, precum instituirea carantinelor stricte, organizarea serviciilor sanitare și importul de

cereale din portul Odessa pentru a preveni criza alimentară. În paralel, el a încercat să reorganizeze administrația locală, afectată de dezordinea și abuzurile caracteristice epocii fanariote.

Regulamentele Organice

Cea mai importantă realizare a administrației lui Pavel Kiseleff a fost elaborarea și aplicarea Regulamentelor Organice. Acestea au reprezentat primele legi fundamentale cu caracter cvasi-constituțional din istoria modernă a românilor și au constituit un pas important în procesul de modernizare politică și instituțională a Principatelor Române.

Regulamentele Organice au fost adoptate în Țara Românească la 1/13 iulie 1831 și în Moldova la 1/13 ianuarie 1832. Elaborarea lor a fost realizată de comisii mixte formate din reprezentanți ruși și boieri români, iar forma finală a fost revizuită și aprobată la Sankt Petersburg.

Cele două documente erau foarte asemănătoare și introduceau o serie de reforme importante. Printre acestea se numărau organizarea unei administrații centrale moderne, cu departamente similare ministerelor, instituirea unui sistem de contabilitate publică și control fiscal, precum și dezvoltarea unor instituții fundamentale ale statului modern.

Regulamentele au contribuit la organizarea unei armate permanente, la crearea unei poliții organizate și la dezvoltarea unui serviciu sanitar public. De asemenea, au introdus elemente de modernizare în domeniul educației și al administrației civile, prin instituirea stării civile și dezvoltarea învățământului public.

În plan urbanistic, reformele au vizat modernizarea orașelor prin pavarea străzilor, iluminatul public, drenarea mlaștinilor și construirea de fântâni publice. Aceste măsuri reflectau preocuparea pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și pentru transformarea orașelor într-un spațiu urban modern.

Totuși, Regulamentele Organice nu au reprezentat o constituție democratică în sensul modern al termenului. Ele mențineau suzeranitatea Imperiului Otoman și protectoratul rus și favorizau în continuare marea boierime, limitând participarea politică a altor categorii sociale. Cu toate acestea, importanța lor istorică este majoră, deoarece au uniformizat instituțiile din Moldova și Țara Românească și au creat premisele pentru realizarea unirii din 1859 și pentru dezvoltarea statului român modern.

Contribuții administrative și urbanistice

Activitatea lui Pavel Kiseleff nu s-a limitat la reorganizarea instituțiilor politice, ci a avut și o dimensiune importantă în plan urbanistic și administrativ. O atenție specială a fost acordată orașului București, unde generalul rus și-a stabilit reședința în timpul administrației sale.

Pentru modernizarea capitalei, Kiseleff a înființat o comisie de înfrumusețare a orașului, formată din medici, arhitecți și administratori. Această comisie a avut rolul de a coordona lucrări de infrastructură și de igienizare urbană. Au fost pavate mai multe străzi centrale, au fost drenate zonele mlăștinoase de pe malurile Dâmboviței și au fost construite fântâni publice pentru aprovizionarea populației cu apă.

În același timp, administrația sa a stabilit limitele oficiale ale orașului București, care ajungeau la aproximativ 19 kilometri în perimetru. De asemenea, a fost organizat un recensământ al populației, o măsură importantă pentru cunoașterea structurii demografice și pentru planificarea administrativă a orașului. În plan militar, Kiseleff a creat o garnizoană pentru noua armată valahă și a reorganizat serviciul de pompieri.

Apariția Șoselei Kiseleff

Una dintre cele mai vizibile moșteniri ale administrației lui Pavel Kiseleff în București este șoseaua care îi poartă numele. În timpul administrației sale a fost trasată și modernizată artera care lega capitala de nordul țării, spre Ploiești, Târgoviște și mai departe spre Viena. Această șosea a devenit ulterior principala axă de circulație nord-sud a orașului.

Numele de Șoseaua Kiseleff a fost atribuit acestei artere în perioada 1835–1844, deși sursele istorice indică unele variații privind momentul exact al denumirii. Cu toate acestea, numele s-a păstrat aproape neschimbat timp de aproape două secole, reprezentând unul dintre cele mai stabile exemple de toponimie urbană din București.

Inițial, drumul era o cale modestă care pornea din zona cunoscută drept „Capul Podului”, actuala Piața Victoriei, la capătul Podului Mogoșoaiei (astăzi Calea Victoriei). În urma lucrărilor de modernizare, el a fost transformat într-o arteră largă, mărginită de alei și spații verzi, devenind rapid un loc de promenadă preferat de elitele bucureștene.

De-a lungul timpului, Șoseaua Kiseleff a rămas una dintre cele mai elegante și reprezentative artere ale capitalei, fiind asociată cu numeroase instituții culturale, muzee și spații de recreere.

Concluzii

Analiza activității lui Pavel Dmitrievici Kiseleff evidențiază rolul major pe care acesta l-a avut în procesul de modernizare instituțională a principatelor românești în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Deși administrația sa s-a desfășurat în contextul protectorului exercitat de Imperiul Rus asupra Țara Românească și Moldova, reformele inițiate în perioada 1829–1834 au introdus mecanisme administrative și juridice care au contribuit decisiv la depășirea structurilor arhaice moștenite din epoca fanariotă. Prin reorganizarea aparatului administrativ, instituirea unor mecanisme fiscale și contabile mai riguroase și prin introducerea unor servicii publice moderne, administrația lui Kiseleff a pus bazele funcționării unui stat mai coerent și mai eficient.

Importanța centrală a acestei perioade este reprezentată de elaborarea și aplicarea Regulamentele Organice, considerate primele acte cu caracter constituțional din istoria modernă a spațiului românesc. Acestea au stabilit cadrul juridic pentru organizarea instituțiilor statului, pentru funcționarea administrației și pentru reglementarea relațiilor dintre autoritate și societate. Chiar dacă au menținut anumite limitări, precum consolidarea poziției marii boierimi și restrângerea participării politice a altor categorii sociale, Regulamentele au introdus principii administrative moderne și au contribuit la uniformizarea structurilor instituționale în cele două principate. În acest sens, ele au reprezentat un pas important în direcția consolidării unei identități politice comune, care va facilita ulterior Unirea Principatelor Române din 1859.

Pe plan urban și edilitar, contribuțiile lui Kiseleff au fost de asemenea semnificative, în special în dezvoltarea orașului București. Măsurile privind sistematizarea străzilor, îmbunătățirea condițiilor sanitare, organizarea serviciilor publice și delimitarea administrativă a orașului au reprezentat primele încercări coerente de modernizare urbană. În acest context se înscrie și amenajarea arterei care avea să devină ulterior Șoseaua Kiseleff, una dintre cele mai importante și reprezentative bulevarde ale capitalei. Aceasta nu a fost doar o infrastructură rutieră menită să lege Bucureștiul de nordul țării, ci și un spațiu simbolic al modernizării urbane, devenind treptat un loc de promenadă și un reper al identității urbane bucureștene.

În perspectivă istorică, figura lui Pavel Kiseleff rămâne una complexă și uneori controversată, fiind asociată atât cu interesele geopolitice ale Imperiului Rus, cât și cu

începuturile modernizării instituționale ale societății românești. Dincolo de aceste ambivalențe, contribuțiile sale administrative, legislative și urbanistice au avut un impact durabil asupra evoluției statului român. Moștenirea sa poate fi observată atât în dezvoltarea instituțională a principatelor, cât și în peisajul urban al capitalei, unde numele său continuă să fie asociat cu una dintre cele mai reprezentative artere ale orașului. Astfel, administrația lui Kiseleff se înscrie într-un moment de tranziție esențial în istoria modernă a României, marcând începutul unui proces amplu de transformare politică, administrativă și urbană.

BIBLIOGRAFIE

1. Giurescu, C. C., 1979, *Istoria Bucureștilor: Din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre*, Editura Sport-Turism, București;
2. Giurescu, D. C., 2007, *Istoria românilor*, Editura Corint, București;
3. Hitchins, K., 2013, *Românii 1774–1866*, Editura Humanitas, București;
4. Ionescu, G., 1973, *Istoria arhitecturii în România*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București;
5. Murgescu, B. (coord.), 2010, *Istoria României*, Editura Corint, București;
6. Popescu, C., 2002, *București: Istorie și urbanism*, Editura Paideia, București;
7. Sturdza, M., 1994, *Dictionnaire historique et généalogique des grandes familles de Roumanie*, Éditions du Palais-Royal, Paris;
8. Xenopol, A. D., 1996, *Istoria românilor din Dacia Traiană (ediție reeditată)*, Editura Enciclopedică, București.

CLIMATUL EDUCAȚIONAL ȘI INFLUENȚA SA ASUPRA IMPLICĂRII ELEVILOR

Prof. Oana Elena STAN

Inspectoratul Școlar Județean Vâlcea

Abstract

Climatul educațional reprezintă un element esențial al procesului instructiv-educativ, influențând în mod direct performanța școlară, motivația și nivelul de implicare al elevilor. Relațiile interpersonale, stilul de comunicare al profesorului, mediul psihosocial al clasei și strategiile didactice utilizate contribuie la crearea unui context favorabil sau nefavorabil învățării. Prezentul articol își propune să evidențieze rolul climatului educațional în dezvoltarea implicării școlare a elevilor de liceu, prin analiza principalelor componente ale acestuia și a efectelor pe care le produce asupra procesului de învățare. De asemenea, sunt prezentate direcții de optimizare a climatului educațional, cu accent asupra relației profesor–elev și asupra practicilor pedagogice moderne centrate pe elev.

Cuvinte-cheie: climat educațional, implicare școlară, motivație, relația profesor–elev, performanță academică, mediu educațional.

Introducere

Educația contemporană se confruntă cu multiple provocări generate de schimbările sociale, tehnologice și culturale ale societății actuale. În acest context, școala nu mai reprezintă doar un spațiu destinat transmiterii de informații, ci un mediu complex în care elevii își dezvoltă competențe cognitive, emoționale și sociale. Un rol deosebit de important în eficiența procesului educațional îl are climatul educațional, definit ca totalitatea relațiilor, atitudinilor și condițiilor psihopedagogice care caracterizează mediul școlar.

Climatul educațional influențează semnificativ comportamentul elevilor, nivelul de motivație și gradul de participare activă la activitățile școlare. Un climat pozitiv favorizează dezvoltarea încrederii în sine, colaborarea și implicarea elevilor în procesul de învățare, în timp ce un climat tensionat sau autoritar poate genera anxietate, demotivare și dificultăți de adaptare școlară.

În literatura de specialitate, implicarea elevilor este considerată un predictor important al succesului academic și al prevenirii abandonului școlar. Implicarea școlară presupune participarea activă la activitățile educaționale, interes pentru învățare, asumarea responsabilităților și dezvoltarea unei atitudini pozitive față de școală. Prin urmare, analiza relației dintre climatul educațional și implicarea elevilor reprezintă un demers relevant pentru optimizarea practicilor didactice și pentru crearea unui mediu educațional eficient.

Conceptul de climat educațional

Climatul educațional poate fi definit ca ansamblul relațiilor psihosociale și pedagogice care se stabilesc între actorii implicați în procesul educațional: profesori, elevi, părinți și instituția școlară. Acesta reflectă atmosfera generală existentă în clasă și în școală, fiind influențat de stilul managerial al profesorului, de modalitățile de comunicare și de normele de funcționare ale grupului.

Specialiștii în științele educației evidențiază faptul că un climat educațional eficient se caracterizează prin:

- respect reciproc;
- comunicare deschisă și empatică;
- cooperare și sprijin;
- siguranță emoțională;
- valorizarea fiecărui elev;
- promovarea participării active.

Din perspectivă pedagogică, climatul educațional poate fi clasificat în climat autoritar, permisiv și democratic. Climatul autoritar este centrat pe control excesiv și pe respectarea strictă a regulilor, limitând inițiativa elevilor. Climatul permisiv presupune o libertate excesivă și o diminuare a responsabilităților, ceea ce poate conduce la dezorganizare și scăderea disciplinei. Climatul democratic este considerat cel mai eficient, deoarece încurajează colaborarea, exprimarea opiniilor și implicarea activă a elevilor în procesul instructiv-educativ.

Profesorul are un rol fundamental în construirea climatului educațional. Atitudinea acestuia, stilul de predare și capacitatea de a comunica eficient influențează în mod direct comportamentul și motivația elevilor. Un profesor deschis, echilibrat și empatic contribuie la dezvoltarea unui mediu favorabil învățării și la consolidarea relațiilor pozitive în cadrul clasei.

Implicarea elevilor în procesul educațional

Implicarea elevilor reprezintă gradul în care aceștia participă activ și conștient la activitățile școlare. Conceptul include dimensiuni cognitive, emoționale și comportamentale. Implicarea cognitivă se referă la interesul pentru învățare, utilizarea strategiilor eficiente de studiu și dorința de aprofundare a cunoștințelor. Elevii implicați cognitiv manifestă curiozitate intelectuală și perseverență în rezolvarea sarcinilor.

Implicarea emoțională vizează atitudinile și sentimentele elevilor față de școală, profesori și colegi. Sentimentul de apartenență la grup, încrederea și satisfacția școlară contribuie la dezvoltarea unei relații pozitive cu mediul educațional. Implicarea comportamentală include participarea activă la ore, respectarea regulilor școlare, realizarea temelor și participarea la activități extracurriculare.

Numeroase cercetări evidențiază faptul că implicarea elevilor este strâns legată de performanța academică și de dezvoltarea personală. Elevii implicați obțin rezultate mai bune, manifestă un nivel crescut de autonomie și dezvoltă competențe sociale și emoționale importante.

Lipsa implicării poate conduce la absenteism, rezultate școlare scăzute și chiar abandon școlar. De aceea, cadrele didactice trebuie să identifice strategiile prin care pot stimula participarea activă și interesul elevilor pentru învățare.

Relația dintre climatul educațional și implicarea elevilor

Climatul educațional influențează în mod direct nivelul de implicare al elevilor în activitățile școlare. Un mediu pozitiv și securizant stimulează motivația pentru învățare și favorizează dezvoltarea relațiilor de colaborare.

Elevii care se simt respectați și susținuți de profesori manifestă o participare mai activă la ore și o atitudine pozitivă față de școală. Comunicarea eficientă și feedbackul constructiv contribuie la creșterea încrederii în sine și la dezvoltarea responsabilității pentru propria învățare.

Un climat bazat pe cooperare și respect reciproc favorizează exprimarea liberă a opiniilor și implicarea în activitățile de grup. În astfel de contexte, elevii dezvoltă competențe sociale

importante, precum colaborarea, toleranța și capacitatea de rezolvare a conflictelor. În schimb, un climat tensionat sau dominat de critici excesive poate genera anxietate și retragere socială. Elevii devin reticenti în a participa la activități și evită exprimarea ideilor de teama evaluării negative.

Studiile de specialitate arată că stilul democratic de conducere a clasei contribuie la creșterea nivelului de implicare școlară. Profesorii care utilizează metode interactive și promovează participarea activă reușesc să creeze un mediu educațional stimulat și motivant. De asemenea, relațiile dintre colegi influențează semnificativ climatul educațional. Existența unui grup unit și cooperant facilitează integrarea socială și dezvoltarea sentimentului de apartenență. În schimb, conflictele frecvente, discriminarea sau bullyingul afectează negativ implicarea elevilor și starea lor emoțională.

Strategii de optimizare a climatului educațional

Crearea unui climat educațional pozitiv presupune utilizarea unor strategii pedagogice adaptate nevoilor elevilor și specificului colectivului de clasă.

O primă strategie importantă este dezvoltarea comunicării eficiente între profesor și elevi. Profesorul trebuie să manifeste deschidere, empatie și disponibilitate pentru dialog. Ascultarea activă și respectarea opiniilor elevilor contribuie la consolidarea relațiilor de încredere.

Utilizarea metodelor interactive reprezintă o altă modalitate de stimulare a implicării elevilor. Învățarea prin proiecte, dezbaterile, activitățile colaborative și studiile de caz favorizează participarea activă și dezvoltarea gândirii critice.

Feedbackul constructiv joacă un rol esențial în dezvoltarea motivației școlare. Aprecierea progresului și încurajarea efortului contribuie la creșterea încrederii în sine și la dezvoltarea unei imagini pozitive asupra propriei capacități de învățare.

Totodată, profesorul trebuie să creeze un mediu sigur din punct de vedere emoțional, în care elevii să nu se teamă de greșeli sau de exprimarea opiniilor personale. Acceptarea diversității și promovarea respectului reciproc reprezintă condiții esențiale pentru dezvoltarea unui climat pozitiv.

Implicarea elevilor în luarea unor decizii privind activitățile clasei poate contribui la dezvoltarea responsabilității și a sentimentului de apartenență. Participarea la stabilirea regulilor sau la organizarea unor activități extracurriculare stimulează autonomia și cooperarea.

De asemenea, colaborarea dintre școală și familie influențează climatul educațional. O comunicare eficientă între profesori și părinți permite identificarea dificultăților și sprijinirea elevilor în procesul de adaptare și dezvoltare.

Rolul profesorului în crearea unui climat educațional favorabil

Profesorul reprezintă principalul factor care modelează atmosfera educațională din clasă. Prin comportamentul, atitudinile și strategiile didactice utilizate, acesta influențează atât relațiile interpersonale, cât și nivelul de implicare al elevilor.

Un profesor eficient este capabil să creeze un echilibru între exigență și suport emoțional. Stabilirea unor reguli clare și menținerea disciplinei trebuie realizate într-o manieră echilibrată, bazată pe respect și comunicare.

Competențele socio-emoționale ale profesorului au o importanță majoră în gestionarea situațiilor conflictuale și în dezvoltarea relațiilor pozitive cu elevii. Empatia, răbdarea și flexibilitatea contribuie la reducerea tensiunilor și la crearea unui mediu sigur și stimulat. Profesorul modern nu mai este doar un furnizor de informații, ci un facilitator al învățării și un mentor pentru elevi. Acesta trebuie să încurajeze inițiativa, creativitatea și participarea activă, adaptând metodele de predare la particularitățile individuale ale elevilor.

Integrarea tehnologiei și utilizarea resurselor digitale pot contribui la creșterea interesului pentru activitățile școlare și la dezvoltarea competențelor necesare societății contemporane. Totuși, utilizarea tehnologiei trebuie realizată într-un mod echilibrat și responsabil.

Concluzii

Climatul educațional constituie un factor determinant al eficienței procesului instructiv-educativ și al dezvoltării armonioase a elevilor. Un mediu bazat pe respect, cooperare și comunicare eficientă favorizează implicarea activă a elevilor și dezvoltarea motivației pentru învățare.

Relația dintre profesor și elev are un rol esențial în construirea unui climat pozitiv. Profesorii care adoptă strategii didactice interactive și manifestă empatie contribuie la dezvoltarea unui mediu educațional stimulat și incluziv.

Implicarea elevilor nu depinde exclusiv de capacitățile intelectuale ale acestora, ci și de contextul psihosocial în care se desfășoară activitatea educațională. Prin urmare, optimizarea climatului educațional trebuie să reprezinte o prioritate pentru cadrele didactice și pentru instituțiile de învățământ.

În contextul educației moderne, promovarea unui climat educațional democratic și centrat pe elev poate contribui la creșterea performanței școlare, la dezvoltarea competențelor socio-emoționale și la formarea unor persoane autonome și responsabile.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit, I., 2008, Sisteme de instruire alternative și complementare. București: Editura Aramis.
2. Cucos, C., 2014, Pedagogie, Editura Polirom, Iași;
3. Joița, E., 2006, Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii, Editura Aramis, București;
4. Păun, E., 1999, Școala – abordare sociopedagogică, Editura Polirom, Iași;
5. Stan, E., 2010, Managementul clasei, Editura Institutul European, București;
6. Vrasmaș, E., 2015, Consilierea și educația părinților, Editura Aramis, București;
7. Woolfolk, A., 2016, Educational Psychology, Pearson Education, Boston;
8. Zlate, M., 2007, Psihologia educației, Editura Polirom, Iași.

MODERNIZAREA CURRICULUMULUI LA DISCIPLINA ISTORIE ÎN CICLUL LICEAL DIN REPUBLICA MOLDOVA ȘI ROMÂNIA: CONTINUITĂȚI ȘI SCHIMBĂRI POSTCOMUNISTE

Prof. drd. Maria STEPANYANTS

Universitatea Valahia din Târgoviște, România, Departamentul Istorie <https://orcid.org/0009-0003-1094-2878>

Liceul Teoretic “Constantin Stere”, Soroca, Republica Moldova

Abstract

După prăbușirea regimurilor comuniste, România și Republica Moldova au inițiat reforme educaționale pentru democratizarea și modernizarea sistemului. În domeniul istoriei, ambele au urmărit eliminarea conținutului ideologic, promovarea gândirii critice și introducerea unei perspective multiculturală. În Republica Moldova, tranziția a fost dificilă din cauza moștenirii sovietice, disputelor privind identitatea națională („Istoria românilor” sau „Istoria Moldovei”), instabilității politice și lipsei resurselor. Criza demografică și pandemia COVID-19 au accentuat inegalitățile, afectând accesul la educație în zonele rurale. România, sprijinită de UE și Banca Mondială, a reformat rapid curriculumul, punând accent pe competențe, teme sensibile (Holocaustul, comunismul), metode interactive și digitalizare. Legea Educației din 1995 a sporit autonomia școlilor. Diferențele dintre cele două țări țin de ritmul reformelor și capacitatea instituțională, însă ambele au evidențiat importanța istoriei în formarea cetățenilor. Moldova rămâne vulnerabilă la influențe politice, iar România se confruntă cu provocări privind pregătirea cadrelor didactice. Investițiile în educație rămân esențiale pentru viitorul democratic.

Cuvinte-cheie: istorie, manuale, multiperspectivitate, curriculum, digitalizarea în educație

Introducere

Disciplina Istorie joacă un rol central în modelarea conștiinței colective, mai ales în state postcomuniste care navighează între reconcilierea cu trecutul și integrarea în structuri euro-atlantice. În Republica Moldova și România, dezmembrarea URSS și, respectiv, căderea regimului Ceaușescu au deschis calea pentru reforme educaționale radicale. Acestea au vizat înlocuirea narativelor ideologice cu abordări științifice, promovarea multiculturalității și pregătirea elevilor pentru societatea cunoașterii.

Acest studiu compară evoluția curriculumului la Istorie în cele două țări, analizând etapele cheie, provocările instituționale și impactul asupra sistemelor educaționale. Sursele includ documente legislative (ex: Legea Educației nr. 84/1995 din România), studii pedagogice și rapoarte statistice. Astfel se poate evidenția cum factori politici, economici și culturali au modelat drumul diferit al celor două state spre modernizarea educației istorice. Sistemul educațional începând cu anii 90 până astăzi în continuu sunt în proces de reformare.

Reforma curriculară în Republica Moldova: Etape și Evoluții

Etapa I (1989–1993): Schimbări radicale și de ideologizare

Prima etapă a reformei a fost marcată de demersuri radicale pentru eliminarea ideologiei sovietice din educație. S-au implementat măsuri precum înlocuirea sistemului de notare cu cel zecimal, restructurarea școlilor serale și depolitizarea manualelor. Documentul „Valențele

reformei învățământului...” (1992), elaborat de Institutul de Științe Pedagogice și Psihologice, a stabilit principii curriculare axate pe relevanța cunoștințelor, coerența interdisciplinară și accesibilitate. Totuși, lipsa unei politici educaționale coerente și rezistența conservatoare au limitat impactul schimbărilor.¹ Eliminarea cursurilor de istorie sovietică și introducerea „Istoriei românilor”. Manualele au fost reorientate spre spațiul românesc, dar lipsa cadrelor pregătite a generat confuzii.²

Etapa a II-a (1994–1997): Consolidarea legislativă și controverse istorice

Perioada s-a concentrat pe crearea unui cadru legislativ, inclusiv adoptarea Legii învățământului și a primelor concepții educaționale naționale. Schimbarea curriculumului la istorie a stârnit dezbateri aprige: disciplina „istoria URSS” a fost înlocuită cu „Istoria românilor” și „Istoria universală”. Comisia guvernamentală din 1994 a încercat să standardizeze predarea istoriei, dar proiectul a fost suspendat prin moratoriul președintelui Mircea Snegur (1995) din cauza presiunilor societății civile și a divizărilor între istorici. Manualele aprobate între 1999–2002 reflectau încercări de obiectivitate, dar continue să rămână sub influența tensiunilor politice.³

Etapa a III-a 1997-2001: Reforma Curriculară în Republica Moldova: De la Schimbări Structurale la Standarde Internaționale

Implementarea reformei curriculare în Republica Moldova, coordonată de Consiliul Național pentru Curriculum și Evaluare, a reprezentat un proces strategic susținut de parteneri internaționali precum Banca Mondială. Obiectivul principal a fost integrarea conținuturilor educaționale moderne și a metodelor pedagogice inovatoare, într-un cadru unitar ce cuprinde curriculumul, evaluarea și formarea continuă a profesorilor.

Principiile fundamentale ale reformei au inclus:

1. Relevanță și adaptabilitate, pentru alinierea conținuturilor la nevoile contemporane ale elevilor;
2. Coerență și continuitate, asigurând o structură armonioasă pe termen lung;
3. Dezvoltarea competențelor, cu accent pe abilități practice și gândire critică, nu doar pe acumularea de cunoștințe teoretice;
4. Abordare interactivă, prin activități stimulative și evaluare continuă.

Procesul a implicat schimbări profunde în structura educațională, trecând de la ajustări radicale inițiale la o abordare sistemică și pragmatică. Astfel, s-a urmărit crearea unui sistem educațional coerent, capabil să răspundă provocărilor globalizării și să faciliteze integrarea Moldovei în spațiul european. Rezultatul principal îl constituie un curriculum național modernizat, aliniat la standardele internaționale, care pregătește elevii pentru o societate dinamică și competitivă.⁴

Etapa a IV-a 2001-2010: Implementare și contraverses

În etapa a IV-a a reformei educaționale din Republica Moldova, guvernarea comunistă (2001) a inițiat o revizuire ideologică a disciplinei Istorie, promovând un curs integrat de „Istoria Moldovei” în locul „Istoriei Românilor”. Această schimbare a forțat istoricii să navigheze între

---

¹ Ghid de implementare a curriculumului modernizat în învățământul liceal. Cadrul de referință al Curriculumului Național, Știința, Chișinău, 2007, pag. 7.

² Sergiu Musteață, *Educația istorică între discursul politic și identitar în Republica Moldova*, 2010.

³ Sergiu Suvac, *Război și pace în manualele școlare de istorie din Republica Moldova și România (ciclul gimnazial)*, Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2022, pag. 68

⁴ Vladimir Guțu, „Curriculumul național: retrospectiva schimbării paradigmei educaționale”, *Univers Pedagogic*, IȘE la 70 ani, octombrie 2016, pag. 31-35

prezentarea obiectivă a evenimentelor și presiunile politice de a evita falsificări sau glorificări. Președintele Vladimir Voronin a dispus elaborarea manualului în 2001, marcând o ruptură față de abordarea anterioară centrată pe spațiul românesc.⁵

În perioada 2001–2006, predarea istoriei a fost subiect de controverse. Prin ordin din 2006, ministrul V. Țvircun a unificat Istoria românilor și Istoria universală într-un singur curs integrat, declanșând dezbateri privind orientarea programei școlare.⁶

Până în 2009, predarea istoriei în Republica Moldova a rămas un subiect controversat, polarizând comunitatea academică. Istoricii și instituțiile de învățământ s-au împărțit între susținătorii *Istoriei Moldovei* și a *Istoriei românilor și universale*.⁷ Manualele integrate, impuse prin directive politice, au stârnit dezbateri aprige între profesori, mulți criticând abordări tendențioase și interpretări distorsionate ale evenimentelor. În practică, aceste manuale au expus elevii la un risc semnificativ de îndoctrinare, cu subiecte istorice prezentate unilateral pentru a servi agenda politică a partidului.⁸

Prima generație de manuale de Istorie a Românilor pentru licee din Republica Moldova ce a fost editată în această perioadă, elaborată conform Curriculumului Național, țin cont de metodologia predării și psihologia vârstelor, integrând obiective transdisciplinare și valori naționale și universale. Acestea sunt accesibile, combină echilibrat informația textuală cu cea vizuală și se remarcă prin calitate tehnică și estetică. Prin abordarea nepolitică a evenimentelor, evaluarea riguroasă și redactarea neutră, ele pot deveni un model de referință în învățământul european, contribuind la îmbunătățirea calității educației istorice.⁹

Etapa a V-a (2009-2010): Noua abordare curriculară în învățământul istoric

Actualizarea curriculumului de istorie pentru liceu a vizat formarea cetățenilor cu valori democratice, conștienți de trecut, viitor și diversitatea culturală. Disciplina „Istoria românilor și universală” promovează toleranța, gândirea critică și respingerea extremismului prin metode integrate.

Obiectivele principale au fost: consolidarea identității culturale și naționale, dezvoltarea abilităților de cercetare istorică și asigurarea obiectivității, prin evitarea distorsionărilor ideologice. Manualele reflectă rigoare științifică și abordări de multiperspectivitate.

Ministrul Educației, Leonid Bujor, a susținut depolitizarea sistemului prin autonomie școlară, reducerea conținutului și adaptarea programei la realitățile actuale, fără a modifica structura disciplinelor.¹⁰

Curriculumul de Istorie pentru liceu urmărește formarea unor cetățeni critici, informați și activi, capabili să înțeleagă trecutul și să participe responsabil în societatea actuală. Structurat cronologic și geografic, pune accent pe diversitatea culturală și învățarea centrată pe elev.

Istoria este abordată interdisciplinar, în conexiune cu geografia, literatura sau filosofia, pentru o înțelegere complexă a evoluției umane. Elevii analizează evenimente din perspective multiple și învață să interpreteze surse istorice cu rigoare științifică.

⁵ Sergiu Suvac, *Război și pace în manualele școlare de istorie din Republica Moldova și România (ciclul gimnazial)*, Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2022, pag. 73-74.

⁶ Sergiu Musteață, „Adevărul despre manualele de istorie integrată”, *Didactica Pro*, Nr. 5-6(57-58), 2009, pag.17

⁷ Sergiu Musteață, „Adevărul despre manualele de istorie integrată”, *Didactica Pro*, Nr. 5-6(57-58), 2009, pag.17

⁸ Sergiu Suvac, *Război și pace în manualele școlare de istorie din Republica Moldova și România (ciclul gimnazial)*, Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2022, 79.

⁹ Sergiu Musteață, „Curriculumul Național și manualele de istorie: realizări și perspective. Studiu de caz: ciclul liceal Istoria Românilor (cl. X-XII)”, *Didactica Pro*, Nr. 8-4 (13-14), iunie- august 2002, pag. 65.

¹⁰ Leonid Bujor, „Am încercat să depolitizăm învățământul”, *Timpul*, 24.08.2010

Neutralitatea ideologică și adaptarea la teme actuale, precum migrația sau tehnologia, asigură relevanța conținutului. Curriculumul pregătește tinerii pentru o societate democratică și tolerantă, transformând studiul istoriei într-un proces activ și semnificativ.¹¹

Etapa a VI-a 2019- 2024: Curriculum modernizat de la memorare la gândire critică

Reforma curriculumului de Istorie, începută în 2019, a transformat disciplina dintr-un exercițiu de memorare într-un proces de formare a competențelor pentru cetățenie activă. Accentul este pus pe gândirea critică, responsabilitate civică și înțelegerea prezentului prin prisma trecutului. Reforma urmărește dezvoltarea abilităților de analiză, integrarea interdisciplinară și conexiunea cu provocări actuale. Metodele active și abordarea multiperspectivală încurajează participarea elevilor, empatia și aprecierea diversității culturale.¹²

Chiar după 34 de ani de la proclamarea independenței Republicii Moldova (1991), sistemul educațional nu a reușit să rămână neutru din punct de vedere politic. Manualele școlare, prezentate oficial ca obiective și riguroase științific, au devenit un subiect conflictual: autoritățile le apără ca fiind neutre, în timp ce opoziția le condamnă, acuzând că sunt folosite ca unelte de propagandă. Această dispută nu este doar despre conținutul manualelor, ci reflectă tensiuni sociale profunde legate de modul în care este interpretată istoria și de ce înseamnă identitatea moldovenească în contextul unei societăți divizate. Aspectul pozitiv este că RED (resursele educaționale deschise) reprezintă o revoluție în educația națională, transformând-o într-un sistem mai accesibil, flexibil și orientat spre viitor. Prin investiții în tehnologie, formarea profesorilor și conținuturi adaptate, Moldova poate reduce decalajele educaționale și pregăti generații capabile să navigheze într-o lume în continuă schimbare.¹³

Reformarea curriculară (2024–2027) în Republica Moldova: O abordare modernă și orientată spre viitor

Modernizarea curriculară reprezintă revizuirea și actualizarea programelor școlare pentru a alinia educația la cerințele dinamice ale societății și pieței muncii. În acest context, Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova a elaborat un concept inovator de curriculum național, care introduce modificări structurale și de conținut în sistemul de învățământ. Conform planificării, implementarea acestuia va începe în 2027, iar din 2025, unele instituții de învățământ vor putea adopta un model experimental de plan-cadru, testând schimbările în avans.

Programele la istorie pentru ciclul liceal în România

În anii 1990, sistemul educațional românesc a cunoscut o **transformare radicală**, marcând abandonul modelului comunist. Reformele au fost axate pe trecerea de la o educație rigidă, centrată pe ideologie, la una **orientată spre competențe**, interdisciplinaritate și aliniere la valorile democratice europene. Schimbările au vizat atât conținutul (eliminarea dogmelor politice), cât și metodele pedagogice, promovând gândirea critică, creativitatea și aplicarea practică a cunoștințelor.

Reformele anilor 1990 au transformat educația românească într-un instrument de emancipare socială și integrare europeană. Trecerea de la un sistem mecanic, orientat spre economia planificată, la unul dinamic, bazat pe competențe, a reflectat aspirațiile unei societăți

---

¹¹ *Curriculum național la Istorie. Curriculum pentru clasele a X-a – a XII-a*, Știința, Chișinău, 2010, pag. 3-9.

¹² https://mecc.gov.md/sites/default/files/istoria_roman_si_univ_liceu_ro.pdf

¹³ <https://red.prodiddactica.md/despre-red/educatia-deschisa-in-moldova-aici-si-acum/>

<https://www.mec.gov.md/ro/content/conceptul-noului-curriculum-national-propus-de-mec-fost-plasat-pentru-consultari-publice>

în căutare de normalitate democratică. Astfel, curriculumul a devenit nu doar un cadru de învățare, ci și o oglindă a evoluției politice și culturale a României postcomuniste.¹⁴

Perioada dată presupune reformarea treptelor educaționale care aduce o nouă viziune în învățământul liceal, axată pe dezvoltarea competențelor necesare integrării sociale și profesionale. Liceul pregătește elevii pentru viața adultă, prin formarea unor competențe-cheie aplicabile în contexte diverse, contribuind la dezvoltarea personală și intelectuală.

Curriculumul liceal urmărește consolidarea cunoștințelor și formarea gândirii critice, printr-o abordare interdisciplinară. Această etapă sprijină dezvoltarea gândirii abstracte și capacitatea de a rezolva probleme complexe, pregătind elevii pentru situații noi și neprevăzute.

Conferința internațională de la Visby (1999) a evidențiat importanța predării istoriei într-un mod obiectiv și critic. Istoria are rolul de a explica trecutul, evitând manipularea ideologică, xenofobia și intoleranța.¹⁵

Conform prevederilor Legii nr. 85/2011 privind învățământul, sistemul educațional este organizat în mai multe etape, printre care se regăsește și învățământul liceal. Procesul de admitere la liceu se desfășoară pe baza unui concurs, iar absolvirea ciclului presupune susținerea cu succes a examenelor de evaluare la disciplinele: limba română, matematică și istorie.¹⁶

Tabel 1: Evoluția reformelor educaționale în România¹⁷

Aspect	Învățământ (1989)	Legea Marga (1999)	Legea Funeriu (2011)
Admiterea la liceu	Examen de admitere la liceu (treapta I)	Examen de capacitate; admiterea bazată pe concurs de dosare	Admiterea bazată pe portofoliul educațional (70%) și probă de admitere organizată de liceu (30%)
Structura liceală	Liceul începea după 8 clase de gimnaziu	Clasa a IX-a trece la gimnaziu; liceul începe din clasa a X-a	Menținerea structurii: liceul începe din clasa a IX-a
Bacalaureat	Bacalaureat cu 3 materii și proiect tehnic	Creșterea numărului de discipline la bacalaureat de la 4 la 7	Menținerea sistemului de examene, cu posibile ajustări
Conținut educațional	Pregătire militară și practică agricolă obligatorie	Introducerea manualelor alternative și descentralizarea conținutului	Predarea istoriei și geografiei în limbile minorităților
Organizare școlară	Anul școlar structurat în trei trimestre	Anul școlar structurat în două semestre	Menținerea sistemului pe două semestre
Autonomie și descentralizare	Învățământ de stat centralizat	Descentralizarea învățământului; liceele își pot adapta parțial programele	Liceele devin parte a comunității locale; autonomie sporită în organizare

¹⁴ Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea curriculumului național, București 2019, pag. 5-6

¹⁵ Mihai Manea, Predarea Istoriei secolului XX, București, 2002, pag. 5

¹⁶ https://www.ise.ro/wp-content/uploads/2019/01/antol_leg_ro_2004.pdf

¹⁷ Sorin Solomon, Reforma Marga 1999 - Reforma Funeriu 2011, Radio România Actualități, 06.01.2011

În anul 1993, România a adoptat un document de referință pentru modernizarea sistemului educațional – Cartea Albă a Reformei Învățământului – stabilind direcții strategice precum descentralizarea sistemului, reorganizarea programelor școlare, implicarea partenerilor internaționali și modernizarea cadrului legislativ. Cu toate acestea, implementarea acestor măsuri a fost eșalonată și lipsită de coerență, datorită turbulențelor politice și absenței unei viziuni strategice integrate. Deceniul 1990-2000 a fost caracterizat de instabilitate politică cronică, cu repercursii directe în domeniul educației. În acest context, ministrul Andrei Marga (1997-2000) reprezintă un actor cheie al reformelor, având contribuții precum introducerea manualelor alternative, restructurarea examenelor naționale și modernizarea curriculum-ului. Cu toate acestea, abordarea sa reformistă a stârnit controverse datorită caracterului radical al unor propuneri și a tendinței de a minimaliza realizările perioadelor precedente.¹⁸

Reformele educaționale din România au oscilat între continuitate și ruptură, influențate de contextul politic și aspirațiile europene. Dacă Legea Marga (1999) a încercat să modernizeze sistemul printr-o abordare radicală, Legea Funeriu (2011) a adus o viziune mai echilibrată, combinând tradiția cu adaptarea la standarde internaționale. Aceste schimbări reflectă presiunile dintre centralizare și autonomie, precum și încercarea de a răspunde diversității nevoilor sociale. Implementarea reformelor a fost influențată de finanțări externe (Banca Mondială, UE), alocate modernizării infrastructurii și programelor educaționale, dar criticată pentru opacitate în gestionarea fondurilor.¹⁹

Curriculum la decizia școlii (CDȘ): Un instrument pentru educație adaptivă
CDȘ reprezintă un pilon al reformei educaționale din România, oferind unităților școlare autonomie în proiectarea curriculumului. Prin această abordare, școlile pot adapta conținuturile la profilul elevilor, specificul comunității și viziunea proprie, integrând cadrele didactice în procesul decizional. Această flexibilitate stimulează inovația pedagogică, construind un sistem educațional mai dinamic.

Caracteristici principale presupun :

- Adaptarea curriculumului la realități locale (ex: istoria minorităților, migrații).
- Integrarea temelor actuale (ex: Holocaust, comunism) pentru relevanță socială.
- Cadrele didactice devin co-autori ai programelor, consolidând profesionalismul și schimbul de bune practici.
- Obiective clare, sugestii metodologice și activități practice asigură o implementare eficientă.
- Posibilitatea de revizuire periodică, în funcție de evoluția societății sau nevoile elevilor.

Exemple de programe istorice aprobate (2005–2012)

CDȘ a permis introducerea unor discipline specializate în istorie, printre care:

- *Holocaustul* (OMEC 3595/2005) – analiză critică a genocidului evreiesc.
- *Comunismul în România* (OMECT 4699/2008) – studiu al regimului totalitar.
- *Monarhia românească (1866–1947)* (OMECTS 3793/2012) – explorarea rolului instituției regale.
- *Istoria orală* (OMECTS 5909/2012) – valorificarea memoriei comunităților prin povestiri.

¹⁸ Cătălin Mihalachi, „Educația în România: o miză politică în anii 1990”, Studii și articole de istorie, vol. LXXXII, 2015, pag. 175-178.

¹⁹ Cătălin Mihalachi, „Educația în România: o miză politică în anii 1990...” pag. 179-180.

- *Migrațiile contemporane* (OM 3170/2006) – impactul global al fenomenului migrațional.

CDS marchează o schimbare de paradigmă în educația românească, transformând școlile din simple executante ale unui curriculum rigid în spații de adaptare și inovație. Temele abordate, precum minoritățile, migrațiile sau comunismul, reflectă pluralismul cultural și nevoia formării cetățenilor critici.

CDS echilibrează standardele naționale cu nevoile locale, promovând o educație centrată pe elev. Totuși, succesul său depinde de resurse adecvate, profesori calificați, transparență în alegerile curriculare și implicarea comunității.²⁰

Între 1990 și 2000, instabilitatea legislativă și schimbările frecvente de miniștri au afectat coerența reformei educației. Legea educației a suferit modificări repetate, iar curriculumul și sistemul de evaluare au fost constant revizuite, generând confuzie în rândul profesorilor și elevilor. Inițiativele de modernizare au fost adesea blocate de birocrăție și influențe politice, transformând reforma într-un instrument politic, mai degrabă decât într-un proces autentic de schimbare. Multe dintre aceste disfuncționalități persistă și în prezent.²¹ Reforma educațională din perioada 1997–2000, cunoscută ca Legea Marga, a marcat tranziția către un sistem centrat pe drepturi individuale, aliniat la standardele europene. Deși a fost singura reformă recunoscută internațional, intervențiile politice și lipsa de profesionalism i-au limitat impactul, lăsând învățământul liceal în urmă.²²

Demersul educațional vizează formarea competențelor integrate, cu profesorul ca mentor și elevul ca explorator activ. Se promovează învățarea autonomă și cercetarea istorică prin metode specifice, precum analiza surselor, investigarea patrimoniului și participarea la activități tematice. Scopul este dezvoltarea gândirii critice, autonomiei și a unei înțelegeri profunde a istoriei și culturii.²³

Etapile reformei educației în România (1990-2025)

1. Perioada 1990–1996 – Primele reforme post-comuniste

După 1989, educația românească a început procesul de democratizare, orientându-se spre un sistem flexibil și pluralist, în acord cu valorile europene. Programa de Istorie a fost revizuită pentru a reflecta noile realități politice și a promova o abordare obiectivă, incluzând teme europene și internaționale.²⁴

2. Perioada 1996–2004 – Adaptarea la standardele europene

Această etapă a vizat alinierea la cerințele Uniunii Europene. În Istorie s-a diferențiat clar între istoria națională și cea europeană, cu accent pe evenimentele contemporane și utilizarea surselor istorice. S-a promovat gândirea critică și integrarea treptată a învățământului românesc în spațiul educațional european.²⁵

3. Perioada 2004–2012 – Implementarea standardelor europene

Odată cu aderarea la UE în 2007, accentul s-a mutat pe formarea competențelor necesare integrării pe piața muncii. Istoria a devenit o disciplină centrată pe analiza critică,

²⁰ <https://historicagorj.wordpress.com/wp-content/uploads/2009/11/curriculum-la-decizia-scolii-istorie.pdf>

²¹ Cătălin Mihalachi, „Educația în România: o miză politică în anii 1990...”, pag. 180-185.

²² <https://www.euronews.ro/articole/patru-legi-ale-educatiei-in-34-de-ani-Invatamantul-este-in-pragul-celei-de-a-trei>

²³ Ala Bîrladeanu, *O perspectivă multiplă în predarea istoriei, ori învățarea a istoriei înafara orei de curs*, Chișinău, 2006, pag 36-37

²⁴ Legea nr. 84/1995 privind învățământul, 24.07.1995

²⁵ Curriculumul național pentru învățământul preuniversitar, București, 2004

multiperspectivitate și metode de cercetare. Profesorul devine facilitator, iar elevul – actor activ al propriei învățări, fiind încurajat să transfere cunoștințele în contexte reale.²⁶

4. Perioada 2012–2020 – Reforma bazată pe competențe

Reforma a urmărit adaptarea educației la economia cunoașterii și dezvoltarea competențelor esențiale. Istoria nu mai este doar o disciplină de memorare, ci una care cultivă gândirea analitică și înțelegerea proceselor istorice din perspective multiple, pregătind elevii pentru provocările societății moderne.²⁷

5. Perioada 2020–2025 – Reforma post-pandemie și digitalizarea educației

Pandemia a accelerat digitalizarea și tranziția spre învățarea hibridă. Istoria este predată cu ajutorul resurselor digitale și platformelor educaționale. Elevii sunt încurajați să cerceteze, să dezbată online și să folosească tehnologia în procesul de învățare, evaluare și colaborare.²⁸

Concluzii:

Transformările majore din Europa de Est după prăbușirea regimurilor comuniste au determinat reforme profunde în domeniul educației, inclusiv în România și Republica Moldova. Aceste reforme au urmărit democratizarea procesului educațional și alinierea la valorile și standardele europene, în special la nivel liceal. Predarea istoriei, esențială în formarea identității culturale și a gândirii critice, a devenit un punct central al schimbărilor.

Deși ambele țări au avut obiective similare, diferențele de context – politic, economic și instituțional – au influențat ritmul și eficiența implementării reformelor. În Republica Moldova, moștenirea sovietică și instabilitatea internă au îngreunat procesul. România, în schimb, a beneficiat de sprijinul Uniunii Europene, ceea ce a facilitat o tranziție mai rapidă și coerentă.

La nivel liceal, reformele curriculare din ambele state au inclus introducerea unor discipline moderne (precum istoria națională și locală, educația civică) și adoptarea unor metode didactice centrate pe elev. Ambele sisteme au integrat principiul învățării pe tot parcursul vieții, încurajând dezvoltarea autonomiei și a abilităților de adaptare la o societate în continuă schimbare.

Un element esențial comun ambelor sisteme este orientarea spre formarea competențelor pentru o educație democratică. Competențele-cheie – cum ar fi gândirea critică, rezolvarea de probleme, comunicarea interculturală, creativitatea și analiza – sunt indispensabile într-o societate bazată pe cunoaștere. Aceste abilități se susțin reciproc, contribuind la o dezvoltare personală și profesională armonioasă și la capacitatea de a răspunde provocărilor unei lumi tot mai complexe și interdependente.

Studiul istoriei în liceu joacă un rol esențial în dezvoltarea competențelor-cheie, pregătind elevii nu doar pentru Bacalaureat, ci și pentru viața într-o societate complexă și dinamică. Prin istorie, liceenii își formează gândirea critică, capacitatea de analiză și argumentare, învață să aprecieze diversitatea culturală și să valorifice propria identitate. Istoria contribuie, de asemenea, la dezvoltarea competențelor digitale și la cultivarea spiritului civic, antreprenorial și creativ.

România a reușit să implementeze un curriculum flexibil și modern, cu accent pe interdisciplinaritate, gândire critică și teme relevante, precum Revoluția din 1989 sau integrarea europeană. Reformele au fost sprijinite de infrastructura dezvoltată și de fondurile europene, facilitând și integrarea tehnologiilor digitale în predare.

---

²⁶ Strategia Națională pentru Educație, București, 2020

²⁷ https://www.edu.ro/sites/default/files/DPC_31.10.19_consultare.pdf

²⁸ https://prodidactica.md/wp-content/uploads/2022/04/Ghid_Pedagogie.pdf

În schimb, Republica Moldova a întâmpinat dificultăți în modernizarea curriculumului, din cauza resurselor limitate, instabilității politice și moștenirii sovietice. Procesul de reformă a fost mai lent și fragmentat, cu probleme în digitalizare și în adaptarea cadrelor didactice la noile cerințe.

Reforma curriculară la disciplina Istorie în România și Republica Moldova reflectă procesul de democratizare și modernizare a educației după căderea regimurilor comuniste. În ambele state, curriculumul a fost reorientat de la modelul ideologizat spre promovarea valorilor democratice, gândirii critice și competențelor civice.

Tabel 2: Etapele reformei curriculare în România și Republica Moldova
REFORMA CURRICULARĂ LA DISCIPLINA ISTORIE ÎN ROMÂNIA ȘI REPUBLICA MOLDOVA (1990–2025)

	1. 1990–1996 Primele reforme post-comuniste	2. 1996–2004 Adaptarea la standardele europene	3. 2004–2012 Implementarea standardelor europene	4. 2012–2020 Reforma bazată pe competențe	5. 2020–2025 Reforma post-pandemie și digitalizarea educației	
 <p>ROMÂNIA</p> <p>Evoluția curriculumului la disciplina Istorie în ciclul liceal</p>	 <ul style="list-style-type: none"> Democratizarea educației după 1989 Revizuirea programei de Istorie Eliminarea conținuturilor ideologice comuniste Introducerea temelor europene și internaționale Promovarea unei abordări obiective și pluraliste 	 <ul style="list-style-type: none"> Alinierea la cerințele UE Diferențierea istoriei naționale de cea europeană Accent pe evenimentele contemporane Utilizarea surselor istorice Promovarea gândirii critice Integrarea treptată în spațiul educațional european 	 <ul style="list-style-type: none"> Aderarea la UE (2007) Accent pe competențe și integrarea pe piața muncii Istoria – disciplină centrată pe analiză critică Multiperspectivitate și metode de cercetare Profesorul – facilitator, elevul – actor activ 	 <ul style="list-style-type: none"> Adaptarea la economia cunoașterii Dezvoltarea competențelor esențiale Istoria – de la memorare la înțelegere și analiză Gândire analitică și interpretarea proceselor istorice din perspective multiple Pregătirea pentru societatea modernă 	 <ul style="list-style-type: none"> Digitalizarea accelerată a educației Învățare hibridă și flexibilă Resurse digitale și platforme educaționale Cercetare și dezbateri online Tehnologia integrată în învățare, evaluare și colaborare 	
	I. 1989–1993 Schimbări radicale și de ideologizare	II. 1994–1997 Consolidarea legislativă și controversă istorice	III. 1997–2001 Reforma curriculară și modernizare	IV. 2001–2010 Implementare și controversă	V. 2009–2010 Noua abordare curriculară	VI. 2019–2024 Curriculum modernizat: de la memorare la gândire critică
 <p>REPUBLICA MOLDOVA</p> <p>Evoluția curriculumului la disciplina Istorie în ciclul liceal</p>	 <ul style="list-style-type: none"> Eliminarea ideologiei sovietice Introducerea sistemului de notare Depolitizarea manualelor Eliminarea „Istoriei URSS” Introducerea „Istoriei românilor” Reorientarea manualelor spre spațiul românesc Lipsa cadrelor pregătite 	 <ul style="list-style-type: none"> Adoptarea Legii învățământului și a concepțiilor educaționale „Istoria românilor” și „Istoria universală” Încercări de standardizare curriculară Moratoriul din 1995 Controverse și divizări între istorici 	 <ul style="list-style-type: none"> Curriculum național modern Accent pe competențe, interdisciplinaritate și evaluare continuă Principii: relevanță, coerență, dezvoltarea competențelor, abordare interactivă Sprânj internțional (ex. Banca Mondială) Alinierea la standarde internaționale 	 <ul style="list-style-type: none"> Promovarea „Istoriei Moldovei” (în locul „Istoriei Românilor”) Unificarea disciplinelor istorice (2006) Controverse politice și ideologice Acuzații de îndocrinare prin manuale Dezbateri între profesori și istorici 	 <ul style="list-style-type: none"> Revenirea la „Istoria românilor și universală” Promovarea valorilor democratice, toleranței și gândirii critice Depolitizarea și autonomia școlară Abordare interdisciplinară și multiperspectivală Curriculum centrat pe elev 	 <ul style="list-style-type: none"> Trecerea de la memorare la competențe Integrarea resurselor educaționale deschise (RED) Metode active și tehnologii digitale Gândire critică și cetățenie activă Dispute privind neutralitatea manualelor
DIRECȚII COMUNE ÎN REFORMA CURRICULARĂ						
 De la ideologie la obiectivitate		 Dezvoltarea gândirii critice și a competențelor		 Alinierea la standarde europene și internaționale		
			 Digitalizarea și integrarea tehnologiei		 Formarea cetățenilor activi, informați și responsabili	
 SCOP COMUN: Formarea unor tineri capabili să înțeleagă trecutul, să interpreteze prezentul și să participe activ la construirea unui viitor democratic.						

În România, reformele au avut un caracter mai stabil și au urmărit integrarea în spațiul educațional european, accentuând multiperspectivitatea, analiza critică și utilizarea surselor istorice. În Republica Moldova, schimbările curriculare au fost influențate de controverse identitare și politice privind predarea istoriei, însă au contribuit treptat la modernizarea disciplinei și la dezvoltarea unui curriculum bazat pe competențe.

Analiza comparativă evidențiază faptul că ambele sisteme educaționale au evoluat spre un model centrat pe elev, pe competențe și pe utilizarea tehnologiilor digitale, diferența principală constând în gradul de continuitate și stabilitate al reformelor curriculare. Totuși, ambele țări au promovat identitatea națională prin predarea istoriei, deși România a reușit mai bine să o integreze într-un context european. În Moldova, predarea istoriei rămâne influențată politic, iar conținuturile sunt uneori controversate.

Educația pentru pace, toleranță și respect devine tot mai importantă în curriculumul modernizat, contribuind la formarea unor cetățeni activi, responsabili și deschiși spre diversitate. Pe termen lung, atât România, cât și Republica Moldova trebuie să continue reformele pentru a oferi o educație istorică relevantă și de calitate, adaptată unei lumi globalizate.

BIBLIOGRAFIE

1. BÎRLADEANU, Ala O perspectivă multiplă în predarea istoriei, ori învățare a istoriei înafara orei de curs, Chișinău, 2006
2. MIHALACHI, Cătălin, „Educația în România: o miză politică în anii 1990”, Studii și articole de istorie, vol. LXXXII, 2015
3. MANEA, Mihai, Predarea Istoriei secolului XX, București, 2002
4. MUSTEAȚĂ, Sergiu, „Adevărul despre manualele de istorie integrată”, Didactica Pro, Nr. 5-6(57-58), 2009
5. MUSTEAȚĂ, Sergiu, Educația istorică între discursul politic și identitar în Republica Moldova, 2010.
6. SUVAC, Sergiu, Război și pace în manualele școlare de istorie din Republica Moldova și România (ciclul gimnazial), Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2022
7. SOLOMON, Sorin, Reforma Marga 1999 - Reforma Funeriu 2011, Radio România Actualități
8. GUȚU, Vladimir, „Curriculumul național: retrospectiva schimbării paradigmei educaționale”, Univers Pedagogic, IȘE la 70 ani, octombrie 2016
9. Cadrul de referință al Curriculumului Național, Știința, Chișinău, 2007
10. *Curriculum național la Istorie. Curriculum pentru clasele a X-a – a XII-a*, Știința, Chișinău, 2010,
11. Curriculumul național pentru învățământul preuniversitar, București, 2004
12. Ghid de implementare a curriculumului modernizat în învățământul liceal.
13. Strategia Națională pentru Educație, București, 2020
14. Legea nr. 84/1995 privind învățământul, 24.07.1995
15. Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea curriculumului național, București 2019
16. https://www.edu.ro/sites/default/files/DPC_31.10.19_consultare.pdf
17. https://prodidactica.md/wp-content/uploads/2022/04/Ghid_Pedagogie.pdf
18. <https://historicagorj.wordpress.com/wp-content/uploads/2009/11/curriculum-la-decizia-scolii-istorie.pdf>
19. [https://www.euronews.ro/articole/patru-legi-ale-educatiei-in-34-de-ani-
invatamantul-este-in-pragul-celei-de-a-trei](https://www.euronews.ro/articole/patru-legi-ale-educatiei-in-34-de-ani-invatamantul-este-in-pragul-celei-de-a-trei)
20. https://www.ise.ro/wp-content/uploads/2019/01/antol_leg_ro_2004.pdf

EDUCAȚIA ÎN AER LIBER – UN MODEL INTERDISCIPLINAR PENTRU ȘCOALA SECOLULUI XXI

Prof. Anamaria STOIAN¹, Prof. Iulia ANGHELESCU²

¹Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu” Snagov, județul Ilfov

²Liceul cu Program Sportiv „Helmut Duckadam” Clinceni, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: învățare activă, dezvoltare personală, motivație școlară, competențe cognitive

Introducere

Societatea contemporană solicită școlii mai mult decât simpla transmitere de informații. Elevii au nevoie să înțeleagă sensul practic al cunoștințelor, să facă legături între discipline și să dezvolte competențe aplicabile în viața reală. În acest context, educația interdisciplinară și activitățile desfășurate în aer liber reprezintă direcții moderne și eficiente de organizare a procesului instructiv-educativ.

Necesitatea interdisciplinarității în educația actuală

În ultimii ani, acumulările cognitive tot mai mari și ritmul accelerat al schimbărilor sociale au evidențiat limitele unei predări strict disciplinare. Elevii întâmpină adesea dificultăți în transferul cunoștințelor din spațiul teoretic în situații reale de viață. De aceea, abordările interdisciplinare devin esențiale pentru dezvoltarea unei gândiri flexibile și funcționale. Interdisciplinaritatea permite conectarea informațiilor din domenii diferite și oferă elevilor posibilitatea de a înțelege că realitatea nu este fragmentată pe discipline școlare. În viața cotidiană, conceptele de matematică, fizică, sport sau științe ale naturii coexistă și se completează reciproc. Prin urmare, activitățile didactice trebuie să reproducă această unitate a realului. În cazul prezentului proiect, noțiuni precum lungimea, lățimea, aria, perimetrul sau viteza nu au fost prezentate exclusiv în manuale, ci au fost integrate într-un context practic și familiar elevilor: terenul de sport al școlii. Astfel, elevii au putut înțelege mai ușor semnificația conceptelor și utilitatea lor concretă.

Educația în aer liber – spațiu al învățării autentice

Educația în aer liber oferă multiple beneficii atât la nivel cognitiv, cât și la nivel emoțional și comportamental. Ieșirea din spațiul tradițional al clasei stimulează motivația, curiozitatea și implicarea activă a elevilor. În același timp, activitatea fizică susține concentrarea și facilitează fixarea informațiilor.

Proiectul desfășurat la clasa a VI-a a pornit de la dificultatea întâmpinată de elevi în înțelegerea noțiunilor abstracte de fizică și matematică. Profesorii au observat că mărimile fizice rămâneau adesea simple valori numerice fără legătură directă cu experiența elevilor. Pentru a depăși această problemă, au fost create situații de învățare bazate pe experiență directă.

Activitatea a început printr-un antrenament de rezistență desfășurat pe terenul de sport. Elevii au alergat pe marginea terenului, transformând astfel perimetrul într-o experiență fizică concretă. Distanța parcursă nu a mai reprezentat doar o formulă matematică, ci un efort resimțit efectiv prin mișcare, oboseală și ritm.

Ulterior, elevii au primit o „sarcină surpriză” formulată sub forma unei situații administrative reale: calcularea suprafeței terenului pentru achiziționarea gazonului necesar

acoperirii acestuia. Acest context autentic a avut un puternic impact motivațional, deoarece elevii au perceput activitatea ca fiind utilă și relevantă.

De la teorie la practică

Etapa practică a presupus măsurarea efectivă a terenului de sport cu ajutorul ruletei și al jaloanelor. Elevii au lucrat în echipe, au colaborat și au respectat regulile necesare unei măsurători corecte. În acest mod, procesul de învățare a devenit activ și participativ.

Un aspect important al activității a fost clarificarea diferenței dintre perimetru și arie, confuzie frecvent întâlnită la elevii de gimnaziu. Prin experiența directă, aceștia au înțeles că:

- perimetrul reprezintă lungimea totală a marginilor terenului, asociată cu traseul alergării;
- aria reprezintă suprafața interioară care trebuie acoperită cu gazon.

Această abordare practică a contribuit la fixarea durabilă a noțiunilor și la dezvoltarea unei înțelegeri funcționale a conceptelor matematice și fizice.

Mai mult decât atât, elevii au înțeles că activitatea intelectuală și cea fizică nu se exclud, ci se susțin reciproc. Energia și dinamismul generate de mișcare au stimulat atenția și implicarea cognitivă. Astfel, educația fizică a devenit un context de învățare interdisciplinară, nu doar o disciplină orientată exclusiv spre efort corporal.

Rezultatele activității

Rezultatele proiectului au fost vizibile pe mai multe planuri.

1. Dezvoltare cognitivă

Elevii au înțeles mai ușor noțiunile de lungime, lățime, perimetru și arie, deoarece acestea au fost asociate unor experiențe concrete. Conceptualizarea s-a realizat natural, pornind de la acțiune și observație.

2. Dezvoltare fizică și comportamentală

Participarea activă la activitățile de pe teren a stimulat cooperarea, responsabilitatea și respectarea regulilor. Elevii au manifestat entuziasm și implicare constantă pe parcursul întregii activități.

3. Dezvoltare socială și administrativă

Prin rezolvarea unei situații inspirate din viața reală, elevii au avut sentimentul utilității sociale a cunoștințelor dobândite. Ei au participat responsabil la rezolvarea unei sarcini administrative reale pentru școala lor.

Concluzii

Educația în aer liber și abordarea interdisciplinară reprezintă soluții moderne și eficiente pentru creșterea calității actului educațional. Activitățile practice, desfășurate în contexte autentice, facilitează înțelegerea profundă a noțiunilor și contribuie la formarea unor competențe durabile. Studiul de caz realizat la Școala Nr. 1 Clinceni demonstrează că învățarea devine mai eficientă atunci când elevii sunt implicați activ, când teoria este conectată la realitate și când disciplinele școlare comunică între ele. În același timp, proiectul evidențiază faptul că educația viitorului trebuie să depășească granițele rigide ale predării tradiționale și să ofere experiențe de învățare relevante, dinamice și interdisciplinare. Școala secolului XXI trebuie să fie o școală a experienței, a colaborării și a aplicabilității practice, iar educația în aer liber reprezintă una dintre cele mai valoroase direcții în acest sens.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit, Ioan, 2008, Metode interactive de predare-învățare, Editura Polirom, Iași.
2. Cucoș, Constantin, 2014, Pedagogie, Editura Polirom, Iași.
3. Kolb, David A., 1984, Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development, Prentice Hall, New Jersey.

ÎNVĂȚAREA INTEGRATĂ – ABORDARE INTERDISCIPLINARĂ PENTRU DEZVOLTAREA MOTIVAȚIEI ȘI A PARTICIPĂRII ACTIVE A ELEVILOR

**Prof. Anamaria STOIAN¹, Prof. Iulia ANGHELESCU², Prof. Elena ȘTEFAN²,
Prof. Liliana DRAGOMIRESCU²**

¹Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu” Snagov, județul Ilfov

²Liceul cu Program Sportiv „Helmut Duckadam” Clinceni, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: învățare integrată, dezvoltare socio-emoțională, colaborare profesor-elev

Introducere

Educația contemporană traversează o perioadă de transformări profunde, determinate atât de evoluția tehnologiei, cât și de schimbările sociale și emoționale prin care trec elevii. Perioada învățării online și revenirea la cursurile cu prezență fizică au evidențiat dificultăți majore legate de motivația școlară, implicarea elevilor și capacitatea acestora de a realiza conexiuni între noțiunile teoretice și realitatea practică. În acest context, învățarea integrată și abordările interdisciplinare devin instrumente esențiale pentru revitalizarea procesului instructiv-educativ.

Necesitatea abordărilor interdisciplinare

Una dintre cele mai mari provocări ale sistemului educațional actual este menținerea interesului și motivației elevilor pentru învățare. Studiile realizate după perioada școlii online au arătat că mulți elevi s-au confruntat cu dificultăți de adaptare, anxietate, lipsă de concentrare și scăderea implicării școlare. Profesorii implicați în studiul de caz au observat că numeroși elevi erau prezenți fizic în clasă, dar absenți din punct de vedere cognitiv și emoțional. De asemenea, multe dintre noțiunile studiate anterior fuseseră uitate sau înțelese superficial. În acest context, abordarea interdisciplinară a fost aleasă ca soluție pentru reconectarea elevilor la procesul educațional. Integrarea disciplinelor permite realizarea unor legături firești între cunoștințe și facilitează înțelegerea practică a fenomenelor studiate. Așa cum afirmă J. Moffett, „cel mai puternic argument pentru interdisciplinaritate este chiar faptul că viața nu este împărțită pe discipline”. Realitatea cotidiană presupune interacțiunea permanentă dintre mișcare, energie, matematică, fizică și experiență practică, iar școala trebuie să reflecte această unitate.

Învățarea prin experiență și mișcare

Proiectul „Mișcare, Viteză și Energie” a avut la bază utilizarea activităților practice și a mișcării pentru explicarea conceptelor de fizică. Elevii au fost implicați activ în exerciții și activități desfășurate atât în sala de sport, cât și în aer liber. Prin intermediul mișcării, noțiuni precum viteza, energia sau deplasarea au devenit mai ușor de înțeles și de aplicat. Elevii au avut posibilitatea de a observa direct relația dintre efortul fizic și conceptele teoretice studiate la fizică. Activitățile bazate pe experiență practică stimulează atenția, memoria și implicarea activă. În locul unei învățări pasive, centrate exclusiv pe memorare, elevii participă direct la procesul de descoperire și înțelegere. Mișcarea contribuie și la crearea unei stări emoționale pozitive. Energia și dinamismul activităților sportive reduc anxietatea și monotonia, favorizând un climat educațional relaxat și motivant.

Rolul profesorului în învățarea integrată

În cadrul unei abordări interdisciplinare, profesorul devine facilitator al învățării și coordonator al experiențelor educaționale. Colaborarea dintre cadrele didactice de la discipline diferite oferă elevilor o perspectivă complexă și unitară asupra cunoștințelor. În studiul de caz analizat, profesorii de fizică și educație fizică au construit împreună activități menite să transforme conceptele abstracte în experiențe concrete. Această colaborare a contribuit la creșterea interesului elevilor și la dezvoltarea unei relații mai apropiate între profesori și elevi. Un alt aspect important a fost reconstruirea conexiunii umane dintre profesor și elev după perioada izolării sociale. Activitățile interactive și dinamice au încurajat comunicarea, cooperarea și participarea activă.

Beneficiile învățării integrate

Rezultatele proiectului evidențiază numeroase beneficii ale învățării integrate.

1. Creșterea motivației pentru învățare

Elevii au participat cu mai mult interes la activități deoarece acestea au avut caracter practic și aplicativ. Asocierea noțiunilor teoretice cu experiențe reale a făcut procesul educațional mai atractiv.

2. Dezvoltarea competențelor cognitive

Integrarea disciplinelor stimulează gândirea logică, capacitatea de analiză și realizarea conexiunilor între informații. Elevii înțeleg mai bine utilitatea cunoștințelor și pot transfera mai ușor ceea ce învață în situații concrete.

3. Dezvoltarea emoțională și socială

Activitățile de grup și exercițiile bazate pe colaborare contribuie la dezvoltarea comunicării și a spiritului de echipă. În același timp, mișcarea și participarea activă reduc stresul și cresc starea de bine.

4. Îmbunătățirea relației profesor–elev

Activitățile interactive au favorizat apropierea dintre elevi și profesori, contribuind la reconstruirea încrederii și a motivației școlare.

Concluzii

Învățarea integrată reprezintă una dintre cele mai eficiente direcții de modernizare a educației actuale. Prin conectarea disciplinelor și utilizarea experiențelor practice, elevii devin mai implicați, mai motivați și mai receptivi la procesul educațional. Studiul de caz realizat la Liceul cu Program Sportiv „Helmut Duckadam” demonstrează că interdisciplinaritatea poate transforma activitatea didactică într-un proces viu, dinamic și adaptat nevoilor reale ale elevilor. Integrarea fizicii cu educația fizică a oferit elevilor posibilitatea de a înțelege mai profund conceptele teoretice prin experiență directă și mișcare. În același timp, activitățile practice au contribuit la îmbunătățirea stării emoționale și la reconstruirea motivației pentru învățare. Educația viitorului trebuie să depășească limitele predării tradiționale și să promoveze abordări interdisciplinare care valorifică experiența, colaborarea și implicarea activă a elevilor în procesul de învățare.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit, Ioan, 2006, Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași.
2. Cucuș, Constantin, 2014, Pedagogie, Editura Polirom, Iași.
3. Joița, Elena, 2006, Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii, Editura Arves, Craiova.
4. Moffett, James, 1968, Teaching the Universe of Discourse, Houghton Mifflin, Boston.

IMPLEMENTAREA CURRICULUMULUI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL TEHNOLOGIC ÎN CONTEXTUL NOII ARHITECTURI CURRICULARE

Prof. Adriana STOICA¹, Prof. Doina ȚECU²

¹Inspector Școlar General – Inspectoratul Școlar Județean Ilfov

²Inspector școlar pentru învățământ profesional și tehnic – Inspectoratul Școlar Județean Ilfov

Abstract

Prezenta lucrare analizează provocările și oportunitățile implementării curriculumului în învățământul liceal tehnologic, în contextul noii arhitecturi curriculare centrate pe competențe. Sunt evidențiate dificultăți precum infrastructura educațională insuficient adaptată, nevoia de formare continuă a cadrelor didactice și decalajele dintre formarea școlară și cerințele pieței muncii. Totodată, sunt subliniate oportunități importante generate de reformă, precum flexibilizarea curriculumului, utilizarea metodelor didactice active, dezvoltarea competențelor digitale și consolidarea parteneriatelor cu mediul economic. În ansamblu, implementarea curriculumului este prezentată ca un proces complex, dependent de resursele instituționale și de capacitatea de adaptare a sistemului educațional.

Cuvinte-cheie: învățământ liceal tehnologic; arhitectură curriculară; piața muncii

INTRODUCERE

Schimbările economice, tehnologice și sociale produse la nivel global în ultimele decenii au generat transformări semnificative și în domeniul educației, determinând reconsiderarea rolului școlii în formarea competențelor necesare integrării profesionale și sociale. În acest context, reformele educaționale promovate la nivel european și național urmăresc modernizarea curriculumului, flexibilizarea parcurșurilor educaționale și orientarea procesului instructiv-educativ spre dezvoltarea competențelor-cheie. Noua arhitectură curriculară reflectă necesitatea adaptării sistemului de învățământ la cerințele societății contemporane, caracterizată prin digitalizare, mobilitate profesională și evoluții tehnologice rapide.

În cadrul acestui proces de transformare, învățământul liceal tehnologic ocupă un rol important, având misiunea de a asigura formarea profesională a elevilor în raport cu nevoile actuale ale pieței muncii. Specificul acestui tip de învățământ constă în îmbinarea pregătirii teoretice cu activitățile practice, contribuind la dezvoltarea unor competențe profesionale și tehnice necesare integrării socio-profesionale. Importanța învățământului tehnologic este evidențiată atât de necesitatea pregătirii unei forțe de muncă adaptabile și competitive, cât și de rolul său în facilitarea incluziunii sociale și în reducerea riscului de abandon școlar și marginalizare profesională.

Necesitatea adaptării curriculumului la cerințele pieței muncii reprezintă una dintre principalele direcții ale politicilor educaționale actuale. Evoluția continuă a tehnologiilor, diversificarea domeniilor ocupaționale și apariția unor noi competențe profesionale impun actualizarea permanentă a conținuturilor educaționale și a strategiilor didactice. În acest sens, curriculumul destinat învățământului tehnologic trebuie să răspundă atât exigențelor formării profesionale de specialitate, cât și nevoii dezvoltării competențelor transversale, precum competențele digitale, spiritul antreprenorial, gândirea critică și capacitatea de adaptare la

schimbare. De asemenea, consolidarea relației dintre școală și mediul economic devine esențială pentru asigurarea unei pregătiri relevante și eficiente.

Implementarea noii arhitecturi curriculare în liceele tehnologice este însoțită de numeroase provocări, generate de particularitățile acestui nivel de învățământ și de complexitatea procesului de reformă educațională. Dificultățile legate de infrastructura școlară, resursele materiale insuficiente, accesul inegal la tehnologie, necesitatea formării continue a cadrelor didactice și corelarea conținuturilor curriculare cu realitățile economice contemporane influențează procesul de aplicare a noilor orientări curriculare. În același timp, transformările curriculare creează oportunități pentru modernizarea procesului educațional, dezvoltarea parteneriatelor cu agenții economici și promovarea unor practici didactice centrate pe competențe și aplicabilitate practică.

Prezenta lucrare urmărește evidențierea principalelor aspecte teoretice și practice referitoare la implementarea curriculumului în învățământul liceal tehnologic, prin analiza provocărilor și oportunităților generate de noua arhitectură curriculară. Totodată, articolul pune în discuție importanța adaptării educației tehnologice la dinamica pieței muncii și la tendințele europene actuale în domeniul formării profesionale și tehnice.

MATERIAL ȘI METODĂ

Conceptul de curriculum și arhitectură curriculară

Conceptul de curriculum reprezintă una dintre noțiunile fundamentale ale științelor educației, fiind definit ca ansamblul experiențelor de învățare planificate și organizate în cadrul procesului instructiv-educativ. În literatura de specialitate, curriculumul este interpretat atât din perspectivă restrânsă, ca totalitate a conținuturilor și disciplinelor școlare, cât și din perspectivă largă, incluzând obiectivele educaționale, strategiile didactice, metodele de evaluare și experiențele formative prin care elevii își dezvoltă competențele necesare integrării sociale și profesionale. În contextul reformelor educaționale contemporane, curriculumul nu mai este perceput exclusiv ca instrument de transmitere a informațiilor, ci ca un mecanism complex de formare a competențelor și de adaptare a educației la cerințele societății moderne.

Arhitectura curriculară desemnează structura și organizarea sistemului curricular, incluzând relațiile dintre discipline, nivelurile de studiu, finalitățile educaționale și modalitățile de implementare a conținuturilor în activitatea didactică. Aceasta reflectă viziunea educațională promovată la nivel național și are rolul de a asigura coerența și continuitatea procesului educațional. Noua arhitectură curriculară promovată în sistemele educaționale europene urmărește flexibilizarea parcursurilor de învățare, interdisciplinaritatea și orientarea către dezvoltarea competențelor-cheie, în vederea formării unor absolvenți capabili să răspundă cerințelor unei societăți aflate într-o continuă transformare.

În funcție de modalitatea de organizare și de finalitățile urmărite, literatura pedagogică evidențiază mai multe tipuri de curriculum. Curriculumul formal sau oficial include documentele școlare elaborate la nivel instituțional, precum planurile-cadru, programele școlare și standardele de evaluare. Curriculumul nonformal se referă la activitățile educative desfășurate în afara cadrului școlar tradițional, având un caracter complementar și flexibil, în timp ce curriculumul informal cuprinde influențele educaționale provenite din mediul familial, social și cultural. De asemenea, se disting curriculumul explicit, reprezentat de conținuturile și obiectivele declarate oficial, și curriculumul ascuns, care include valorile, normele și atitudinile transmise implicit în cadrul procesului educațional. În contextul actual, o importanță deosebită o are curriculumul

integrat și interdisciplinar, care facilitează conexiunile dintre diferite domenii de cunoaștere și dezvoltarea unor competențe transferabile.

Una dintre direcțiile majore ale reformei curriculare contemporane este reprezentată de trecerea la curriculumul centrat pe competențe. Acest model curricular urmărește dezvoltarea capacității elevilor de a utiliza cunoștințele, abilitățile și atitudinile dobândite în situații concrete de viață și de muncă. Curriculumul bazat pe competențe pune accent pe aplicabilitatea practică a învățării, pe formarea gândirii critice, a creativității și a autonomiei personale. În învățământul tehnologic, această abordare are o relevanță deosebită, deoarece pregătirea profesională trebuie să răspundă direct cerințelor pieței muncii și schimbărilor tehnologice rapide. Astfel, activitatea didactică se orientează către utilizarea unor metode interactive și experiențiale, precum învățarea prin proiecte, studiile de caz, simulările și activitățile practice desfășurate în parteneriat cu agenții economici.

Particularitățile învățământului liceal tehnologic

Învățământul liceal tehnologic reprezintă o componentă esențială a sistemului educațional, având rolul de a pregăti elevii atât pentru integrarea pe piața muncii, cât și pentru continuarea studiilor în învățământul superior sau postliceal. Specificul acestui tip de învățământ constă în îmbinarea formării generale cu pregătirea profesională de specialitate, în vederea dezvoltării unor competențe adaptate domeniilor economice și tehnologice. Liceele tehnologice contribuie la formarea resursei umane necesare dezvoltării economice și sociale, având un rol important în reducerea șomajului în rândul tinerilor și în facilitarea inserției profesionale.

Profilul elevilor din învățământul tehnologic este unul diversificat, fiind influențat de factori educaționali, sociali și economici. În multe situații, elevii optează pentru această formă de învățământ datorită orientării practice a studiilor și posibilității dobândirii unei calificări profesionale într-un interval relativ scurt. Totodată, învățământul tehnologic include adesea elevi proveniți din medii socio-economice vulnerabile, ceea ce poate genera dificultăți suplimentare în procesul educațional, precum abandonul școlar, motivația redusă pentru învățare sau accesul limitat la resurse educaționale moderne. Din această perspectivă, liceele tehnologice au și o importantă funcție de incluziune socială și de sprijin pentru integrarea profesională a tinerilor.

Componenta practică reprezintă un element definitoriu al învățământului tehnologic. Procesul de formare profesională presupune desfășurarea activităților practice în laboratoare, ateliere și unități economice partenere, în vederea dezvoltării competențelor profesionale specifice calificărilor dobândite. În contextul transformărilor tehnologice actuale, componenta practică trebuie permanent actualizată și adaptată noilor tehnologii și cerințe ocupaționale. Cu toate acestea, multe unități de învățământ se confruntă cu dificultăți generate de infrastructura insuficient modernizată, lipsa echipamentelor performante și resursele financiare limitate. Aceste aspecte pot afecta calitatea formării profesionale și relevanța competențelor dobândite de elevi.

Relația dintre învățământul tehnologic și piața muncii constituie un aspect esențial al eficienței educației profesionale și tehnice. În condițiile unei economii caracterizate prin schimbări rapide și diversificarea competențelor solicitate de angajatori, colaborarea dintre școală și mediul economic devine indispensabilă. Parteneriatele cu agenții economici facilitează organizarea stagiilor de practică, actualizarea conținuturilor curriculare și creșterea relevanței pregătirii profesionale. De asemenea, acestea contribuie la dezvoltarea învățământului dual și la îmbunătățirea inserției profesionale a absolvenților. Cu toate acestea, există încă dificultăți privind corelarea ofertei educaționale cu nevoile reale ale pieței muncii, aspect care evidențiază necesitatea unei cooperări mai eficiente între sistemul educațional și mediul economic.

Tendențe europene în educația tehnologică

Politicile educaționale europene actuale promovează dezvoltarea unui sistem de educație flexibil, incluziv și orientat spre formarea competențelor necesare societății contemporane. Un rol central îl ocupă competențele-cheie europene, considerate esențiale pentru dezvoltarea personală, integrarea socială și participarea activă pe piața muncii. Aceste competențe includ alfabetizarea funcțională, competențele digitale, competențele matematice și științifice, competențele sociale și civice, spiritul antreprenorial și capacitatea de a învăța pe tot parcursul vieții. În învățământul tehnologic, accentul este pus pe dezvoltarea competențelor aplicative și transferabile, necesare adaptării la schimbările tehnologice și profesionale.

Digitalizarea reprezintă una dintre cele mai importante tendințe ale educației contemporane. Integrarea tehnologiilor digitale în procesul instructiv-educativ contribuie la diversificarea strategiilor didactice, la creșterea accesului la informație și la dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor. În învățământul tehnologic, utilizarea platformelor educaționale, a simulatoarelor virtuale și a instrumentelor digitale de proiectare și evaluare facilitează formarea unor competențe relevante pentru economia digitală. Totuși, procesul de digitalizare este condiționat de existența infrastructurii tehnologice adecvate și de nivelul de pregătire digitală al cadrelor didactice.

Conceptul de învățare pe tot parcursul vieții ocupă, de asemenea, un loc important în politicile educaționale europene. Într-o societate caracterizată prin schimbări rapide și evoluții tehnologice continue, formarea profesională nu se mai limitează la perioada școlarizării inițiale, ci presupune actualizarea permanentă a competențelor. Din această perspectivă, învățământul tehnologic trebuie să dezvolte capacitatea elevilor de adaptare, autonomie și autoformare, pregătindu-i pentru un proces continuu de învățare și reconversie profesională.

O altă direcție importantă o reprezintă dezvoltarea învățământului dual, model educațional care combină pregătirea teoretică desfășurată în școală cu formarea practică realizată în cadrul companiilor partener. Acest model contribuie la creșterea relevanței pregătirii profesionale și la facilitarea tranziției de la școală la piața muncii. În multe state europene, educația duală reprezintă un element central al formării profesionale, fiind apreciată pentru capacitatea sa de a reduce decalajul dintre competențele dobândite în școală și cele solicitate de angajatori. În România, dezvoltarea acestui tip de educație constituie o oportunitate importantă pentru modernizarea învățământului tehnologic și creșterea atractivității acestuia în rândul elevilor și al mediului economic.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Implementarea curriculumului în liceele tehnologice evidențiază un tablou complex, caracterizat simultan de progrese semnificative la nivel conceptual și de dificultăți persistente în plan aplicativ. În ansamblu, noua arhitectură curriculară, orientată spre formarea competențelor, este percepută ca un demers necesar pentru modernizarea sistemului educațional, însă transpunerea sa în practica școlară este influențată de o serie de factori structurali, instituționali și umani. Rezultatele sintetizate indică faptul că există o discrepanță între intențiile reformei curriculare și realitățile concrete din unitățile de învățământ tehnologic, ceea ce generează variații semnificative în calitatea implementării.

Una dintre cele mai relevante dificultăți identificate se referă la infrastructura educațională și la resursele materiale disponibile în liceele tehnologice. În numeroase situații, dotările atelierelor, laboratoarelor și spațiilor de instruire practică nu sunt aliniate la standardele

tehnologice actuale utilizate în mediul economic. Această neconcordanță limitează semnificativ posibilitatea de a desfășura activități practice relevante și de a dezvolta competențe profesionale actualizate. În consecință, procesul de învățare riscă să rămână predominant teoretic, chiar și în cadrul unui curriculum care promovează explicit aplicabilitatea și formarea competențelor. În plus, diferențele dintre mediul urban și cel rural accentuează inegalitățile în ceea ce privește accesul la resurse educaționale moderne, ceea ce influențează direct șansele de formare ale elevilor.

O altă problemă importantă vizează adaptarea cadrelor didactice la paradigma curriculară centrată pe competențe. Trecerea de la un model tradițional, axat predominant pe transmiterea de cunoștințe, la unul orientat spre formarea de competențe implică schimbări semnificative în proiectarea demersului didactic, în selectarea strategiilor de predare și în evaluarea rezultatelor învățării. În practică, această tranziție este uneori dificilă, în special în condițiile în care formarea continuă nu acoperă în mod suficient nevoile reale ale profesorilor din învățământul tehnologic. De asemenea, integrarea tehnologiilor digitale în procesul educațional reprezintă o provocare constantă, în contextul în care nivelul de competențe digitale variază semnificativ.

Relația dintre învățământul liceal tehnologic și piața muncii reprezintă un element central al analizei, evidențiind atât progrese, cât și limitări. Pe de o parte, există o creștere a interesului pentru dezvoltarea parteneriatelor cu agenții economici, ceea ce facilitează organizarea stagiilor de practică și actualizarea parțială a conținuturilor educaționale. Pe de altă parte, gradul de implicare al mediului economic este inegal și, în unele cazuri, insuficient pentru a asigura o formare profesională completă și relevantă. În anumite domenii, colaborarea se reduce la activități formale, fără o integrare reală a procesului educațional în contextul productiv. Această situație influențează direct calitatea pregătirii absolvenților și nivelul lor de adaptare la cerințele pieței muncii.

În pofida acestor dificultăți, se pot evidenția și oportunități generate de implementarea noii arhitecturi curriculare. Orientarea către formarea competențelor favorizează diversificarea strategiilor didactice și utilizarea unor metode moderne de predare-învățare. Activitățile bazate pe proiecte, studiile de caz, simulările și învățarea experiențială devin tot mai prezente în practica educațională, contribuind la creșterea relevanței procesului de formare. În același timp, curriculumul flexibil permite adaptarea conținuturilor la specificul local și la nevoile elevilor, ceea ce poate conduce la o personalizare mai eficientă a parcursului educațional.

În ansamblu, implementarea curriculumului în liceele tehnologice reprezintă un proces gradual, marcat de tensiunea dintre intenția reformatoare și constrângerile practice ale sistemului educațional. Noua arhitectură curriculară oferă un cadru favorabil modernizării educației tehnice și profesionale, însă eficiența sa este condiționată de investiții constante în resurse materiale, formarea cadrelor didactice și consolidarea parteneriatelor cu mediul economic. În acest sens, succesul reformei curriculare depinde nu doar de conținutul documentelor oficiale, ci mai ales de capacitatea sistemului educațional de a transforma principiile teoretice în practici pedagogice coerente și funcționale.

CONCLUZII

Analiza implementării curriculumului în liceele tehnologice evidențiază faptul că noua arhitectură curriculară reprezintă un demers necesar și relevant în contextul transformărilor socio-economice și tehnologice contemporane. Orientarea către formarea competențelor,

flexibilizarea parcursurilor educaționale și accentul pus pe aplicabilitatea cunoștințelor reflectă o schimbare de paradigmă educațională, aliniată la tendințele europene privind modernizarea sistemelor de educație și formare profesională. Cu toate acestea, implementarea practică a acestor reforme este marcată de o serie de dificultăți structurale și funcționale. Printre acestea se numără infrastructura educațională insuficient adaptată cerințelor actuale, nivelul inegal de pregătire al cadrelor didactice pentru abordarea centrată pe competențe, precum și dificultățile de corelare dintre conținuturile curriculare și cerințele reale ale pieței muncii. Aceste aspecte influențează în mod direct calitatea procesului educațional și eficiența formării profesionale în învățământul tehnologic.

În același timp, putem evidenția și o serie de oportunități generate de implementarea noii arhitecturi curriculare. Printre acestea se regăsesc modernizarea strategiilor didactice, extinderea utilizării tehnologiilor digitale, flexibilizarea ofertei educaționale și consolidarea parteneriatelor dintre unitățile de învățământ și mediul economic. Aceste direcții contribuie la creșterea relevanței formării profesionale și la o mai bună integrare a absolvenților pe piața muncii.

Implementarea curriculumului în liceele tehnologice trebuie înțeleasă ca un proces complex și de durată, a cărui eficiență depinde de interacțiunea dintre politicile educaționale, resursele instituționale și capacitatea actorilor educaționali de a adapta practicile didactice la noile cerințe. Consolidarea reformei curriculare necesită investiții constante în infrastructură, formare continuă a cadrelor didactice și dezvoltarea unor parteneriate funcționale cu mediul economic, astfel încât obiectivele declarate ale noii arhitecturi curriculare să fie transpuse în rezultate educaționale concrete.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Bădescu M., Mihai E., Vlasceanu L., 2011, Educația și formarea profesională în România: realități și perspective, Institutul de Științe ale Educației, București.
- [2] Cerghit, I., 2002, Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii (Sisteme de formare alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii), Editura Aramis, București;
- [3] Chivu L., Ciucă V., 2010, Formarea profesională în România: tendințe și provocări, Editura Expert, București.
- [4] Cucoș C., 2002, Pedagogie, Ediția a II-a revizuită și adăugită, Editura Polirom, Iași.
- [5] Cucoș C., Pânișoară I.O., Istrate O., Ceobanu C., 2022, Educația digitală. Ediția a II-a revizuită și adăugită, Editura Polirom, Iași.
- [6] Iancu M., 2019, Teoria și practica în educația profesională și tehnică, Editura Polirom, Iași.
- [7] Ionescu M., 2020, Educația în societatea cunoașterii: provocări și perspective, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- [8] Iuhos C. I., 2024, Didactica disciplinelor tehnice, Editura U.T.Press, Cluj-Napoca.
- [9] Nițucă C., Stanciu T., 2006, Didactica disciplinelor tehnice, Editura Performantica, Iași.
- [10] Onu P., Luca C., 2002, Didactica specialității – discipline tehnice și tehnologice, Editura „Gh. Asachi”, Iași.

PREDAREA LIMBII ENGLEZE LA CICLUL PRIMAR

Prof. Agurița Dorinela ȘERBAN

Școala Gimnazială Nr. 2 „Diaconu Coresi” Brașov, județul Brașov

Cuvinte-cheie: metode moderne, limba engleză, competențe sociale și interculturale

În contextul globalizării și al dezvoltării rapide a tehnologiei, cunoașterea limbii engleze a devenit o competență esențială pentru integrarea socială și profesională. Limba engleză este considerată limba internațională a comunicării, fiind utilizată în educație, afaceri, știință și tehnologie. Din acest motiv, introducerea studiului limbii engleze încă din ciclul primar reprezintă o necesitate a sistemului educațional modern. Predarea limbii engleze la această vârstă contribuie la dezvoltarea competențelor lingvistice, cognitive și sociale ale elevilor și facilitează adaptarea acestora la cerințele societății contemporane.

Specialiștii în educație susțin faptul că perioada copilăriei este una favorabilă pentru învățarea limbilor străine. Copiii au o capacitate ridicată de imitare și memorare, iar pronunția poate fi însușită mai ușor la vârste mici. Potrivit studiilor recente realizate de specialiști în domeniul predării limbilor moderne, elevii care intră în contact timpuriu cu limba engleză dezvoltă mai rapid competențele de comunicare și își îmbunătățesc flexibilitatea cognitivă. În plus, procesul de învățare este mai eficient atunci când este asociat cu activități interactive și experiențe pozitive.

Predarea limbii engleze la ciclul primar trebuie să fie adaptată particularităților de vârstă ale elevilor. Copiii învață mai ușor prin joc, mișcare și activități practice, motiv pentru care metodele tradiționale bazate exclusiv pe memorare și exerciții repetitive nu sunt suficiente. Profesorii utilizează metode moderne precum jocurile didactice, cântecele, poveștile, dramatizările și materialele multimedia pentru a transforma lecțiile într-o experiență atractivă și eficientă. Conform cercetărilor recente în domeniul educației, învățarea prin joc contribuie la creșterea motivației și la reducerea anxietății asociate utilizării unei limbi străine.

Un rol important în predarea limbii engleze îl are dezvoltarea competențelor de comunicare. Scopul principal al studierii unei limbi străine nu este doar acumularea unor cunoștințe gramaticale, ci capacitatea elevului de a utiliza limba în situații reale de comunicare. De aceea, activitățile orale ocupă un loc central în cadrul lecțiilor. Dialogurile simple, jocurile de rol și conversațiile tematice îi ajută pe elevi să își dezvolte pronunția și fluența verbală. În plus, utilizarea expresiilor uzuale în contexte apropiate de experiența lor zilnică facilitează înțelegerea și aplicarea practică a cunoștințelor dobândite.

Tehnologia reprezintă un alt element de bază în procesul de predare a limbii engleze. Platformele educaționale digitale, aplicațiile interactive și videoclipurile didactice oferă elevilor oportunitatea de a învăța într-un mod dinamic și accesibil. Raportul UNESCO privind tehnologia în educație evidențiază faptul că utilizarea resurselor digitale poate îmbunătăți participarea elevilor și poate sprijini dezvoltarea competențelor lingvistice. Totuși, tehnologia trebuie utilizată echilibrat și integrată eficient în activitatea didactică, astfel încât să completeze metodele tradiționale și să mențină interacțiunea directă dintre profesor și elev.

Predarea limbii engleze la ciclul primar contribuie și la dezvoltarea competențelor sociale și interculturale. Prin contactul cu o limbă străină, elevii descoperă tradiții, obiceiuri și valori aparținând altor culturi. Acest aspect stimulează toleranța, respectul pentru diversitate și deschiderea către alte perspective culturale. Într-o societate modernă, competențele interculturale sunt esențiale pentru comunicarea eficientă și pentru integrarea într-un mediu internațional.

Cu toate acestea, procesul de predare a limbii engleze întâmpină și anumite dificultăți. Uneori, lipsa materialelor moderne, diferențele de nivel dintre elevi sau numărul mare de copii din clasă pot influența negativ calitatea actului educațional. De asemenea, profesorii trebuie să participe constant la activități de formare profesională pentru a utiliza metode moderne și eficiente de predare. Conform cercetărilor recente din domeniul educației, dezvoltarea profesională continuă a cadrelor didactice are un impact direct asupra performanței elevilor și asupra calității procesului instructiv-educativ.

În concluzie, predarea limbii engleze la ciclul primar reprezintă o componentă importantă a educației moderne. Prin utilizarea unor metode interactive și prin integrarea tehnologiei în procesul didactic, elevii pot învăța limba engleză într-un mod eficient și plăcut. Studiarea limbii engleze contribuie la dezvoltarea competențelor de comunicare, a gândirii critice și a deschiderii interculturale, pregătind elevii pentru cerințele societății contemporane. Din acest motiv, este necesară susținerea și modernizarea permanentă a procesului de predare a limbii engleze în învățământul primar.

BIBLIOGRAFIE

1. British Council – Teaching English to Young Learners
2. UNESCO – Technology in Education Report 2023
3. Richards, Jack C., *Key Issues in Language Teaching*, Cambridge University Press, 2022.
4. Anderson, Jason, *Research-Powered Professional Development for Language Teachers*, Cambridge University Press, 2022.
5. Pinter, Annamaria, *Teaching Young Language Learners*, Oxford University Press, ediția a II-a, 2021.
6. Garton, Sue & Copland, Fiona, *The Routledge Handbook of Teaching English to Young Learners*, Routledge, 2023.
7. Bland, Janice, *Compelling Stories for English Language Learners*, Bloomsbury Academic, 2022.
8. OECD – Future of Education and Skills 2030
9. iTeach – Provocările predării limbii engleze la ciclul primar

DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ PRIN DANS. IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR ARTISTICE ASUPRA PROCESULUI DE ÎNVĂȚARE

Prof. Elena ȘTEFAN¹, Prof. Anamaria STOIAN²

¹Liceul cu Program Sportiv „Helmut Duckadam” Clinceni, județul Ilfov

²Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu” Snagov, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: dans educativ, inteligență emoțională, mișcare, lucru în echipă

Introducere

În educația contemporană, accentul nu mai este pus exclusiv pe dezvoltarea cognitivă a elevului, ci și pe formarea competențelor emoționale și sociale necesare adaptării la viața de zi cu zi. Capacitatea de a comunica, de a lucra în echipă, de a gestiona emoțiile și de a relaționa armonios cu cei din jur reprezintă componente esențiale ale dezvoltării personale. În acest context, activitățile artistice, în special dansul, dobândesc un rol important în procesul educațional. Dansul reprezintă mai mult decât o simplă activitate recreativă sau artistică. Prin mișcare, ritm și expresivitate, acesta devine un instrument complex de dezvoltare fizică, emoțională și socială.

Emoția și mișcarea în procesul educațional

Emoțiile influențează direct procesul de învățare. Un elev motivat, relaxat și încrezător va participa mai activ la activitățile didactice și va asimila mai ușor informațiile. Din acest motiv, școala modernă trebuie să creeze contexte educaționale care să favorizeze exprimarea liberă și dezvoltarea echilibrului emoțional. Dansul oferă elevilor posibilitatea de a-și exprima emoțiile într-un mod natural și sigur. Prin mișcare și muzică, copiii și adolescenții reușesc să comunice stări și trăiri pe care uneori nu le pot exprima verbal. Capacitatea de a manifesta emoții în fața celorlalți contribuie la dezvoltarea maturității emoționale și la creșterea încrederii în sine. Totodată, dansul are un rol important în reducerea anxietății și a stresului școlar. Participarea la activități ritmice și expresive creează o stare de relaxare și bună dispoziție, contribuind la echilibrul psihic al elevilor. În cazul persoanelor timide sau retrase, dansul poate reprezenta o modalitate eficientă de integrare socială și de depășire a blocajelor emoționale.

Dansul – mijloc artistic și educativ

Dansul este un mijloc artistic de exprimare realizat printr-o succesiune de mișcări ritmice și expresive executate pe fond muzical. Beneficiile sale depășesc însă dimensiunea artistică și fizică, având efecte semnificative asupra dezvoltării cognitive și emoționale. Activitatea de dans presupune coordonare, atenție, concentrare și disciplină. Elevii trebuie să memoreze pași, să respecte ritmul și să colaboreze cu ceilalți participanți. Astfel, sunt stimulate procese cognitive importante precum memoria, atenția distributivă și capacitatea de adaptare. În același timp, dansul contribuie la dezvoltarea creativității și a spontaneității. Mișcarea liberă și expresivitatea corporală permit elevilor să exploreze noi modalități de comunicare și să-și descopere propriul stil de exprimare.

Valoarea educativă a dansului popular românesc

Dansul popular românesc ocupă un loc aparte în educația artistică și culturală a elevilor. Acesta reprezintă o formă autentică de păstrare și transmitere a tradițiilor naționale din generație în generație. Caracterizat prin diversitate de stil, ritm și energie, dansul popular reflectă

specificul fiecărei regiuni și exprimă istoria, obiceiurile și sensibilitatea poporului român. Prin participarea la activități de dans tradițional, elevii își dezvoltă identitatea culturală și respectul pentru valorile autentice. Fiecare joc popular transmite energie, optimism și spirit comunitar. Dansurile line dezvoltă eleganța și coordonarea, în timp ce dansurile dinamice stimulează curajul, rezistența și spiritul competitiv. Elementul comun al tuturor jocurilor populare este caracterul social accentuat, care favorizează colaborarea și interacțiunea dintre participanți.

Dansul și dezvoltarea abilităților sociale

Activitățile de grup contribuie în mod direct la dezvoltarea competențelor sociale. În cadrul antrenamentelor de dans, elevii învață să coopereze, să respecte reguli și să comunice eficient cu ceilalți membri ai grupului. Lucrul în echipă reprezintă unul dintre cele mai importante beneficii ale dansului. Participanții înțeleg importanța sincronizării și a colaborării pentru obținerea unui rezultat comun. Totodată, ei învață să manifeste răbdare, sprijin reciproc și responsabilitate. Dansul îi ajută pe elevi să devină mai încrezători și mai deschiși în relațiile sociale. Exersarea mișcărilor în fața colegilor și participarea la activități comune reduc teama de expunere și contribuie la dezvoltarea unei imagini de sine pozitive. În plus, activitățile ritmice desfășurate într-un climat pozitiv stimulează motivația și participarea activă la procesul educațional. Elevii se implică mai ușor în activități atunci când acestea sunt asociate cu stări de bucurie, energie și satisfacție.

Educația în aer liber și efectele asupra învățării

O parte importantă a activităților prezentate în proiect s-a desfășurat în aer liber. Educația outdoor oferă numeroase beneficii pentru sănătatea fizică și mintală a elevilor. Mișcarea desfășurată în spații deschise contribuie la oxigenarea corespunzătoare a organismului și la îmbunătățirea funcțiilor cognitive. Elevii devin mai activi, mai atenți și mai receptivi la informații. În același timp, contactul cu mediul exterior reduce stresul și oboseala acumulată în cadrul activităților sedentare. Antrenamentele desfășurate în aer liber creează o atmosferă relaxată și dinamică, favorabilă învățării experiențiale. Elevii participă cu entuziasm și percep activitatea educațională ca pe o experiență plăcută și motivantă.

Concluzii

Dezvoltarea socio-emoțională reprezintă o componentă esențială a educației moderne, iar dansul poate deveni un instrument valoros în acest proces. Prin îmbinarea mișcării, muzicii și interacțiunii sociale, activitățile de dans contribuie la formarea unor elevi echilibrați, creativi și încrezători. Studiul realizat de profesorii Ștefan Elena și Stoian Anamaria evidențiază faptul că dansul nu are doar rol recreativ sau artistic, ci și o importantă valoare educativă și terapeutică. Participarea la activități ritmice și expresive susține dezvoltarea emoțională, îmbunătățește relațiile sociale și stimulează motivația pentru învățare. Totodată, valorificarea dansului popular românesc în activitățile școlare contribuie la păstrarea identității culturale și la promovarea tradițiilor naționale în rândul tinerei generații. Educația viitorului trebuie să urmărească formarea armonioasă a individului, iar dezvoltarea socio-emoțională prin dans reprezintă o direcție valoroasă în acest sens.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit, Ioan, 2008, Metode interactive de predare-învățare, Editura Polirom, Iași.
2. Cucos, Constantin, 2014, Pedagogie, Editura Polirom, Iași.
3. Kolb, David A., 1984, Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development, Prentice Hall, New Jersey.

TELEPORTARE ÎN SALA DE CLASĂ: LECȚIA CARE PRINDE VIAȚĂ

Prof. Ovidiu TELEIANU¹, Prof. Monica TELEIANU²

¹Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu” Snagov, județul Ilfov

²Liceul Teoretic „Mihai Viteazul” Băilești, județul Dolj

Cuvinte-cheie: realitate virtuală, metode moderne

Să ne imaginăm o lecție de istorie în care, în loc să răsfoim pagini îngălbenite, pășim pe străzile Romei Antice printre legionari. Sau o oră de biologie în care, printr-o simplă mișcare, ne „micșorăm” pentru a călători prin fluxul sanguin, observând direct cum funcționează inima. Aceasta este promisiunea pe care Realitatea Virtuală (VR) o aduce în educația modernă: „Teleportarea în Sala de Clasă”.

Într-o eră a digitalizării accelerate, metodele tradiționale de predare se confruntă cu provocarea de a menține atenția unei generații obișnuite cu interactivitatea. Titlul acestui referat, „**Lecția care prinde viață**”, nu este o metaforă, ci descrierea unei noi paradigme pedagogice. VR-ul nu mai reprezintă doar un instrument de divertisment, ci devine o poartă către învățarea experiențială, acolo unde granița dintre teorie și realitate dispare.

În rândurile ce urmează, voi explora modul în care tehnologia transformă simplul act de a „asculta” în actul de a „ trăi” cunoașterea. Voi analiza cum această „teleportare” digitală crește rata de reținere a informațiilor și de ce Realitatea Virtuală este, probabil, cea mai mare revoluție educațională de la inventarea tiparului încoace.

Realitatea Virtuală (VR) este o tehnologie care utilizează software și echipamente speciale pentru a crea un mediu digital 3D imersiv. Utilizatorul este "izolat" de lumea fizică și introdus într-un spațiu artificial unde poate interacționa cu obiecte sau medii simulate ca și cum ar fi reale.

Figura 1 – hibridul util dintre VR și AR (sursa: www.todaysoftmag.ro)

Învățarea prin Realitate Virtuală transformă educația dintr-o activitate pasivă (citit/ascultat) într-o experiență activă, unde elevul „trăiește” materia predată. Studiile arată că rata de retenție a informațiilor crește până la 75% prin VR, față de doar 10% prin citit.

Spre deosebire de metodele digitale clasice (vizionarea unui videoclip pe monitor), Realitatea Virtuală este o tehnologie de imersiune totală. Aceasta utilizează căști speciale care izolează utilizatorul de stimulii din lumea reală și îi „păcălesc” creierul să creadă că se află într-un alt mediu.

- **Senzorialitate:** Prin redarea imaginilor în format 3D (stereoscopic) și a sunetului spațial, VR creează sentimentul de prezență – senzația psihologică de a fi „acolo”, chiar dacă corpul fizic rămâne în bancă.
- **Interactivitate:** „Teleportarea” nu este doar vizuală; elevul poate interacționa cu obiectele virtuale, le poate muta, dezasambla sau observa din orice unghi, transformând observația în participare.

Învățământul a parcurs un drum lung pentru a ajunge la acest nivel de interactivitate:

1. **Etapa Tradițională:** Bazată pe tablă, cretă și manuale tipărite. Informația este abstractă, iar elevul trebuie să facă un efort considerabil de imaginație pentru a vizualiza procesele descrise.
2. **Etapa Multimedia:** Introducerea proiectoarelor, a prezentărilor PowerPoint și a videoclipurilor. Deși aduc un plus vizual, elevul rămâne un observator pasiv, aflat în afara ecranului.
3. **Etapa Imersivă (VR):** Aceasta reprezintă marea schimbare. Elevul nu mai privește o fereastră către informație, ci pășește în interiorul ei. Această tranziție marchează trecerea de la „a învăța despre ceva” la „a experimenta ceva”.

La baza succesului VR în educație stă conceptul de învățare activă. Conform „Piramidei Învățării” lui Edgar Dale, oamenii rețin doar 10% din ceea ce citesc, dar peste 90% din ceea ce fac sau simulează.

- **Implicarea totală:** În VR, elevul nu este un receptor pasiv. Dacă lecția este despre motorul cu ardere internă, el nu vede doar o diagramă, ci assemblează componentele cu propriile mâini virtuale. Această implicare motorie activează zone ale creierului responsabile pentru memoria procedurală.

Creierul uman este programat să rețină experiențele încărcate emoțional.

- **Senzația de uimire (Sense of Wonder):** Atunci când un elev este „teleportat” pe marginea unui vulcan activ sau în spațiul cosmic, impactul vizual și emoțional este imens. Această stare de uimire declanșează eliberarea de dopamină, un neurotransmițător care facilitează formarea conexiunilor neuronale.
- **Amintiri vs. Informații:** Deoarece VR păcălește creierul să creadă că experiența este reală, informația nu este stocată ca o „lecție”, ci ca o amintire personală. Elevul nu își va aminti că „a citit despre piramide”, ci că „a fost la piramide”.

VR-ul oferă un mediu controlat care optimizează procesul de învățare prin:

- **Repetiția fără stres:** Într-o simulare VR, un elev poate repeta un experiment de zece ori până îl înțelege perfect. Nu există teama de a fi judecat de colegi sau de a strica echipamente scumpe, ceea ce elimină anxietatea legată de greșeală.
- **Focusul absolut:** Casca VR elimină orice distragere externă (zgomotul din clasă, telefonul mobil). Utilizatorul este într-o stare de „flux” (flow), unde întreaga atenție este canalizată către sarcina educațională, ducând la o învățare mult mai rapidă și profundă.

Spre deosebire de manualele clasice care apelează doar la vâz, VR-ul integrează:

- **Văzul 3D:** Percepția profunzimii și a scării reale a obiectelor.
- **Auzul Spațial:** Sunetul vine din direcția obiectului, ajutând la orientare și realism.

- **Simțul Haptic:** Prin controlere, elevul „simte” vibrația sau rezistența obiectelor, completând ciclul de învățare senzorială.

În mod tradițional, experimentele de Chimie sau Fizică pot fi periculoase sau costisitoare. În VR:

- **Chimie:** Elevii pot combina elemente instabile pentru a observa reacții moleculare la scară atomică, fără riscul de explozii sau emisii toxice. Pot „apuca” o moleculă de apă pentru a-i înțelege structura polară.
- **Biologie:** Manualul 2D este înlocuit de o călătorie prin sistemul circulator. Elevii pot vedea cum globulele albe atacă un virus sau pot face o „disecție” virtuală a unei inimi care bate, înțelegând mecanica valvulelor într-un mod imposibil de redat pe hârtie.

VR-ul elimină barierele de spațiu și timp, oferind un context emoțional lecțiilor:

- **Istorie:** Un elev nu mai citește doar despre asediul unei cetăți; el este „teleportat” pe zidurile Sarmizegetusei în timpul asediului roman. Această prezență istorică transformă datele cronologice în amintiri personale.
- **Geografie:** Expedițiile virtuale permit vizitarea unor locuri inaccesibile, cum ar fi fundul Gropii Marianelor, interiorul unui vulcan activ sau suprafața planetei Marte. Elevii pot observa formele de relief la scară reală, înțelegând fenomene precum eroziunea sau tectonica plăcilor prin observare directă.

Învățarea unei limbi străine devine eficientă atunci când este pusă în practică:

- **Simulări Sociale:** Aplicații precum *Mondly VR* (figura 2) permit elevului să poarte o conversație cu un personaj virtual într-un tren spre Berlin sau într-o cafenea din Madrid. VR-ul reduce „anxietatea de performanță”, oferind un mediu sigur în care elevul poate greși pronunția fără teamă.

Figura 2 – Mondly (Sursa: <https://store.steampowered.com>)

- **Public Speaking:** Elevii se pot antrena să țină un discurs în fața unei audiențe virtuale de sute de persoane, învățând să-și gestioneze emoțiile înainte de o prezentare reală.

În loc să deseneze pe o foaie plată, elevii pot sculpta sau picta în spațiu 3D:

- **Design:** Viitorii arhitecți se pot plimba prin clădirile pe care le-au proiectat, verificând proporțiile și lumina înainte ca macheta să fie finalizată.

- **Istoria Artei:** Vizitarea Muzeului Luvru într-o sesiune de 15 minute, unde fiecare tablou poate fi analizat de la câțiva centimetri distanță, fără bariere de protecție.

În mediul VR, conceptul de „greșeală fatală” dispare. Acest lucru este esențial în domeniile tehnice și științifice:

- **Laboratoarele Virtuale:** Elevii pot manipula substanțe chimice periculoase sau circuite electrice de înaltă tensiune fără niciun risc de accidentare. Dacă o reacție „eșuează”, simularea poate fi resetată instantaneu.
- **Eliminarea Anxietății:** VR oferă un mediu controlat unde elevii pot exersa abilități sociale sau discursuri publice. Teamă de eșec în fața colegilor este redusă, permițându-le acestora să își dezvolte încrederea în sine într-un spațiu virtual sigur înainte de a trece la lumea reală.

VR-ul are puterea de a șterge barierele socio-economice și geografice:

- **Standardizarea Calității:** Lecțiile create de cei mai buni specialiști din lume pot fi distribuite global. Astfel, calitatea informației nu mai depinde exclusiv de dotările fizice ale unei anumite instituții, ci de accesul la conținut digital de calitate.
- **Egalitatea de Șanse:** Un elev dintr-o școală rurală, care poate nu are acces la laboratoare de ultimă generație sau la fonduri pentru excursii internaționale, se poate „teleporta” la Muzeul Smithsonian sau la Centrul de Cercetare CERN (figura 3).

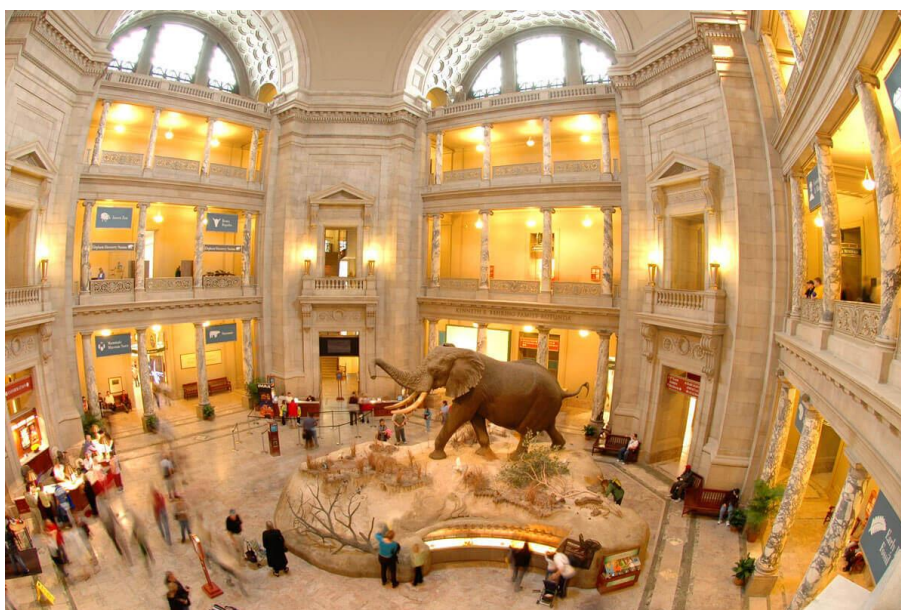

Figura 3 - Muzeul Smithsonian – teleportare VR (Sursa: www.trolleytours.com)

Tehnologia VR se dovedește a fi un instrument extraordinar pentru educația incluzivă:

- **Adaptabilitate:** Pentru elevii cu deficiențe de mobilitate, VR oferă posibilitatea de a explora locuri care, în realitate, nu sunt complet accesibilizate (ex: trasee montane sau situri arheologice accidentate).
- **Tulburările din spectrul autist:** VR-ul permite crearea unor scenarii sociale predictibile, ajutând acești elevi să învețe interacțiuni umane și indicii sociale într-un ritm propriu, fără suprasolicitarea senzorială care apare adesea în mediile reale aglomerate.

Deși investiția inițială în hardware este semnificativă, pe termen lung VR economisește resurse:

- **Consumabile zero:** Într-un laborator virtual de chimie, substanțele nu se termină niciodată. Într-un atelier de mecanică, piesele nu se uzează.
- **Concentrarea Atenției:** Datorită imersiunii totale, timpul necesar pentru a înțelege un concept complex scade considerabil. O lecție VR de 15 minute poate fi mai eficientă decât o oră de predare clasică, deoarece elimină distragerile și fragmentează informația în mod interactiv.

Cea mai evidentă provocare rămâne costul:

- **Investiția Inițială:** Deși prețurile au scăzut (cum este cazul Meta Quest 3S), dotarea unei clase întregi cu echipamente VR, plus servere și routere Wi-Fi 6 performante, reprezintă un efort bugetar major pentru multe instituții de învățământ.
- **Mentenanța și Actualizarea:** Tehnologia VR evoluează rapid. Echipamentele achiziționate astăzi pot deveni depășite în câțiva ani, necesitând alte fonduri pentru actualizări de software și reparații hardware.

Hardware-ul (casca) este inutil fără software de calitate:

- **Curriculum-ul școlar:** Există multe jocuri și experiențe VR, dar puține sunt create special pentru a urma programa școlară oficială. Profesorii au nevoie de aplicații care să fie aliniate cu lecțiile de zi cu zi, nu doar de experiențe izolate.
- **Bariera lingvistică:** Majoritatea aplicațiilor VR educaționale de top sunt disponibile în limba engleză, ceea ce poate fi un obstacol pentru elevii de vârste mici sau pentru cei care nu stăpânesc bine limbi străine.

Utilizarea VR poate avea efecte secundare asupra utilizatorilor:

- **Motion Sickness (Răul de mișcare):** Unii elevi pot resimți amețeli, greață sau dureri de cap din cauza discrepanței dintre ceea ce văd ochii (mișcare în VR) și ceea ce simte corpul (stând pe scaun).
- **Impactul asupra vederii și dezvoltării:** Există încă dezbateri privind expunerea prelungită a ochilor copiilor la ecrane aflate la o distanță atât de mică. De aceea, se recomandă sesiuni scurte (15-20 minute) și pauze dese.

Tehnologia nu poate înlocui pedagogul, dar îi schimbă radical rolul:

- **Formarea Cadrelor Didactice:** Mulți profesori se simt intimidati de tehnologia nouă. Fără un instructaj adecvat, echipamentele VR riscă să rămână nefolosite în dulapurile școlii.
- **Managementul Clasei:** Este dificil pentru un profesor să monitorizeze ce face fiecare elev în timp ce aceștia au ochii acoperiți de căști. Este necesară o platformă de control centralizată pentru ca profesorul să vadă pe o tabletă ce vizualizează elevii.

Deși VR este imersiv, el poate fi și izolator:

Interacțiunea Umană: Există riscul ca, prin utilizarea excesivă, elevii să interacționeze mai puțin unii cu ceilalți în mod fizic. Soluția constă în utilizarea platformelor de **Social VR**, unde elevii se pot vedea sub formă de avatare și pot colabora în interiorul lumii virtuale.

Concluzie

În concluzie, „Teleportarea în Sala de Clasă” nu mai este un concept de domeniul științifico-fantasticului, ci o realitate tehnologică ce redefinește educația. Prin transformarea lecției într-o experiență care „prinde viață”, Realitatea Virtuală reușește să dărâme zidurile fizice ale școlii, oferind fiecărui elev acces egal la explorarea universului, a istoriei sau a științelor complexe.

Deși provocările legate de costuri și infrastructură persistă, beneficiile asupra **implicării și retenției informațiilor** sunt incontestabile. VR nu vine să înlocuiască profesorul, ci să îi ofere „superputerea” de a-și purta elevii direct în inima subiectului predat. Viitorul educației aparține celor care nu doar citesc despre lume, ci au curajul să pășească în interiorul ei, transformând simpla acumulare de date într-o aventură a cunoașterii de neuitat.

Ca încheiere iată un proverb chinezesc celebru care se potrivește perfect cu VR:

"Spune-mi și voi uita, arată-mi și îmi voi aminti, implică-mă și voi înțelege."

BIBLIOGRAFIE

1. Dale, Edgar (1969). *Audiovisual Methods in Teaching*.
2. Bailenson, Jeremy (2018). *Experience on Demand: What Virtual Reality Is, How It Works, and What It Can Do*. W. W. Norton & Company.
3. Pânișoară, Ion-Ovidiu (2017). *Comunicarea eficientă*. Ediția a IV-a, Editura Polirom.
4. PwC Report (2020). *How virtual reality is redefining soft skills training in the enterprise*.
5. NVIDIA Blog. *The Future of Education: How VR and AI Are Transforming the Classroom*.
6. Meta for Education. *Impact of VR on Student Engagement and Learning Outcomes*.

MANAGEMENTUL CALITĂȚII ÎN EDUCAȚIE ȘI APLICAREA CICLULUI PDCA ÎN PROCESUL DIDACTIC

Prof. Ovidiu TELEIANU, Prof. ing. Florin Cristian CIOBĂNICĂ

Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu” Snagov, județul Ilfov

Abstract

Calitatea educației reprezintă una dintre preocupările fundamentale ale sistemelor moderne de învățământ, în contextul nevoii permanente de adaptare la cerințele societății contemporane. Articolul de față analizează conceptul de calitate în educație și evidențiază importanța implementării managementului calității în activitatea didactică. Sunt prezentate principalele dimensiuni ale calității educaționale, precum și aplicabilitatea ciclului PDCA (Plan–Do–Check–Act), elaborat de Edward Deming, în organizarea și optimizarea procesului instructiv-educativ. Studiul evidențiază rolul planificării, implementării, evaluării și îmbunătățirii continue în creșterea performanțelor școlare și în dezvoltarea unui climat educațional centrat pe progres și eficiență. Totodată, sunt analizate modalitățile prin care evaluarea continuă și reflecția pedagogică contribuie la dezvoltarea profesională a cadrului didactic și la creșterea calității actului educațional.

Cuvinte-cheie: *calitatea educației, managementul calității, ciclul PDCA, proces didactic, evaluare, îmbunătățire continuă, performanță școlară*

Introducere

În contextul transformărilor sociale, economice și culturale ale societății contemporane, problematica asigurării calității în educație a devenit o preocupare majoră a politicilor educaționale și a practicii pedagogice. Instituțiile de învățământ sunt chemate să răspundă unor standarde tot mai ridicate privind eficiența procesului instructiv-educativ, performanța elevilor și adaptarea la cerințele pieței muncii și ale societății bazate pe cunoaștere.

Calitatea educației nu se reduce exclusiv la rezultatele școlare ale elevilor, ci include ansamblul proceselor, resurselor și relațiilor care contribuie la formarea și dezvoltarea personalității acestora. În acest sens, managementul calității în educație presupune o abordare sistemică și continuă a activităților educaționale, orientată spre îmbunătățire permanentă și satisfacerea nevoilor beneficiarilor direcți și indirecti ai educației.

Una dintre cele mai eficiente modalități de gestionare a calității o reprezintă aplicarea ciclului PDCA (Plan–Do–Check–Act), cunoscut și sub denumirea de „Cercul lui Deming”. Acest model managerial, utilizat inițial în domeniul economic și industrial, a fost adaptat cu succes în educație, devenind un instrument important pentru organizarea, monitorizarea și optimizarea procesului didactic.

Conceptul de calitate în educație

Conceptul de calitate este unul complex și multidimensional, fiind influențat de valorile sociale, culturale și instituționale promovate într-un anumit context educațional. În sens general, calitatea desemnează gradul de excelență al unui produs, serviciu sau proces și capacitatea acestuia de a satisface anumite cerințe sau standarde. În domeniul educației, calitatea este definită ca ansamblul caracteristicilor unui furnizor de educație și ale programelor oferite, prin care sunt satisfăcute așteptările beneficiarilor și standardele educaționale stabilite la nivel

național și instituțional. Această definiție evidențiază atât dimensiunea obiectivă a calității, exprimată prin standarde și indicatori măsurabili, cât și dimensiunea subiectivă, reprezentată de nevoile și așteptările elevilor, părinților și comunității.

Calitatea educației trebuie analizată din perspectiva eficienței procesului instructiv-educativ, a relevanței conținuturilor curriculare și a capacității școlii de a forma competențe necesare integrării sociale și profesionale. În acest sens, o educație de calitate presupune:

- existența unui curriculum adaptat nevoilor actuale;
- utilizarea unor strategii didactice moderne și interactive;
- dezvoltarea competențelor cognitive și socio-emoționale ale elevilor;
- asigurarea unui climat educațional pozitiv;
- evaluarea continuă și obiectivă a progresului școlar;
- formarea continuă a cadrelor didactice.

Calitatea educației este strâns legată de conceptul de îmbunătățire continuă. O instituție școlară performantă nu urmărește doar atingerea unor standarde minime, ci dezvoltarea permanentă a proceselor și rezultatelor educaționale.

În sistemul românesc de învățământ, asigurarea calității este reglementată prin politici și mecanisme instituționale care urmăresc evaluarea și monitorizarea activităților educaționale. Inspekția școlară, evaluările externe și autoevaluarea instituțională reprezintă instrumente importante pentru identificarea punctelor forte și a aspectelor care necesită îmbunătățire.

Managementul calității și ciclul PDCA

Managementul calității reprezintă un ansamblu de principii și metode prin care organizațiile urmăresc îmbunătățirea continuă a activităților și rezultatelor lor. În educație, managementul calității are rolul de a asigura eficiența procesului de predare-învățare și dezvoltarea unei culturi organizaționale orientate spre performanță. Un model fundamental al managementului calității este ciclul PDCA, elaborat de Edward Deming. Acesta presupune parcurgerea succesivă a patru etape esențiale: planificare (Plan), implementare (Do), verificare (Check) și acțiune de îmbunătățire (Act).

Etapă de planificare (Plan)

Planificarea reprezintă baza întregului proces de management al calității. În această etapă sunt stabilite obiectivele educaționale, strategiile didactice și resursele necesare pentru atingerea rezultatelor propuse.

O planificare eficientă presupune formularea unor obiective SMART:

- specifice;
- măsurabile;
- accesibile;
- relevante;
- încadrate în timp.

În activitatea didactică, planificarea implică analiza nevoilor elevilor, selectarea conținuturilor și alegerea metodelor de predare și evaluare adecvate. Profesorul trebuie să anticipeze dificultățile care pot apărea și să stabilească modalități de intervenție și sprijin.

Planificarea eficientă contribuie la organizarea coerentă a procesului instructiv-educativ și facilitează atingerea obiectivelor propuse.

Etapa de implementare (Do)

Implementarea presupune aplicarea efectivă a activităților proiectate. În această etapă, profesorul pune în practică strategiile didactice și urmărește implicarea activă a elevilor în procesul de învățare.

Succesul implementării depinde de:

- competențele pedagogice ale cadrului didactic;
- capacitatea de adaptare la particularitățile clasei;
- utilizarea unor metode interactive și stimulative;
- monitorizarea permanentă a activităților desfășurate.

În timpul implementării pot apărea obstacole sau dificultăți care necesită ajustări rapide și eficiente. De aceea, flexibilitatea și capacitatea de autoreglare reprezintă competențe esențiale ale profesorului.

Evaluarea și îmbunătățirea continuă a procesului didactic

Etapa de verificare (Check)

Evaluarea are rolul de a verifica măsura în care obiectivele stabilite au fost atinse și de a identifica nivelul progresului elevilor. În managementul calității, evaluarea nu are doar funcție constatativă, ci și una formativă și reglatoare.

Profesorul poate utiliza diverse metode și instrumente de evaluare: teste; fișe de lucru; observația sistematică; portofoliul; proiectele; chestionarele; autoevaluarea și interevaluarea.

Evaluarea continuă permite identificarea dificultăților întâmpinate de elevi și adaptarea strategiilor didactice în funcție de nevoile acestora. Totodată, feedbackul oferit elevilor contribuie la creșterea motivației și la dezvoltarea capacității de autorefecție. Un aspect important al acestei etape îl reprezintă valorizarea progresului și a efortului depus de elevi, nu doar a performanțelor finale.

Etapa de îmbunătățire (Act)

Îmbunătățirea continuă reprezintă elementul central al managementului calității. Pe baza informațiilor obținute în urma evaluării, sunt identificate punctele slabe și sunt stabilite măsuri de optimizare a activităților didactice.

Această etapă presupune:

- analiza rezultatelor obținute;
- identificarea cauzelor dificultăților;
- elaborarea unor strategii de remediere;
- adaptarea planificării și a metodelor didactice.

Îmbunătățirea continuă contribuie la dezvoltarea profesională a cadrului didactic și la creșterea performanței școlare. Profesorul devine astfel un practician reflexiv, capabil să își analizeze critic activitatea și să adopte soluții eficiente pentru optimizarea procesului educațional.

Aplicarea ciclului PDCA în activitatea didactică

Aplicarea ciclului PDCA în procesul didactic permite organizarea sistematică și eficientă a activităților educaționale. Un exemplu relevant îl reprezintă îmbunătățirea evaluării continue a progresului elevilor la disciplina contabilitate.

În etapa de planificare, profesorul stabilește obiectivul urmărit și selectează strategiile adecvate pentru atingerea acestuia. În cazul de față, obiectivul este îmbunătățirea modului de evaluare a înțelegerii conceptelor predate elevilor de clasa a X-a.

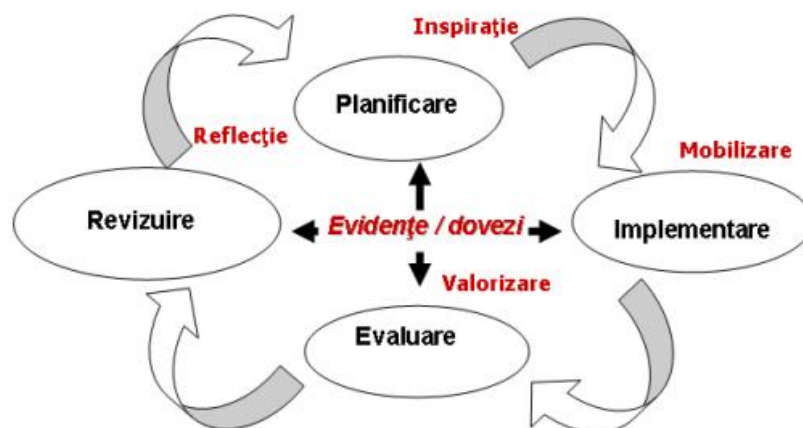

Fig. 1. Cercul lui Deming (Plan-Do Check-Act)/ Ciclul PDCA (sursa: <https://ro.scribd.com>)

Etapa de implementare presupune utilizarea unor itemi cu răspuns deschis, organizarea activităților interactive și implicarea elevilor în explicarea conceptelor colegilor lor.

În etapa de verificare, profesorul monitorizează progresul elevilor prin observație, teste și feedback, analizând eficiența strategiilor utilizate.

În final, etapa de îmbunătățire permite ajustarea activităților și elaborarea unor măsuri de optimizare pentru următorul ciclu de învățare.

Prin aplicarea sistematică a acestui model, procesul didactic devine unul flexibil, reflexiv și orientat spre progres.

Concluzii

Calitatea educației reprezintă o condiție esențială pentru eficiența procesului instructiv-educativ și pentru dezvoltarea competențelor necesare integrării sociale și profesionale a elevilor. Managementul calității în educație presupune o abordare sistemică și continuă, bazată pe evaluare, reflecție și îmbunătățire permanentă. Ciclul PDCA elaborat de Edward Deming oferă un model eficient pentru organizarea și optimizarea activităților didactice, contribuind la creșterea performanței școlare și la dezvoltarea profesională a cadrelor didactice. Aplicarea etapelor de planificare, implementare, verificare și îmbunătățire permite adaptarea procesului educațional la nevoile elevilor și la cerințele societății contemporane. Calitatea educației nu trebuie privită ca un rezultat final, ci ca un proces continuu de dezvoltare și perfecționare. Profesorul are un rol esențial în acest demers, prin capacitatea sa de reflecție, adaptare și inovare pedagogică.

BIBLIOGRAFIE

1. Bălan, B., Boncu, Ș., Cosmovici, C., 1998, Psihologie școlară, Editura Polirom, Iași.
2. Bocoș, M., Gavra, R., Marcu, S. D., 2008, Comunicare educațională, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.
3. Cojocariu, V. M., 2010, Management educațional și comunicare didactică, Editura Didactică și Pedagogică, București.
4. Deming, W. E., 1986, Out of the Crisis, MIT Press, Cambridge.
5. Iacob, L., 1998, Psihologie școlară, Editura Polirom, Iași.
6. Joița, E., 2000, Management educațional, Editura Polirom, Iași.
7. Șoitu, L., 2001, Pedagogia comunicării, Editura Institutul European, Iași.
8. Zlate, M., 2004, Psihologia organizațional-managerială, Editura Polirom, Iași.

CÂND ENGLEZA IESE DIN MANUAL: PREDAREA INTERDISCIPLINARĂ ȘI PROVOCAREA AI-ULUI

Prof. Georgiana VOICU

Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu” Snagov, județul Ilfov

Cuvinte-cheie: predare interdisciplinară, AI, limba engleză

Profesorii de engleză știu de mult un adevăr incomod: ora în care se conjugă verbe pe o foaie A4, izolat de orice context, produce rezultate modeste. Limba se prinde altfel — atunci când elevul o folosește pentru a discuta despre ceva de care îi pasă cu adevărat. Aici intervin două direcții, dintre care a doua, pare să remodeleze pedagogia limbii engleze în acest deceniu: abordarea interdisciplinară și integrarea inteligenței artificiale.

Modelul CLIL (Content and Language Integrated Learning), conturat de Do Coyle, Philip Hood și David Marsh într-o lucrare devenită referință la Cambridge University Press, propune ca limba țintă să fie vehicul pentru conținut — biologie, geografie, arte vizuale — nu obiect izolat de studiu. Aceasta nu este o idee nouă, dar într-un timp dovezile s-au acumulat. Diane Larsen-Freeman, într-o ediție revizuită a clasicului *Techniques and Principles in Language Teaching* (Oxford University Press), susține că învățarea contextualizată produce o reținere lexicală net superioară celei mecanice. De asemenea renumitul autor de manual Jeremy Harmer, autor al unora dintre cele mai utilizate manuale Cambridge, National Geographic și Pearson, argumentează în repetate rânduri că motivația elevului crește direct proporțional cu autenticitatea sarcinii.

Există și un fundament psihologic solid. Renumitul psiholog rus Vygotsky vorbea încă din 1978 despre zona proximei dezvoltări — acel spațiu unde elevul reușește cu sprijin ceea ce nu poate încă singur. Interdisciplinaritatea creează exact acest tip de schele cognitive, pentru că elevul aduce cunoștințe din alte materii și le folosește ca punct de plecare în engleză. De asemenea în 1983 Howard Gardner a popularizat ideea inteligențelor multiple; un manual care variază tipurile de stimul — vizual, narativ, logico-matematic — pur și simplu prinde mai mulți elevi.

Și apoi a apărut AI-ul generativ.

În ultimii ani, instrumente precum ChatGPT, Claude sau platformele adaptive integrate de Pearson și Cambridge au schimbat ritmul. UNESCO a publicat în 2023 un ghid pentru utilizarea AI generativ în educație, atrăgând atenția asupra unui paradox: aceleași instrumente care personalizează învățarea pot, dacă sunt prost integrate, să o standardizeze. Neil Selwyn, sociolog al educației la Monash University, este și mai direct — într-o serie de lucrări recente avertizează că entuziasmul tehnologic ascunde adesea o slăbire a gândirii critice și o dependență de soluții rapide.

Sherry Turkle vorbește despre același risc, dar din altă direcție: dacă elevul exersează exclusiv conversația cu o mașină, pierde nuanțele care fac o limbă vie — ezitarea, ironia, tăcerea care înseamnă ceva. Naomi Baron, lingvistă americană, documentează de ani de zile cum cititul pe ecran fragmentează atenția și sărăcește procesarea textelor lungi.

Concluzia rezonabilă nu este nici tehnofobie, nici entuziasm orb. AI-ul este util pentru feedback gramatical instant, pentru generarea de exerciții adaptate, pentru simulări conversaționale. Interdisciplinaritatea oferă cadrul în care aceste instrumente capătă sens. Dar ambele depind de un profesor care decide când și cum să le folosească — iar formarea acestui profesor rămâne, în 2026, cea mai puțin rezolvată parte a problemei.

BIBLIOGRAFIE

1. Baron, N., 2021, *How We Read Now: Strategic Choices for Print, Screen, and Audio*, Oxford University Press.
2. Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D., 2010, *CLIL: Content and Language Integrated Learning*, Cambridge University Press.
3. Harmer, J., 2015, *The Practice of English Language Teaching* (5th ed.), Pearson.
4. Larsen-Freeman, D., & Anderson, M., 2024, *Techniques and Principles in Language Teaching* (4th ed.), Oxford University Press.
5. Selwyn, N., 2022, *Education and Technology: Key Issues and Debates* (3rd ed.), Bloomsbury.
6. Turkle, S., 2015, *Reclaiming Conversation: The Power of Talk in a Digital Age*, Penguin Press.
7. UNESCO, 2023, *Guidance for Generative AI in Education and Research*, UNESCO Publishing.
8. Vygotsky, L. S., 1978, *Mind in Society*, Harvard University Press.

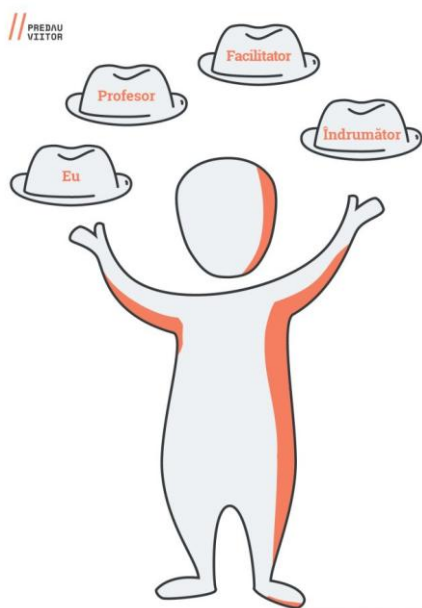
PROFESORUL FACILITATOR

Prof. înv. primar Andreea Valentina ZAHARIA

Școala Gimnazială Nr. 2 “Diaconu Coresi” Brașov, județul Brașov

Cuvinte-cheie: educație modernă, dezvoltare personală, competențe socio-emoționale

Rolul profesorului în facilitarea învățării din perspectiva rezultatelor învățării

Profesorul a avut și va avea în continuare un rol esențial în formarea elevului, în desăvârșirea personalității acestuia. Dacă în trecut, dascălul decidea totul cu privire la procesul instructiv-educativ, acum el trebuie să devină doar un liant în formarea elevului, un suport pentru dezvoltarea autonomiei și pentru formarea în spiritul responsabilității și culturii civice.

Dacă altădată metoda predominantă de desfășurare a lecției era expunerea, care oferea posibilitatea profesorului să-și etaleze bagajul de cunoștințe, astăzi se pune accent pe metode moderne, interactive, care să transforme profesorul în manager al învățării, iar elevului să i se creeze cadrul unei manifestări proprii, pentru a-și putea forma puncte de vedere personale, experiențe și trăiri din care poate învăța lucruri noi și utile pentru viitor.

Așadar, cadrul didactic nu mai este transmițător, ci facilitator de cunoștințe, folosind dialogul și cooperarea în relația cu elevii. Acest profesor va ști să coordoneze procesul educativ, astfel încât toți elevii să atingă obiectivele stabilite și va fi capabil, de asemenea, să-l ajute pe elev să-și formeze capacități de muncă individuală și să folosească ceea ce a dobândit.

Școala trebuie să încurajeze formarea unui spirit critic, a unor atitudini pozitive și a studiului individual, antrenând elevii în activități diverse și diversificate, pentru a-i face să renunțe la rolul pasiv. Profesorul îndeplinește o profesiune de o deosebită importanță, aceea care asigură formarea și pregătirea personalității tinerelor generații și pregătirea lor profesională în cadrul instituțiilor de învățământ, strâns legate de viață, de activitatea socio-profesională, morală și cetățenească.

Profesiunea didactică este asociată cu câteva categorii fundamentale de roluri, acceptate de majoritatea sistemelor de formare a profesorilor: proiectare, managementul și organizarea activităților de învățare, consiliere psiho-educatională, managementul clasei de elevi, comunicare cu elevii, părinții și colegii, dezvoltare profesională de-a lungul vieții, participare la perfecționarea procesului educațional și a inovațiilor din școală, oferirea de servicii educaționale pentru comunitate etc.

Personalitatea profesorului în condițiile învățământului actual presupune și o serie întreagă de calități, determinate de specificul și complexitatea muncii pe care o desfășoară. Profesorul își asumă deci o multitudine de roluri, a căror exercitare este dependentă de

personalitatea lui. În școală, profesorul este conducătorul activității didactice care se desfășoară în vederea realizării obiectivelor prevăzute în documentele școlare.

Profesorul este cel care orientează și stimulează curiozitatea naturală și interesul spontan al elevilor pentru descoperire, cel care îndrumă și încurajează activitatea de organizare și integrare a datelor culese, a cunoștințelor reactualizate în vederea aplicării lor la soluționarea problemelor date, lăsându-le: libertatea de examinare a faptului real ori de analiză critică a conținutului unui text; independență în activitate; operativitate și rapiditate în reacții (cognitive, afective, motrice); deplină responsabilitate pentru ceea ce întreprind.

Asumându-și o multitudine de roluri, profesorul trebuie să conștientizeze că exercitarea lor depinde de personalitatea pe care și-o modelează. În acest sens, un rol deosebit în exercitarea acestei profesii îl au anumite componente ale personalității: cultura profesională, calitățile atitudinale și cele aptitudinale. De fapt, pentru ca anumite cunoștințe să fie transmise de la o persoană la alta și acceptate, trebuie întotdeauna ca între ele să existe un schimb afectiv format din încredere și dispoziție receptivă dintr-o parte și din alta.

Rolul profesorului poate să fie analizat și din perspectiva relației profesor-elev. Având în vedere valorile societății contemporane (libertate, responsabilitate, toleranță, cooperare), se impune o nouă abordare a relației profesor-elev: asumarea de către profesor și elevi a unei responsabilități morale comune în cadrul relației educaționale, conducând la angajarea afectivă și efectivă în procesul educațional; recunoașterea reciprocă a „dreptului de a fi altfel” și valorizarea fiecărei ființe umane în parte, indiferent de cât și de cum este diferită; încrederea în posibilitățile fiecărei ființe umane de a progresa; recunoașterea faptului că toți elevii și profesorii sunt parteneri sociali cu funcții complementare, dar cu responsabilitate comună; considerarea școlii ca mediu de construcție culturală; renunțarea la principiul „căii optime unice” și conștientizarea faptului că majoritatea problemelor sociale și umane au mai multe soluții echi-finale și echivalente; promovarea autenticității și sincerității – a fi tu însuși este mai important decât a avea dreptate. Educația se sprijină pe patru piloni importanți: a învăța să știi, a învăța să faci, a învăța să trăiești împreună cu alții și a învăța să fii. În funcție de această optică, dar și de implicațiile globalizării asupra indivizilor, ale problematicii lumii contemporane, educatorii din învățământ urmează să îndeplinească roluri noi.

BIBLIOGRAFIE

1. Constantin Cucoș, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
2. Ioan Cerghit, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006.
3. Philippe Perrenoud, *Zece noi competențe pentru a preda*, Editura Sigma, București, 2002.
4. UNESCO, *Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație în secolul XXI*, coord. Jacques Delors, Editura Polirom, Iași, 2000.
5. Sorin Cristea, *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera Educațional, București, 2000.

**EDUCAȚIE, INOVAȚIE ȘI PERFORMANȚĂ – PERSPECTIVE
INTERDISCIPLINARE ÎN ȘCOALA CONTEMPORANĂ
SIMPOZION INTERDISCIPLINAR PENTRU ELEVI ȘI PROFESORI**

EDIȚIA I – a

28 mai 2026

ORGANIZATOR:

- Liceul Teoretic “Mihail Kogălniceanu”, Snagov

PARTENERI:

- Primăria Snagov

COORDONATOR:

- Director adjunct – prof. ing. Ciobănică Florin Cristian

COLECTIVUL DE ORGANIZARE:

- Director – prof. Manolache Georgeta
- prof. Sandu Anca Claudia
- prof. Voicu Valentina
- prof. Teleianu Ovidiu
- prof. Alecu Aurel
- prof. Ciucă Ioana Ruxandra
- prof. Petcu Ion Mădălin
- prof. Enache Maria Luiza
- prof. Matei Maria Cristina
- Secretar șef – Păun Mariana
- Contabil șef – Niculae Alina Diana
- Informatician – Enache Daniel

Corectură și tehnoredactare: Ciobănică Florin Cristian
Teleianu Ovidiu
Petcu Ion Mădălin

Grafică: Ciobănică Florin Cristian

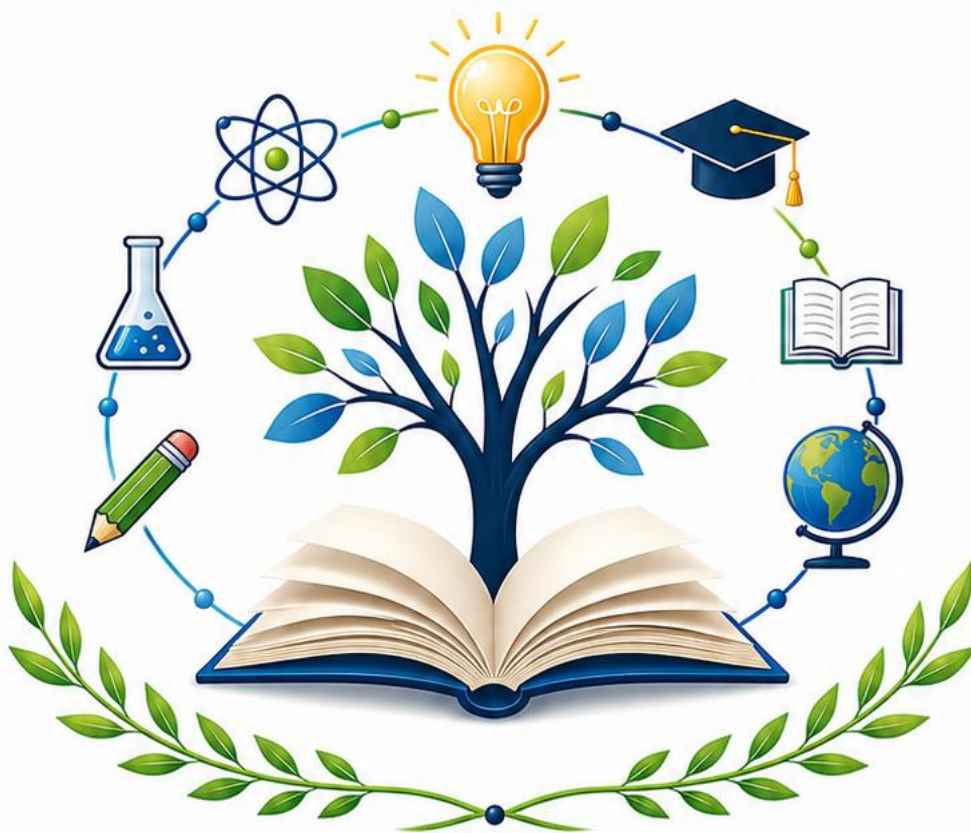
Responsabilitatea asupra conținutului textelor aparține autorilor și persoanelor care au participat la realizarea materialelor.

LICEUL TEORETIC „MIHAIL KOGĂLNICEANU”

Prezentul volum reunește lucrările susținute în cadrul Simpozionului interdisciplinar „Educație, inovație și performanță – perspective interdisciplinare în școala contemporană”,

Lucrările reflectă preocupările actuale din domeniul educației, abordările interdisciplinare și exemple de bune practici, evidențiind rolul inovației în procesul educațional.

Mulțumim tuturor participanților pentru implicare, creativitate și dorința de a contribui la dezvoltarea unei școli moderne și incluzive.

SNAGOV
2026